

DEPREM ÖYKÜLERİ

Hazırlayanlar

Prof. Dr. Ahmet Kızılay
Prof. Dr. Cengiz Yakıncı
Prof. Dr. Hilal Türker Alan
Prof. Dr. Mehmet Ali Erkurt
Prof. Dr. Fevzi Altuntaş



İNÖNÜ
UNİVERSİTESİ
YAYINEVİ

DEPREM ÖYKÜLERİ

Hazırlayanlar

Prof. Dr. Ahmet Kızılay
Prof. Dr. Cengiz Yakıncı
Prof. Dr. Hilal Türker Alan
Prof. Dr. Mehmet Ali Erkurt
Prof. Dr. Fevzi Altuntaş



Deprem Öyküleri
İnönü Üniversitesi You Tube Kanalı

MALATYA 2024





İnönü Üniversitesi Yayınları: 164

DEPREM ÖYKÜLERİ

Hazırlayanlar

Prof. Dr. Ahmet Kızılay
Prof. Dr. Cengiz Yakıncı
Prof. Dr. Hilal Türker Alan
Prof. Dr. Mehmet Ali Erkurt
Prof. Dr. Fevzi Altuntaş

ISBN

978-625-8293-39-5

Sertifika No

49391

Genel Yayın Yönetmeni

Prof. Dr. Cengiz Yakıncı

Yayın Yönetmeni

Görsel Sanat Yönetmeni
Öğr. Gör. Bünyamin Bayram

Yayınevi Müdürü

Necati Bay

Sanat Danışmanı

Ayşe Denizli Tüzün

Adres

Merkez Kampüs, 44280 Battalgazi/MALATYA
0422 377 32 24 e-posta: yayinevi@inonu.edu.tr

Baskı

İnönü Üniversitesi Matbaası MALATYA
Mart 2024



Katkılarıyla

Bu kitabın yayım hakkı İnönü Üniversitesi'ne aittir. 5846, 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Yasası gereği herhangi bir bölümü, resmi veya yazısı, yazarların, yayımcısının yazılı izni alınmadan tekrarlanamaz, basılamaz, kopyası çıkarılamaz, fotokopisi alınamaz, hiçbir biçimde, hiçbir yolla çoğaltılamaz ve dağıtılamaz. Yazıların ve görsellerin yasal sorumluluğu bölüm yazarlarına aittir.

TAKDİM

Altı Şubat Asrın Felaketi'nde ağır kayıplar verdik, büyük acılar yaşadık. Birkaç saniye içinde mutlu yuvalarımızı, biricik canlarımızı ve ışıltılı hayallerimizi yitirdik. Felaketin yüreklerimizde ve bedenlerimizde açtığı yaraların tarifi yok! Kayıplarımıza rağmen umutlarımızı ve yaşama sevincimizi asla tüketmedik. Bu asil millet vakur duruşunu bozmadan düştüğü yerden kalktı, devlet-millet ele ele tüm imkânlarını seferber etti. Bayram sevinçlerini birlikte yaşadığımız gibi felaket acılarımızı da paylaşarak iyileşecek ve birbirimize kenetlenerek yaralarımızı saracağız. Şehrimiz, ülkemiz ve geleceğimiz için hayata yeniden tutunacak, tek ses ve tek yürek olmayı başaracağız.

Depremlerin hemen ardından KIZILAY ve AFAD başta olmak üzere bütün kurum ve kuruluşlarımız ile iş birliği içerisinde bir kriz ve lojistik merkezine dönüşen üniversitemiz, depremzede kardeşlerimizin barınma, yemek, güvenlik ve sağlık gibi temel ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla bütün imkânlarını seferber etmiştir. Bir taraftan aslı görevimiz olan akademik faaliyetlerimizi yürütürken diğer taraftan şehrimizin ve yuvalarımızın yeniden inşasında, halkımızın bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi hususunda her türlü bilimsel ve teknik desteği sunuyoruz.

Toplumsal işlevde iki ayrı disiplin olarak ele alınan bilim ve sanatın, yöntemleri farklı olsa da dünyayı kavrama ve insan ilişkilerini anlama motivasyonları aynıdır. Sanat da bilim de gerçeklerden beslenerek hayatı anlamlandırır ve geleceği aydınlatır. Bu bilinç ile amacımız asrın felaketini sadece resmî raporlara sıkıştırmak değil sanatın büyümlü gücünü de kullanarak tarihe tanıklık etmek ve felaketten artakalan kıssadan hissenin anlaşılmasını sağlamaktır. Sanatsal faaliyetler aracılığıyla amacımız, kayıplarımızın aziz hatırasını yaşatmak,

yaşananlardan ders çıkarılmasını sağlamak, aynı zaafılara bir daha düşmemek ve bu tecrübeyi gelecek nesillere aktarmaktır.

Depremi bizzat yaşayan kalemlerin ruhlarında ve bedenlerinde oluşan sarsıntının derin izlerini taşıyan bu öyküler, toplumsal bilincin oluşmasına, kanıksanan döngünün kırılmasına ve zihinsel bir dönüşümün gerçekleşmesine katkıda bulunacaktır. Amaç yüreklerdeki büyük acıları hatırlatmak değil onları her daim hatırdı tutmak, hiç unutturmamaktır. Aç gözlülüğün, kolay kazanma hırsının toplumsal bir faciaya nasıl dönüştüğünün birer fotoğrafı olan öyküler, enkazın altında veya üstünde olmanın hissettirdiklerini, yaşanan kayıpların ruhlarda açtığı derin yaraları, çaresizlik, korku, umut, öfke ve var oluşu sorgulayarak depremin görünen ve görünmeyen birçok yönünü anlatmaktadır.

Tarihte yaşananlar kadar yapılan tanıklıklar da gelecek nesillere bırakılacak en değerli mirastır. Altı Şubat depremlerinin filmi, belgeseli, romanı, öyküsü, tiyatrosu, fotoğrafları olsun ki yaşananlar unutulmasın; kayıt altına alınsın ki daha iyi anlaşılсын ve bir daha yaşanmasın! “**Deprem Öyküleri**”nde ruhlarındaki sızıyı bizimle paylaşan kalem erbaplarının, seçici kurulun ve düzenleme kurulunun eline, emeğine ve kalemine sağlık. Bu vesileyle, kaybettiğimiz canlarımızı bir kez daha rahmetle yâd ediyor, aziz vatanımızın her türlü afetten ve tehlikeden uzak olmasını diliyorum.

Prof. Dr. Ahmet KIZILAY
İnönü Üniversitesi Rektörü

SUNUŞ

6 Şubat 2023 tarihinde başta Kahramanmaraş, Hatay, Adıyaman, Malatya, Osmaniye ve Gaziantep olmak üzere 11 ilimizde büyük yıkıma ve çok sayıda can kaybına sebep olan ‘‘Asrın Felaketi’’ olarak kabul edilen ve ülkenin tamamını etkileyen bir deprem yaşadık. Bu depremin ardından yaşananlara bir ses olmak ve tarihe bir not düŐmek amacıyla ‘‘Deprem ykleri’’ etkinliği yapılmasını amaçladık.

İnönü niversitesinin 2010 yılından itibaren sürdürdüğü ‘‘Hastalık ykleri’’ etkinliklerinde olduğu gibi yklerin yarışma formatında toplanıp değerlendirilip ve kitaplaştırılması tecrübesinden gç alarak bu hedefi gerçekleŐtirmek istedik.

Kitabın baŐlangıcında 20 seçici kurul üyesinin etkinlikle ilgili bazı olumsuz tepkilere karşı görüŐlerini bildirdiği Seçici Kurul yelerinin Bir Sözü Var’’ bölümü yer aldı.

14 Kasım 2023 tarihinde başlayan ve 4 Şubat 2024 tarihinde biten etkinliğe toplam 70 yk gönderildi. En çok İstanbul, Ankara ve İzmir’den olmak üzere 31 farklı ilimizden yk gönderildi. Katılımcıların 33’ kadın 37’si erkekti. En küçüğü 15 en büyüğü ise 74 yaşında olan katılımcılar en fazla Ğretmen, Ğrenci ve yazarlardan oluŐmaktaydı.

Prof. Dr. Ahmet Kızılay, Prof. Dr. Namık AıkĐz, Doç. Dr. Aybüke Pabuçcu Akış, Dr. ÖĞr. Üyesi Öznur Adığzel Akman, Prof. Dr. Hilal Türker Alan, Yazar Sultan Bedencigil, Prof. Dr. Ergin ifti, Yazar Aysun Eliş, Prof. Dr. İsmail Güleç, Yazar Tarık İçöz, Yazar İlknur IŞık, Yazar Fatma etin Kabadayı, Prof. Dr. Müge Karadağ, Doç. Dr. Mustafa UĞur Karadeniz, Doç. Dr. İlknur Tatar KırılıŐ, Prof. Dr. Filiz Koç, Dr. ÖĞr. Üyesi Olcay Korkmaz, Yazar Nur İpek nder Mert, Prof. Dr. Melis Naçar, Doç. Dr. Taylan Saar, Prof. Dr. Ramazan Sarıçiçek, Dr. Necdet SubaŐı, Yazar Dursaliye Şahan, Yazar

DEPREM ÖYKÜLERİ

Cevriye Oymak, Prof. Dr. Ozan Turamanlar, Prof. Dr. Cengiz Yakıncı, Dr. Ali Yalçın ve Prof. Dr. Sema Yılmaz'dan oluşan seçici kurul üyelerinin öyküleri değerlendirmesi sonucunda:

Etkinliğin birincisi “**Ses**” adlı öyküyle Can Yiğit TUNÇMAN, ikincileri “**Sessizlik**” adlı öyküyle Ayşen Güner YAYLAK ve “**Bir Kıvam Meselesi**” adlı öyküyle Murat MIHÇIOĞLU, üçüncüleri ise “**İnci Tanesi**” adlı öyküyle Orhan KARS ve “**Dolaylı Tümleç**” adlı öyküyle Metin İPEK oldu.

Bu etkinliğe katkı veren başta İnönü Üniversitesi Rektörü Ahmet Kızılay olmak üzere Seçici Kurul Üyeleri ve öykü gönderen yazarlara şükranlarımızı sunarız. İnönü Üniversitesinin geleneksel hâle gelen Öykü Yarışmalarının, söyleyecek sözü olanlara bir alan açarak tarihin sayfalarına kalıcı bir not düşmesi açısından sürekliliğini diliyoruz.

Daha iyiye... Daha güzele... Sevgiyle...

Cengiz YAKINCI

Hilal Türker ALAN

İÇİNDEKİLER

Takdim	III
Sunuş	VI
SEÇİCİ KURUL ÜYELERİNİN BİR SÖZÜ VAR	
Sadece Depremın Öyküleri	1
Aybüke Pabuçcu AKIŞ	
Depremın Öyküsü Olur Mu?	2
Aysun ELİŞ	
Hatırlamak Değil Hatırda Tutmak	3
Cevriye OYMAK	
Bazen Hayat Yazarak Da Okunur	5
Dursaliye ŞAHAN	
Yitirilen	7
Ergin ÇİFTÇİ	
İnsan Acısını Yazınca Hafifler	9
Fatma Çetin KABADAYI	
Deprem Öykülerini Ancak Yaşayanlar Hakkıyla Yazabilir	11
Ramazan SARIÇİÇEK	
Kaleminizin Gücü Gönlünüz Kadar Olsun	11
Sema YILMAZ	
Acının Yarışı	12
Tarık İÇÖZ	
İsyân	14
Melis NAÇAR	
Herkes Öldü Bazıları Gömüldü	15
Müge KARADAĞ	
Deprem Hikâyeleri Yarışmasındaki Hikâyelerin	
Genel Değerlendirmesi	17
Namık AÇIKGÖZ	
Acı	22
Olcay KORKMAZ	

Öykülerin İzleri	23
Ozan TURAMANLAR	
Hissiyatını Kaleme Almaya Gücü Yetenler	24
İsmail GÜLEÇ	
Doğa Olayları ve İnsan:	
Uzun Tekrarlanma Aralıklarında Birliktelik	25
Taylan SANÇAR	
Saygı Okullarına İhtiyacımız Var	26
Prof. Dr. Filiz KOÇ	
Depremi Derinliklerinden Doğan Gerçekler	28
Dr. Öğr. Üyesi Öznur ADIGÜZEL AKMAN	
Deprem Öyküleri Üzerine	29
Yazar Nur İpek Önder MERT	
Öykülerin Şifalı Gücü	31
Yazar Sultan BEDENCİGİL	

DEPREM ÖYKÜLERİ

1. Ses	33
Can Yiğit TUNÇMAN	
2. Sessizlik	38
Ayşen Güner YAYLAK	
3. Bir Kıvım Meselesi	45
Murat MIHÇIOĞLU	
4. İnci Tanesi	52
Orhan KARS	
5. Dolaylı Tümeleç	56
Metin İPEK	
6. Salıncak	64
E. Mete ÖZTÜRK	
7. Fay Kırıkları	70
Betül AKYAY	
8. Bir Çağ Yangıydı Sanki	77
Atiye Güner TÜMÜKLÜ	

9. Bir Şehre Yolculuk.....	84
Sevda BALKAN	
10. Kefensiz Menekşeler.....	89
Elmas TUNÇ	
11. Tırnak.....	97
Emrah AKKAN	
12. Patlıcan Çorbası.....	102
Yeşim DAĞSUYU	
13. Bir İhtimal Daha.....	108
Hüseyin OPRUKLU	
14. Hüzün Kokan Şehrim.....	114
Öznur ÖZÖNCEL	
15. Çöküşten Doğan.....	122
Zafer TURUNG	
16. Göğün ve Yerin Arasında Umarsızca Öğütülmek.....	129
Armen KORKMAZ	
17. Enkazların Yankısı.....	133
Duygu ÖZDEMİR	
18. Ruz-i Mahşerde Görüşürüz.....	140
Safiye SAMYELİ	
19. Pişmanlık Depremi.....	150
Osman UTKAN	
20. Umutsuz.....	158
Ayşegül YILMAZ	
21. Kara Bahtli Gamze.....	164
Rahmi ÖZEN	
22. Topraklar Başına!.....	170
Nevzat KÖSEBEY	
23. Enkazdan Çıkan Mücadele.....	176
Kübra CURPEDİN	
24. Mahfuz!.....	180
Vedat Ali KIZILTEPE	

25. Dokuz Ay Bir Sabah	184
Esmâ Didesu TAŞYÜREK	
26. Saatler 04.17, Yürekler 7,7'de Kaldı	190
Fatma BAHAR	
27. Akıl Tutulması	198
Betül DOĞAN	
28. Bir Deprem Bir Acı Bir De Gözyaşı	202
Yavuz KOCA	
29. 110 Saniye	210
Samiye SEVDE	
30. Bir Umut	217
Taha TURHAN	
31. Beşik	224
Ahmet EREN	
32. Hayalin Ötesi	231
Murat KOÇAK	
33. Uğursuzluğun Başkenti	238
Şevket UYANIK	
34. Çalar Saat	242
Sencer BAŞAT	
35. Sesimi Duyan Var Mı?	245
Süleyman ÇETİNKAYA	
36. Son Dokunuş	250
Hüseyin ÖZÜBEK	
37. Bağ	255
Ağit DESTAN	
38. Ateş Mavisi	259
Sibel ÇELİKEL	
39. Hataylı Gelin	266
Sıdıka Çal ARSLAN	
40. Yersiz-Yurtsuz Anılar	269
Tamer KÜTÜKÇÜ	
Hastalık Hikâye Kitapları	276



SADECE DEPREMİN ÖYKÜLERİ

Aybüke Pabuçcu AKIŞ

O kadar zordu ki okumak, yaşamak nasıl olurdu tahmin bile edemem. Dura dura okudum. Boğazım düğümlendi, dudaklarım titredi, gözlerim doldu. Araya dualar girdi; gidenler için, kalanlar için dualar. Geride kalanlara sabır, umut, yaşama gücü diledim... Öylesine sarsıcıydı ki okumak, öylesine tanıdık ve benzerdi ki anlatılanlar; hikâyelerin kahramanları; onların umutları, hayalleri, evleri, endişeleri, ertelemeleri... Ve öylesine zordu ki hikâyeler arasında dolaşırken sürüklendiğim o çıkışsız labirente nefes almak; felaket sonrası yaşanacak pişmanlıklar, özlemler, acılar, utançlar... Bir yemeğe burun kıvrmanın, bir eşe gönül koymanın, çocuğunu yeterince öpmemenin, bahçeli evinden vazgeçmenin, yaşanmamış günlerin, alınmamış tedbirlerin ve daha birçok şeyin pişmanlığı vardı bu hikâyelerde. Gidenleri kurtaramamanın ve hayatta kalmanın utancı da vardı satır aralarında.

Ara ara DEPREM'in sesini de duydum hikâyelerin içinden. Benimle konuştu; ben sadece bir doğa olayıyım, siz benim geleceğimi zaten biliyordunuz, dedi. Neden beni görmezden geldiniz, neden yolumun üstüne binalar yaptınız, neden bu kadar dayanıksızdı evleriniz, diye sordu. Derin bir iç çektim. DEPREM'in soruları benim de sorularımdı; neden kolonları kesilir binaların, neden böyle fütursuzca değiştirilir şehirlerin planları, neden insandaki bu hırs, bu ihtiras, bu bilim dışı büyüyen cehalet? DEPREM, ders alır mı insanlık bilmem, ben hep vardım, var olmaya devam edeceğim, dedi ve sustu.

Hikâyeleri bitirince arkama yaslandım, gözlerimi kapadım. Biz, şimdilik hayatta kalanlar, geleceği önceden belli olan depremlerin bundan böyle bir felaket olmaması için neler yapabiliriz? Bir sonraki

DEPREM için herkesin bugünden yapabileceği az ya da çok mutlaka bir şeyler vardır. Tek bir can bile kurtulabilse fazladan bir bina bile yıkılmadan kalabilse; bir çocuk ağlamasa, bir düş bozulmasa, bir umut yıkılmasa... Az mı?

DEPREMİN ÖYKÜSÜ OLUR MU?

Aysun ELİŞ

İnönü Üniversitesinin düzenlemiş olduğu öykü yarışmasının bu yıl işlenen konusu “Deprem Öyküleri” oldu. Yarışma olarak düzenlenmesine karşın yapılan çalışmanın bir yarışma değil farkındalık çalışması olduğunu düşünüyorum. Hayatın olağan akışı sürerken bir anda a şehrinde ya da a bölgesinde meydana gelen deprem haberleriyle sarsılmayan tek bir insan bile yoktur.

Deprem de tarih gibi tekerrürden ibaret. Deprem haberinin gündeme yansımaları, arama kurtarma çalışmalarının ivedilikle başlaması, deprem bölgesine yardım aktarılması, bölgede yaşam kalitesinin artırılması, normalleşme sürecinin sağlanması, enkaz kaldırma çalışmalarının sürdürülmesi, yeniden konut sağlanması, yavaş yavaş haber değerinin azalması ve depremin yıl dönümünde; “Unutmayacağız, unutturmayacağız!” paylaşımlarının yapılması...

Bu akışın içinde depreme dair deneyimlerimiz ve yaşananları anlamamız mümkün görünmemektedir. Deprem Öyküleri kanıksadığımız bu döngüyü kıran benzersiz bir çalışmadır. Deprem öyküleri gerek depremden birebir etkilenen gerek ruhunda bu sarsıntıyı hisseden yazarların eserlerinden oluşuyor. Katılım sağlayan eser sahiplerine teşekkür ederken bizlere kazandırdıkları bakış açısının ne kadar önemli olduğunu da belirtmek isterim. Bir enkazın

başında beklemenin çaresizliğini defalarca yaşadık. Oysa görünenin ötesinde anlatılmayı bekleyen ne kadar çok olgu varmış. Onlarca insanın kabusuna dönüşen enkaz altında kalmanın neler hissettirdiğini, yaşanan kayıpların açtığı ruhsal yaraları, çaresizliği, umudu, var oluşu irdeleyen onlarca eser depremin görmediğimiz, göremediğimiz bütün yönlerini anlatmaktadır. Depremi değil sonrasını... Bir yetişkinin, bir çocuğun ya da bir hayvanın gözünden anlatılan öyküler farklı bakış açıları kazandırırken, toplumsal bilinç de seslenmektedir. Meselenin yıkılan onlarca bina ya da kaybedilen mallar olmadığını, hatta onlarca malın herhangi bir canı, herhangi bir uzvu geri getiremeyeceğini anlamamız, kendi bireyselliğimizden başlayarak, menfaatleri, çıkarları, kolay kazanma hırsını bir kenara bırakmamız gerekiyor. Bireysel bir kazanç, toplumsal bir faciaya dönüşme riski taşıyorsa, önce kendi vicdanımızda bunu reddetmemiz gerekiyor.

Depremi öyküsü olur mu? Olur, olmalıdır! Çoğu gerçek deneyimlerden doğan bunca acı anlatılmalıdır. Görünenle, yaşanan arasındaki fark bizleri daha doğru davranmaya yönlendirecektir. Bir isimle değil, sayıyla anılan onlarca kaybımızı rahmetle anarken, onları edebiyat dünyasında sonsuza kadar yaşatan bu çalışmada emeği geçen herkese teşekkür ederim.

HATIRLAMAK DEĞİL HATIRDA TUTMAK

Cevriye OYMAK

Bir nefes öncesi ve bir nefes sonrası öyküler... Okumaya başlayabilmek için büyük şeylere ihtiyacım var sanki. Çok çok büyük şeylere.

Çok büyük şeyler bulamadım belki. Ancak öyküleri, unutma

alışkanlığımıza yazılmış reçeteler gibi düşünmek işimi bir nebze olsun kolaylaştırdı. Az önce fayların üzerinden yürüyerek evine giren bendim. Şimdi de fay üzerinde oturuyorum. Yürürken yol arkadaşı, çalışırken, otururken, yatarken misafiri değil miyiz memleketçe.

Öyle bir misafiriz ki; bize nasıl davranılacağına kendimiz karar veriyoruz. Sececeğimiz yerlerde, yapacağımız tüm yapılarda, kullanacağımız malzemelerde özgürüz.

Hâl böyle iken pişmanlık enkazı altında kalmak, deprem enkazından ağırdır demek geliyor içimden. Bu yüzden deprem konusuna dikkat çekmek oldukça değerli. Hatırlamak değil, hatırdı tutmak için değerli. Birlikte yaşamayı öğrenmek, öğretmek için, hafızalarda yer edindirmek için değerli. Ve bu tür çalışmalar yüreklerinden öpülesi kıymetlilerimizin eseri. Toplumun gerçeklerine, geleceğine ışık tutan kıymetlilerimizin. Onlar yüreklerinde, ellerinde, dillerinde, kalemlerinde sönmeyen meşalelerle dolaşırlar. Binlerce teşekkür yetmez.

Marmara depremini, beş katlı bir binanın ikinci katında üstelik evde yalnız kaldığım bir zamanda yaşamıştım. Yapılan bu çalışma ile fark ettim ki, okuduğum deprem öyküleri, geçmişten gelen ve çok yakın zamanda yaşadıklarımız dahil, o gece o anda kucağıma dolmuşlar. Çok küçük bir zaman diliminin kıymetli olduğu kadar, acıların, umutların da benzer ve ortak olduğu bir gerçeklikle kucağımdalar. O kadar tanıdıklar, o kadar soğumamışlar ve uzaklaşmamışlar ki.

Kahramanmaraş, Malatya, Bingöl, Marmara, İzmir, Elâzığ... Hangisini uzağımıza atabildik, hangisinin acısını soğutabildik. İşte bu yüzden her bir öykü benim. Her bir öykü senin. Her bir öykü hepimizin.

Kalemler bir olup bir gerçekliği, bir yaşanmışlığı haykırdılar. Depremi bizzat yaşayanların öyküleri kadar derin, yaşayanların öykülerini kaleme alanların öyküleri de. Çünkü biz bayram sevinçlerimizi birlikte yaşadığımız gibi, birlikte yaşarız acılarımızı da. Tek yürek, tek ses olmayı bilir başarırız.

Ancak başarmamız gereken daha çok şey var göz ardı edilemeyecek kadar büyük. Çok acil bir zihinsel dönüşüm. Bir şey olmaz mantığından kurtulup olabilecekleri kestirebilmek, daha büyük daha istikrarlı adımlar atmak gibi. Kumdan kaleler yaparak evcilik oynamaktan vaz geçmek gibi. İşi ehline vermek gibi...

BAZEN HAYAT YAZARAK DA OKUNUR



Dursaliye ŞAHAN

Şimdi size birbirinden bağımsız, iki edebiyat yarışmasından bahsedeceğim.

İlki sanıyorum 2011 yılında, “Her Hastalık Bir Hikâyedir” başlığı ile Prof. Dr. Cengiz Yakıncı tarafından başlatıldı.

Bu yarışmaya, “Bir Doktor Kanser Olursa” isimli hikâyesiyle Uzman Doktor, merhum Aydemir Yalman da katılmıştı. Yalman’ın vasiyet niteliğindeki bu hikâyesinin, tıp etiği derslerine konu olduğu da söylenir.

İnönü Üniversitesinin desteklediği, çeşitli hastalıklardan muzdarip insanların dilinden anlatılan bu yarışma ve hikâyelerin kitaplaştırılması, günümüze kadar sürdü ve artık gelenekselleşti. Yanılmıyorsam son kitap aşısı karşıtlığı üzerineydi.

Ben bu satırları yazarken henüz sonuçlanmamış yarışma ise Deprem Öyküleri üzerineydi.

Deprem Öyküleri Yarışması kulağa hoş gelmedi. Duyuru yayınlandığında sosyal medyada tepkiyle karşılandı. “Acı anıların yarıştırılması mı olacak?” dendi.

Şimdi ikinci yarışmadan da bahsetmek istiyorum.

Geçtiğimiz yıl Londra’da Sosyalist Kadınların kurduğu, Rengin Kadın Korosu ve Göçmen İşçiler Derneği, Birleşik Krallık ve Avrupa’da yaşayan, Göçmen Kadınlar Öykü Yarışması düzenledi.

Bu etkinliğe katılan kadınların motivasyonu, daha çok kendi tarihlerini yazma isteğinden kaynaklandı. Sonuç; kadınların gözünden, birinci ağızdan göçmen yaşamları anlatılmış oldu.

Katılımcılardan bazıları ilk kez edebi bir metin yazma deneyimi yaşadıklarını söylüyordu. Tıpkı ilk yarışmada kendi hastalık hikâyelerini anlatanlar gibi.

Bu yarışma sonucunda da ortaya bir kitap çıktı. Otuz altı öyküden oluşan Rengin Göçmen Kadın Öyküleri.

Yazının girişinde bahsettiğim, Prof. Dr. Cengiz Yakıncı’nın ve arkadaşlarının girişimiyle çeşitli hastaların dilinden anlatılan yüzlerce öykü kayda geçti. Hastalık öncesini, başlangıcını, tedavi sürecini, doktorlarıyla, hastane çalışanlarıyla ilişkilerini ve çarpan etkilerini anlatan o cümleler sadece hasta ve doktor iletişimine katkı sağlamakla kalmadı, aynı hastalığa maruz kalan diğer insanlara da ışık oldu.

Her iki yarışma sonucunda çıkan öyküler elbette edebi eser olarak anılmayacak. Ancak tanık öyküler olarak çok değerli ve kütüphanelerde özenle saklananlar arasında olacak.

Her ne kadar bu iki öykü etkinliğine yarışma dense de aslında klasik bir yarışmadan çok daha ötesi. Ben her iki yarışmanın da gerçekçi edebiyata eser kazandırdığını düşünüyorum. Asrın felaketi deprem söz konusu olduğunda ne diyoruz? Unutmayacağız, unutturmayacağız.

Toplum hafızası biraz da kayıt işi değil midir? Anıları tazesıyla yazmak, kayıt altına almak tam da toplum hafızasını zenginleştirmez mi?

Bizler anılarımızı, öykülerimizi yazmalıyız. Söz konusu depremse, söz konusu hastalıksa, söz konusu göçmenlikse edebi yanı çok da önemli değil. İkinci sıraya alınabilir.

Tarihe tanıklık etmek gelecek nesillere değerli miraslar bırakmaktır.

Hayat bazen yazarak okunur. Hayatın okunan yüzünden damittıklarımız öykülere dönüşür.

Depremın öyküleri, romanları, filmleri, tiyatro oyunları, resimleri elbette olmalı ki; yaşamayanlar yaşayanları daha iyi anlasın.

Korkmayın, üşenmeyin lütfen yazın. Kalem sadece edebiyatçıların tekelinde olamaz. Başlıklara da takılmayın.

Bu yılın öykü gününde bu iki yarışmayı paylaşmak istedim.

14 Şubat Dünya Öykü Gününüz kutlu olsun.

edebiyathaber.net (13 Şubat 2024).

YİTİRİLEN

Ergin ÇİFTÇİ

Takipçilerimden birinden oldukça seviyeli ama sitem dolu bir mesaj alıyorum. Şaşıyorum, düşünüyorum ve üzülüyorum. Aslında tanışmamızın edebiyat nedeniyle olduğunu hatırlıyorum. İkimiz de bu konuyla yakından ilgileniyoruz. Sitemin nedeni yakınlarda bir yarışmanın seçici kurulunda yer almayı kabul etmiş olmam. Güzel işler yapmaya çalışan bir meslektaşımın birkaç gün önceki davetini kabul ettiğimi elbette hatırlıyorum. Seçici kurulda bulunduğum demek ki açıklanmış. Kolayca ilgili afişi buluyorum: “Deprem Öyküleri”

Takipçim Hataylı olduğunu söylüyor, belki yakınlarını, akrabalarını, kuşkusuz arkadaşlarını, çocukluğunu, anılarıyla dolu kenti de kaybetmiş olduğunu çıkartıyorum. Düşünüyorum, bu depremde hangimiz enkaz altında kalmadık? Ateş elbette düştüğü yeri yakıyor, yakıyor da bu felakette canı yanmayan hiç kimse kaldı mı

acaba? Düşünüyorum, depremle karşılaştırdınca, pandemi ne kadar da hafif bir sorunmuş! Deprem sonrası karada oluşan tsunami dalgalarının çalıştığım hastaneye kadar nasıl ulaştığını hatırlıyorum. Bu acıyı tarif etmeye çalışmaya cesaret bile edemiyorum. O acı üzerimden silindir gibi geçti, ileri geri gidip gelerek, ağırlığı altında eziyor hâlâ.

Takipçime bir cevap yazmıyorum, yazamıyorum. Kayıplarını sormaya cesaret edemiyorum. Bir şeyi düzeltmeye çalışırken her şeyi mahvetmekten korkuyorum.

Öyküleri okumaya da epey bir zaman cesaret edemiyorum. Zaman giderek daralıyor, yüreğim de... Nihayet gücümü toplayıp başlıyorum. O nasıl bir acı! Bütün insanlık, sonsuza kadar ağlasak ve yasını tutsak yeridir. Yas, kabuğu sürekli deşilen yara... Takipçimin öğüdünü hatırlıyorum: Acıları yarıştıрма!

Günler geçiyor, kendimi sınıyorum, yazmanın, anlatmanın gerçekten anlamını yitirdiğini düşünmeye başlıyorum. Öyküleri tekrar tekrar okuyorum. Okudukça anlıyorum, yarıştırmıyorum, onları yazarların da yarışmak gibi bir niyetleri yok. “Sesimi duyan var mı?” Aslında bunu söylüyor hepsi, kendi sesiyle. Kurtaracak bir can, kurtulacak bir can arıyorlar, dağılmışlar dört bir yana. Bir canın ne kadar değerli olduğunu anlatıyorlar. Bir can yitmesin diye ne kadar çok emek verildiğini, verilmesi gerektiğini, bundan sonra, bir canın içine konulacağı yapının hiçbir gücün yıkamayacağı kadar sağlam yapılması gerektiğini anlatıyorlar, biri ne olur seslerini duysun diye.

Takipçime hâlâ bir cevap yazmıyorum, günün birinde, cevabımı buradan okumasını umuyorum.

İNSAN ACISINI YAZINCA HAFİFLER

Fatma Çetin KABADAYI

Gençliğimde Refik Halit KARAY'ın Gurbet Hikâyeleri isimli eserinde “Yara” adını verdiği öyküsünü okumuş, günlerce o yaranın gerçekliğini bedenim ve ruhumda yaşamıştım.

2023 Şubat'ında yaşadığımız Asrın Felaketinin yüreklerimize ve ülkemize açtığı yaraları, o günlerin acısını paylaşarak hafifletmek adına İnönü Üniversitesi tarafından bu kez de “Deprem Öyküleri Yarışması” düzenlenince bazıları buna itiraz etmişti. Jüri üyelerinden biri olarak hep şunu düşündüm: “İnsan, acısını yazınca hafifler, yazmak insana iyi gelir.” Biz okuyucuyduk, biz yaşanan acılara baştan sona ortak olандık, biz “bir daha böyle bir felaket olmasın,” diye dua edenlerdendik. Kolay olduğunu söylersem doğru olmaz. Kaleme alınan öyküleri okumak gerçekten çok zor bir süreçti. Okurken gözyaşlarımızın akmadığı tek bir hikâye olmadı. O anları yeniden yaşadık. Kiminin kaybına, belirsiz mezarlara, kurtulduğuna dahi sevinemeyenlere, tırnağıyla toprağı kazarak sevdiklerini hatta evcil hayvanını arayanlara o altı şubat gecesi ve sonrasındaki günlerdeki gibi yeniden ve yeniden şahit olduk. Yaranın kanamasını hissettik satırlarda. Kapanmayacak yaralara kahrolduk. Keşke dedik, keşke... İnönü Üniversitesi'nin bu eseri her biri kanayan yaralarla dolu. Zannetmiyorum ki her satırı acı dolu bu eser, yaş akmadan okunabilsin.

Dayanmıyor yürekler ülkemde büyük acı

Babalar kan ağlıyor perişan ana- bacı

Yıkıldı evler barklar kırık baştaki tacı

Enkazın altından mı duyuluyor o sesler?

Ölüyor susuzluktan artık yok o nefesler...

*Dört duvarın huzuru yıkılıp başlarına
Ecel bu bakmaz elbet gidenin yaşlarına
“Şehittir” yazılır mı o mezar taşlarına
“Kurtarın bizi burdan” duyuluyor o sesler,
Titreyerek soğuktan artık yok o nefesler...*

*Hiç eksilmiyor umut, binbir dua dillerde
“Allahüekber!” sesi sedye tutan ellerde
Oyuncak bir bebeğin sallanışı tellerde,
Sahibini soruyor duyuluyor o sesler
Yıkılan o bozuktan artık yok o nefesler...*

*Altı şubat kara gün silinmiyor, geçmiyor
Gözyaşları dinmiyor, ağzı bıçak açmıyor
Kaç mucize kurtuldu, sevinç adres seçmiyor
Can Canan'ı soruyor duyuluyor o sesler
Geçtik çoktan “yazık'tan artık yok o nefesler...*

*Yüzyılın depremi bu, felaket, soğuk ve kar
Herkes seferber oldu, yollar kırık, geçiş dar
Maraş, Malatya, Hatay, Kilis, Antep daha var
Osmaniye, soruyor Diyarbakır'da sesler?
Yardım geldi uzaktan artık yok o nefesler...*

*Kefenler yetmez oldu, harabe oldu her yer,
İskenderun'da yangın, Adıyaman bir ses ver
Altmış ülke koştular Urfa alınlarda ter,
Erzak, tır, mezar, çadır, imdat ister o sesler
Habersiz kara aktan artık yok o nefesler...*

Fatma Çetin KABADAYI

DEPREM ÖYKÜLERİNİ ANCAK YAŞAYANLAR HAKKIYLA YAZABİLİR

Ramazan SARIÇİÇEK

Adının “Deprem Öyküleri” olduğuna bakmayın. Anlatılanlar gerçeğin ta kendisi. Evet, gerçeklerin yüzü soğuk olmuştur. Okurken insan iliklerine kadar irkiliyor. Ya Rabbim bu ne kadar büyük bir acı? İnsanlar ne büyük bir imtihandan geçmiş. Acılar tarifsiz, yaşananlar korkunç. Bu tarifsiz acıları ancak yaşayanlar hakkıyla bilebilir. Bu duygu dolu ve etkileyici öyküleri okudukça depremin dehşetini daha iyi hissedeceksiniz. Siz de yıkıntıların altında onlarla birlikte ıstırap çekecek; sevdiklerine yardım edemeyenlerin acısıyla kıvranıp duracaksınız. Vefat edenlerin arkada bıraktıkları hasret sizin de içinizi yakacak hayatta olan yakınlarınızın kıymetini daha iyi bileceksiniz. Yıkıntılardan çıkan tozdan nefes almakta zorlanırken cam kırıklarından ruhunuzun kanadığını hissedeceksiniz. Allah vefat edenlere rahmet kalanlara da sabırlar versin; kimseye bir daha böyle bir acı yaşatmasın.

KALEMİNİZİN GÜCÜ GÖNLÜNÜZ KADAR OLSUN

Sema YILMAZ

Zaman, mekân, kişi ve olay (lar); Gelin tanış olalım... Çıt: Masa lambası yakıldı. Tık: Masa üstü bilgisayarın klavyesine dokunuldu. Pıt: Birkaç damla gözyaşı aktı. Çıt'ın ışığı altında, ekranda birkaç yerin tık'lanmasından sonra, sayısı o anda merak uyandırmayan ama zaman, mekân, kişi ve olay zincirinin her bir halkası şiddetle merak

edilen hikayeler okunarak ilerlendi. Pıt pıt ilerlemeydi bu, konu deprem olunca... Yazmak için amaç gerekir: Çıt ve tık birlikte olmaya ant içerken, pıt'ın eşlik etmesi başlığa pardon bazen de “ödüle” bağlıdır. “Ödül büyükse pıt da büyük olmalıdır” inancıyla yazarlar pıt dozajlamasını aç tok fark etmez, hatta yan etkileri düşünmeden artırırılar. Lakin bu sefer cümlenin öznesi “deprem” olunca yüklem yüklendiği yükün altında, satırların dayanma gücünü de mutlaka yoklayarak cümle sonlarında noktayı koydurur. Aslında o tek nokta değildir, yan yana 3 noktadır, “varın gerisini siz düşünün” dercesine bitmesi istenip de, bir türlü bit(e)meyen acı duyguların satır arkası devamı olurlar. Konu içeriğiyle senkron olabilen yazar yelpazesinde kişiler duygularının salıncağında kelimelerini “dur” denilinceye kadar (sayfa sayısı 5, bazen 6) satırlarda sallandırırılar. Satırların misafirleri zamanı, mekânı ve olayı yaşayanlardansa her anın kelimesini yeniden duygu selinde konuşurmaya, nefes nefese koşturmaya başlatırılar; Yakını, sevdiceğini, annesini, babasını veya çocuğunu kaybedenlerin kelimeleri “acımasızlık ve ızdırabın deprem kalemini kırarak” hesap kesme isteğiyle satırlara dökülürler. Ya da deprem haberlerinin zemininde devşirilen kişilerden örgülenmiş motifler, bir ters bir düz değil, illa ki hep düz olsun, “bir daha ters hiçbir şey bizimle tanış olmasın” dilek ve selametiyle kelimelere dönüştürülürler. Yazmak, konu başlığı ne olursa olsun bir tutkudur. Kaleminizin gücü gönlünüz kadar olsun...

ACININ YARIŞI

Tarık İÇÖZ

Başlığı ilk gördüğümde çok ürktüğümü hatırlıyorum: Deprem Öyküleri Yarışması! Trajedi, korkunç bir dramı, acı dolu bir kâbusu, evet, evet, kesinlikle safacıyı anlatan öykülerin yarışması! Üstelik yazacak

onca konu, yarışabilecek sonsuz başlık varken... Asla kapanmayacak yaraların sızısı ve yeri hiçbir zaman doldurulamayacak kayıpların sarsıcı etkisi daha taptazyeken hayatın kabuğunu koparmak gibi gelmişti önceleri. Sonra nasılsa alıştım bu fikre. Hatta alışmak için büyük bir gayret gösterdim: Alışmalıyım çünkü. Alışmalıyım. Sevdiklerini ya da evlerini, belki uzuvlarını kaybeden insanların, artık geriye ne kaldıysa, yine de yaşama alışmaya çalışması gibi alışmalıyım. Yaşanan tüm acıların “temel” kaynağının unutulmaya yüz tuttuğu bugünlerde sağlam birer haykırış, güçlü birer çığlık olabilirdi bu öyküler. Zira insan doğası gereği acıları unutmak ister. Yaşama içgüdüğü bunu buyurur çünkü. Acıların üstesinden gelmeye çalışırken deprem gerçeğini, depremin eğer önlem alınmazsa bir sonraki sefer yine yıkıcı ve öldürücü olabileceğini, depremin değil bilimden uzak olmanın öldüreceğini unutmamak gerek oysa. İşte tam da bu unutkanlığa rağmen depremin ve acı gerçeklerinin hatırlanmasına katkı sağlayabilirdi yarışmaya katılacak öyküler. Bilimi anımsatabilirdi. Sanat da bilim gibi trajediden beslenir çünkü.

Tüm eserleri sabırla okudum. Kimi zaman gerilerek, kederle; bazen gözlerim dolarak, tüm eserlerin bütün paragraflarını, her bir cümlesini, kelimelerinin tamamını, tüm hecelerini; bütün dolaylı tümleçlerini, gizli ya da açık öznelere, yüklemelerini; kullanılan virgüllerin hepsini bile sindirerek, nefes nefese ya da kimi zaman soluğum kesilerek son noktasına kadar okudum. Yaşanan acılarla kıyaslandığında öyküleri okurken hissettiğim duygular belki hiçbir şey değildi biliyorum ama yine de acıya ortak olmaya gayret ettim. Anlatılmak istenen çaresizliği hissetmek için kendimi zorladım. Korkulara özne, kederlere paydaş olmaya çabalayarak kendimi deprem anının içine yerleştirmeye, moloz yığınlarının altına, çığlıkların yanına, soğukun koynuna koymaya çalıştım. Bazen gelecekte korkarak, bazen gelecek adına umutlar çoğaltarak ısrarla ve inatla okudum. *Umut etmek haklı bir direniştir**, zira. *Kaybettiğimiz canlar toprağa ektiğimiz tohumlar gibidir***. Sanat da bilim gibi geleceği aydınlatır çünkü.

Bana başlangıçta acıyı anlatabilme yarışı gibi görünen bu yarışma

* Ateş Mavisi, Sibel Çelikel

** Hayalin Ötesi, Murat Koçak

sonra sonra aydınlanmaya dönüştü gözümde. Karanlık, ışığa yenildi. Gece, gündüze kaybetti. Siyah, beyaza yitirdi varlığını. Trajedi yerini umuda bıraktı. Bir kez daha hatırladım: *Acı mutluluğun kardeşiydi****. Sanat da bilim gibi yaşatır çünkü...

İSYAN

*Son ırmak kurduğunda,
son ağaç yok olduğunda, son balık öldüğünde
beyaz adam paranın yenmeyen bir şey olduğunu anlayacak.
Kızilderili atasözü*

Melis NAÇAR

Ben doğanın gücüne hayranım. Çoğu zaman inanılmaz verici, bazen de korkunç yüzünü gösteriyor.

Bu kitap altı şubatta yaşanan acıları kayıt altına alıyor. Zaten yaşananları paylaşmak ve yazmak, acıları bir nebze olsun rahatlatılabilir. Çoğu hikâyeyi okurken gözyaşlarına boğuldum. Benim gözümde bütün hikâyeler birinci çünkü hepsi gerçek. Değersiz hissediyorum kendimi, oysaki her bir can çok çok değerli.

İnsanlar öykülerle hep depremden sonraki yaşadıklarını anlatmışlar. Kuşkusuz çok zor anlar. Ancak niye olaylar olmadan önce önlem almıyoruz? Neden bu kadar acı çekiyoruz? Bu niye kimin aklına gelmiyor? Evlerimizi niye dağlara sağlam zeminlere yapmıyoruz?

Biz çabuk unutan bir milletiz. Geçmişte yaşanan depremleri unuttuk, imar affı çıkardık. Hepimiz bunu sevinçle karşıladık. İnsanlar meğer bir sürü para vermiş, mezarlarını satın almışlar. Yaşadığımız evleri seçerken önceliğimiz zeminin ve binanın sağlamlığı olmuyor. Depremlere alışık bir millet olmamıza rağmen bu kadar depremleri yok sayan bir millet

*** *Nü Peride, Hakan Akdoğan*

olmamız beni çok şaşırtıyor.

Gerçekten çok zor günler yaşadık ve hâlen de yaşıyoruz.

Tabii ki yine ateş düştüğü yeri yaktı. Hem de ne yakış! Canlar gitti. Canların yakınları yandı. Sonrası perişanlık. Hepimiz hayatlarına devam ediyoruz. Deprem bölgesinde yaşayanlar hâlâ sıkıntı çekmeye devam ediyorlar.

O zaman bu konuda şimdi biz ne yapabiliriz diye soruyorum kendime. Cevabım ise gelecek nesilleri bu konuda bilinçlendirmek ve artık deprem öldürmez, önlem almamak öldürür gerçeğini milletçe kendimize düstur edinmemiz oluyor.

HERKES ÖLDÜ BAZILARI GÖMÜLDÜ

Müge KARADAĞ

Acının adı deprem oldu bu defa, Asrın Felaketi...

Hatay, Adıyaman, Malatya, Maraş, İskenderun, Pazarcık, Islahiye, Nurhak ve bu felaketin değdiği diğer iller en derinden amansızca sarsıldık Ecel terleriyle sevdiklerimizi kaybetmenin korkusuyla sığındık Yaradan'a...

Acıyla ölmek kolaydı, asıl zor olan acıyla yaşamaktı aslında. Birkaç saniye, birkaç saat içinde binlerce insan hayatını yuvasını, ailesini, eşini-dostunu, varını-yoğunu hatta geçmişini, anılarını, hayallerini ve dahi umutlarını yitirdi.

“Herkes öldü, bazıları gömüldü...” için özü buydu.

Dertler, acılar katman katmandı. Acıyı eğer değme noktasından yakalayamazsanız iyileşemezdi. Bu derin acıyı, korkuyu içinde böylesine yaşamış birileri olarak birbirimize kenetlenerek ve acılarımızı paylaşarak ancak iyileştirebiliriz. Acımızı da kaynağında iyileştirecek, aralarımızı da burada saracaktık.

Evet, felaket çok büyüktü, etki alanı çok genişti ama herkes aynı şekilde yara almadı, herkese aynı değmedi biliyoruz. Yalnızca yarası birbirine değenler anlayabiliyordu bunu. Basit bir söylemle “Geçmiş olsun, neyse ki canınız sağ size bir şey olmadı.” denilince derdimiz geçip gitmiyordu ne yazık ki...

İşte bu düşünce idi deprem anılarını öyküleştirecek toplamanın asıl amacı; birbirimize dokunursak, birbirimizin yarasını tam yerinde, ruhunda sarabilirsek yeniden hayata tutunup yeşerebilirdik, belki de bu yaşananlardan ders çıkarabilirdik. Belki bazı önlemler alınabilirdi. Biz de belki bazı konulara daha da önem verebilirdik kendi öz yaşantımızda. Belki hayatın fani olduğunu, çok da büyük çok da uzak hayaller kurmamak gerektiğini, kalp kırmamayı, anı ıskalamadan yaşamayı, elimizdekilerin; ailemizin, dostlarımızın kıymetini bilmeyi ve daha çok şükretmeyi kendimize düstur edinirdik.

Gönderilen öykülerden İstanbul depreminden tutun da Kahramanmaraş-Hatay kaynaklı asrın felaketine kadar pek çok anı paylaşılmıştı. Kimi derdini içinde tutar, konuşmak istemez, paylaşamaz; kimi de haykırır, konuşur, paylaşır çokça ondan kurtulmak için. Bu tamamen gönül işidir. Biz paylaşılanları okuyabildik sadece, pek çok dert insanların gönlünde biliyoruz. Sadece bir eldi bu uzanan, bazıları yazarak cevap verdi ben de bunları yaşadım diye. Her birimiz dönebilsek içimizi daha neler neler var biliyoruz.

Geçmiş olsun güzel ülkem. Allah bir daha böyle acılar yaşatmasın. Hayatını kaybedenleri Rahmetle anıyoruz, kederli ailelerine başsağlığı diliyoruz. Yaramız büyük, acımız derin, işimiz çok. Ülkemiz için, memleketimiz-milletimiz için iyileşeceğiz. Yeniden hayata tutunmak için elbirliğiyle uğraşıp didineceğiz. İmtihan dünyası biliyoruz. Rabbim imtihanımızı kolay eylesin. Bir daha böyle acılar yaşatmasın.

DEPREM HİKÂYELERİ YARIŞMASINDAKİ HİKÂYELERİN GENEL DEĞERLENDİRMESİ



Namık AÇIKGÖZ

Acının adı deprem oldu bu defa, Asrın Felaketi ...

Son yıllarda yaşadığımız depremler ve salgınlarla toplumsal bilincimiz alt-üst oldu. Bilinen depremler itibarıyla bakıldığında Anadolu, neredeyse tamamıyla bir deprem bölgesi. O yüzden bu topraklar ve bu insanlar depreme alışıktır. 2020 başında ortalığı kasıp kavuran Covid 19 salgınından 2022 sonunda tam kurtulmuştu ki, 6 Şubat 2023 günü, Kahramanmaraş, Hatay, Malatya, Adıyaman, Adana, Osmaniye, Gaziantep, Diyarbakır, Şanlıurfa, Kilis ve Elâzığ olmak üzere 11 il etkilendi ve 50 bini aşkın insan hayatını kaybetti.

Önce salgın felaketi, ardından deprem!...

Buna yürekler dayanmazdı ve yazılması lazımdı... Çünkü 1918 İspanyol gribi ile ilgili bilgileri edebî metinlerde görmek, kültür birikimi örneği açısından önemliydi. Covid-19 ile ilgili olarak da sosyal medya hesabımda, salgının edebiyata yansması konusuna dikkat çekmiş ve pek çok metni paylaşmıştım. Nitekim daha sonra Sait Yilter kardeşimiz “Koronavirüs Edebiyatı: Şiir” adıyla bu yazılanları birleştirip tarihe bir belge bırakmıştı. Deprem acılı günlerinde ben de birkaç şair arkadaşına, depremi eski destanlar anlatan şiirler yazmalarını tavsiye ettim. En güzel destanı Arslan Avşarbey kaleme aldı. Güya ben o destanı, çocukluğumda dinlediğim destanlar gibi ezgili bir şekilde seslendirecektim. Maalesef bir türlü o sesi bulup ezgili olarak seslendiremedim.

Deprem Hikâyeleri

6 Şubat 2023 depremiyle ilgili hikâye yarışması açıldığı ve jüri üyesi olmam hususu teklif edilince, hiç tereddüt etmeden görevi kabul

ettim. Önüme 70 hikâye geldi. Baştan söyleyeyim, 2 hikâye dışında, 68 hikâye de yaşanan trajediyi gerçekten güzel anlatan metinlerdi. 2 hikâyenin de birisi hikâye tekniği biraz zayıf, diğeri hikâye olarak güzel (ve ironik) ama konuyla pek ilgili değildi.

Hikâyeleri şöyle tasnif etmek mümkündür:

1. Deprem anı ve enkaz altında yaşananlar.
2. Depremde yaşananlara kontrast olmak üzere umut tasarıları ve kurguları.
3. Deprem sonrası yaşananlar.

Her felâket toplumda büyük izler bırakır fakat bu izlerin bizzat yaşananlar tarafından gelecek nesillere aktarılması, toplumsal bir bilinç oluşumuna doğrudan katkıda bulunması açısından dikkat çekicidir.

Enkaz Altından En Çok “Anneeeee” Sesi Gelmiş

Enkaz altında kalanların hikâyesi, çocuklar ve ana-baba ile ilişki üzerinden kurgulanmış. Hikâyelerde dikkat çeken çok önemli bir husus bir hikâye hariç (Bir hikâyede babaya seslenilir), tamamında, enkaz altında kalan çocukların “annelerine seslenmesidir. Bütün çocuklar ilk sadmeyi atlattıktan ve akılları biraz başlarına gelince “Aneeeee!...” diye bağıryorlar. İnsanların ana düşkünlüğünün bir göstergesi olarak, birbirinden habersiz bir şekilde yazılan bu hikâyelerde yer alan bilgiler iyi bir istatistik bilgidir de.

Hazırlık Kurgulu Hikâyeler

Hazırlık kurgusuyla insanları bir umuda doğru yönlendiren kurgu daha çok gençler üzerinden sergilenmiş. Gençler gelecek ile ilgili okul, evlenme, çoluk-çocuğa karışma gibi umutlarla ele alınmış ve bu umut dizisi 6 Şubat gecesi saat 4.17’de enkaza gömülmüş. Güzel beklentilerle ilerleyen hikâyenin bir felaketle son bulması gerilimi, yazarlar tarafından kullanılmış.

Deprem Sonrası Yaşananlar

Deprem sonrası, yaşanan travmanın izleri dile getirilmiş. Beklentilerin, umutların, hayallerin yerle bir olması ve tedavi sürecindeki zorlukların bir kısmı bazı hikâyelerin merkezinde yer almış.

Güzel olan şu ki, bu hikâyelerin hiçbirinde travmatik olumsuzluklar yer almamakta; hepsinde bir yaşama sevinci bulunmaktadır.

Bir Pati Hikâyesi

Son yaşanan felaketlerde, sadece insanlar konuşulmadı, bazılarında hayvanların içinde buldukları acılar da konuşuldu. Yarışmaya katılan hikâyelerden biri, bir kedinin enkaz altında kalışının ve kurtuluşunun hikâyesiydi. Hayvanlara duyarlılık açısından önemliydi.

Özlü Hikâye Cümleleri

Hikâye, basit bir “olay aktarma” işi değildir; olgunun, şahısların, kavramların hikâyeci tarafından ayrıca işlenmesi ve kimsenin ifade edemeyeceği bir şekilde ifade edilmesi, hikâyeye asıl edebî değeri katar.

Deprem yarışmasına katılan hikâyelerin bazılarında bu özellik vardı. Buraya sadece birkaç örnek alarak duruma işaret etmek istiyorum:

Ya öpülecek çocuklar yoktu artık ya öpecek anneler. Sağ kalan babalar huzuru enkazda bırakmış, sadece telaş içinde...

Yorgun bir sesle “Âmin!” diyorum. Fakat iç sesim “Hiç unutamıyorum ki Akil. Hiç...” diyor.

Yaşadıkları evler betondan bir yorgan gibi serilmişti üstlerine insanların.

... avazları çıktığı kadar bağırmaya başladılar. Ama depremin yıkıp geçtiği bir şehirde bu çığlıklar, koca koca hayvanların otladığı bir çayırdaki birkaç böceğin ayak sesi kadar duyulurdu. Ama onlar vaz geçmediler.

Şehri son bir kez daha üstüme örtüp tekrar uyumaya çalışıyorum

Her şey olmak... İlk kezmiş gibi heyecanla ve son kezmiş gibi hüznle ama hakkını vererek, tadını çıkara çıkara.

Her sabah evden çıkarken bir günaydını bile birbirimize çok gördüğümüz komşumuzun durumu nasıldı? Beni aradığında telefonunu açmadığım dedem şu an nefes alıyor muydu?

Buradan çıktıktan sonra onları göremeyeceksem ne anlamı vardı kurtulmamın.

Bense üstümdeki battaniye ve içimdeki dert ile çadıra geri dönüp yerime geçmişim.

Yakaladıkları koyu kıvam sayesinde hayatın zorluklarına karşı yüksek mukavemet göstereceklerdi. Aslolan da buydu zaten.

Demek ki minik bebeğimiz koca adam olmayı değil de melek olmayı seçmişti (...) Onu şimdi ağzında çıkarmadığı emziğiyle sonsuzluğa uğurlayacaktık.

Anne sıcaklığı bitti mi, insanın annesi gitti mi bir kere hayat onu her zaman üşütür

Birine ulaşıncaya sanki baraj kapağı açılmış da sular özgürlüğüne kavuşmuş gibi diğerlerinden de iyi haberin akmaya başlıyor

Karşı kaldırımdaki binalar omuzlarını birbirlerine yaslamış yıkılmamak için birbirlerinden güç alıyordu. Binalar yoldan geçenleri selamlar gibi diz çökmüş, hüznle başlarını öne eğmişlerdi

Yemekler şahane, sohbet ise yok denecek kadar kıt bu çekirdek ailede. Rutinlere şükredilen, her akşam yemek sonrası kahvesi içilen, her defasında aynı esprilere gülünen bir memur evinden daha fazla ne beklenebilirdi ki?

Hemen gerisin geriye evine koştu. Kapı yok olmuş adeta yüzüne kapanmıştı. “Seni canlarından ebediyen ayırdım!...” dercesine sırtıyor gibiydi.

Oldum olası şu eski Sovyet evlerini kendime benzetirim. Suratsız, sıradan, boğucu...

“Gitme kal bu şehirde” diyen birinin olmaması ne acı. Arkadan bakan bir çift gözün olmayışı.

Vedası olmayan tek ayrılık ölümdür. Hem giden ölür hem kalan ölür

Ben hikâyeleri değerlendirirken “hikâye etme, özlü ifade, dil kullanımı, konuyu ele alışı” gibi objektif kriterler kullandım. Ve kendime göre bir derecelendirme yaptım. Ama keşke bir iki hikâye dışında metinlerin hepsi yayınlansa.

Yazıyı bitirmeden iki tespitte bulunayım.

İlki, yarışmaya katılanların yazma becerileri iyi olsa da Word belgesi düzenle bilgileri pek iyi değil. Mesela çoğunda “sağasola yasla” dikkati yok. Çoğu da bilgisayarındaki harf karakterini değiştirmeden yazmış.

Bir de bir hikâyenin kurgusu ile ilgili bir teklifim: Sağlam eve taşınma konusunda kocasını ikna edemeyen kadın, depremde evlerinin yıkılması ve çocuğunun ölmesi üzerine kocası ile boşanıyor ve onunla sadece çocuğunun mezarı başında karşılaşıyor. Bu hikâyeyi ben yazsam, hikâyeye bu sahne ile başlar, sonra geri dönüşler yapardım.

Son cümle: Metinlerin birkaçı hariç, iyi metinlerdi. İmla konusunda yardım alınıp alınmadığını bilmiyoruz ama şayet yardım alınmadan yazıldıysa, imla o kadar kötü değil. İfade zaafı ise yok denecek kadar az.

ACI

OlcaY KORKMAZ

Acının her bir farklı çehresini anlatan öyküler... Evlat acısı, can acısı, isyan acısı, yokluk acısı, acı sadece acı. İnsan hak eder mi acıyla sınanmayı, acının her nüansıyla? Yavaş yavaş hayatı, en yavaş hâliyle sorgulatan acı. Acısı olmadan tadını çıkarırcasına. İnsanoğlunun her günahının bedelini ödetircesine hissedilen acı. Biz acılarla yoğurulduk, sınıandık. Öyle ya da böyle. Boş vermişliğin, insanoğlunun her zaafının bedeli... Sadece acı... Acılarla bedel ödemek çok pahalı, çok değerli... Acı insanı ilahi güce yakınlaştırır derler. Belki de ders.

Sonuç...

Ölüm mü en acı olan, yakınlaştıramadığımız ölümle yüzleşmeler mi?

İlahi gücün değil de insanın hadsizleşerek sebep olduğu ölüm mü?

Sonuç?...

ÖYKÜLERİN İZLERİ

Ozan TURAMANLAR

Her insanın duygular, düşünceler, yaşadığı olaylar ve durumlara karşı kendine özgü bir ifade şekli vardır. Kimi konuşarak, kimi yazarak, kimi çizerek... Ancak bu şekilde insan hayatta var olduğunu hisseder. Zor zamanlarda ise bu durum daha çok ihtiyaç hâlini alır. Çünkü paylaşarak içimizdeki yangına bir nebze olsun su serperiz. “Mutluluklar paylaşıldıkça çoğalır, acılar paylaşıldıkça azalır.” sözü boşuna değildir. Bunu tecrübe eden gayet iyi bilir.

Yazmak; duygularımızı, düşüncelerimizi daha net ve kesin bir şekilde ifade etmemize olanak verir. Aynı zamanda, iç dünyamızı daha derinlemesine yansıtmaya da yardımcı olur. Öyküler, iletişim kurmanın güçlü bir yoludur. Yazılan bir öyküyle duygu, düşünce ve deneyimlerimizin karşılıklı etkileşimi arttırılır. Aynı zamanda toplumsal meselelere dikkat çekme, değişim ve yenilenme için ilham verme konusunda da güçlü bir yoldur öyküler.

“Bir öykü, bir insanın iç dünyasını keşfetmenin en derin ve zarif yoludur.” Bu sayede okuduğum her öykü bende bir iz bıraktı. Çünkü biliyorum hemen hemen hepsi yaşanmış olaylardı. Dolayısıyla öykülere öykü gibi bakmaktansa anı olarak bakmak, benim için “Seni anlıyorum, senin yanındayım, acılarına ortak oluyorum.” diyebilmenin telepatik bir yolu oldu.

Bu öyküleri sadece okumadım. Çünkü beton yığınlarının arasında kalmış ve umut ışığı arayan nice insanımızın feryadını duydum. Kendisi bir şekilde kurtulmuş ama “canları” enkaz altında kalmış insanların umutlu bekleyişlerine tanık oldum. Enkaz altındaki babasına yardım etmek için durmak mı yoksa çocuğunun donmasını engellemek için gitmek mi gibi insanı deli eden sorularla yüzleştim. Enkaz altında

sesini duyuramamak, enkaz altındaki sesin kesildiğine şahit olmak gibi insanı mahveden anları yaşadım. Yurdun dört bir yanından ve hatta yurtdışından gelen gönüllülerin, hiç tanımadıkları ve belki bir daha hiç karşılaşmayacakları kişiler için hayatları pahasına nasıl mücadele ettiklerini izledim. Deprem öncesi yaşanmış güzel anılara ve deprem sonrası yaşanamayacak güzel geleceğe gittim, geldim.

Ülkemizin ve milletimizin bir daha böyle acılar, afetler yaşamamasını dilerim. Sanat ruhlu kalemlerle yazılan kelimelerin gülümsediği ve mutluluğun izlerini taşıdığı nice öyküler, nice anılar, nice yarılara...

HİSSİYATINI KALEME ALMAYA GÜCÜ YETENLER

İsmail GÜLEÇ

Tarih boyunca insanoğlunun verdiği büyük imtihanlarından biri de depremlerdir. Ülkemiz deprem kuşağında ve biz bu sınavı sık sık vermek zorunda kalıyoruz. Özellikle 6 Şubat depremi hem on ilimizi hem de azim milletimizi derinden sarstı. Tarihte benzeri nadir görülen bu depremde çok büyük kayıplar verdik. Kayıplar karşısında vakur duruşunu kaybetmeyen ve yaraları en kısa zamanda sarmak için yekvücut olan milletimiz kendi derdini unutup depremzedelerin yardımına koştu, var olan tüm imkanlarını seferber etti.

İnönü Üniversitesi depremde yaşadığımız kayıpların aziz hatırasını yaşatmak ve olanlardan ibret almak ve ders çıkarmak gayesiyle bir yarışma tertip etti. Yarışmanın gayesi hissiyatını kaleme almaya gücü yetenlerin yaşadıklarını öyküleyerek gelecek nesillere aktarmalarını sağlamaktı. Okudukça o günleri hatırlayacak ve bir daha aynı acıları yaşamamak için yapılması gerekenleri görüp eksiklerimizi tamamlayarak bir daha aynı zaafa düşmeyeceğiz.

Yarışmayı öyküleriyle renklendiren yazarlarımız, satırlarına kalplerinden süzülen hislerini büyük bir samimiyetle döktüler. Her

birinde yaşanan acıları gördük ve okurken o günleri âdeta yeniden yaşadık. Şüphesiz bu hikâyelerin manevi değeri birbiriyle kıyas edilemeyecek kadar yüksekti. Ancak bu bir yarışma idi ve biz de bir değerlendirme yapmak zorunda idik. Okuduğumuz her öyküde benzer duyguları yaşamakla birlikte aralarında dil, imla, ifade ve üslup bakımından akranlarına faik olanları seçmeye çalıştık.

Bu vesile ile 6 Şubat'ta kaybettiğimiz tüm deprem şehitlerimizi rahmetle yâd ediyorum. Geride kalanlara ve aziz milletimize Cenab-ı Mevlâ'dan sabr-ı cemil ihsan etmesini dilerken aziz vatanımızı her türlü felâketten muhafaza buyurmasını niyaz ediyorum.

DOĞA OLAYLARI VE İNSAN: UZUN TEKRARLANMA ARALIKLARINDA BİRLİKTELİK

Taylan SANÇAR

İnsanlık var olduğu günden beri pek çok doğa olayına tanıklık etmiştir. Bazılarına karşı çok etkili savunma geliştirmiş ve birlikte yaşama kültürü oluşturmuştur. Ancak bazı doğa olaylarının, tekrarlanma aralıkları uzun olduğu için insanlığın daha az dikkatini çekmiş, etkili bir savunma geliştirememiş hatta birlikte yaşama kültüründen kaçmıştır. Bu olaylar arasında depremler, volkanik patlamalar, büyük çaplı kasırgalar ve benzeri doğal afetler bulunmaktadır. Bu tür olaylar, insanlar ve çevreleri arasında karmaşık bir ilişkiyi yansıtır.

Öncelikle, bu tür olayların nadir oluşu, insanların genellikle duyarsız ve hazırlıksız olmalarına neden olabilir. Uzun yıllar boyunca bir bölgede herhangi bir büyük deprem olmamışsa, yerel halk genellikle bu tür bir felaketin gerçekleşme olasılığını göz ardı edebilir. Ancak, bu durum, bölgedeki deprem riskinin az olduğu anlamına gelmez ve ani bir deprem, ciddi sonuçlara yol açabilir.

Bununla birlikte, bu uzun tekrarlanma aralıkları, insanların bu tür olaylara karşı hazırlıklı olmaları için bir fırsat sunar. Toplumlar, nadir görülen doğa olaylarına karşı geniş çaplı hazırlık planları yapabilir ve acil durum ekipmanlarıyla donatılabilir. Bu, insanların olağan şartlar altında yaşadıkları coğrafyalarda daha güvenli bir ortam yaratmalarına yardımcı olabilir.

Diğer bir önemli nokta da bu uzun tekrarlanma aralıklarındaki doğa olaylarının ekosistemlere ve biyoçeşitliliğe etkisidir. Örneğin, büyük çaplı volkanik patlamalar, yerel iklimi etkileyebilir ve buna bağlı olarak bitki örtüsü ve hayvan populasyonlarında değişikliklere neden olabilir. Bu değişiklikler, tüm canlıların yaşam süreçlerini etkileyebilir hatta yaşama yeteneklerini zorlayabilir.

Sonuç olarak, uzun tekrarlanma aralıklarına sahip doğa olayları, insanlar ve çevreleri arasında dinamik bir ilişkiyi yansıtır. Bu olaylar, bir yandan hazırlıklı olunması gereken potansiyel tehditlerdir; diğer yandan ise ekosistemlere etkileriyle evrimsel süreçlere katkıda bulunabilirler. Bu nedenle, nadir görülen doğa olaylarına karşı dikkatli olmak ve uzun vadeli stratejiler geliştirmek, sürdürülebilir bir birliklilik için önemlidir.

SAYGI OKULLARINA İHTİYACIMIZ VAR

Prof. Dr. Filiz KOÇ

Kahramanmaraş merkezli 6 Şubat depreminin yarattığı zihinsel, ruhsal ve fiziksel travmalar o kadar büyük ki... Deprem öykülerini değerlendirmek üzere jüri olabilir misin teklifi geldiğinde toplum açısından oldukça zorlayıcı bir konuyu kaleme almak gerekli mi? Bölgede yaşayan ve depremzede sayılabilecek ben gerek mental gerekse ruhsal açıdan etkilendiğim bir olaya ait öyküleri okuyabilir miyim? diye düşünmedim değil. Ancak konunun odağında insan ögesinin olması, yaşanan gerçekliği ortaya koyması, depremin yarattığı duygusal etkileri hissettirmesi ve toplumsal mesaj içermesi önemli idi.

Deprem ve sonrası yaşananlar olayın psikolojik ve sosyolojik boyutları başta olmak üzere pek çok yönü ile Türk edebiyatının değerli romancıları tarafından kaleme alınmıştır. Bunlar içinde en çarpıcı olanları “1939 Erzincan depremi” ve “1976 Van depremi” sonrası yaşananlar, “1999 Gölcük depremi” akabinde İstanbul'da yaşayan insanların deprem sonrası yaşadıkları panik ve travmaların kaleme alındığı romanlardır. Yaşar Kemal 1952 Erzurum – Pasinler Horasan depremi sonrası gittiği Hasankale köyünde karşılaştığı tabloyu “...*Geldim geleli titiriyorum. Öyle geliyor ki insana, güneş bile donmuş. Zلزله köylerinden birinde not alırken, ellerim donuverdi ve kalem yere düştü.*” şeklinde dile getirerek oradaki koşulları bir edebiyatçının gözü dile getirmiştir. Edebi olsun ya da olmasın depremi anlatan her bir öykü ve roman bu doğal afetin yıkıcı gücünü ve insanların yaşadığı travmaları daha iyi anlamamızı sağlar. Konu hakkında farkındalığımızın artmasına katkı sunarken toplumsal dayanışmanın ve yardımlaşmanın ne kadar önemli olduğunu bir kez daha vurgular.

Bu kitapta yer alan öykülere gelince... Okumak için her bir öykü dosyasını açtığımda ilk düşündüğüm şey beni hangi gerçeklerin, duyguların, sonuçların beklediği ve benim bunları okumaya, hissetmeye, düşünmeye ne kadar hazır olduğum idi. Her bir öykü o kadar içten yazılmış, yaşanan trajedinin gerçekçiliğini o kadar net olarak yansıtmıştı ki hikâyenin kahramanlarının yaşadığı acıyı, korkuyu, umutsuzluğu ve mutluluğu kalbimin en derinlerinde hissettim. Öykülerdeki kahramanlarla birlikte kimi zaman enkaz altında idim. Kâh nefes alamadım, kâh bir ışık, bir ses umuduyla kurtarılmayı bekledim. O kadar üşüdüm ki... Kimi zaman ağladım. Sonuçta son yıllarda sürekli dilime pelesenk olmuş “Bizim, sayısı giderek artan üniversitelere değil saygı okullarına ihtiyacımız var.” sözüm bir kez daha yankılandı beynimin içinde. Zira birbirimize ve işimize değer verseydik depremde yıkılma olasılığı olan bu binaları, evleri ve iş yerlerini inşaa eder miydik?

DEPREMİN DERİNLİKLERİNDEN DOĞAN GERÇEKLER

*Sarsılan binalar, duyulan o çılgınlıklar,
Bir bakarsınız her yerde bir telâşe var,
Böyle zor anlarda çıkar kahramanlıklar,
Sakın unutmayın, her zaman bir umut var.*

Dr. Öğr. Üyesi Öznur ADIGÜZEL AKMAN

Depremler doğanın insan yaşamını şekillendiren güçlü birer hatırlatıcısı olarak karşımıza çıkmaktadır. İnsanların bir araya gelmesini ve zorluklar karşısında birlikte hareket etmeyi gerektiren anlardır. Belki de bu zorlu anlarda ortaya çıkan kahramanlıklar, insanların birbirine olan güvenini artırır ve toplumları daha sağlam hâle getirir.

Birbirinden etkili deprem hikâyelerinin yer aldığı bu yarışmada seçici kurul üyesi olarak yer almanın büyük mutluluğunu duymakla birlikte, bir o kadar da zorlandığımı belirtmek isterim. Her biri birbirinden kıymetli bu güzel eserlerin değerlendirilmesi sürecinde, okurken yaşadığım hisleri, birbirinden farklı anlatımları, o ana ait anıları, yaşanan öyküleri, okudukça fark ettiğim aslında o günlere ait yaşanan başka pek çok şeyin varlığının yeniden farkına varmak belki de en büyük kazanımlarımdan biri oldu.

Seçici kurul üyeliği sürecinde, deprem öykülerinin aslında içsel bir gücü ve aynı zamanda dayanıklılık hikâyesini de anlattığımı fark ettim. Bu öyküler, yıkıcı anların ardında var olan insan dayanıklılığını ve toplumsal dayanışmayı vurgulamanın yanında, kimi zaman da okurken göz yaşlarına hâkim olamadığım o acıyı paylaşıyor olmanın empatik yanımızı beslemesine imkân sağladı.

Yarışmaya katılan yazarların kaleminden çıkan öyküler, depremin yarattığı yıkıma rağmen insanların içindeki güçlü direnişi ve birlik

duygusunu da anlatarak hepimizi derinden etkiledi. Her bir öykü, kendi özgün bakış açısını sunarak, depremin getirdiği zorluklara karşı nasıl başarıyla direnildiğini göstermek adına örnekler içermekteydi.

Bu yarışmada bizlere duygusal, etkileyici ve düşündürücü hikâyeler sundukları için, katılımcıların her birine ayrı ayrı teşekkürlerimi sunuyorum. Birlikte geçirdiğimiz bu deneyim, gelecekteki benzer etkinliklere olan katılımı artırmak ve toplumun daha güçlü bir şekilde bir araya gelmesini sağlamaya olanak sunacaktır.

Umuyorum ki bu yarışma, depremlerin yol açtığı izlerin kişilerde nasıl bir sürece neden olduğunun farkındalığını artırıp insanların bu zorlu dönemlerde birbirine nasıl destek olduğunu ve umutlarını nasıl koruduğunu göstererek, toplumumuza derin bir etki ve yeni bakış açıları kazandırmaya vesile olur.

DEPREM ÖYKÜLERİ ÜZERİNE...

Yazar Nur İpek Önder MERT

Deprem Öyküleri Etkinliği'nin tüm katılımcılarına gösterdikleri ilgi, emek ve sağduyulu yaklaşımları için içtenlikle teşekkür ederim. Yarışma duyurusunun yapıldığı günlerde, sosyal medya üzerinde neredeyse lince varan “acıların yarıştırıldığı” söylemlerine karşılık; katılımcıların, deprem olgusu ile yaşamlarımız arasındaki ilişkiyi, farklı bakış açılarından ele alan öyküler üzerinden konuşmak, kolektif hafızada tutmak ve vurgulamak adına hazırlanacak olan seçki için yarışmanın amacının altını çizen eserler yazdıklarını gördüm.

Kimi kanaatlerin aksine, 6 Şubat Kahramanmaraş Depremleri'nde aldığımız yaraları kanatmak adına değil; bir doğal afet olarak deprem gerçeğini farklı boyutlarıyla irdeleyerek, çok yönlü işleyen ve yaşadığımız çağda insan ile doğa, insanımız ile coğrafyamız arasındaki ilişkiye ışık

tutan eserlerin ağırlıkta oluşu, yarışma sonucunda çıkarılacak seçkinin literatürde yer almasının toplumsal farkındalığa anlamlı bir katkıda bulunacağını düşündürdü. Bilinç, ancak gerçeklerin konuşulduğu toplumlarda kazanılabilir ve yankı odaları ‘diğeri’nin sesini duymak için pek elverişli değil.

17 Ağustos Marmara Depremi’nde okul arkadaşlarımı, öğretmenlerini, yaşadığı mahallenin sakinlerini kaybeden; ardından yaşadığı yeri, okulunu değiştirmek zorunda kalan ve aradan geçen 25 yıla rağmen zaman zaman post-travmatik stresle mücadele eden bir depremzede olarak gerçeğin acı da olsa, hatta bilakis acı olmasıyla konuşulması, yazılması, sorgulanması tarafındayım. Sanatın, en çok da rahatsız eden meseleler üzerine eğildikçe dünyayı değiştirme üzerine olan mütevazî hedefini gerçekleştirdiğini düşünürüm. Voltaire’in “Lizbon Felaketi Üzerine Bir Şiir” isimli eserinin döneminin düşünsel fanusunu çatlatmadaki payı gibi... Bunun da göze sokulan göndermeler, mesajlar, didaktik ifadeler, sloganlar ile olamayacağı aşikâr. Deprem Öyküleri Yarışması’na gönderilen eserleri de değerlendirirken mesaj kaygısı veya duygulanımı en dramatik seviyede olan öyküye en yüksek puanı vererek değil; özgünlük, gramer, dil kullanımı gibi kriterlerin yanı sıra olay örgüsü, bakış açısı, karakter yaratımı, tematik bütünlük gibi öykünün öğelerini oluşturan teknik çerçeveye uygunluğa göre değerlendirmelerimi yaptım.

İnsan en iyi, bildiğini anlatır. Ülkemizin coğrafi gerçeği olan “Deprem” konusunu içselleştirmiş bir toplum olarak, öykülerdeki yaygın bakış açısının kahraman anlatıcı oluşu, karakter yaratımındaki derinlik ve güçlü psikolojik tasvirler öne çıkıyor. Hatta kimi eserlerin oldukça profesyonel kalemlerden çıktığını söyleyebilirim. Ancak kimi edebi niteliği yüksek öykülerin konu dışı olması şaşırtıcıydı. Deprem ile göç bağlantısı, hayvanların yaşadıkları, denetimsiz yapılaşma, değişen insan ilişkilerini ele alan öyküler tematik açıdan dikkat çekiciydi.

Öykülerdeki dil kullanımındaki anlamsal hatalar, ağırlıklı olarak yapısal/dilbilgisel hatalardan kaynaklanırken, sayıları az da olsa konunun hassasiyeti dolayısıyla temenni, dilek, ulusa sesleniş şeklinde

bölümlerin bulunduğu, öykü formu ile ilgisi olmayan metinler vardı. Doğru paragraf kullanımı, metnin akışı ve temel bütünlüğündeki en önemli yapı unsuru olduğundan, Word programına hakimiyet ile ilgili yetersizliklerden kaynaklanan hataların giderilmesinin, amatör yazarların yazmaya devam etme yolunda, üzerine eğilmeleri gereken ilk konu olduğunu düşünüyorum.

Kişisel olarak da duyarlı olduğum bir konuda çok sayıda eseri titizlikle okumak, değerlendirmek benim için bir yanıyla zor olsa da bir yanıyla sağaltıcıydı. Pek çok farklı bakışın, deneyimin, kalemin bulunduğu deprem öykülerinden oluşan ve okurların aklına, ruhuna, hatta yaşamlarına dokunacağını düşündüğüm seçkinin, depremi zihnimizde acıyla eşleştirmeyeceğimiz, sağlıklı uygulamalarla doğal döngülerin bir parçası olarak görebileceğimiz zamanlara katkısı olması dileklerimle...

ÖYKÜLERİN ŞIFALI GÜCÜ

Yazar Sultan BEDENCİGİL

Öykü okumak, öykü dinlemek bizi hayata hazırlar. Daha önce yaşamadığımız bir olay ile karşılaştığımızda dinlediğimiz veya okuduğumuz bir öykü yol gösterici, ufuk açıcı, teselli edici olabiliyor. Doğa, değerlerimiz, içimizde sarmalanan ilişkiler, sorunlar, yaşadığımız olumlu ve olumsuz olaylar her biri bir öykü konusudur. Bunları yazarak, kurgulayarak anlatmak birçok insana şifa, umut ve ışık olmaktadır.

Yazarın anlatımı, yorumu, olayların farklı yönlerini ortaya koyması okura bir armağandır. Olaylara yeni bir bakış açısıyla yaklaşmak veya aynı olayları başkalarının da yaşadığını düşünmek okuru yalnızlık duygusundan kurtarmaktadır.

Altı Şubat 2023 günü, Kahramanmaraş, Hatay, Malatya, Adıyaman, Adana, Osmaniye, Gaziantep, Diyarbakır, Şanlıurfa, Kilis ve Elazığ

olmak üzere 11 ili etkileyen depremde elli bini aşkın insan hayatını kaybetti. Yaşanan o dramları yazmadan, anlatmadan yürekler nasıl rahatlar, beyinler nasıl huzur bulur. Yaşananlar gelecek nesillerin bilmesi için anlatılmalı, hayatını kaybeden insanlar unutulmamalı. Bu yitip giden hayatlara borcumuz, aynı zamanda saygı duruşumuzdur.

İnönü Üniversitesi'nin açtığı Deprem Öyküleri Etkinliği'nde seçici kurul üyesi olmam dolayısıyla gelen öyküleri okurken tabi ki yüreğim sıkıştı, gözyaşlarım istemsizce aktı. Bu durum yaşanan dramları okumamıza, insanların çığlıklarını duymamıza engel değildir. Öyküsünü bilmediğimiz, duymadığımız insanlara yardımcı da olamayız.

Bana göre yarışmaya gelen öykülerden birkaç tanesi dışında hepsi kitaba girmeye değer güzellikte yazılmış. Enkaz altından gelen sesleri duymak ve sonrasında yaşanan dramlardan haberdar olmak açısından bu yarışmanın tarihe tanıklık edeceğini düşünüyorum. Öyküleri okurken çok etkilendiğim bir cümleyi paylaşmak isterim. ***“Ama depremin yıkıp geçtiği bir şehirde bu çığlıklar, koca koca hayvanların otladığı bir çayırdaki birkaç böceğin ayak sesi kadar duyulurdu. Ama onlar vazgeçmediler.”***

Deprem Öyküleri Etkinliği'nin düzenlenmesinde ve değerlendirmesinde emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Yaşanan felaketin ve insanlık dramının unutulmaması açısından çok kıymetli bir çalışma.



SES*

Can Yiğit TUNÇMAN

Bir şey arıyorum. Bir umut, bir hayat, bir inanç. Bütün gücümle arıyorum, durmadan, yorulmadan. Bu arayışı keşfetmeden önce ne için yaşıyordum ben? Düşünüyorum, bulamıyorum. Aklıma birden geleceği de yok. Aslında etraflıca düşünecek çok vaktim var ama artık düşünmek gelmiyor içimden. Anı yaşıyorum. Aramak öyle yaşatıcı, öyle yatıştırıcı ki sadece arıyorum. Aradıkça anlamını kazanıyor her şey. Her şey olduğundan daha güzel, daha heyecan verici geliyor. Ben şimdiye kadar yaşamamışım onu anlıyorum. Yaşamadığımı anlamak için yaşamdan biraz uzaklaşmak gerektiğini de.

Bakıyorum, dokunuyorum, dinliyorum. Aramakla aranmak biranda nasıl da bir oluyor? Arayan da aranan da aynı şeyi arıyor. Birdenbire hem arayan oluyorum hem aranan. Oyum ben, o şeyim. O şey her neyse. Öyle bir doluluk hissediyorum ki, o an bir gelse, bir anda gelse, beni bulsa. O zaman kendimi hiç olmadığım kadar mutlu hissedeceğim. Senelerce öyle boş vermişim ki kendimi, sadece öleceğimi değil yaşadığımı da unutmuşum. Neydi yaşamak? Yaşamın amacı neydi? Hayatı paylaşmak, insanlara dokunmak mı? Yoksa sesini duyurmak mı? “İmdat!”

Bağırıyorum duyulmuyor, anlatıyorum dinlenmiyor. Şimdiye kadar yapamadığım şeyler geliyor aklıma. Söyleyemediklerim, anlatamadıklarım. İnsanın aklında ne kadar da çok şey oluyor! Hep de böyle zamanlarda kalabalıklaşıyor aklım. İnsanları dikiyorum karşıma ne diyemediysem bir bir onları diyorum hepsine. Herkes ne kadar da mahcup ve suskun karşımda. Tek tek hepsiyle yüzleşip bir hışımla kovuyorum onları karşımdan. Kırdığım insanları alıp onlardan özür

*Deprem Öyküleri Yarışması Birincisi

diliyorum özgürce. Alıp onları kalbimin en güzel yerine koyuyorum.

Birkaç kişiye biraz borcum olduğu geliyor aklıma birdenbire. Elimi uzatıp yanımda dağınık bir şekilde duran paraları alıyorum. Bu paraları buraya ne zaman koymuşum? Sayıyorum paraları. Hayatımda hiç görmediğim miktarda bir para bu. Tanıdığım herkese dağıtacak kadar çok. Bu kadar parayı nasıl biriktirmişim? Bu paralarla ne yapsam acaba? Bir türlü cebime koyamıyorum paraları. Sıkı sıkı tutuyorum elimde. Birden bir susuzluk bastırıyor. Aynı anda acıkıyorum. Parayı harcayacak yer yok etrafta, para yenmiyor da.

Aradığım şeyin para da eşya da olmadığını o anda anlıyorum. Ben başka bir şey arıyorum. Bambaşka bir şey. Ne olduğunu anlıyorum ama adlandıramıyorum. Daha önce hiç yaşamadığım ama olduğunu bildiğim bir şey. Acaba ne, nasıl bir şey? Ben onu ne kadar severek bulmaya çalışırsam o beni daha da istekle arıyor sanki. Gitgide daha da yakınlaşıyoruz birbirimize.

Durup etrafı dinliyorum. Her yerde dayanılmaz bir sessizlik, her şeyde inanılmaz bir sakinlik. Sanki bir şey olacak da her şey onu bekliyor. Durun, benim sıram diyorum. Bir özgürlük büyüyor içimde. Avazım çıktığı kadar bağıriyorum. Duyuyorlar mı? Duyacaklar mı? Kimse yanıt vermiyor. Uçurumun kenarına tutunuyor hislerim. Sanki hiçbir yere ait değilim de bundan dolayı her yere bağlıymışım gibi hissediyorum. Gözlerim kapanıyor.

Gözlerimi hiç görmediğim bir yerde açıyorum. Herkes yabancı, her yer uzak. Etrafıma bakarak yürüyorum. Hayalet gibi birkaç adım atıyorum ki bütün bu gerçeklik içinde bir şeylerin olması gerektiğinden çok daha farklı olduğunu hissediyorum. İnsanlar koşarak kaçıyorlar. Kimse bana bir şey söylemiyor. Terk edilmiş bir şehirde hızlıca yürüyorum. Her yer boş, her yer sessiz.

Kafamı kaldırdığımda uzaktan üzerime doğru gelen insanları görüyorum. Ellerinde silah var. Kıyafetlerinden anlıyorum, hepsi asker. O an şehrin işgal altında olduğunu fark ediyorum. İnsanlar bundan

kaçıyormuş. Birdenbire korkunç bir ses duyuluyor. Hızla koşuyorum. Bombalar düşüyor yukarıdan. Her yer sallanıyor, her yer yıkılıyor.

Tepesine inecek terlikten kaçan bir böcek gibi ölümden kaçıyorum. Ölümden kaçmak böceklik mi? Kalbim patlayan bombalar gibi atıyor. Evler ve yollar yıkıldıkça saklanacak yer de kalmıyor. Kanatlarım olsa uçup uzaklara kaçardım diyorum. Ama sonra iyi ki kanatlarım yok diyorum. Kanatlarım olsa her şeyi tepeden görürdüm. Her yer yıkılmış her yer paramparça. Evler enkaz. Kaçıp bir deliğe saklanıyorum. Sanki ezelden beri buradayım, tek başımayım, kayıbım. Koskocaman evrende her şeyini kaybetmiş bir yalnızım.

Her yer sallanıyor. Korkmuyorum diyorum. Gözlerim yerdeki taşlara kayıyor. Başka bir şey olmanın ne olduğunu hayal etmeye çalışıyorum. Bir taş olmak ne demek? Taşların içi de dışı da bir. Bir taş korkuyorsa korkuyordur. Tıpkı çocuklar gibi. Belki onlar da çocuktur diyor artık saçmalamaya başlayan beynim. Bir taş olsam diyorum. Ufak da olsa sağlam bir taş. Sonsuza dek yaşasam. Hemen yanında duran bir bitkiyle göz göze geliyoruz. Çiçek açmak ne demek diye soruyorum ona. Çiçek olmak ne demek? Çiçeksizlik ne? Ben senin çiçeğin olabilir miyim?

Zaman bir duruyor bir hızlanıyor. Birden bir utanma duygusu geliyor. Ama bu çocukken insanların karşısında hissettiğim utangaçlıktan çok farklı. Daha ufakken beni küçük düşürmek için ellerinden geleni yapan o kötü kalpli insanların sebep oldukları yerin dibine girilesi bir utanma hissi değil bu. Çirkinlik değil, fakirlik değil, aptallık değil. Kendiliğinden gelen tuhaf bir his. Sonradan anlıyorum. Ben aradığım şeyden utanıyorum. İnsan olmaktan, hayatta kalmaktan, nefes almaktan. Başka insanların acılarına bakıp da kendinden utanan başka insanlar da var mıdır acaba?

Kendimi hiçbir şey aramadığıma inandırmaya çalışıyorum. Susuyorum, bekliyorum. Ama bekledikçe susuyorum. Birkaç yudum su anıyorum etrafta. Yok. Sanki yer yarılmış da bütün su akıp gitmiş.

Böyle böyle susuzluğum büyüyor. Her şeye susuyorum. Her şeyi yapmak geliyor içimden, bıkmadan usanmadan. Her şey olmak... İlk kezmiş gibi heyecanla ve son kezmiş gibi hüznle ama hakkını vererek, tadını çıkara çıkara.

Ama bunun için ne vaktim var ne imkânım. Bir hayat ne kadar basit olabilir diye soruyorum kendime.

Sorularım neden hep kendime? Bir insanın dünyası ne kadar ufalabilir?

– Cevaplayacak kimse yok da ondan.

Şimdi anlıyorum yörüngem kendim kadar.

– Sanki etrafta insanlar olsa sorularımı cevaplayacaklar. İnsanlar bilmez, insanlar anlamaz, insanlar sevmez.

– İnsanları sev, insanlara güven.

Sesim kısılana kadar bağıryorum. Bu biraz iyi hissettiriyor. İnsanlara ulaşmış gibi hissediyorum, nesnelere...

Etrafımda dönüp duruyorum güneşi görmek için ama her yer karanlık, her yer buz gibi soğuk. Her yer toz toprak. Artık nefes alamıyorum. Çıldırarak gibi oluyorum. Hiçbir şey yapamadığımı düşündükçe her yeri yıkıp geçesim geliyor. Zaten her şey yıkık! Bütün gücümle omuzumdaki yükleri bir atsam diyorum ama gücüm yok ki. Kaybetmek ne demekmiş ağır ağır onu öğreniyorum. Sonuculuğu, en kötü durumda olmayı. Hep onlar başkaları dediklerimin ben olduğunu anlıyorum, en az yaşam neydi onu...

Hayallere kaçıyorum ama insan olmaktan kaçamıyorum bir türlü. Ancak insanlık için nefes alırsan bu acıya dayanabilirsin diyorum. Mekân bükülüyor, zaman genişliyor. Anca başka birine güvenirsem ümitle açılan bir kapısı var bu dünyanın, anlıyorum. Bir ses çıkarabilsem, sesimi bir duysalar işte o zaman herkesle beraber sevinç çığlıkları atacağım.

Ne yaşıyor böyle ne ölüyor. Ama ben hâlâ arıyorum, yılmadan

usanmadan. Şefkatle uzanacak bir el arıyorum sanki. Bir kurtuluş. Bir ışık, bir an, bir melek. Uzaklarda çok uzaklarda aradığım şeyi görüyorum birden. Ne aradığımı biliyorum artık. Bir can arıyorum ben, bir hayat.

Sonra birdenbire bir ses duyuyorum. Belli belirsiz bir fısıltı geliyor kulağıma. Anlamlandıramadığım kelimeler, kesik kesik cümleler. Bir telaş, bir sıcaklık hissediyorum, bir yakınlık. Tuhaf bir mutluluk kaplıyor içimi. Hiç yaşamamışçasına yaşıyorum. Sanki birileri bana doğru geliyor, fark ediyorum. İnsanlar diyorum, insanlar! Son gücümle “Buradayım.” diye bağıyorum.

“Sesimi duyan var mı?”

“Yaşıyorum. Varım, hayattayım.”

Ama insanlar, insanlar üstüme basıp geçiyorlar. Görmüyorlar beni, duymuyorlar, bilmiyorlar. Anlamıyorlar. Üzerimde yüzlerce ayak. Sanki kimselerin bilmediği bambaşka bir dünyadayım. Bir dünya ki burası girişi mümkün değil, çıkışı da yok. Uykuyla uyanıklık arası bir şey, rüyayla hayal.

Ama böyle olamaz diyorum, olmamalı. Bir yolu olmalı, bir oluru. Nefesimi tutup insanları dinliyorum. Bir sessizlik oluyor. Gözlerimi kapatıyorum. Bir cümle doluyor kulaklarıma. Bir ses. “Bir ses duydum.” diyor. O sesi duyuyorum. Bir de beni çağıran başka bir sesi. Daha önce hiç duymadığım.

SESSİZLİK*

Ayşen Güner YAYLAK

Çekim ekibi kameraları yerleştirmiş son kontrollerini yapıyordu. Kenan’la röportaj yapacak olan kadın hazırlıkların bitmesini bekliyordu. Kenan ise elinde kirlendiği belli olan beyaz oyuncak tavşana sıkı sıkı tutunmuş, sandalyesinde fazlalıklmış gibi oturuyordu.

Bundan bir hafta önce Kenan’ı arayıp 6 Şubat 2023 depreminin yıl dönümü için bir belgesel hazırladıklarını ve bu belgeselde konuşup konuşamayacaklarını sormuşlardı. Kenan bu teklifi hemen reddetse de ablası Nazan kabul etmesi için çok ısrar etmişti. Belgesel için telefonun geldiği akşam Nazan kardeşinin odasına gitmiş ve “Konuş Kenan” demişti.

“Neredeyse bir senedir yaşayan ölü gibisin. Bizimle, kimseyle konuşmuyorsun bari yaşadıklarını, hissettiklerini tanımadığın insanlara anlat ki iyileşmeye çabala. Bak sen konuşmadıkça, her şeyi içine attıkça daha da kötü oluyorsun farkında değil misin? Bu acı seni de elimizden almadan içinde ne varsa anlat dök içini kardeşim.”

Ablası o gece öyle çaresiz konuşmuş öyle ağlamıştı ki Kenan röportaj vermeyi kabul etmişti.

“Hazırsanız başlayalım, Kenan Bey.” dedi karşısındaki kadın. Kenan önce ne yapacağını bilemedi. Sonra derin bir nefes aldı ve kendi hikâyesini anlatmaya koyuldu:

“Ben Kenan, Kenan Kara. 35 yaşındayım. Mühendisim. Daha doğrusu mühendistim, artık çalışmıyorum. Karım İnci ile üniversitede tanıştık. Çok sevdik birbirimizi ve okullarımızı bitirince evlendik. İnci öğretmendi, okul bitince çok beklemeden Malatya’ya atandı. Öyle olunca ben de Malatya’da mühendislik yapmaya başladım, iyi de bir

*Deprem Öyküleri Yarışması ikincisi

işti. Ailelerimiz başka illerdeydi. Benimkiler İzmir’de, İnci’nin ailesi Antalya’da. Biz ikimiz Malatya’da çok mutlu çekirdek bir aile kurduk. Ardından çok geçmeden çocuklarımız doğdu.”

“İsterseniz ara verebiliriz, Kenan Bey?”

Kenan kafasını kaldırdığında herkesin kendine baktığını fark etti. Anlatırken birden susmuştu ve uzun süre sessiz kalınca set ekibi bu soruyu sormak durumunda kalmıştı. Kenan ne zamandır sustuğunun farkında değildi. Ancak bu yersiz suskunlukları, dalıp gitmeleri çok sık oluyordu.

“Gerek yok. Kusura bakmayın dalmışım. Nerede kalmıştık?”

“Çocuklarınızın doğuşunda kalmıştık”

“Evet çocuklarım. Can ve Nisa. 3 sene arayla doğdular. Onların da hayatımıza girmesiyle mutluluğumuz katlandı. Çok şükür hayatımızda her şey yolunda gidiyordu. Çocuklar büyüyorlardı; oğlum 8, kızım 5 yaşındaydı. Geçen sene çalıştığım şirket işle ilgili bir seminer için beni ve bir arkadaşşı İstanbul’a göndermek istedi. Gideceğim gün yani 5 Şubat’ta hazırlıklarımı yaptım, yemeğimi yedim, kapıdan çıkmadan karıma ve çocuklarıma sıkı sıkı sarıldım. 3 gün sonra döneceğimi söyleyip hepsiyle vedalaştım. Tam kapıdan çıkarken kızım koşarak odasına gitti ve yanından hiç ayırmadığı, adına Pamuk dediği küçük beyaz oyuncak tavşanımı getirdi, bana verdi. ‘Beni her özlediğinde Pamuk’u al ve bana sarılır gibi sarıl, kokla. O sürekli benimle olduğu için annem artık onun da aynı ben gibi, mis gibi koktuğunu söylüyor çünkü’ dedi.”

Kenan o an gözlerinde yaş aktığını fark ediyordu ama sanki bu anı çok uzun zamandır bekliyormuş gibi hiç durmadan anlatmaya devam ediyordu. Elinde tuttuğu tavşanı ise hiç bırakmıyordu.

“Çok güldük söylediklerine ve ben de boynumdaki atkıyı kızımın boynuna dolayıp ‘sen de ne zaman beni özlersen ne zaman korkarsan

buna sarıl, kokla ve benim gelmemi bekle olur mu? Böylelikle tekrar görüşünceye kadar özlemimizi gidermiş oluruz’ dedim. Çok sevindi. Üçü de ben taksiye binip oradan ayrılana kadar balkondan bana el salladılar. Ben o akşam İstanbul’a uçtum. Yol yorgunluğu ile erkenden yattım. Gece kapımın çalınışıyla uyandım. Kapıyı açtığımda seminere beraber geldiğim arkadaşım İbrahim kapıda yüzü allak bullak bir şekilde bana bakıyordu. ‘Kenan deprem olmuş Hatay’da’ dedi. Malatya, Hatay, Gaziantep, Kahramanmaraş daha birçok il sarsılmış çok yer yıkılmış. Deprem büyük, çok büyükmüş. ‘Bizimkilere ulaşamıyorum’ dedi. Gözlerim karardı. Kafam durmuştu sanki. Hemen İnci’yi aradım ama ulaşamıyordu.”

“Apar topar yola çıktık İbrahim’le. Deprem bölgelerine yaklaştıkça evler, yollar, dükkanlar savaş alanı gibiydi. Bazı yollardan geçilemiyordu bile yol almak büyük sorundu. Her yerde perişan hâlde insanlar, bağırışlar, enkazları kaldırmaya çalışanlar, o enkazların altından gelen çığlıklar... O gün gördüklerimi, duyduklarımı anlatmaya ne benim dilim yeterli gelir ne de siz anlattıklarımı yeterince hayal edebilirsiniz.”

“Arabayla zar zor yol alırken aklımızdaki, içimizdeki endişeleri dile getirirsek sanki gerçek olacakmış gibi çıt ses çıkarmadan yüreğimiz ağzımızda gittik bütün o yolu. Sonunda evime varabildiğimde ise geriye evim diyebileceğim bir şey kalmadığını gördüm. Bizim binamız, yanındaki bina, arkasındaki bina tüm binalar yıkılmıştı. Koskoca sokakta bir iki bina ancak kalmıştı. Dünya bir gecede dümdüz olmuştu sanki. Her yer göz alabildiğine yıkıntılarla, enkazlarla doluydu. Ben ise ailemin çıkmış olabileceği ümidiyle etrafıma bakınıyordum. Kendi ailelerimiz başka illerde oldukları için onları arayıp bilgi alamayacağımı biliyordum. O nedenle etrafta tanıdık birilerine bakınmaya başladım bu sefer ama etraf ana baba günü gibiydi. Sanki kıyamet kopmuştu ve herkes mahşer alanında’ydi.”

“Kargaşanın arasında karşı marketin sahibi Erkan abiyi görüp

hemen yanına koştum ve ailemi sordum. ‘Sizin apartmandan daha kimse çıkmadı be oğlum’ dedi. O an yere düştüğümü hatırlıyorum. Biricik karım, canım oğlum, güzel kızım. Hepsi şu an enkazın, o beton yığınlarının altındaydılar ve belki de sağdılar, yardım bekliyorlardı. Koştum ellerimle enkaz parçalarını kaldırmaya çalıştım o acıyla. 1 taş parçası bile kenara atsam onlara yaklaşmışım gibi hissediyordum. Ellerim kanlar içinde kalmıştı. Yanıma yardım için birkaç kişi daha geldi. Onların da canları enkazın altındaydı muhtemelen ama hepimiz bu işin bu şekilde çözülemeyeceğini anladığımızda kenara çekildik.”

“O kadar çok yıkılan il, o kadar çok yıkılan ev vardı ki bizim binaya sıra ancak 4 gün sonra gelebildi. İş makineleri ve görevliler gelip çalışmaya başladılar. O koca enkazların altında bir can olup olmadığını anlamak için her “sessizlik” diye bağırdıklarında kalbimizin sesi duyulacak da çalışmaları etkileyeceğiz diye nefesimizi tutup elimiz kalbimizde bekledik. Hayatta o ana kadar duyduğumuz hiçbir kelime bu “sessizlik” kelimesi kadar can acıtmamıştı.”

“Onlarca ölü çıktı sadece bizim apartmandan; genç, yaşlı, çocuk bir sürü ölü. Her cenaze çıkışında korkuyla koştuk bizim mi acaba diye. Bunun nasıl bir acı olduğunu ben anlatsam da siz anlayabilir misiniz, nasıl anlatabilirsiniz bilemem. Uzun bekleyişten sonra ne yazık ki oğlum ve kızımın cenazesine ulaşıldı.”

Kenan anlatabilmek için yine boğazında oluşan o koca yumrunun gitmesini bekliyordu. Artık sesi titreyerek çıkıyordu.

“Çok küçüklerdi daha. Oğlum 8 yaşına yeni girmişti. Daha ilkokula gidiyordu. Yapacak o kadar şeyi vardı ki. İlk aşkının heyecanını yaşayacaktı daha, onunla ilk tartışmasının acısını hissedecekti, ilk maaşının tadını hiç unutmuyacaktı mesela, çocuğunu ilk kucağına aldığı andaki o duyguyu hiçbir şeye değiştirmeyecekti örneğin. Bu duyguların, bu bir sürü ilklerini hiçbirini yaşamadı benim oğlum.”

“Kızım ise daha 5 yaşındaydı. O da henüz hiçbir şey yaşamamıştı. Kızım enkazdan çıkarıldığında kollarının arasında benim giderken

boynuna taktığım atkı varmış. Enkazın altındayken son ana kadar atkıyı koklayıp benim onu kurtarmaya gelmemi beklemiş. Bense... Bense...”

Kenan artık o yumruya teslim olmuş, hıçkırıklarının arasında konuşuyordu.

“Bense onu kurtaramadım. O, enkazın altında canlı canlı ölmeyi beklerken benim dışarıda yapabileceğim hiçbir şey yoktu. Allah kahretmesin ki o koca koca taşları kaldıramadım, gücüm yetmedi. Ben çocuklarımı kurtaramadım, benim çocuklarım öldü. Benim çocuklarım artık yoklar, toprağın altındalar. Enkazın altından çıkarıp toprağın altına koydum tekrar ben onları.”

Kenan hem ağlıyor hem de durmadan “benim çocuklarım öldüler” diyordu. Çekimi durdurdular. Zaten çekim ekibi de Kenan’ın acısına dayanamamış ve ağlıyorlardı. Onlar belki birebir yaşamamıştı geçen seneki bu depremi ama yüreklerindeki yangınla o anlara şahit olmuşlar ve ellerinden ne gelirse yardıma koşmuşlardı.

Kenan biraz kendine geldikten sonra konuşmaya devam etmek istedi. Aylardır içinde yaşadığı acı şimdi bir çıkış yolu bulmuşken susamıyordu.

“Karım enkazdan mucize eseri sağ kurtuldu. Zaten kızımın enkaz altındaki o son durumunu da karımdan öğrenmiştim. Eşimin anlattığına göre ben olmadığım için oğlum ve kızım o gece onunla yatmak istemişler. Kızım ise epeydir geceleri korkuyordu ve benim verdiğim atkıyı korkmamak için yanına alıp öyle yatmış. Deprem olunca hepsi yaşam üçgeni oluşturacak bir alana geçmeye çalışmışlar ama o esnada bina çok hızlı çökmüş. Bina yıkıldıktan sonra kızım ve eşim kollarını bile kıpırdatamadıkları küçük bir alanda bir aradalmış ama oğlum yokmuş. Seslenmişler ona ama cevap gelmemiş. Meğer enkaz altında o an can vermiş zaten yavrum.”

“Karım kızımın son ana kadar elinden bırakmadığı atkıyla beni beklediğini anlattı. Ve ne yazık ki kızımızın son anına annesi şahit

olmuş. Çok çabalamış onu hayatta tutabilmek için ama maalesef...”

“Karım enkazdan çıkarıldıktan sonra bir daha eski İnci olmadı. Oğlumuzun deprem anında yanından kayboluşu, onu son kez görememiş olması, kızımızın son nefesini onun gözleri önünde vermiş olması İnci’yi yedi bitirdi. Bir de beni suçladı daha sonra ve haklıydı da. Bana daha önce çok kez deprem için evin uygun olup olmadığını kontrol ettirmemi istemiş durmuştu. Çok korkuyordu depremden, diğer doğal afetlerden. O evi tutarken işten dolayı çok aceleyle tutmuştum ve araştırma gibi bir fırsatım olmamıştı. O nedenle İnci’nin içinde hep bir şüphe, korku kalmıştı. Sürekli evi deprem için kontrol ettirmemi ve eğer uygun değilse bir an önce başka sağlam bir eve çıkmamızı istiyordu. Bense yapacağımı söyleyip sürekli yoğunluğum nedeniyle erteliyordum. O nedenle depremden kurtulduktan sonra gözlerime her baktığımda artık bambaşka bakan, beni suçlayan biri vardı karşımda. Sonradan düşündükçe karımın öngördüğü bu felaketi ben o an fark edememiş olsam bile onun korkularına dair de hiçbir şey yapmadığımı fark ettim. Bir eşyayı duvara sabitlememiştim mesela ya da hiç ailecek oturup öyle bir durumda ne yapacağımızı konuşmamıştık, bilinçsizdik. Ben karımın endişelerini boş bir korku sandım, ciddiye almadım.”

“Depremden sonra ne o benim yüzüme eskisi gibi baktı ne de ben onun karşısında kendimi suçlu hissetmeden durabildim. Yapamadık ve boşandık. Şimdi o, yarım kalan annelik duygusunu tamamen öğrencilerine verdi. Kendini ancak öyle avutabiliyor. Bense buraya, İzmir’e ailemin evine döndüm. Şimdi İnci’yle sadece mezarlıkta karşılaşıyoruz. Çocuklarımızın yanında.”

“İstanbul’dan benimle birlikte dönen iş arkadaşım İbrahim. O da o gün ben gibi kendi ailesine ulaşmaya gitmişti. Meğer o çocuğun da kimsesi kalmamış. Aslen Malatyalı olan İbrahim’in koskoca ailesinden sadece bir yeğeni kurtulabilmiş. Zaten aile fertlerinden hepsi hayatta olan kim kaldı ki bu deprem bölgelerinde.”

“Ben acımın ne kadarını anlatabildim, siz bunun ne kadarını

izleyenlere yansıtabilirsiniz bilmiyorum. Lakin umarım benim bu hâlim depremi ben gibi kulak ardı edip önemsemeyen herkese ders olur. Kişi olarak değil ülke olarak, tüm kurumlar, kuruluşlar olarak kim varsa ders almamız gereken bir konu bu. Bu depremde zarar gören her bir insan bundan sonra ülkece depreme hazırlıklı olmamız için bir ibretlik hikâye çünkü. Bu deprem ilk değildi ve son da olmayacak. Dünya döndüğü sürece biz bununla yaşamaya, en az hasarla atlatmaya hazırlıklı olmalıyız. Çünkü bazı acılar var ki insan ne düşmanı ne de herhangi bir canlı yaşasın istemez ya işte bu tam da öyle bir acı.”

Kenan kızının kokusu gider korkusuyla neredeyse bir senedir yıkamadığı için oldukça kirlenmiş olan oyuncak tavşanı burnuna götürüp kokladı. Hâlâ mis gibi kızı kokuyordu. Biliyordu ki artık onlarla geriye sadece geçmiş hatıraları kalmıştı. Bir daha dinmeyeceğini bildiği gözyaşları ise hiç durmadan akıyordu. Enkaz kaldırma çalışmalarında duyduğu “sessizlik” kelimesi bugün bu röportajıyla son bulmuş, sonunda kendi enkazını da kaldırmıştı sanki.



BİR KIVAM MESELESİ*

Murat MIHÇIOĞLU

Kurtarma çalışmalarının dokuzuncu gününde umutlar azalıyordu. Gönüllü ekip liderlerinden Korhan öğle vakti kısa bir dinlenme molası aldı ve nişanlısı Bige ile beraber enkazın karşı tarafına geçti. Kasklarını çıkarıp sandviçlerini yemeye koyuldular. Onların görevini, İstanbul'daki dağcılık kulübünden birlikte geldikleri iki arkadaş devralmıştı şimdi.

Günler önce, takvimler 12 Şubat Pazar'ı gösterirken evlenmiş olacaklardı sözde. Salon çoktan tutulmuş, eş dost davet edilmişti. Fakat deprem haberini alır almaz plan değiştirip bölgeye koşan genç çift, tecrübelerini can kurtarmak yolunda değerlendirmeye koyulmuştu. Bige bakışlarını az öteye, emniyet şeridinin diğer yanında endişeyle bekleyen kalabalığa yöneltti. Korhan ise nişanlısının kir toz içinde kalmış yüzüne bakıyordu. Yıllardır hayalini kurduğu gelinlikle poz vermek yerine bu stresli fedakarlığa hiç düşünmeden koşan sevgilisine hayrandı. Nereye odaklandığını ve ne düşündüğünü merak etmişti Bige'nin. Söze hacet bırakmadan, telepatiyile yöneltilmiş bir soruyu yanıtlar gibi konuştu nişanlısı:

“Kalabalık içindeki şu adamı ve yanındaki çocuğu görüyor musun?”

“Örgülü uzun saçları olan kızı mı? Evet. Kaç gündür mutlaka uğruyorlar buraya. Aileden biri göçük altında herhâlde.”

“Hayır, zannetmiyorum. Tepkileri daha farklı, kısmen mesafeli. Birinci dereceden yakınlarını bekleyenler kadar yüksek bir heyecan içinde değiller. Adam sanki kızının hatırına gelmiş gibi. Ufaklık ise nedense çok umutlu görünüyor. Tuhaf.”

“Hmm... Söylemesen dikkatimi çekmezdi ama öyle... Gidip soralım mı?”

* *Deprem Öyküleri Yarışması ikincisi*

Birlikte kalktılar, yorgun adımlarla baba-kız ikilisine yaklaşip selam verdiler. Adam hararetle ellerini sıktı, yardıma koştukları için teşekkür etti onlara. Kız ise oralı olmadı ve enkaz kaldırma çalışmalarını izlemeyi sürdürdü. Tanışma faslının ardından, Bige'nin hassasiyetle yönelttiği sorular üzerine anlatmaya koyuldu baba:

“Ben Rasim, bu da ailemizin en ufağı Dilara. Çok şükür, kendi muhitimizde ciddi hasar yok. Hatta evleri yıkılan birkaç akraba da bize sığındı. Bu sitede, 7. blok zemin katta ihtiyar bir tanıdığımız tek başına kalıyordu. Eski aile dostumuz, rahmetli babamın arkadaşlarından Adem Bey. Seksen yaşında ama pek dinç ve kültürlüdür. Dilara çok sever Adem Dedesini. Sağ salim çıktığında sarılıp öpmek istiyor.”

Bige ve Korhan önce birbirlerine, sonra da şaşkınlıkla Rasim'in yüzüne baktı. Bir haftadır enkazında çalıştıkları bu sitedeki tüm bloklar, yana devrilmek yerine kendi merkezlerine çökmüştü. Üst katların yıkıntısı içinden çok sayıda ceset ve nadiren de olsa yaralılar ilk günlerde çıkarılsa da alt katlara henüz ulaşılammıştı bile. Ve şu saatten sonra zeminde canlı kalmak, hele o yaşta adam için, imkânsız sayılırdı.

Dağcı çifte kaş göz işareti yapan Rasim, şeridin hemen dibindeki kızından birkaç adım uzaklaştı. Çocuğa duyurmaksızın paylaşmak istediği ayrıntılar vardı belli ki. Korhan ve Bige, bu kez fisiltıyla konuşan babayı dinlemeye devam ettiler:

“Ne düşündüğünüzü biliyorum, gençler. Boş ümit vermek doğru değil, haklısınız. Ama çok bağlıydı ona, öz dedesi gibi severdi. Kızımın ev ödevlerine yardımcı olurdu ihtiyar. Uzun yıllar dondurma ustası olarak çalışmış, emekli olunca da Kahramanmaraş'ın tarihi üzerine araştırmalar yapıp kitaplar yazmaya koyulmuştu. Son olarak depremden önceki günün akşamında uğramıştık ona. Kendi yaptığı dondurmadan ikram etmişti bize. Hatta defterini burada unutmuştu kızım. Eve dönüp fark edince, ertesi gün uğrar alırsız demiştik... Heyhat...”

Bige yutkundu. Küçük kızın bu ihtiyara nasıl bağlı olduğunu anlamıştı çünkü vaktiyle kendisinin de böyle canayakın bir dedesi olmuştu. Dilara'yı acı habere hazırlamak için onunla biraz konuşmayı önerdi babasına. Memnuniyetle kabul etti adam. Böylece, Rasim ve Korhan laflarken Bige ufaklığa yaklaşip sohbete koyuldu.

Dördüncü sınıfa gittiğini, büyüyünce mühendis olup yıkılmaz yapılar inşa etmek istediğini söyledi Dilara. Büyük depremde çok korksa da artçı sarsıntılara alışmaya başladığını, hatta geceleri annesini ağabeyiyle birlikte teskin ettiğini anlattı.

İş tulumu, teçhizat kemeri ve kaskıyla ilginç bir görüntü veren bu İstanbullu abladan pek etkilenmiş benziyordu Dilara. Bige, yıllar önce üniversite öğrencisiyken yaşadıkları bir dağcılık macerasında Korhan'la nasıl tanıştığını anlattı ona.

“Aynen romantik komedi filmi gibi olmuş!” diye gülerken tepki verdi kız.

Sonra cep telefonundan gelinlik provası fotoğraflarını gösterdi Bige. Düğünü belirsiz bir tarihe ertelediklerini, kendisini de bekleyeceklerini söyledi.

“Adem Dedem çıksın hele, onunla geliriz! İstanbul'a gitmeyi sever zaten, arkadaşları var orada. Dondurmacılık kursu veriyor bazen. Geleneksel şekilde nasıl yapıldığını çok iyi bilir. Yabani orkideyi kırlara çıkıp bizzat toplar, salep yapar, has keçi sütüyle harmanlar.”

Bige, çok sayıda binanın yerle yeksan olduğu bu kadim şehirde Dilara'nın naif umudunu da yerle yeksan etmek istemiyordu. Fakat son beton blokların da kaldırılmasıyla zemin kata iyice yaklaşmıştı. Eli kulağındaydı kötü haberin.

“İnşallah kurtulur, Dilara. Ama öyle olmasa da onu hatıralarında yaşatıp...”

“Öyle olmasa diye bir şey yok! Çıkacak Adem Dede, biliyorum. Çünkü...”

Korhan'ın ses etmesiyle Bige dikkatini öte tarafa çevirdi. Yabancı bir kurtarma ekibi koordinasyon yetkililerinden talimat bekliyordu. Tercümanlık başa düşmüştü yine. Meksika'dan gelmiş gönüllülerle İngilizce olarak anlaştılar. Bölgedeki diğer eğitilmiş köpekler sağ depremzede bulma ihtimalinin daha yüksek olduğu noktalara yönlendirilmişti. Site enkazının en aşağı tabakasına sokulmak üzere yalnızca bu ekibin hayli ihtiyarlanmış görünen köpeği Pablito müsaitti. Eğitimcisiyle konuştuktan sonra Bige başını okşadı hayvanın, bitiremeyip cebine attığı sandviçi de ona ikram etti ve sonra Dilara'nın yanına döndü.

“Özür dilerim canım, yalnız bıraktım seni.”

“Beni boş ver Bige Abla, görevini aksatma sen! Kimmiş bunlar? Nereye gidiyorlar?”

“İş makineleri mesaiye mola verdi ya şimdi, aşağıda canlı kimse var mı diye kontrol edilecek. İhtiyar görüldüğüne bakmayın, işinin ehlidir dediler köpek için.”

“Aaa, ne güzel... Adem Dedemin kokusunu alırsa onu da çıkarırlar! Yanımdan geçerken beni de kokladı o köpek! Çok tatlı ama yorulmuş, yazık.”

Dilara'nın gözlerindeki ışıltı Bige'yi ürküttü. Cesede ulaşılsa moral itibarıyla çok yüksekten düşecekti kızcağız. Buna engel olmak niyetiyle onun yanına çömeldi.

“Hani ne diyorduk? Adem Dedenle güzel hatıraların olması da bir teselli ve...”

“Hayır ya, hayır! Öyle şeyler deme! Bak göreceksin! Canlı çıkacak, biliyorum! Çünkü mevzunun özü kıvamdır! Aynen onun söylediği gibi! Bu bir kıvam meselesi!”

“Mevzu, kıvam, mesele”... Bu yaşta çocuk için pek antika ve nadir kullanılan sözcüklerdi hepsi. Kararlı bir hırçınlığa kapılmıştı ufaklık. Ruhu, ihtiyar bir adam tarafından ele geçirilmişti sanki.

“Neyin kıvamından bahsediyorsun Dilara?”

Kollarını önünde kavuşturan kız önce oflayıp pufladı, sonra gözlerini belerte belerte ve çok bilmişçe anlatmaya koyuldu sabırla:

“Bu site yapılırken Adem Dedem inşaatı defalarca ziyaret etmiş. O gelince ustalar eyvah dermiş. ‘Dondurmacı adam beton harcını bizzat görmeden gitmez!’ diye paniğe kapılırlarmış. Hele kendisinin de oturacağı blokta ilk katlar çıkılırken hiç ayrılmamış şantiyeden. Öyle lapa lapa gevşek harç görmeyeceğim, dermiş! ‘Alelade dondurmalar gibi olmayacak! Halis muhlis Maraş dondurması gibi kaskatı, sakız gibi harç isterim! Meselenin özü kıvam! Rapor tuttururum bak!’ diye ihtarlar yağdırmış.”

Dilara bu anekdotu kim bilir kaç kez dinlemişti. Farkında olmaksızın, Adem Dede’nin böylesi şeyleri kendisine anlatırken büründüğü ruh hâline kapılıyor, sol elini beline koyup sağ elinin işaret parmağını Bige’ye doğru tehditkâr biçimde sallıyordu.

Tam o sırada heyecanlı bağırışmalar yükseldi öteden. Kaskını takıp Korhan’la birlikte emniyet şeridinin diğer yanına geçti Bige. Dağcılık kulübünden arkadaşlarına yaklaşıp ne olduğunu sordu. Aldığı yanıt ümitleri yeşertecek türdendi:

“Pablito şu dar boşluktan içeri yol bulmuştu. Üzerindeki sensörden anlaşıldığı kadarıyla ta 20 metre öteye ilerlemiş aşağıda. Demek ki bir ‘yaşam boşluğu’ var. Koordinatör onay verdi, iş makinelerini bekletip bu noktada kazma kürek çalışacağız.”

Hâlen canlı birilerine erişmek ihtimali Bige ile Korhan’ın enerjisini tazelemişti. Molayı kısa kesip tekrar işbaşı yaptılar. Takip eden saatler boyunca enkazın içine koşulan Pablito sayesinde ağır yaralı beş depremzedenin konumları tespit edildi. Hassas teçhizatla yapılan müdahaleler sonucu kan revan vaziyette çıkarılan bir kadının şuuru açıktı, hatta konuşabiliyordu. Dairesinin birinci katta bulunduğunu, enkaz altındayken diğer aile fertlerinin de seslerini duyduğunu söyledi ve onlara ulaşmakta işe yarayacak bilgiler verdi. Böylece ilerleyen

saatlerde iki cesedin yanısıra dört yaralı depremezdeye daha ulaşıldı.

Diğer bloklarda alt katlar tamamen ezilmiş olmasına rağmen buradan hâlen canlı insanlar çıkması şaşırtıcıydı. Üstü başı çizik içinde kalmış Pablito gün batmadan önce tekrar, bu kez daha derinlere inen bir boşluğa gönderildi. Boynundaki sensör, ulaştığı seviyede rahatça gezinebildiğini gösteriyordu. Müjdeli inlemeler eşliğinde yukarı çıktığında ise ağzında fuşya renkli bir şey vardı. Eğitimcilerinin yanından hızla geçti, emniyet şeridine koşup Dilara'nın önüne oturdu ve ağzındakini onun önüne bırakıp kuyruk salladı. Kızın kokusunu, aşağıda bulduğu nesnede yakalamıştı.

“Benim defterim bu! Betonlarla ezilmemiş! Demek ki Adem Dedem de sağ!”

Küçük Dilara'nın coşkusu ekiplere de sirayet etmişti. Pablito bu kez üzerinde bir telsizle yeniden aşağı gönderildi. İhtiyar bir erkekle sesli bağlantı kuruldu ve meşakkatli çalışma projektör ışıkları altında sürdü. Geceyarısına doğru bir tek Dilara ve babası kalmıştı şeridin öte yanında. Kan ter içinde, iğne ile kuyu kazarcasına sarf edilen çaba sonucu Adem Dede nihayet dışarı çıkarıldı. Onu görenlerin hayret etti çünkü sedyeye yatırılmak şöyle dursun titreyen bacaklarıyla bizzat adım atıyordu. Aşağı katlardaki kolonlar gibi büyük ölçüde sağlam kalmış ve geniş bir yaşam boşluğunda hayata tutunmuştu ihtiyar. Hastaneye götürülmesi öncesinde ilk yardım personelinin alkış ve tezahüratları altında Dilara'yı kucağına alıp Rasim'e sarıldı ve Pablito'nun başını okşadı. Hem şaşkın hem çok mutluydu Bige. Sormadan edemedi:

“Bu bloktan sağ çıkanlar canlarını size borçlu. Dilara'dan öğrendim, beton harcını bizzat denetlemiştiniz. Peki dokuz gün boyunca nasıl hayatta kaldınız?”

Bitkin fakat metanetli çehresine bir tebessüm yayılan ihtiyar cevap verdi:

“Üst katlar aşağıdakileri ezmediğinden, dairemin enkazı içinde hareket edebiliyordum. Kendi yaptığım dondurmadan kilolarca vardı

mutfakta. Hava soğuk ya, erimedi. Onlarla beslendim. Kısmet olursa bir gün size de ikram ederim... Has Maraş dondurması... Beton için belirttiğim kıvamda... Öyle yaparım hep... Ustamdan öğrendim çünkü: İşin özü kıvamdır!”

Yorgunluktan bitap düşmüş Korhan, ambulansın arkasından bakmakta olan Bige'ye sarıldı. Niyetlendikleri tarihte düğün yapamamış, gülüp eğlenmeyi başka bahara bırakmışlardı ama ne gam! Dayanışma ve metanetle yoğruluyordu ilişkileri. Yakaladıkları koyu kıvam sayesinde hayatın zorluklarına karşı yüksek mukavemet göstereceklerdi. Aslolan da buydu zaten.

İNÇİ TANESİ*

Orhan KARS

İnci'nin gözleri çakır... Konuşması ürkek, biraz ağır... 14 yaşında topu topu 20 kilo olan, boncuk gözlü güzel bir kız. Elleri omzumdayken utanıyordu. Açılan yerlerini örtmeye çalışıyor beceremiyordu. O boncuk gözleri buğulandı. Ağlamak istiyor ama ağlayamıyordu.

Annesi, İnci'nin ellerine dokunarak, abilere izin ver de işini yapsın, dedi. İnciyse boynunu bükerek olmayan bacaklarını örtmekten vazgeçti. Çer çöp misali kendisini selin akışına bırakır gibi bıraktı. Hemşire eşliğinde İncinin bezini değiştirdik. Yatağına temiz çarşafı serdik. Yastıklarını değiştirdik. İnci mecburiyetten umursamaz gibi görünerek gözlerini camdan dışarıya dikmiş uçuşan kuşları izliyordu. Çocuk parkında cıvıldaşan akranlarını gördü. Biraz duraksadı, başını eğerek bacaklarına doğru baktı. Gözleri doldu. Daha zorda bırakmamak için İnciyi yatağına yatırdım. İncicim sen şimdi dinlen, yine geliriz, diyerek odadan çıktık. Kapının ardında hasta bakıcısı Onurla göz göze geldik. Gözümüzdeki bariyerlerini aşan damlalar yanaklarımızdan süzüldü. O an kimimiz kızını düşündü, kimimiz yeğenlerini... Onları İnci'nin yerine koyarak için için ağladık.

Telefon çalıyordu. Arayan şefi. Üzgün ses tonuyla, 2. Kattaki depremzede bebeğimizi kaybettik. Odası temizlenecek. Onurla oraya geçer misiniz, dedi. Telefonu kapattı. Demek ki minik bebeğimiz koca adam olmayı değil de melek olmayı seçmişti. Ya da annesiz gecen üç beş saate dayanamadı. Dünya tatlısı gülüşüyle tanıyıştık onu şimdi ağzında çıkarmadığı emziğiyle sonsuzluğa uğurlayacaktık. Hızlı adımlarla 2.kata giden asansörün yolunu tuttuk. Biz bu yollarda adımızı unuttuk.

Depremden sonra kaç gün oldu bilmiyorum ama düzenim kalmamıştı. Çok çalışıyor az uyuyordum. Hızla kilo verdiğimi görebiliyordum. Çok yoğun geçiyordu günler çok. Ankara Etlik Şehir Hastanesine

* Deprem Öyküleri Yarışması Üçüncüsü

dört bir yerden depremzede çocukları geliyordu. Moralmen çökmüş olsam da onlara umut olmam lazımdı. Son bir gayretle oğlum sen başarısın diyordum kendime.

Neyi başarıyorsam bilmiyorum. Kaç gündür üst üste çocuklarımızı kaybediyorduk. Her çocukta, çocuk sevincim yerle bir oluyordu. Mesai bitiminde ise bu yaşananlar hiç yaşanmamış gibi geliyor. Gece olup uyuyunca kâbuslar yeniden başlıyordu. Katlar arasında kan ter içinde koştururken görüyordum kendimi. Her yerde kopan uzuvlar. Her katta anne diye ağlayan öksüzler. Günden güne eriyen minik bedenler. Sıçrayarak uyanmalarımın yanında ağlama nöbetlerimde başladı. İyi değildim.

Ertesi gün Ankara Kızılay Metro çarşılarında kitap fuarı vardı. Biraz zaman geçirip moralleneyim diyerek mesaiden birkaç saat önce oraya gittim. Hava serindi ona göre sardım sarmaladım kendimi çünkü hasta olmak demek işime gidememek demektir. Bunu istemeyeceğim bir zamandaydık.

Fuarda stantlar arasında geçerken birçok yeni kitap olduğunu gördüm. Bayadır kendime zaman ayırmadığım ortadaydı. Hızlı hızlı kitapların kapaklarını inceleyip özetini okuyup geçiyordum. Romanlar, hikâyeler; çocuklara masallar... Birden neden İnci'ye hediye almayayım ki dedim. Ve çok sevinecekti. Başucunda kitaplardan iyi bir okuyucu olduğunu düşünüyordum. Ama ne almalıydım? Neyi severdi? Ne okurdu? O yaşta ve hassas durumda neyi beğenirdi? Birkaç kitap baktırdıktan sonra Fischer Finds a Friend isimli çocuk kitabını gördüm. Türkçe çevirisi de yapılmıştı hem. Evet, doğru seçim buydu. Çünkü kitaptaki kahraman bir ampüteydi ve köpek dostuyla yaşadığı anıları anlatıyordu. Kitabı şöyle inceledikten sonra almaya karar verdim.

Saat nasıl geçmişse mesaiye az kalmıştı. Koştura koştura otobüs durağına oradan da hastaneye gelmiştim. Dışarda atıştırdığım için çokta açlık hissetmiyordum. Her zamanki rutinimi bozup çayımı bile içmeden hemen İnci'ye koştum. Kapıyı tıklatıp odaya girdiğimde uyuyordu. Annesi beni görünce toparlandı. Onun hıştırtısı İnci'yi de uyandırmıştı. Boncuk gözlerinin içi gülerken "a! abi" dedi. Mahcup edayla, Annem mi çağırdı ihtiyacım yoktu ki. Sana ne aldım, dedim. Kucağına hediye

paketini bıraktım. Şaşkın gözlerle paketi açtı. Kitabın üstündeki resme biraz baktıktan sonra hüzünlü şekilde, teşekkür ederim, dedi. Bir yandan inceledi bir yandan konuşmaya devam etti. Biliyor musun ben kitap okumayı çok seviyorum. Anlamsız yüz ifadesiyle, arka tarafta ampüte yazıyor, dedi. Birden dönerek, ampüte ne demek anne, dedi. Annesini zor durumda bırakmıştım. Hemen açıklamaya çalıştım. Gülümseyerek, özel kız, güzel kız, dedim. Senin gibi çok akıllı kız dedim. İnci cep telefonuna çoktan yazmıştı bile, ampute nedir? diye. Dediklerime inanmış gibi yaparak gülümsedi. Abi benim sana verecek bir hediyem yok ama her şeyimizi kaybettik, dedi. Soğuktan sararmış gül gibi başı öne eğildi. Ama sözüm olsun, dedi. Avcumun içine sığacak büyüklükteki başını kaldırdım. Konuyu değiştirmek için çok sevdiğini duyduğum çikolatayı gösterdim. En sevdiğimden! diyerek çikolatayı elimden kapıldığı gibi açtı. Bir yanı genç kızlığa adım atsa da içindeki küçük kız çocuğu biranda ortaya çıkmıştı. Her yerine bulaştıra bulaştıra yedi. Bende onu hayran hayran izlemeye başladım. Saatlerce onu izleyebilirdim.

Kilo kaybım artmaya devam ediyordu. Gözlerim yuvasına dönmüştü. Kararmış benzim daha da kararmıştı. Ataklar geçiriyor, kapalı yerlerde boğulacak gibi oluyordum. Birgün hastanede bayılmışım onun üzerine zorunlu istirahat verdiler. Çocuklarımın bana ihtiyacı var dememe rağmen raporum imzalanmıştı. Mesai arkadaşlarım beni eve zor bela getirdikten sonra birkaç gün yetecek yemeğimi de yapıp gitmişlerdi.

Evde yalnız yaşıyordum. 6 sene önce babamı böbrek rahatsızlığından, 3 sene öncede Annemi korona virüsten kaybetmiştim. Evlenmeye de vakit bulamamıştım. Hayat yalnız geçmiyordu bunu görebiliyordum. Geçen sene evlenme niyetiyle bir kızla görüşmüştüm. Kısa sürede nişanlanmıştık ama yürütemedik işte. Onunla hayaller kurmuştum. Bir kızımız olmalıydı ismi Toprak. Ama hayaller yarıda kaldı. Belki İnci'yi bu kadar çok sevmemin sebebi de buydu. Hayalini kurduğum kızımı İnci. Gözleri boncuk, bıdır bıdır konuşan akıl küpü, gözlerinin içinde eridiğim kızım...

Hastaneden uzak kaldığımın üçüncü aylarıydı. Hastalığıma ilişkin ayrıntılı rapor düzenlendi. 02.08.2023 tarihli 1255 numaralı dosyaya göre bayılmalarım, kilo kaybım, düşüyormuş gibi hissedişlerim, kapalı

ortamda duramayışım felan... Anne babamın ölümünden kalma psikolojik sebeplermiş. Bu yüzden, hastanede çalışmaya uygun değildir, raporu düzenlenmiş tabi. Müdürüm tarafından çıkışım verildiğini de daha bugün öğrendim. Ziyaretime Onur geldi. Hem çıkış kâğıdımı imzalamak için hem de geçmiş olsuna gelmiş. Gelirken de eli boş gelmemiş. Mutfak ihtiyacımı gördü sağ olsun. En önemlisi İnciden haberler vardı. İnci hastalığımı duymuş ve bana mektup yazmış. Kokulu mektuptu bu. Onur gider gitmez hemen okumaya başladım. Mektubunda diyordu ki:

“Biliyor musun Ampüte milli takım voleybol takımı seçmeleri olacakmış televizyonda gördüm. Israrlarıma dayanamayan annem araştırdı ve seçmelere girdim. Yaşasın milli takımdayım!

Eğer hediye ettiğin o kitap olmasaydı ampüte kelimesini bilmeyecektim. Böyle bir şeyin de haberini alamayacaktım. Yeniden hayal kurmayı öğrettin bana. Üstelik Ampüte olmanın kötü bir tarafı da yokmuş. Bunu da yaşayarak öğreniyorum.

Bana olan sevgini gözlerinde görebiliyorum. Yumuşak kalbini de...

Sana verebileceğim hediyeyi buldum sonunda. Hediye ayrı bir poşette...

Gülmeyi sen öğrettin bana üzülmemeyi de ben öğreteceğim sana.

Geçmiş olsun benim güzel bakan abim. Yakında seni ziyarete geleceğimi bilmeni istiyorum. Ben ağlayamam bilirsin. Sende üzülmeye ki mutluluğumuz daha çok olsun

Çok güzel güldüğümü görmeni istiyorum. İyi ki varsın. İnci...”

Mektubun yanındaki poşetten kurdeleli hediyeyi çıkardım. Kalbim hızlı hızlı atmaya başladı. Çok mutluydum ve bir o kadar heyecanlıydım. Hızlı şekilde kurdeleyi çözdüm ve Ampüte Milli Voleybol Takımı forması ve formanın üstünde İnci yazısını gördüm. Üstelik bana özel imzalamıştı. Oturup ağlasam mı hastalığıma rağmen mutluluktan göbek mi atsam bilemedim. Ama şunu biliyorum ki İnsanın başka bir kalpte yer alması çok güzel bir şeymiş. Hediye almakta ayrı...

Hayatımın en güzel hediyesini hayata sınımsız bağlanarak İnci vermiş oldu.

DOLAYLI TÜMLEÇ*

Metin İPEK

Kaçıncı kez meydan merdivenlerinden çıktığımı hatırlamıyorum. Ulu Camii Meydanı'nın insan kustuğu bir akşamüstüydü. İlkokulda bir hevesle aldığım fakat üfleyip detone sesler çıkarmaktan başka bir şey yapamadığım flütten, ağır makam şarkılar çalıyordu kara yağız göçmen çocukları... Bitki örtüsünü kalabalık insan suretlerinin oluşturduğu meydana, seyyar satıcılar ortaya çıkmak için zabitaların gitmesini bekliyordu. Doğal akışındaydı her şey. Zabıta Ahmet de mesaisini doldurmuş görevi arkadaşına devrediyordu. Dün ceza yazdığı midyeci tezgâhının önünden geçerken midye alıp evine doğru yola koyuldu. Bu ne perhiz ne de lahana ilişkisiyle açıklanacak bir durum değildi oysa ki. Bazı şeyler böyledir Maraş'ta. Yanlış olduğunu bilirsin mesai saatlerinde ama yine de gizli gizli o yanlışlı seversin.

Leyla ile bankta otururken Zabıta Ahmet, "İyi akşamlar gençler" diyerek önümüzden geçti. Biz de ona iyi akşamlar diledik. Bu şehirde önemlidir böyle iyi dilekler; kalabalıklar arasında ki yalnızlığa iyi gelir. Leyla kim mi dediniz? Leyla, henüz on sekiz yaşında ve ülkeyi kurtaracak idealistlikte bir genç kızdı. Trabzon'dan üniversite okumak için Kahramanmaraş'a gelmiş ve her şeyin kitaplarda yazdığı gibi olduğunu hayal etmişti. Annesi babası o çok küçükken ayrılmıştı. Leyla, annesiyle büyümüş ve kendi göbeğini kendisi kesmeye çalışan bir azimle hayata dört kolla sarılmıştı. Netice itibariyle de bu azmin meyvesi olarak güzel bir bölüm kazanmıştı kızcağız.

Kayseri yolu üzerinde bir öğrenci yurdunda kalan Leyla, zamanla sadece okula gidip gelerek ihtiyaçlarını karşılayamayacağını anlamış ve iş aramaya başlamıştı. Kaldığı yurttan arkadaşı Hicran, Leyla'nın iş aradığını öğrenince onakendisinin garsonluk yaptığı pastanedeki işinden

* Deprem Öyküleri Yarışması Üçüncüsü

ıkacağını ve isterse kendisini bu iŖ için patronuna syleyebileceğinden bahsetti. Hicran, son sınıftaydı ve yakın bir zamanda hem iŖten ayrılıp hem de okuldan mezun olup memleketine dönecekti. Leyla da ayağına kadar gelmiŖ bu fırsatı kaçırmak istemiyordu doğrusu. Birkaç gün geçti ve Hicran'dan haber geldi, patronuyla konuŖtuđunu, pastaneye iŖ grŖmesi için gidebileceğini söyledi. Kydeyken makyaj nedir bilmeyen Leyla, yurttaki arkadaŖlarının tavsiyesiyle süslendi pslendi. Eğer kabul edilirse bu onun ilk iŖi olacaktı. Hicran'ın söylediği pastaneye gitti.

“Merhaba.” dedi cılız bir ses tonuyla. “Ben Hicran'ın arkadaŖı Leyla, Hicran sanırım size bahsetmiŖ olmalı, iŖ için gelmiŖtim.”

Pastanenin sahibi Alper Bey her zaman giydiği iki cepli gömleğinin sol cebinden gözlüğünü çıkarıp takarken, Leyla da Alper Bey'in kol saatinin gneŖ vurduka parlayan metal çerçevesini inceliyordu. Alper Bey dŖnceliydi; belli ki, Hicran gibi tecrübeli bir elemanını kaybedeceğinden dolayı üzüntü duyuyordu. Onun sert mizacından ve bağırarak konuŖmasından dolayı önünde duran kl tablasındaki küller her defasında etrafa saçılıyordu. Leyla'yı uzun uzun süzdükten sonra:

“İŖ tecrüben var mı kızım? Daha önce bir yerde alıŖtın mı?” dedi.

“Ŗey efendim, daha önce memlekette bir çay bahçesinde alıŖmıŖım.”

Ne alıŖması Leyla?... Leyla bu iŖi elde etmek için belli ki yalan söylemeyi bile göze almıŖtı.

“Peki kızım, bir haftalık deneyelim seni. Sen de biz de memnun kalırsak devam ederiz. Olur mu?”

“Tamam efendim.”

“O zaman hayırlı olsun. Nafiye ablan sana iŖi ğretir.”

Leyla, -yalan malan- iŖi bir Ŗekilde almıŖtı. Ertesi gün erkenden gitti pastaneye. Pastanenin tecrübeli garsonu Nafiye, Leyla'ya iŖin tüm inceliklerini öğretiyordu. Tüm hafta boyunca Leyla adeta bir okul

gibi işe gitti geldi. Her gün işle ilgili yeni bir şey öğreniyor, kendini daha da geliştiriyordu. Bu durumda Leyla'nın etrafı için olumlu bir imaj çizmesini de kolaylaştırdı. Deneme süresinin son günü olan salı günü de erkenden işe gitti kızcağız. Fakat her ayın sonunu ayrı bir hesap kitapla getiren Leyla yine meteliğe kurşun atıyordu. Burs parası yatmadığı için de cebinde sadece beş lirası kalmıştı. Onun da üç lirasını sabah işe gitmek için dolmuşa verdiğiinden kalan iki lirayla akşam kaldığı öğrenci yurduna nasıl gideceğini düşünüyordu. Patron, "Seni beğendik yarın da devam et işine." dese sevinecek mi üzülecek mi bilemiyordu. Yarın işe gidecek parayı bırak; bugün akşam yurda dönecek parası bile yoktu. Akşam iş çıkışı yurda kadar yürümeye karar verdi.

Yoğun ve yorucu bir günün ardından çıkış saati geldiğinde pastanenin sahibi Alper Bey, Leyla'yı yanına çağırmişti.

"Gel bakalım kızım. Aferin! Hakkında çok olumlu şeyler duydum. Doğrusunu söylemek gerekirse Hicran gibi bir elemanımız işten ayrıldığı için üzülüyordum. Biliyorsun burası büyük bir işletme. Seçtiğimiz personeller bizim için önemli. Ama sen onu aratmayacaksın sanırım."

"Teşekkür ederim efendim, teveccühünüz."

"Ben sana bir haftalık deneme süreci demiştim. Normalde deneme sürecinde çoğu işyeri para vermez ama sen al şunu, cebine koy."

"Ama efendim olur mu?"

"Olur, kızım al ihtiyacını giderirsin, öğrencisin."

"Teşekkür ederim."

Daha yarım saat bile olmadan yurda nasıl gideceğini, ertesi gün nasıl geleceğini düşünen Leyla'ya bu para ilaç gibi gelmişti. Alper Bey, sanki düşünceleri okuyabilen bir kahramandı, Leyla'nın gözünde... Şaşkınlığını üzerinden atamamıştı Leyla. Şaşkın şaşkın pastanenin duvarındaki fayansların simetrisine bakıyordu. Bu onun kazandığı en anlamlı paraydı...

Leyla, bu anısını Maraş'ın ayazla sıkı fıkı olduğu bir akşamüstü onunla Meydan'da oturduğumuz bir bankta anlatmıştı bana. Sonra bende dönüp Leyla'ya “Hayat, insana en sıkıştığı zamanda böyle fırsatlar çıkarabiliyor işte Leyla... Benim de karşıma seni çıkarmıştı karlı bir Maraş akşamında.” demiştim. “Sen de kimsin?” dediğini duyar gibiyim. Ben bu hikâyedeki dolaylı tümlecim arkadaşlar! Evet ya! Dolaylı tümleç... Sebebini bilahare açıklarım ama şimdi Leyla'yla ilk karşılaşmamızdan bahsetmek istiyor ucu kırık kalemim.

Anneannemin cenazesi sonrasıydı. Evdeki kalabalıktan kaçmak istemişim. Böyle durumlarda ne yapılır bilemediğimden yürümenin acıya kısmen de olsa iyi geleceğini umarak kaldırımları arşın arşın eziyordum. Su almak için rastgele bir kafeye girip:

“Bir su lütfen...” dedim kasadaki görevliye.

“Suyunuz kirazlı marka mı olsun? Vişneli mi?”,

“Bir su ver işte, daha fazla konuşmaya mecalim yok.”

Onca yürüyüşün ardından su, yorulan ve susayan bedenime iyi gelecekti. Ama nerden bilebilirdim ki ruhuma da iyi gelecek ilacın o akşam orada olduğunu... Kalabalıkça oturan bir gruba takıldı gözüm. Kasanın arkasından görülen üçüncü masada, figüranlar arasında kahve içiyordun beyaz, süssüz ve samimiyetsiz işletme fincanından... Fotoğraf makinesinin bir şeye odaklanıp o şeyin dışındaki her şeyi bulanık göstermesi gibi sadece sana odaklanmıştı gözlerim. “Allah'ım!” dedim, “Bu da kim? Yüzün o kadar tanıdık bir yüz oysaki bir yerden çıkaracağım. Yok o değil, yok yok o hiç değil. Tamam tamam buldum! Anneannemin anlattığı bir masalda görmüştüm en son seni... “Nardaniye” adında güzelliğiyle nam salmış bir kızcağız vardı o masalda. Anneannem anlattıkça ben de elime kara kalemi alır ondan dinlediklerimi çizdim. Hep o kızın yüzünü resmetmekle geçmişti çocukluğum. İşte bana o günden beri: “Neymiş bu çizip durduğun Nardaniye Kız?” deseler; senin o masadaki ahvalini gösterirdim.

Bir masal kahramanın gerçek oluşuna bakar gibi uzun uzun baktım suretine. Elbette bu bakışma böyle kalmayacaktı. Tanışmak için ne kadar yol varsa denemek gerekiyordu. Nihayetinde de tanıştık... Fakat Ermir Sanayisi'nde piyano çalmak gibiydi seninle tanışmamız. Usta, radyatör sökerken benim kafamda notalar dolanıyordu. Alakasızdı anlayacağın.

O gün orada ilk kez duyduğumda anladım ki sadece suretin değil ses tonun da bu dünyadan değildi. "Pardon" demiştin, kafenin pos cihazı bozulmuştu ve sen hesap ödeyecektin.

"Pardon"...

Asıl ben pardon! Aslında bizim oralarda pardon, seni seviyorum anlamına gelir. Duymuş muydun hiç? Nereden duyacaksın? Duyamazsın tabi ben uydurdum şimdi. Ne diyorum ben? Kız bir şey soracaktı herhâlde ve ben kıza cevap vermeliydim. Aha! Çenem de açılmıyor, kilitlemiş. Bir konuşabilsem "Efendim" diyeceğim de ne yaptın bana sevgili masal şeysi?

"Pardon yüz lira bozuğunuz var mı?"

Olmaz mı hiç... O an cebimde ne kadar para varsa uzattım. Bu fırsatı kaçıramazdım. Hem bozuk para yoksa da gönlümün darphanesinde basardım. Yazısına seni, turasına da beni koyardım. Uzattığım paraların arasında sınav giriş belgesi, nüfus cüzdanı... Ne varsa vermişim heyecandan. Al neyim varsa senin der gibi... Uzattıklarım arasından yüz lira bozuk parayı alıp tümünü bana uzattığında seslendin tekrar:

"Alın bunlar sizin. Teşekkür ederim."

Kalbimin atışları piyano sesi gibiydi, bakışlarınsa araç başında 13-14 anahtar bekleyen kızgın ustabaşı... Tebessüm ederek aldım uzattıklarını malum çenem kullanım dışı. Ben öyle hayran hayran sana bakarken sen hesabı ödeyip çıktın. Tam yanımdan geçerken de bir şey düşürdün. Üzerinde rakamlar olan saate benzer bir şeydi bu. Ne olduğunu anlamadım önce. Seslenene kadar da çoktan gitmiştin. Hoş! Konuşamazken neremle seslenecektim orası da ayrı. Bulduğum

şeyi kasadaki çalışana bıraktım ve zar zor açmayı başardığım ağızımla sordum:

“Bını biri dişirmiş...” (Ne diyosun oğlum tam aç şu ağızını yahu!)

“Bunu biri düşürmüş de burada buldum. Soran olursa diye size bırakmak istedim.”

“Teşekkür ederiz, kayıp eşya kutusuna koyuyorum.”

“Bu arada nedir bu? Biliyor musunuz?”

“Bu bir nabız ölçüm cihazı hocam.”

“Öyle miii? Anladım, teşekkürler.”

Bir yandan nabızla ilgili sorununu düşünüyor bir yandan da seninle her akşam “yeniden” tanışabilmek için kafeye geliyordum. Artık, müdavimi olmuşum pasaklı kafenin. Sen ise haftada iki-üç uğruyordun. Oturduğum masadaki şekerliği yok edip senin masandakini istiyordum. Başka kelime bilmez gibi: “Pardon” diyordum “Pardon”... “Garsonu göremedim de masanızdan bir şeker alabilir miyim?” Eksik olma, bir kez bile “Garsondan iste.” küstahlığını göstermedin. Bu hâllerinden yüz bulan küçük bir çocuk gibi her defasında daha da ileriye giderek muhabbeti uzatıyordum. Dışarı da yağmur mu yağıyor? Meteoroloji uzmanı kesiliyordum. Korna sesi mi duydum? Yol durumunu aktarıyordum. Kedi, köpek mi geldi? Yaşadıkları coğrafyaya kadar aktarıyordum öğrendiklerimi. Yeter ki seninle konuşacak bir şeyler olsun. Artık az çok ismimizi cismimizi bilir hâle gelmiştik.

İşte Leyla’yla böyle tanış... “Tanıştık” diyemiyorum. Çünkü onun bazen anneannemin anlattığı masaldaki kahraman olduğunu ve bana bir görünüp kaybolduğunu düşünüyorum.

Velhasıl yine Leyla’yı gördüğüm bir akşamüstüydü. Fakat bu kez kafede değildi. Bir sedyenin üstünde hastanenin acil servis kapısından içeri götürüyorlardı onu. Acil servisin soğuk ve sevimsiz kapısı önünde ne olduğunu anlamaya çalışırken buldum kendimi. Hemen girdim içeri. O, baygın şekilde sedyede yatarken doktorların konuşmalarına

kulak kesildim. Kalp rahatsızlığı varmış, nabız cihazını da bu yüzden taşıdığını anladım sonra. Gözlerin kapalıydı, elini tutarak “Geçmiş olsun.” dedim binbir cesaretle. Sonra acil servis koridorundaki hasta yakınlarını dışarı çıkarmaya başladılar. Sana dair ilk sıfatım da o an oluşmuştu: “Hasta yakını.”

Avucumun içine sinen kokusuyla acil servis önündeki bankta oturdum gece boyu. Ara ara içeri girip hakkında bilgi almak için “danış-ma” denilen yere inatla danışıyordum. Her defasında “Bilgi gelince aktaracağız.” cümlesini duymaktan ileri gitmiyordu cılız girişimlerim. Gün aydınlanmaya yakındı. Bir feryat sesiyle irkildim bahçede uyukladığım yağmur suyundan ıslanmış bankta. Büyük bir gürültü kopmuştu. Hastane binasının duvarları tuzla buz olmuş göz gözü görmüyordu. Ağlayan ve ne yapacağını bilmeden donmuş kalmış insanlar vardı çevremde. Herkes gibi bende şok içindeydim. Ambulans ışıkları geceyi aydınlatırken büyük bir deprem olduğunu söylüyordu araç radyoları... Bir dakika önceki gece sessizliği yerini büyük haykırışlara bırakmıştı. “Leyla” dedim, düştüm kaldım olduğum yere. Leyla hastanenin enkazında kalmıştı.

“Deprem”... Bu denli sarsıcı bir cümle duymamıştım hiçbir şairden. Mecnun’un gidip Leyla’nın mezarını kucaklayıp da ağlaması gibi kendimden geçmişim. Dünya başıma yıkılmıştı adeta. Yüz yirmi bir saat bekledim aynı enkazın başında. Hiçbir şey yemeden ve içmeden... Santim kıvıldamadan bekledim. Günler sonra, enkaz biraz, biraz kaldırıldıkça Leyla’yı saçlarından tanıdım. Sonra... Sonrasını hatırlamıyorum. Leyla, beton yığınları arasında bir masal prensesi gibi ait olduğu yere, masallar ülkesine geri dönmüştü... Gerçek miydi? Rüya mıydı? Hiçbir zaman anlayamayacağım bir minvalde hayal olarak göründü gitti sizin anlayacağınız. Geriye ömür boyu tutulacak bir yas ve yaşanmamış yalan günler kaldı.

O acı tablo içinde biri beni ambulans sedyesine götürüp bırakmıştı.

Hayal meyal hatırlıyorum. Kolonya sürdüler elime yüzüme. Oysa ki ben kolonyayı sadece bayram günlerinde o bayram neşesi içinde şekerle beraber ikram edilirken bilirdim. Gözümü zar zor atığında yan sedyede bir ocuğaa oyalansın diye tablet verdiklerini gördüm. Hayat devam ediyor dercesine film izliyor, onca telaşın arasında küçük velet. Filmde “En sevdiğin yemek ne?” diye soruyor birbirine ieğii burnunda sevgililer... İki duvar ötede feryatlar hâlâ göge yükselirken stelik... Daha en sevdiğin yemeğii bile öğrenmeden ayrıldık Leyla... Oysa ki mutfak nlğm boynuma geçirip yemekler yapacaktım. Bak diyecektim, “Erkek eliyle sana yemek yaptım, tüm toplumsal cinsiyet tabularına inat.” Nasip değilmiş.

Uzun uzun tasvirlerle de gerek kalmıyor bazen. Ölüm böylesine ani... Hiçbir yere ait hissedememek, hiçbir yere sığamamak... Dünyanın yükü sırtında gibi hissedip dönüp bakınca hiçbir Şey bulamamak, düzeltmek istediğın onca Şey olup hiçbiri için bir Şey yapamamak, günlerce konuşacak kadar Şey biriktirip bir kelime dahi etmek istememek... Böyle bir ahval içinde tek yapabildiğim Şey ise Meydan’daki o bankta oturup sana geleceğim günü beklemek...

İşte o güne kadar:

“Leyla *içimde* oturur.” ben ise bu cümledeki dolaylı tümleç...

SALINCAK

E. Mete ÖZTÜRK

Otobüs gardan içeri ağır ağır, adeta nazlanarak girerken açtı gözlerini. On yedi saatlik yolculuğun nihayet bittiğine inanmadığından olsa gerek rüya görmediğinden emin olmak için elleriyle gözlerini ovuşturdu. Camdan dışarıya baktı; onlarca otobüs, yüzlerce insan ileri geri, sağa sola hareket ediyorlardı. Perona yanaşanlar, perondan uzaklaşanlar, inenler, binenler... Önceden adamakıllı tasarlanmış gibi duran ezbere bir karmaşa ve buna uyum sağlamış canlı, cansız makineler, korna sesleri ve bağırmalarını kuşanmış, birbirleriyle gürültü çıkarma yarışı yapıyorlardı adeta. Koca koca otobüslerin çıkardığı egzoz dumanları az evvel dağılmış olan sise yetişmek ister gibi göğe doğru yükselirken genci yaşlısı, kadınların ve erkeklerin ve kendi gibi çocukların yüzlerine değişiyor, genizlerini yakıyordu. Otobüs perona yaklaşırken düşündü. Şimdi ne olacaktı acaba?

Babası bir adım önünde elinden tuttu. Nedenini anlayamıyordu ama küçük kız, ayakları o üç kısa basamaktan ürkmüşler gibi inmekte zorlanıyordu. Belki de birkaç gün evvel daha önce hiç görmediği, tanımadığı bir ablanın verdiği ayakkabılar bir numara büyük gelmişlerdi ayaklarına. Tedirginliğinin sebeplerinden biri de bu olmalıydı. Annesi hemen arkasındaydı, cesaretlendirmek için hafifçe sırtına dokundu. Küçük kız ürperdi birden, titremeye başladı. Babası gördü hemen, kaldırıp kucakladı yavrusunu. Dışarısı soğuktu, o sabahki kadar değil belki ama yine de soğuk! Gökyüzü önce gösterişle, çalım satar gibi parladı, sonra öfkeli bir suratla aşağıdakilere “Haydi dağılın da ben de şu yağmuru dökeyim artık,” diye seslenircesine gürlledi. Sabırsız bir damla başına düştü kızın, saçlarının arasından kayıp derisine değdi.

“Benimki şu mavi olan, evladım!”, “Yok, o değil öteki!”, “Şu yeşil ipli bağlı çantayı da verir misin?” sesleri arasında, bavulların,

ağızları gelişigüzel bağlanmış, köşeleri yırtılmış çuvalların içinde olduğundan daha fazla ezilip sıkılan muavin yine de sabır ve anlayışla ama oldukça beceriksiz bir biçimde işini yapmaya çalışıyordu. Küçük kız, babasının boynuna sarılmış hâlde annesinin olduğu tarafa baktı, minik elini havaya kaldırıp salladı. Annesi karşılık vermedi ona, dalgın görünüyordu. Birazdan kalabalığın içinden bir el uzandı, iki kalın, yağlı parmak sağ yanağını sıkıverdi.

“Hoş geldin prenses! Ne kadar da büyümüşsün, Maşallah!”

Babası bu tanıdık sesi duyunca hemen arkasını döndü, “Murat!” dedi bir şeye çok sevinenlerin yaptığı gibi sesi hafiften titreyerek ve kelimenin son hecesini uzatarak. Adam babasına sarılırken kolları küçük kızın bedenini de kavramıştı.

“Abim,” diye karşılık verdi içtenlikle adam. “Yetişemedik, kusura bakma. Ben de ancak bu sabah varabildim Türkiye’ye. Havaalanından da doğruca buraya geldim.”

Babası bir şey demedi. Gökyüzünün kaçak damlalarından biri yüzünde belirdi. Bir başkası da onun tam üzerine düştü.

“Eşyanızı alalım da gidelim,” dedi babasının halasının oğlu Murat. “Arabayı ters yere bıraktım. Yağmur da ya yağdı ha yağacak.”

Orta boy bir bavuldan ibaret eşyalarını nihayet alıp yürümeye başladılar. Murat amca sürekli konuşuyor, anlamadığı bir şeylerden bahsediyordu. Babasının boynunu bir an olsun bırakmadan hatta her adımda biraz daha fazla sıkarak etrafa bakıyordu o da. Tıpkı birkaç gün önceki gibi her yerde bir sürü insan vardı yine ama bunlar başka türlüydüler. Üstleri, başları başkaydı. Kafalarında renkli, ışıklı, plastik şapkalar, üstlerinde yelekler yoktu. Ayakkabıları, pantolonları tozlu değildi. Gözleri de endişe ve korkuyla bakmıyorlardı.

“Dört yıl oldu değil mi görüşmeyeli?” dedi Murat küçük kızın babasına, arabayı çalıştırırken.

“Daha fazla,” diye karşılık verdi babası. “Aysu iki yaşındaydı sen son geldiğinde. Demek ki beş sene olmuş.”

“Zamana bak,” diye söylendi Murat.

İki adam yol boyunca konuşular. Aysu başka şeyler düşünmeye çalıştı arabanın camından dışarıyı seyrederken. Kocaman bir köprü onları ilk defa gördüğü denizin bir yanından alıp karşı kıyıya ulaştırdı. Suyun maviliğine hayranlıkla bakarken içinde huzurla, emniyet içinde yaşayan balıkları, yunusları hayal etti. Deniz arkalarında kalıp da koca binaların yanından geçerlerken gözlerini kapadı, annesinin dizine uzandı.

“Uygun mu geldi kızım?” diye sordu babası. Cevap vermedi. Gözleri kapalı olduğu hâlde başını sallamakla yetindi.

“Tamam kızım, uyu biraz sen.”

Annesi saçlarını okşarken tekerlerin altında ezilmekte olan yolun sesini dinleye dinleye uykuya daldı Aysu. Araba bir kasise girince sıçrayarak uyandı. Kaç gündür hep böyle uyanıyordu uykularından. Aniden, korku içinde ve babasının ellerini arayarak...

Kalabalık geniş caddelerden, dar sokaklardan geçip ağaçların, bitkilerin olmadığı bir yere geldiler. Yan yana dizilmiş her biri farklı renkteki eski apartmanlardan birinin önünde durdular. Aysu sevinir gibi oldu, en sevdiği renk sarıydı çünkü.

“Bu gece annemde kalırız diye düşündüm,” dedi Murat. “Balıkesir’e yarın geçeriz artık. Hem saat de geç oldu, hava neredeyse kararır. Üstelik siz de yorulmuşsunuzdur. Kolay mı? Onca yol. Çocukcağız perişan olmuş baksana...”

“Olur,” dedi babası. “İyi düşünmüşsün. Halamın haberi var mı?”

“Olmaz mı? Prensesin yolunu gözlüyordur şimdi.”

Arabadan indiler. Apartmanın demir kapısı gıcırdayarak açıldı. Aysu içeri girmek istemiyordu, babası eğildi, yanağından öptü. Saçlarını hafifçe okşadı. “Dışarı çok soğuk kızım,” dedi. “Hem Sultan Ninen de seni çok merak ediyormuş. Seninle tanışmayı çok istiyormuş.”

“O zaman o aşağı gelsin,” diye mırıldandı Aysu. Babası sözlerini güçlkle duyabilmişti.

“Ama o çok yaşlı hem dizleri de ağrıyor. Hadi benim kızım,

üşüteceksin yoksa.”

Aysu istemeye istemeye de olsa babasının elini tuttu, gücü yettiğince sıktı. Murat kendi sırt çantasıyla beraber onların bavulunu da aldı, merdivenleri tırmanmaya başladılar. Sultan Hala geldiklerini pencereden görmüş, çoktan kapıyı açmıştı bile. Yaşlı gözlerle baktı misafirlerine ve hepsine tek tek sarıldı. Aysu’yu defalarca öptü, bağrına bastı. Yaşlı kadın bir yandan ağlıyor, bir yandan da misafirlerini rahat ettirmek için uğraşıyordu.

“Murat, al şu minderi sırtına. Kızım, sen de gel benim kucağıma otur. Az dinlensin babacığın.”

Aysu babasının yanından ayrılmamakta kararlıydı. Terden ıslanmış elini bir an olsun bırakmıyordu.

“Beni affet oğlum,” dedi yaşlı kadın Aysu’nun babasına. “Gelemedim. Zor gününde yanında olamadım ama hâlimi görüyorsunuz.”

“Esağfurullah,” diye karşılık verdi babası. “Hiç öyle şey olur mu?”

Kadın daha şiddetli ağlamaya başlayınca Murat annesine gözüyle Aysu’yu işaret ederek “Tamam anne, yeter ama!” diye nazikçe sitem etti. Yaşlı kadın hırkasının ucuyla gözlerini sildi. “Açsınızdır,” dedi. “Yemeği şimdi hazır ederim.”

Sonra ağır adımlarla Aysu’nun annesinin yanından geçerek mutfağa doğru yürümeye başladı.

Sabah olmadan uyandı Aysu. Babası masa lambasının cılız ışığına sığınmış, dolaptan aldığı eski bir kitabı okuyordu. Diğer odaların birinden bir kapı sesi geldi, Sultan Nine sabah namazına kalkmıştı.

“Baba,” dedi Aysu sessizce. “Tuvaletim var...”

“Tamam,” dedi babası, yaklaştı, öptü kızını. Günlerin yorgunluğunun ve yaşadığı acının çukurlaştırdığı gözleriyle uzun uzun baktı ona, saçlarını okşadı. Aysu gözlerini kapattı, saçının, yanaklarının üstünde hafifçe gezinen parmakların sıcaklığını içine çekti. “Sultan Ninen çıksın banyodan, gideriz,” dedi babası. “Tutabilir misin biraz?”

“Tutarım,” dedi küçük kız sonra ekledi. “Keşke kendi evimizde

olsaydık...”

Hava aydınlandıktan sonra kahvaltı ettiler. Son birkaç gündür devam eden yağışlı ve kapalı hava nihayet açmıştı, güneşin insana mutluluk veren ışıltısı hem yerin hem insanların yüzünü okşuyordu. “Bir gün daha kalsaydınız keşke,” dedi Sultan Nine.

“Anneler bekler,” diye karşılık verdi Aysu’nun babası.

“Abim sizi görünce nasıl dayanacak bilmem ki,” deyip bir daha ağlamaya başladı yaşlı kadın.

“Hadi,” dedi Murat. “Yola çıkalım bir an önce.”

Aysu arkaya, annesinin yanına oturdu. Başını öndeki iki koltuğun arasına sokup babasının elini tuttu yine. Sultan Nine’nin pencereden kendisine el salladığını göremedi. Araba mahallenin dar sokaklarında ilerlerken Murat’ın da yıllar önce okuduğu ilköğretim okulunun tam karşısındaki parkın önüne geldiler. Rengârenk kaydırakları, salıncakları, tahterevallileri görünce Aysu’nun yüzünde tatlı bir tebessüm belirdi. Babası günlerdir hasret kaldığı bu gülümsemeyi görünce Murat’a arabayı durdurmasını söyledi.

“Dur halamın oğlu,” dedi. “Şu parkta biraz oynayalım kızım.”

Murat etrafta park etmek için uygun bir yer olup olmadığına bakınırken “Tamam abi,” dedi. “Siz inin, ben bir yer bulup arabayı koyayım. Sonra gelirim yanınıza.”

Baba kız el ele çıktılar arabadan. Adeta koşarak parka doğru ilerlemeye başladılar. Aysu birden durdu. Yüzünde acı bir ifade belirdi. Dönüp arkasına baktı, annesi öbür tarafa doğru yürüyordu.

“Ne oldu kızım?” diye sordu babası. “Parkta oynamak istemiyor musun? Bak, başka çocuklar da var orada.”

Sonra Aysu’yu kucakladı, hızlı adımlarla yeniden yürümeye başladı. Aysu annesine eliyle gelmesini işaret etti ama annesi onu görmüyordu, o tarafa bakmıyordu bile. Arkası dönük uzaklaşmaya devam ediyordu.

Parkta dünyadan habersiz neşe içinde oynayan çocukları görünce dikkati yeniden renklere, hareketlere ve şekillere yöneldi küçük kızın.

İşaret parmağını uzatarak kaydırağı işaret etti babasına. Uçarak gittiler. Peş peşe dört defa kaydı Aysu. Babası kızının yüzündeki tebessüm ile sarhoşa dönmüş gibiydi. O kadar acıdan, korkudan, dehşet içinde geçen günlerden sonra ilk kez gülüyordu yavrusu. Kısa sürecekti bu hâli, birazdan yeniden susacak, etrafına ifadesiz gözlerle bakmaya devam edecekti ama olsun, diye düşündü babası. Sadece şu an bile büyük bir hediyeydi onun için.

Aysu bu defa parmağıyla az evvel boşa çıktığını gördüğü kırmızı renkteki salıncağı işaret etti. Babası kızını kucakladığı gibi soluğu salıncağın yanında aldı. Güzelce oturttu Aysu'yu salıncağa, emniyet zincirini özenle yerine yerleştirdikten sonra arkasına geçti ve hafifçe sallamaya başladı. Küçük kız mutlulukla kapattı gözlerini, başını yukarıya gökyüzüne çevirdi. Sadece yüzü değil içi de ısınmıştı. Babası bir daha salladı, sonra bir kere daha. Salıncak bir ileri bir geri havada yüzüyordu. Sonra birden yüzündeki ifade değişti Aysu'nun. Gülümseme kayboldu. Babası arkasında olduğu için göremiyordu. Aysu kapalı gözlerini daha da sıkıyordu, karanlıkta büyük bir gürültüyle sallanmaya başlayan duvarlardan birine bitişirilmiş yatağının yanından dev bir çekiçle vuruluyormuş gibi altından kaydığını hissetti önce. Donup kalmıştı. Sonra annesinin yüzü belirdi odasının kapısında ama ışıklar yandıkları gibi söndüler. Sonra daha büyük bir ses duyuldu. Tavana asılı ipten oyuncağı ona doğru yaklaşırken yatağı yana devrildi. Her şey sallanmaya ve düşmeye devam ediyordu.

“Dur!” diye bağırdı.

“Baba, dur! Ne olursun dur!”

Parktaki bütün çocuklar o tarafa baktılar. Babası telaşla tuttu salıncağın zincirlerinden. Önüne geçip kızının ellerini tuttu. Gözleri sımsıkı kapalıydı Aysu'nun.

“Anne!” diye haykırdı küçük kız. Sonra ciğerleri parçalanırcasına ağlamaya başladı. O kara günden beri ilk kez ağlıyordu. Babası kalbinde çıkan bir çiban patlamış gibi rahatlayarak sarıldı yavrusuna.

“Geçti bir tanem,” dedi. “Geçti...”

FAY KIRIKLARI

Betül AKYAY

Bir çember gibi dönüp duran, her günü bir önceki günü ile pek de farklı olmayan, rutinlerle dolu yaşamının daha önceki Pazar'larında olduğu gibi bu akşam da dizi izlemek için televizyonun karşısındaki kanepede yerini aldı. 2023 yılının bir Şubat gecesiydi ve hava dışarıdaki suların sıvılaşmasına izin vermeyecek kadar soğuktu. Kalarifer peteğinin ayarını son seviyesine getirdi, yumuşacık yastığını kanepenin köşesine koydu, üzerine bir battaniye alıp uzandı. Tutkulu bir dizi film takipçisi değildi; ama gün içinde sürekli meşgul olan zihnini rahatlatacak daha iyi bir yöntem henüz keşfetmemişti. Genellikle dizinin final sahnesinden önceki son uzun reklamında uyuya kalmış olurdu. Bu şekilde uyumak; en sevdiği uykuya dalma biçimiydi. O gece dizinin ikinci yarısında göz kapakları ağırlaşmaya başlamıştı. Son reklam başlamadan uykuya daldı. Eşi Handan; kalkıp yatağına gitmesi için uyandırmaya çalıştı ancak Asım'ın uyanacağı yoktu. Homurtularla karışık bir şeyler söyledi, kafasını yastığa iyice gömdü ve derin bir uykuya daldı. Handan'a "Beni uyandırmak için boşuna uğraşma, başımı yastığa koyup gözlerimi kapattıktan sonra dünya yıkılsa muhtemelen uyanmam." derdi. Handan; eşinin sık sık söylediği sözünü hatırladı, bu durumla defalarca karşılaştığı için ısrarcı olmadı, eşinin üstündeki battaniyeyi sıkıca örttü, ışıkları ve televizyonu kapatıp uyuyan oğlunu kontrol etmek için çocuk odasına geçti. Asım, eşinin odadan çıktığından bir haber uyumaya devam ediyordu.

Asım, gecenin ilerleyen saatlerinde, çevresinde farklı bir ses ve hareketlilik olduğunu hissetti; ancak gözlerini açmamak için birkaç saniye direnmeye çalıştı. Sırt üstü yatmaya devam ettiği esnada, gürültü ve hareketlilik artınca gözlerini zorlukla da olsa açtı. Bilinci henüz

uykuyla uyanıklık arasında bir yerdedi. Baktığı ve anlam vermekte zorlandığı şeyler git gide kendisini tedirgin etmeye başladı. Kalp atışları hızlanmıştı. Vücudu mumyalanmış bir beden gibiydi. Büyüyen göz bebekleriyle çevresine bakıyor ve olan bitene anlam vermeye çalışıyordu. Yattığı kanepede, karşısındaki televizyon, tepesindeki avize, yanındaki duvar, kirişler, kolonlar ve kendisi de dâhil odadaki her şey sallanıyordu. Ömrünce hiç duymadığı bir ses geliyordu kulağına. Birbirine çarpan ve sürtünen; eşyalardan, kolonlardan, kirişlerinden, duvarlardan, kapı ve pencerelerden çıkan ahenksiz, karmaşık ve korku uyandıran bir ses ... Gecenin alaca karanlığında; tepesindeki avize saat sarkacı gibi sallanıyordu. Aniden bütün kalbiyle yalvarmaya başladı. Dudaklarını kıpırdatmadan zihninde yaptığı seslendirmeye, “Ne olur bitsin ne olur bitsin, yeter ölmek istemiyorum, ne olur bitsin artık.” diye yalvarıyordu. İnançlı bir insandı; ama o an kime yalvardığını kendisi de bilmiyordu. Zaman geçtikçe umudunu git gide yitiriyordu, bir ara dua etmeyi ve yalvarmayı bıraktı. Sarsıntı o kadar artmıştı ki, evin artık yıkılacağını düşünmeye başladı. Kaderinin gösterdiği o korku filmi hareketsiz bir biçimde izliyordu. Bağırma istiyordu ama sanki dili tutulmuştu. Duvarlardan ve tavandan kopan alçı parçaları üzerine dökülüyordu. Her taraf toz içinde kalmıştı. Ömrünce saniyelerin bu kadar uzun olduğunu hiç tecrübe etmemişti. Sarsıntı yavaşlamaya başladı. Toplamı bir dakika bile etmeyecek bu süre; geride bıraktığı 42 yıllık yaşamından daha uzun gelmişti. Bir ara binadaki hiçbir insandan bağırma sesi gelmediğini fark etti. Demek ki yaşadığı korku nedeniyle dili tutulan sadece kendisi değildi.

Sarsıntı zayıflayınca, eşi ve çocuğunu düşündü. Aniden ayağa kalktı ve koşmaya başladı. Çıplak ayağına dökülen sıva parçaları batıyordu. Yatak odasına girdiğinde Handan’ı ayakta ne yapacağını bilmez bir hâlde beklerken buldu. “İyi misin?” dedi Asım. Handan cevap vermeden ağladı. Sonra aniden “Oğlum” deyip koşmaya başladı. Bir yandan koşuyor bir yandan da kendisine kızıyordu. Odaya girdiğinde, 5 yaşındaki oğlunu uyanmış korku dolu gözlerle çevresini izlerken buldu.

Konuşmadan öylece bekliyordu. Handan hızlıca oğlunu kucağına alıp sarıldı. Asım “Hemen dışarı çıkalım.” dedi. Ne buldularsa aceleyle giyindiler. Olanlara bir anlam vermeye çalışan Aras, çevresini izliyor ve hiç konuşmuyordu. Asım kapının önünde seslendi “Çabuk gel evden çıkıyoruz.” dedi. Asansör tehlikeli olduğu için 7. kattan yürüyerek hızla aşağı inmeye başladılar. Asım oğlunun kolundan tutmuş, telaştan aşağı doğru sürükler gibi götürüyor. İki kat indikten sonra çocuk yoruldu deyip durdu. Asım bir şey söylemeden oğlunu kucağına alıp hızlıca aşağı inmeye devam etti. Merdivenler, telaşla aşağıya inmeye çalışan insanlarla doluydu. Ağlama ve bağırma sesleri geliyordu.

Binanın dış kapısından çıktığında, merdivenlerin başından aşağı baktı; site sakinlerinin neredeyse tamamının bahçede ayakta beklediklerini gördü. Gecenin karanlığının içinde, insanların topluca sessiz bir çığlık atma hâlinde olduklarını gördü. Gökyüzü bulutlu ve karanlık, hava soğuktu. Bastıkları yerler ise bu kapkara geceye inat bembeyaz kelebeklerle örtülüydü. Caddenin karşısındaki iki bloğun yıkıldığını gördü. Dehşete kapıldı. Ölüm o kadar yanı başındaydı ki... Çaresizliğin ve güçsüzlüğünün farkına vardı. Korkudan bedenine bir ürperti geldi; eli ayağı boşaldı.

İlk şoku atlatan insanlardan bazıları birbirini teselli etmeye çalışıyordu. Asım, alt kattaki komşusunun eşine “Şükür hayatayız, evimiz için üzüme.” dediğini duydu. İnsanların neredeyse tamamı için o an yaşamak, yegâne teselli kaynağıydı. İçlerinden çoğu ölenlerin daha güzel bir aleme gideceklerine inansa da dünyada yaşamak bu insan topluluğunun gözleriyle gördüğü en güzel var oluş biçimiydi. Kemiğin ilk kırılma anı gibi acılar çok tazeydi. İnsanlar bir ömür boyu yaptıkları birikimlerinin bir anda yok olması gerçeğiyle karşılaştıklarında; yaşamın sadece nefes alıp vermek gibi basit bir şey olmadığını fark edeceklerdi.

Asım aracını karların arasından çıkarmaya çalıştı ama başaramadı. Telefonuyla babasını aramayı denedi; telefonlar çalışmıyordu. Asım “Handan babamın yanına gidelim, telefonuna ulaşamadım, merak ediyorum, evi tek katlı, bir süre orada kalırız.” dedi. Handan eşinin

yüzüne baktı, o an başka bir seçenek yok gibiydi, olur dedi, hep beraber yola koyuldular. Asım'ın babası Halis; yarım saat yürüme mesafesi uzaklıktaki bir evde yalnız yaşıyordu. Asım'ın Babası; katı çizgileri olan, geleneklerine sıkı sıkıya bağlı, gülümsemesi gereken anlarda bile ciddi tavrını koruyan, duygularını pek fazla belli etmeyen bir adamdı. Bulunduğu ortamı, huzurla dolduran bir enerjisi vardı. Çevresi hiç boş kalmaz; çoğu akşam misafirleri olurdu. Asım, iki üç günde bir mutlaka uğrardı babasına. Sarıldığında, bir güven hissi kaplardı içini.

Babasının evine giden yol dar ve karla kaplıydı. Asım oğlunu kucağına aldı, önden yürümeye başladı. Her adım atışında ayakkabısı kara batıyordu. Handan geriden Asım'ın ayak izlerini takip ederek yürümeye çalışıyordu. Yolun yarısına geldiklerinde her ikisinin de ayakkabısı tamamen ıslanmıştı. Asım soluk soluğa kaldı. Oğlunu kucağından indirdi. "Handan bir dakika dinlenelim." dedi. Evden hızla çıkarken Aras'a yanlışlıkla ince montunu giydirmiş olduğunu fark etti. Çocuğun vücudu biraz üşümüştü. Kendi montunu çıkarıp oğluna sardı ve yürümeye devam ettiler.

Terleyen vücuduna vuran soğuk havayla Asım'ın beli kaskatı kesilmişti. Kucağındaki oğlu ve yerdeki kar birikintileri sebebiyle çok yavaş yol alabiliyorlardı. Yarım saatte yolun ancak yarısını gidebilmişlerdi. Asım "Babamın evi tek katlı, muhtemelen sağlamdır. Dış kapıya yakın olan odada bekleriz tekrar deprem olursa hemen dışarı çıkarız. Handan siz Aras'la birlikte orada kalırsınız. Ben de babamla birlikte, çevrede yardıma ihtiyacı olan birileri var mı diye kontrol ederiz. Babam sabırsızdır. Belki de şimdi yardım etmek için düşmüştür yollara. Bende evin anahtarı da yok. Bu soğukta kapıda kalırsak kötü olur." dedi. Handan "Oğlumla korkarız, bari baban kalsın evde sen bak çevreye." dedi. Asım "Olur." dedi.

Asım'ın yürüyecek takati kalmamıştı, ıslanan ayakları ve montunu çıkarmasının ardından kaskatı kesilen vücuduyla artık ilerleyemiyordu. Bir ara gözleri karardı, oğluyla birlikte karların üstüne düştüler. Aras'ın yüzü karlar içinde kalmıştı. Olan bitene anlam vermeye çalışıyordu.

Handan koşup oğlunu yerden kaldırdı. Asım; yerden kalkıp bir süre ayakta bekledi. “İyiyim, ben Handan.” dedi. Tekrar çocuğu kucağına alıp yürümeye başladı. Bir süre sonra evin yanına geldiklerinde Asım kucağındaki oğlunun başının yanından eve baktı. Evin yıkıntısını gördü. Gözlerine inanamadı, oğlunu Handan’ın kucağına verdi. Enkazın başına gitti. “Baba neredesin?” diye bağırdı. Bu esnada yaşanan gözlerinden dökülen yaşlar, yere düşmeden buz kesiliyordu. Baba sesimi duyuyor musun? Cevap ver diye bağıırıyordu. Hiçbir ses duymadı. Elleriyle enkazdan tuğlaları çıkarıp babasını görmeye çalışıyordu. Küçük odanın çevresindeki tuğlaları biraz çıkardı bir şey göremedi. Elleri kan içinde kalmıştı. Büyük odanın çevresine gitti, tuğları biraz çıkardı. Uzakta farklı bir karartı olduğunu gördü. Telefonunun ışığını tuttuğunda, yaklaşık üç metre ötede betonların arasına sıkışmış olan babasını gördü. Vücudunun belden aşağısı görünmüyordu. Bembeyaz sakalları tozlanmıştı. Asım bağıırınca Babası gözlerini açtı. Karanlığın ortasında gözleri ışıl ışıl baktı. Konuşacak takati kalmamıştı. Sadece bakıyordu. Asım “Baba iyi misin?” diye seslendi. Babası sadece baktı. Asım öfke içindeydi; elleriyle tonlarca ağırlıktaki beton blokları itmeye çalıştı ama başaramadı. Beton kırılmadan babasının oradan çıkarılması mümkün değildi. İş makinesinin kullanılması gerekiyordu. Çevrede kendisine yardım edecek kimseyi göremedi. Boşuna uğraştığını bile bile enkazla kavga eder gibi çabalıyordu. Eşi Handan; çocuğunu bir köşeye bıraktı ve o da kendince bir şeyler yapmaya çalışıyordu. Halis amca bazen gözlerini kapatıyordu. Bu anlarda Asım iyice endişeleniyordu. Handan, bir yandan ağlarken bir yandan eşini sakinleştirmek için uğraşıyordu. Her fırsatta, kenarda titreyerek bekleyen Aras’ın yanına gidip; vücudunu sıcak tutmaya çalışıyordu. Handan Asım’a yaklaştı, çocuk çok üşüdü, bizi sıcak bir yere bırak, çocuk birazdan donacak dedi yaşlı gözlerle. Asım aldırmandan bir şeyler yapmaya çalışıyordu. Bir süre sonra Aras “Ellerimi hissetmiyorum!” dedi. Bunu duyan Asım vücuduna bir çivi saplanmış gibi irkildi. Babasına tekrar baktı, gözleri açıktı. “Baba hemen geleceğim sakın uyuma!” diye bağırdı. Oğlunu kucağına alıp hızla yürümeye başladı. Yak-

laşık kırk beş dakika yürüdüktan sonra insanların toplandığı iki katlı bir anaokulu buldular. Asım; eşini ve oğlunu okula bıraktı. Montunu tekrar giydi ve koşarak enkazın başına geldi.

Döndüğünde hemen açtığı aralığa tekrar telefonunun ışığını tuttu. Babasının gözleri kapanmıştı. Yüzü biraz daha solmuştu. Baba diye birkaç kez bağırdı. Babası tepki vermedi. Yaralanmış elleriyle koca beton blokları zorladı ama hiçbir şey yerinden kıpırdamıyordu. Telefonuyla yardım çağırmayı denedi. Acil çağrı merkezine durumunu anlattı. Ama gelen giden yoktu. Babasının sıkıştığı aralık çok dardı. Enkazın içine gidip çıkaramazdı babasını ancak alet ve makineler yardımıyla kurtarabilirdi. Çaresizce düşünüyordu. Tekrar tekrar çağrı merkezini aradı. Çağrı merkezi yoğun olarak arandığı için defalarca denemesine rağmen yetkililerle iki kez konuşabildi. Yetkili; beklemesi gerektiği, bütün ekiplerin sahada olduğunu, boş kalan bir ekip olursa yönlendireceğini söyledi. Asım kısa sürede yardım gelmeyeceğini anlamıştı. Babasının yüzüne ışık tutup tekrar baktı. Yaşlı gözlerle defalarca “Baba!” diye bağırdı. Sonra umudu kesildi; durdu sadece seyrediyordu. Babası ani bir şekilde gözlerini açtı. Asım heyecanlandı “Baba buradayım, seni mutlaka kurtaracağım.” diye seslendi. Babası anlamsız gözlerle oğluna bakıyordu. Küçük bir bebeğin gülümsemesi gibi masum bir gülümseme yüzünde belirdi. Bir süre daha baktıktan sonra gözü tekrar kapandı. Bu babasının oğluna son bakışıydı. Asım ne kadar çabalasa da babası tekrar gözünü açmadı. Hava kararmaya başlamıştı. Koyu mavi bir soğuk, enkazın üstüne çöküyordu. Asım enkazın başına oturdu ve babasına bakıp bekliyordu. Hatıralar geliyordu zihnine. Beş yıl önce bir trafik kazasında kaybettiği annesini, yalnız yaşayan babasını düşündü. Asım’ın kardeşi yoktu. Gençlik yıllarında; babası ve annesiyle bu evde yaşıyorlardı. İşçi olan babasının maaşıyla geçiniyorlardı. Belki çok fazla paraları yoktu ama mutlu olmaya yetiyordu. Bahçedeki kayısı ağacının dibindeki masada akşam yemeğini yerlerdi. Birlikte saatlerce otururlardı, sık sık misafir gelirdi. Bu huzur ortamı diğer insanları da kendine çekiyordu. Asım üniversite tercihlerinde sa-

dece Malatya'daki bölümleri yazmıştı. Babasından ve annesinden ayrılmak istemiyordu. Malatya'da okudu ve yine burada işe başladı. Bu şehirde yaşadığı için bir an dahi pişmanlık duymamıştı.

Hava giderek soğuyordu. Asım'ın elleri ve ayakları uyuşmaya başladı. Gecenin karanlığında yapabileceği hiçbir şey kalmamıştı. Babasının donmuş yüzüne ışığı tutup son kez uzun uzun baktı. Gözyaşları içinde "Baba seni çok seviyorum, Allah'a emanet ol." diye bağırdı. Babasının bu cümleyi duyup duymadığını hiç bilemedi. Kalktı oğlunun yanına gitmek için yavaş adımlarla yürümeye başladı. Yaşam ölümün yanından usulca süzülüp gitti. Babasının ölümünü çaresizce seyretmek, onu enkazda öylece bırakıp gitmek Asım'ın ruhunda onulmaz yaralar açacaktı. O günden sonra ailesiyle yaşadığı en sevinçli anlarında bile, yüzünün bir kenarında hep bir hüzmün olacaktı. İçindeki suçluluk duygusu sebebiyle babasının öldüğünü zihnine bir türlü kabul ettiremedi. Soğuk gecelerde birkaç kez babasının evinin bulunduğu sokağa gidip koyu mavi soğukta, kayısı ağacının dibinde uzun süre bekledi, gelen olmadı.

O enkazın başında olanları eşi de dâhil hiç kimseyle konuşmadı. Katili bulunmayan bir cinayet işlemişçesine vicdanı hep yaralı gezdi. Suçunu itiraf etse dahi, hiçbir kanunda bu eylemin cezasının olmadığını ve hiç kimsenin kendisini suçlamayacağını biliyordu. Babasının toz içinde soğuktan solmuş yüzünü ve o son bakışını zihninden hiç çıkaramayacaktı. Babalar hep oğulları için yaşadı. Biliyordu, babası o esnada konuşabilseydi önce Aras'ı kurtar oğlum derdi canı cana tercih etmek yaşamın insana tattırabileceği en büyük acıydı.



BİR ÇAĞ YANGIYDI SANKİ...

*Öyle bir açmaza düştü ki vatan.
Uyku belli değil düş belli değil.
Çöktü üstümüze bir kara duman.
Işık belli değil, loş belli değil.
Ümit Yaşar Oğuzcan*

Atiye Güner TÜMÜKLÜ

Nevin Hanım, yakın zamandan beri yaşadığı yer, teknik harikası, süper konforlu, akıllı evler olarak tanınan yapılan topluluğunun, doğuya bakının on beşinci katıdır. Pazarcık'ın, ilk gökdelen denemesidir. Hepsi aynı adı taşır, gösterişli giriş kapılarında farklı sayılar yazar. Bu evlerin öyle bir reklamı yapıldı ki almak için sıralara girilip istekliler arasında kuraya başvuruldu. Açılışı, için kırk gün kırk gece padişah düğünü değildi ama bando ve mehteran takımıyla yapılan alayı töreni, olayı oldu. Uzak, yakın çevreden koşup gelen davetliler arasında tanınmışlardan kimler yoktu ki... Bir dizi kurbanlar kesilip dualar okundu.

Burada yaşamak gibi ne amacı ne de isteği olan Nevin Hanımın bu eve gelişinin tek nedeni kızıydı. Kadıncağız istemedi, direndi. Kızıysa karasızlıktan öte inatlaşan annesine:

“Yaşamın tek bir doğrusu yoktur Nevin Hanım. Sayısız yanlışları olduğu gibi. Şimdiye kadar bana para yetiştireceğim diye çektiklerin yeter. El evlerini temizlemeye paydos. Bu akıllı ev, kızının kıyağı değil, yaptıklarının binde bir karşılığı olur ancak. Okyanus ötesinde kaygılanmalarını bitir. Nokta.”

“Abuk sabuk konuşma benim kızım. İt, kuyruğundan bezmiş olsa da kuyruğundan vazgeçemez. Sonra senin anan kışa yakın yerden et yenmeyeceğini, çok arpanın atı çatlattığını bilir. Beni benimle, kendi hâlimle evimde bırak.” demesi üzerine kızı:

“Vauv! Ne sözler ama... Beni benzettiğine bak. Bırakmayacağım. Bundan böyle soba yakmaya, her sabah kül döküp kova doldurmaya, akan dama, ilk akşamdan suları donan çeşmelere paydos. Uzmanlarınca dayanıp döşenmiş süper lüks denilen evde yaşa bakalım. Konfor denilen haspayla, tanış da Nevin Hanımlığını görülsün. Nokta.”

“Başın sel, ayağı göl olsun. Bir budağın bin versin de Hacı olunmaz gitmekle Mekke’ye; dede, dede olmaz gitmekle tekkeye.”

“Nevin Hanım yine formundasın bakıyorum. Son projeden çok kazandık. Bu evi de yatırım amaçlı ama sen oturasın diye aldık. Nokta.”

“Benim kızım, Amerikalarda oraya buraya nokta koymayı pek bir öğrenmişsin. Bilmez misin ipek giyme ile kadın, bıyık kıvrıma ile adam olunmaz. Senin beğenmediğin, kurtarmak için yırttığın mahallede eski evimi damımı, eşyalarımı seviyorum. Bahçem var, çiçeklerim, dostlarım arkadaşlarım var. Bu yaştan sonra senin konfor dediğin haspaya akıllı dediğin evine bu kadın alışabilecek mi? Sonra bana biliyordun kıçının huyunu, niye içtin mercimeğin suyunu demezler mi?”

“Alışırın anacığım alışırın. İnsanoğlu hele de senin gibi irfan sahibi bir kadın alışmak ne ki, öteye geçer. Sonra eski mahallene, evine dokunan oldu mu? Attık, sattım mı? Hayır. Özlediğinde git gör. Çağır onlar gelsin. Nasıl bir evde yaşadığını göster. Aza kanaat etme.”

“Ekmek Hıdır’ın su Bedir’in, yi iç kudur. Nimet azgını olup gösteriş yapmamı istisin benden he mi?”

“Attığın taşlardan kafam yarıldı. Bak benim güzel, cefakâr ve vefakâr anacığım. Sana bu haberi yüz yüze vermek için bekleyemedim. Yankı’yla birlik üzerinde çalıştığımız projeye kısa bir es verip sana o çok istediğin anneanne olacağının haberini, akıllı bu evde vermek üzere yakında geleceğiz. Tarhanamı, armut kurumu hazırla. İlk yemek olarak eli böğründe isterim onu da bilesin.”

“Allah, sizi önu gelenli değil, sonu gelenli eylesin.”

Nevin Anne çok düşündü. Yaptığının iyi mi kötü mü kararını zamanın vermesi bırakıp çok istediği torunumun artık iki canlı olan annesini daha fazla üzmeye dayanamadı. O minik can için renk renk yünler aldı. Uzun zaman önce bir yerlere atmış olduğu örgü şişlerini buldu. Tığını ortaya çıkardı. Kendine ait birkaç parça giysiye ve can yoldaşım dediği Muhittin adlı muhabbet alıp akıllı eve geçti.

Her işini parmakla değil, eliyle yapmaya alışmış kadın, bu evin ocağını yakmayı bir türlü beceremedi. Isıtıcıda kaydattığı suda sallama çay içti. Burada yaşamayı cendere olarak gördüğü zamanları yaşadı. Alışmış olduğu tek düze yaşamın seline kapılmış, bundan kurtulmak için amacı çabası da yokken kızına yeterince niye diremediğini özüne sordu. Ocağını yakıp çorbasını kaydattığı hâlde hâlâ bunun, iyi mi yoksa kötü mü olduğu konusunda o an netleşmiş bir düşüncesi kesinleşen yargısı oluşmadı.

O toprak ve küçük yer insanıydı. Buraya gelmeden önce yaşadığı, eski evinin olduğu yer, kendi gibilerin yaşadığı Cimikanlı Mahallesiydi. Çoğunluğu birbiriyle akraba hısımlık olan insanını tanır, sever ve bilirdi. Şimdi kuşu kafeste, kendi burada içinde bulunduğu iğretiliğin ve yalnızlığının farkında olarak yaşamaya geçti.

Bu evde, ilk günler çıkmaya korktuğu bir yer vardı ki, burası ana yönle oturmuş evin doğu tarafına düşmekteydi. Bakış açısı alabildiğince geniş, tabandan ısıtılıp camdan yapılmış yere kış bahçesi adı vermişlerdi. İçine adını bilmediği, bilse bile dili dönüp söyleyemediği ağaççık ve çiçekler konmuştu. Buranın önünde yer alan düzlüğe uzanan ilçesine her baktığında: “Acaba gökyüzüne mi, yoksa ayak basılan topraktan daha mı yakınım.” düşüncesi istemeden usuna geliyordu. İş yapmaya gerek duyulmayan, kendi kendini temizleyen evde zamanının büyük kısmını burada minik cana giydirmeyeceklerini bile bile örgü örecek ve düşünerek geçiriyordu.

Bir gün daha solmuş yıldızsız aydınlık gece başlamıştı. Birbiri arkasından yanan ilçenin pusarık ışıkları, yaz günlerinin ateş böceklerine benziyordu. Kış bahçesini çok sıcak ve havasız buldu.

Kullandığı kumandayı yanlış tıkladığını, istediğini değil farklı bir kanadı açtığına anladı. Cesaret gösterip buradan başını dışarı çıkardı. Birkaç gün öncesinden yağan ve yeri örtü olarak tutmuş kar, ayaza çektiğinden çok soğuktu. Hangi yönden estiği kestiremediği bir rüzgâr, sadece tenini değil içini de üşüttü. “Uhu hu,” deyip hemen kapattı. Buna şaşmamak gerekti. Bir kuş uçuşu Akdeniz’e, bir bıyık bükümü Güneydoğu arasına sıkışmış olsa da karasal iklimin hüküm sürdüğü yeri Pazarcık. Sonra mevsim kış, aylardan ocak olunca ne bekleyecekti ki? Oturduğu koltukta hâlâ ovaya yayılmış ilçeye bakarken eski mahallesindeki evinde yıldızlarla dolu dolunaylı gecelerini anımsadı. Sonra örneğini Yumukların gelinden aldığı bebek battaniyesini örmeye devam etti.

Kızının damadının ve doğmamış torununun geliş günü belli olunca, Nevin Hanım, yapacaklarını yetiştirmeme telaşına kapıldı. Dokuz öksüzle bir mağaraya kapanacakmış gibi çarşuyu, pazarı eve taşınmaya, yapacağı yemekleri listelemeye yöneldi. Bunların günde beş sefer yer değiştirdiğini görünce bu işi onların isteklerine bırakmayı doğru buldu. Maraş köftesi, Acem pilavı, Maraş tavası, cevizli kırma tatlısı, sömelek köfte, mumbar dolması, çöş börek, un sucuğu, ciğerli bulgur pilavı, pazı sarması, eli böğründe, Maraş paçası... İlk defa Pazarcık mutfağının zenginliğinin farkında oluyordu.

Zaman, sayılı günün çabuk geçtiğini kanıtlarcasına hızlıydı... Son gece Nevin Hanım uyku tutmadı. Saate baktı sabah yakını dörde on beş dakika vardı. Çocukların uçağa rahat ulaşabilmesi için evden iki saat sonra çıkmaları gerekiyordu. Uzun yorucu bir yolculuğa çıkacakları bu saatte uyandırmak olmazdı. Evden aç açına çıkmalarına gönlü razı gelmezdi. Fazla abartıya kaçmadan kayıntılarını hazırladı. Bu evde en fazla konuşlandığı yer olana kış bahçesine yollandı.

“On beşinci katta böyle bir yer yapmak düşüncesi, geceleri uyku tutmayan belli bir yaşa grubu için düşünmüş olmalı.” diye düşündü. Olumlu buldu. Olmadık zamanda öter de çocukları uyandırır kaygısıyla

can yoldaşı Muhittin'i geceleri buraya bırakmaktaydı. Onu uyanık, kendini kafesin tellerine çarpacak kadar heyecanlı bulunca:

“Muhittin, seni de mi uykular tutmadı. En iyisi seni, benim yattığım yere götürüyüm. Sabaha kadar biraz kestir.” dedi. Dönüşünde her zaman sıcak kış bahçesi olağandan fazla sıcak buldu. Bu sefer kumandayla istediği camı araladı. Ayaza çekmiş şubat gecesinden içeri soğuk gelmesini düşünürken gündüze yakın ılıkılığıyla karşılaştı. Havaalar, erken ısınacak, demişlerde demek bu geceden başladı.” dedi ama yıldızların bu derece parlak, elle tutulabilecekmiş kadar yakın olmasını yadırgadı. Sabah yakını olmadığı hâlde bu kızılılık neydi. Batı ufkundaki renkli bulutlardan demet şeklinde dökülen ışık huzmeleri... Ya uygun zaman zemini olmadığı hâlde gördüğü bu gökkuşağı... Aklına olumsuz bir şeyler geldi.

“Allah'ım, içinde benim yavrularımın da olduğu, cemi cümleyi koruyasın!” dedi demesine de iki yönlü korkunun içine düştü. “Amma pımpiriklisin Nevin, Uzun yola çıkacakları safsatana uyandırma.” deyip aklına geleni kovalamak istedi. Yeniden saate baktı. Aradan on dakikalık zaman geçmemesine karşı gökyüzünde oluşan değişimler hâlâ devam etmekteydi.

“Çocukları uyarmalıyım.” deyip içeriye koştuğunda kararı kesindi. İki de dalgın kaygısız olarak uyumaktaydılar. Seslendi. İkinci seslenişindeki sesi, sarsıntılar eşliğinde derinden gelen uğultular içinde eridi. Uyuyanların üzerlerine kapandı. Tabanın beşik gibi salınmalarını duvarların karşılıklı çalışan rakkaslar gibi birbiri üzerine kapanıp yeniden yerlerine geliplerini, dolapların çıkardığı acı çığlıkların bitmesini bekledi. Bu bekleyiş önceden yaşadıkların benzemiyor ve bitmek bilmiyordu.

Uyku için küçük ölümdü derlerdi de bu uyurken karabasan rüyada yaşadıklarını uyanırken seyretmeye benzer asır uzunluğunda bir şeydi.

Demin çocukların üzerine kapanmışken şimdi nasıl olmuşta yerde bulunuyordu? Savrulmuş olmalıydı. Duvardan kopan büyük alçı sıva parçası biraz ötesine düşünce ayıldı. Şimdi çığlık atmak istiyor,

atamıyor; sesini değil çocukları kendi bile duyamıyordu. Karanlık içinde bir ışık arayan kör gibiydi. Kaygan zeminde dengesini kaybetmiş olaraktan elleriyle bir şeyler araştırıyor, çarpıyor, yokluyordu.

Bu anlarda herkes, aynı geceyi yaşıyor olmalıydı. Önceden herkesin karanlıkları kendine göre olurken o an hepsi için aynıydı.

Yaşanan öyle bir can pazarıydı ki, insanın insanı duymadığı, görmediği, kimsenin kimseye vakti olmadığı; her şeyi yıkıp öğüten toz bulutu hâline dönüştüren bir çağ yangınının içindeydi sanki. Bundan sağ çıkmaksa mucize.

Nevin Hanım, bunun 7,7 büyüklüğünde yerin 7 kilometre derinlikte olduğunu, 04.17’de meydana geldiğini, birbirini tetikleyen artçı sarsıntılarla sürecektir deprem silsilesi; aynı anda 10 ilde de oluştuğunu ve merkez üssünde Elbistan olduğunu bilmiyordu. Birden yaşadığından silkindi. “Bu andan geriye kalan gözünde tek fotoğraf, çocukları korkudan büyümüş tavana bakan gözleri olmamalı. Kurtarıcıları olması gerek.” dedi. Artık tek amacı vardı, ölümü bahasına kendisini anneanne yapan bu iki buçuk canı, kızılca kıyametin içinden çekip çıkarmak... Uğultuyla ve sarsıntıların bittiğinde anda hızla harekete geçti. Minyon denilen sınıfın içinde olan ana, can havliyle ikisini birden -neden oraya götürdüğünü bilmediği hâlde- 2 numaralının 15 katının kış bahçesine sürükledi. Tam nefes almıştı ki, ilkinden daha az şiddetli artçının etkisiyle ikinci bir gürültü koptu. İlkini yorup dermansız bıraktığı teknik harikasının her bir katını, duvarlarını kül ufak ederek yüzme havuzunun bulunduğu güney tarafa doğru meyilli olarak birbirinin üzerine yapıştırdı. Artık bu yapı 15 kat değildi. Moloz üstünde, camlarını kırarak ne kadar zaman ayakta kalacağı belli olmayan bir dik üçgen vardı. Şimdilik kurtulmuşlardı ya bundan sonrakinde bu kadar şanslı olmazlardı.

Nevin Anne son bir hamleyle eşiğe kadar sürüklediği, şaşkınlıktan ne oldukları anlayamayan korkudan dilleri tutulup konuşamayan torununun anne babasını üçgenin sonuna getirdi Önce damadını sonra kızın buradan dışarı enkazın üzerine itti. Yuvarlanarak toprağı

bulduklarından emin oluncaya kadar bekledi. Aklına yapılacak çok önemli bir şey gelmiş gibi durdu. Yanına gelmesini isteyen çocuklarına ve dışarda olanlara baktı. Farkı gördü.

Demin kan rengine boyanmış gökyüzü şimdi griye bulanmıştı. Yarım saat önce ılımış hava birden değişmiş buz gibi soğumuştü. Yeryüzü insan eliyle yapılmışların tozuyla yosun bağlamıştı. Evren acı köpürtüyordu. Yönünü buldukları son katın girişi gibi duran enkaza çevirdi. Sesini var gücüyle kullanıp bağırarak:

“Can yoldaşım Muhittin, sakın bir yere gitmeyesin, bekleyesin! Anan yanına geli!” dedi ve daldı.

Bütün bunlar Türkiye’nin unutmayacağı en acı tarih olan 6 Şubat 2023 Saat 04.19 oldu. Ve hiçbir şey 6 Şubat saat 04.17’den öncesi gibi değildi.

Bundan tam on üç gün sonrasında çocukları ve Japon kurtarma ekibi, sayıları çok fazla yıkıntılar arasında aletlerin yetmediği yerde dişiyle tırnağıyla elleriyle parçalanmış betonlar arkasından Nevin Hanıma ulaştıklarında o yüzünde gülümsemeyle donmuşken bağrına bastığı can yoldaşı Muhittin’i hâlâ kafesinde yaşıyordu. Suyu birmiş olsa da bir günlük daha yemi vardı.

BİR ŞEHRE YOLCULUK...

“Her şey, gittiği bir şehirde yaşadığı anları keyifle anlatan bir arkadaşımın, çektiği bir videoyu izlememle başladı. Video da çocuklar bir etkinlikte eğleniyor, şehir tüm heybetiyle görünüyor, insanlar neşe içinde meydana dolaşıyordu. Güneş, günü daha da güzelleştirmek istercesine, coşkuyla parlıyordu. Hayat olağan akışı içinde öylesine doğal ve güzeldi ki! Bu manzara beni öyle derinden etkilemişti ki, o an yeni bir yolculuğa çıkmaya karar verdim. Biletimi aldım ve bilmediğim bir şehre doğru yola çıktım...”

1 Şubat 2023 Hatay – Samandağ

Sevda BALKAN

Güneşin asma dallarından sızarak yüzümü yaladığı, kızıl bir akşamüstü geldim şehre... Herhangi bir şehirde, herhangi bir sokakta dolaşan sessiz bir gölgeyi takip ederek, bilmediğim bir şehirde kaybolmanın yavan ıssızlığına sarıldım sınıksız. Neden bu şehre geldiğimi bilmeden, ayaklarım birbirine dolanarak yürüyorum. Şehrin ruhunu arıyorum belki de! Attığım her adımın beni bilinmez bir hikâyeye, yaşanmış hüznünlere götüreceğini umuyorum. Çünkü her şehrin gizli bir hikâyesi ve ruhu olduğunu biliyorum. Şehirlerin ruhları aynıdır aslında! Sokaklar bedenleri, caddeler cümleleri, evler ise kelimeleridir. Her şehirde, sokaklar, caddeler, evler saklar hikâyeleri. Ben böyle bir hikâyeyi duydum bu şehirde ve böyle bir hikâyeye açtım kulaklarımı.

Çocukluğum apartmanların arasına sıkışmış, çaresizce kurtulmayı bekleyen küçük bir evde geçti. Yaşadığım şehrin düzensiz yapılaşması, karmaşık bir labirent gibi kafamı karıştırır ve çıkmaya çalıştıkça daha çok kaybolurdum. Belki de bu yüzden şehri keşfederken çok heyecanlanır, lunapark neşesi dolardı içime. Bu neşe içimdeki korkuyu silip atar, sokaklara dalardım yeniden. O zaman anlardım, o zaman

dinlerdim şehrin sesini. Binaların ardında kalan dalgaların hırçın sesini duyar, ormanların kuytu gölgesinde dinlenir, gözlerimi yakan güneşin buğusunda kaybolurdum. Şehirde keşfedilmeyi bekleyen bir yer kalmayınca, şehir de küçülürdü sanki! Her şey aynı gibiydi. Caddeler, sokaklar, binalar, okullar...

Öğrenciyken ilk kez tek başıma çıktığım yolculukta yeniden canlandı içim. Bir otobüse atlayıp yepyeni bir şehirde inmişim. Yaşamı, evleri, sokakları, doğası, dağları, gökyüzü bile bambaşka olan şehir, beni büyülemişti. Kızılılık dağlardan süzülerek yamaçlara iniyor, gökyüzü balonlara doluşan insan sesleriyle coşuyor, bembeyaz taşlar eteklerini sallayarak dans ediyordu adeta! Doğa güzelliğini sergilemek için çırpınırken, güneşin buğusunda kaybolan manzaraya bakıyordum. Tek tük evler yeşillikler içinde açan çiçekler gibi tarlalara yayılmış, sarı buğday taneleri rüzgârda saçlarını savurmuş, güneşin rengarenk ışığı süzülerek manzaraya karışmıştı. Gün batımı öylesine güzeldi ki, saatlerce orada kalmıştım. Bir an kanatlarımı açarak, gökyüzüne karışmak istedim ve o anı hiç unutmadım.

Bu kasabayı dolaşırken, zihnimde iz bırakan o büyüleyici manzaranın heyecanı sarmıştı yüreğimi. Belki de bu yüzden, buraları kendime yakın hissediyorum. Bölgenin kendine özgü doğası, tarihi yapıları, kerpiç evleri, dağları öylesine benziyor ki! Bu tanıdık duygunun verdiği güvenle önüme çıkan ilk otele girdim. Resepsiyon görevlisi, yabancılara pek de alışık olmadığını anladığım yabani bir bakışla, kaç gün kalacağımı sordu. Bu kasabaya neden geldiğimi bilmediğim gibi, kaç gün kalacağımı da bilmiyorum. Görevlinin umarsız tavırları, şehirdeki özgüvenimin buralarda pek işe yaramadığını hissettirdi. Birkaç gün diyerek geçiştirdiğim bu sorunun ardından, odama çıktım. Yorgun bedenime direnemeyen gözlerim bir anda kapanınca, derin bir uykuya daldım.

Sabah perde aralığından sızan parlak güneş ışığı ve tüm kasabanın kanıksadığı arsız horoz sesiyle erkenden uyandım. Bu kasabayı tanımayı öyle çok istiyorum ki, dışarı çıkmak için sabırsızlanan

adımlarımı zor zapt ediyorum. Kahvaltıdan sonra keyifle sokaklara daldım. Huzurun sabah güneşle birleşip kıyı boyunca sıralanmış bahçe içindeki evleri aydınlattığı bir yola girdim. Bazı evler, yüksek duvarların ardındaki avlulara gizlenmiş, bazı evler ise tüm haşmetiyle öne çıkmak ister gibi çiçeklerle bezenmişti. Bu kasaba öylesine küçük ki, yürüdükçe hep aynı yere çıkıyor gibiyim. Yürüdüm, yürüdüm ve adımlarımın bittiği yerde durdum. Yeşilin mavile birleştiği bir orman kuytusunda dinlenirken, kasabanın panoramik görüntüsüne baktım. İnsanlar günlük yaşamları içinde ne kadar da mutlular! Parkta koşturan çocuklar ve banklarda sohbet eden anneleri... Kıyıda balık satan esnaf... Önümden yavaşça yürüyerek uzaklaşan yaşlı teyze ve kahvede rehabet içinde oturan adamlar... Hepsi de bu manzaranın çok önemli bir parçası gibi resmi tamamlıyor. Belki de ruhumu kalabalık şehirden kurtarıp bu resmi tamamlamak için geldim ben de! Büyülediğim bir manzarayı çizebilmek ve yepyeni bir hikâye yazabilmek için buradayım.

Günlerin geceyi keyifle kovaladığı ve huzurun kalbime yerleştiği birkaç gün geçti aradan. Dinginlik zamanı yavaşlatır gibi ağır ağır sürüklenirken, kasabanın tembel rüzgarına bıraktım kendimi... Gece karanlık örtüsünü serdiğinde başladı her şey! Tüm kasaba, gecenin sükunetinde kanat çırpın ürkek bir kelebeği dinliyordu sanki! Oysa rüzgârın dallara dokunduğu son anda gizlenmişti karanlık. Uyuyordum. Gecenin derin sessizliği tenimde tere dönüşmüşken, tüm düşlerin havada asılı kaldığı bir sesle uyandım uykumdan. Ürperten, boğan, yok eden bir haykırışın sesi yayılıyor geceye... Toprağın sesi bu! Toprak her nefeste göğsünü parçalıyor, seslerin uğultusu çoğalarak gökyüzüne karışıyor. Susarak bağırın, bağırarak susan sessiz çılgınlık duyuyorum. Karanlık kendimden bir parçayı almış gibiydi. Bildiğim seslerin ardına bakmadan gittiği ve çılgınlıkların birer birer kesildiği bir sessizliğe hapsoldüm. Gece beni karanlık, korku ve bilinmezlikle baş başa bırakmıştı. Deprem tüm hışmıyla kasabayı sallarken, yarım kalmış binlerce hayatı düşünüyorum. Binlerce nefes, binlerce umut, binlerce gelecek eksilmişti bir anda hayattan. Zaman; saatleri, günleri, geceleri

yutarken sustum. Çıglık çıglığa ve acı içinde sustum. Bundan sonrası yok benim için. Yarın, ertesi gün, gelecek hafta, gelecek ay yok! Nasıl da karanlık her yer! Dışarıda koşturan, ağlayan, çaresizce çırpınan insanların ağıt sesleri yankılanıyor. Keşke duymasam o sesleri... Susun artık diye bağırarak istiyorum. Ben ölüyorum, susun artık!..

Bazen gerçekten kesiliyor tüm sesler, birilerinin kurtulduğunu ve hayata döndüğünü o zaman anlıyorum. Her sessizlik toprağın altında umuda dönüşüyor. Bilmediğim bir şehirde karanlığa ve toprağa çekiliyorum. Kafesten çıkmaya çalışan bir kuş gibi, nefesimin bedenimde son çırpınışlarını hissediyorum. Yeni tanıdığım bir kenti ardımda bırakıp bilmediğim bir sonsuzluğa gidiyorum. Hiç böyle düşlememiştim. Dönüş biletimi bile almıştım. Oysa şimdi karanlık bir bina yığını içinde kaybolmuş, kara bir gölgeyim. Adım atamayan, ellerini oynatamayan, sesini bile çıkaramayan kara bir gölge!.. Gün, geceye, ay, güneşe karışıyor. Derin bir uykunun rehaveti gözlerimi ağırlaştırıyor, direnmeden teslim oluyorum.

Karanlığın içinden sızan ve gözlerimi kamaştıran parlak bir ışıkla uyanıyorum. Toprağa bulanmaktan nasır tutmuş bir elin, beton yığınına eşeleyerek bana ulaşmaya çalıştığını görüyorum. Boşluktan sızan gün ışığı, hayatla aramdaki kapıyı aralıyor. Işığın sıcaklığı yüzümü okşarken, karanlık taş yığınının arasından yeniden yaşama doğru süzülüyorum. Güneşin dağların arkasına saklandığı, bulutların kara bir dumanla birleşip kasabayı sardığı, kasvetli bir akşamüstü çıktım enkazdan. Ruhumdaki yaralar bedenimin acısıyla katlanarak çoğalıyor sanki! Taş yığınları arasında kalan insanların sessiz çıglığı duyuluyor. Bu şehir aynı değil artık! İnsanlar yıkılmış binaları kanıksamış, çaresizliğe teslim olmuş bir sükunetler. Enkazdan kurtulan yüzlerde dehşetin ve şaşkınlığın izleri görünüyor. Ben de o insanlardan biriyim. İçimdeki duygular yer değiştiriyor, havaya yayılan isli dumanın kasvetli karanlığında kayboluyorum. Deprem gerçeği bir tokat gibi yüzüme vuruyor.

Deprem!..

Hep beklediğimiz, bildiğimiz, tedbirler aldığımız ve geldiğinde çaresizce teslim olduğumuz bir gerçek! Sonrasında hep aynı tartışmalar, konferanslar, toplantılar... Binalarda önlemlerin artırılması, deprem anında yapılması gerekenler, yapıların denetimi, kontrollerin artırılması konuları gündeme geliyor. Günlerce, haftalarca süren konuşmalar sonrasında normal hayatımıza döndüğümüz deprem gerçeğini yaşıyorum. Tedavim bitince, birkaç gün sonra ayrılıyorum deprem bölgesinden. Kasabadan uzaklaşsam bile ruhumun burada kalacağını biliyorum.

Gece ayazının taş yığınları arasından sızarak tenimi ürperttiği, kara bir gecede ayrılıyorum kasabadan... Herhangi bir şehirde, herhangi bir sokakta dolaşan sessiz bir gölgeyim artık! Kasabanın hikâyesi ellerimden kayıp giderken, adımlarım birbirine dolanarak yürüyorum. Attığım her adımın geride kalan binlerce yaşamı sakladığımı ve binlerce çığlığın ardında kaldığımı biliyorum...

“Bir daha o videoyu izlemedik, bir daha deprem günlerini konuşmadık arkadaşım. Unuttuğumuz ya da yok saydığımız için değil, belki de hep içimizde yaşattığımız için susmuştuk. Bazı anlar öyle çok canımızı yakar ki, o günleri sadece susarak hatırlarız. Ben o kasabada yaşadığım hiçbir anı unutmadım. Hâlâ o günleri düşünüyor ve o neşeli çocukların keyifli gülüşlerini duyuyorum zihnimde... Şehir tüm haşmetiyle ayakta dururken, insanlar hâlâ yaşıyor bir yerlerde...”



KEFENSİZ MENEKŞELER

“Enkaz altından sessizce, bitkince bağıranlar vardı.

Ayağımın ucuna basarak, utanarak yürüdüm.”

Mehmet Akif Ersoy (Gazeteci)

Elmas TUNÇ

İlk saatler

Şehre ulaştığımızda gün çoktan ışımişti. Yıkımın, sandığımızdan ne denli büyük olduğunu gördüğümüzde şaşkınlıktan küçük dilimizi yutacaktık. “Şimdi ne yapacağız” diyerek anlamsızca bakıştık. Burası aylar önce geldiğimiz Saray Caddesi olamazdı. Binaların kimi birbirine yaslanmış, kimisi tuz buz olmuş, kimisi ise sıvılaşma neticesinde olduğu yere diz çökmüştü. Hatay değildi sanki burası. Suriye’deki bombalanmış kentleri andırıyordu. Yollar bile çökmüş, otobanlar derince yarılmıştı. Gökyüzü griye bürünmüş, çıkan yangınların kapkara dumanları tütüyordu. Savaş muhabirliğimi hatırladım. Can pazarı kurulmuştu. Ağlayanlar, yardım isteyenler, oradan oraya koşturanlar, ambulans sirenleri...

Teoman’la karşılıklı birbirimize baktık. Kamerayı almaya yeltenmedi. Göz bebekleri büyümüşü, iki elini kafasına götürdü. “Abi, burası ne olmuş böyle?” Kolumdan çektiirdi.

“Gel abi, gözünü seveyim. Gidelim de enkazdakilere yar...”

Sözünü kestim.

“Onlara yardım etmek istiyorsak burada olanları herkese göstermeliyiz.”

“Yahu yerin altındaki çığlıkları duymuyor musun gözünü seveyim.”

“Teoman, bizim işimiz bu. İnsanlara karşı sorum...”

“Abi yemişim sorumluluğunu. Ben İstanbul’u arayacağım. Yardım ekiplerini niye hâlâ yığmıyorlar?”

Cep telefonunu aldı. Rehberden bir numara tuşladı. Ekranı baktı. Sonra etrafına.

“Hay ben böyle şebekeyi...” diyerek bastı küfrü. Cebinden bir dal sigara çıkardı. Yüzü hindi gibi kızarmıştı. Omzuna dokundum.

“Bırak abi ya! Şu insanlara bak! Üstlerine doğru düzgün bir şey alamadan çıkmışlar. Buz gibi havada çamurun içinde elleriyle molozları kazıyorlar.”

“Teoman, ben de şaşkınım, kızgınım ama sakin olmak zorundayız.”

“Sakin öyle mi? Sa-kin.”

“Evet abi. Mecburuz.”

Başını iki yana salladı.

“Sessiz ol. Ayaklarının ucuna bas!”

“Duymasınlar değil mi? Umutlanmasınlar.”

Dişlerimi sıktım. Başımı önüme eğdim. Acizliği, çaresizliği iliklerime kadar hissettim. Utancımın alevi kulaklarıma dek yürüdü. O an havanın ayazı değil enkazın altındakiler için yetersiz kalışımız, yüreğimi tıpkı bir bıçak gibi kesti. Teoman, kamerasına sarıldı. Balerin edasıyla molozların arasında, yardım isteyen çığlıkların, kulaklarımızda bıraktığı cıva ağırlığıyla ilerledik.

Onuncu Gün

Yer sancılıydı. İnsanlar da. Yerkürenin midesi dönüyor, gün boyu sık sık tekrarlayan artçılar, bizi sürekli tedirgin ediyordu. Kaybedecek bir şeyi kalmamış bir insan nasılsa öylelerdi. Yüzlerinde, derin ve soğuk bakışlarında, o bilindik ifadeyi görebiliyordum. Mikrofon uzattığım gence baktım. Bakmayın genç dediğime. Depremın onuncu gününde belki onlarca sene yaşlanmıştı. Soru sormaya utandım. Teoman’a baktım. Yüzüne yerleşmiş derin çizgilere. Gözündeki yaşı siliyordu genç, acısını cümlelere akıtırken.

“Herkes acılarından tanınır oldu altı şubatta. Ben ailemden on kişiyi kaybettim. Son ana kadar inancımı korumaya çalıştım. Etrafimdakiler de öyle. Kepçenin başına toplanıyorduk. Cılız da olsa sarınıyorduk umuda. Dilimizde dualar, acaba kimin cenazesi çıktı diyorduk. İnsanlar sıcak evlerinde ekranları başında giderek duyarsızlaşarak ve kanıksayarak izlerken bizler ayazda bekleyiyorduk. Tutunacak bir şey arıyorduk arafta. Ah be abi, biliyor musun Çiğdemim, güzel yüzlüm, melek gibiydi. Ben onu, yüzünden değil vakitsiz ölüşünden ve bir tutam saçından tanıdım. O enkazdan çıkarıldı bense yanarak öldüm. İçim kahrola kahrola.”

Hastane koridorları, bahçeler, kaldırımlar cenazelerden geçilmiyordu. İlk üç gün, madencilerin ve gönüllü ekiplerin hava limanlarında bekletilmesini, askerinin o kritik saatlerde ivedi ve sağlıklı koordinasyon için bir an evvel sahaya sürülmesini beklerken kışlada tutulmasını aklım almıyordu. Herkes bekliyordu. Neyi beklediğini bilmeden bekliyor, bekletiliyordu beklememesi gerekenler. Ölü sayısı da buna paralel olarak her dakika, her saat, günbegün, katlanarak artıyordu. Bakmayın mesleki jargon olarak sayı dediğime. Aslında her biri daha birkaç güne kadar konuşan, çalışan, nefes alan, gülen, umut edebilen insanlardı. Herkes gibi ben de ister istemez yaşadığımız bu afeti, 1999 Gölçük depremiyle kıyaslıyordum. O zamandan bu zamana değişen neydi? Teknolojiye eğer, daha ileride olmamız gerekmiyor muydu? Kafamdaki uğultulu düşüncelerden sıyrılıp yeniden işime odaklandım.

Mevsim kış olmasına rağmen havada kesif bir ölüm kokusu vardı. Sokakları, cesetlerin kokuları sarmıştı. Maskenin bile içine işliyordu. Kefen ve su bulunamadığı için cenazeler battaniyelere sarılmıştı. Yardım konvoylarının yağmalandığı haberlerini üzümlere ulaştırıyorduk haber merkezimize. Bir tarafta her şeyini yitirmiş insanların acısı, yer yer donukluğu bizi şaşırtırken yağmacıların beyaz eşya dükkanlarını dahi kırıp dökerek yağmalaması ise hepimizi kahrediyordu. Çadır bulabilenler, kendilerini şanslı sayıyordu. Bir tarafta dondurucu soğukta başını sokacak çadıra, yakut konteynıra ihtiyaç duyanlar, diğer

tarafıta onu satanlar ve istifleyenler...

“Sesimi duyan var mı?” sorusuna cevap alma umudu giderek azalıyordu. Dünyanın çeşitli ülkelerinden gelen bazı ekipler, geri dönmeye başlamıştı. Bunda sahadaki çatışmalar da etkiliydi. İlerleyen zamanlarda İsraililerin tarihi eserleri yurt dışına kaçırdığı haberleri, içimizdeki acıyı bir kez daha kanırtmış ve kanatmıştı. Olanlara inanmak istememiştik. Fakat şaşırılmamıştık da. Bununla birlikte yüzümüzü güldüren, içimize su serpen gelişmeler de oldu. Herkes, günler süren bedenen ve zihnen yorgunluğun içinde kapasitesinin üstünde efor sarf ediyordu. İş makineleri sustuğu anda kedi miyavlamasına benzer bir ses duydum. Teoman’a sordum. O da duymuştu. Termal kameralarla baktılar. Kurtarıcı köpeklerden biri havlıyordu. Doğruydı. Anne bir kediyeye ulaşmıştı yardım ekipleri günler sonra. Yaşıyordu. Ne yazık ki yavruları ölmüştü. Onlarla günlerce buz gibi havada molozların altında kalmıştı. Sahibine ise ulaşamadı. Akıbeti hâlâ meçhul. Havsalam almıyordu. “Kayıp” ne demektir.

On Beşinci Gün

Bugün toplu mezarlığa dönüşmüş alana çevirdik kameramızı. Burada yatanların başına işaret niyetine dikilmiş tahtaların üstünde sayılar yazıyordu. Ne acı değil mi? Canından bir parçana verdikleri bir rakam. Toprağa verdikleri yakınları kaybolmasın diye kiminin yanına bir fotoğraf bırakılmış, kimine peluş bir oyuncak. Enkazların altındaki yavruları temsilen şenlik alanıymışçasına renkli balonların asıldığını dahi gördü bu gözler.

Bu kez mikrofonu siyah feraceli, kavruk tenli bir kadına uzattım.

“İçime koca bir ateş düştü alev alev bağırımı delen. Baygınmışım beni çıkardıklarında. Kendime gelince kolumdaki serumu çekip asıldım. Çıkan kana aldırmadım. Saram nerede? Yalvarırım bulun onu! Kimsenin bana baktığı yoktu. Sahra çadırına getirilen yeni yaralıları bakıyordu herkes. Nereye gideceğimi, kimlere soracağımı bilmeden Hatay kazan ben kepçe kızımı aradım. Morglar, hastaneler, hatta kaldırımlarda üst üste konulmuş battaniyelerin içindeki mevtalara

dahi baktım. Evimizin enkazının olduğu yere gittim. Orada enkaz başında bekleyenlere sordum. Sarı bir taksiye bindirip göndermişler yaralı yavrumu. İsmi, cismi, kim olduğunu, adamın onu nereye götürdüğünü bilmeden. Gözümden sakındığım, binbir tehlikeyle cehennemden ortasından kaçırdığım yavrum şimdi yok, akıbeti meçhul. Sesimi duyurun! Yetkililer bulsun evlâdımı Allah rızası için!”

Hastanede tedavisi süren on yedi yaşındaki bir delikanlıya uzattım mikrofonu. Ali’ymiş adı. Ailesinden geriye bir tek o kalmış. Henüz söyleyememişler. Sağlık çalışanları, gözündeki yaşam ferisi sönünürse diye tedirginlerdi. Ali ise yorgundu. Konuşurken sık sık yutkunuyordu.

“İçim sıkılıyordu o gün. Çok. Anlam veremedim tabii. Anneme ben yatıyorum dedim. Başımı okşadı, öptü. Babam her zamanki gibi televizyonun karşısında uyuyakalmış. Horluyordu. Ablamsa odasına çekilmiş nişanlısıyla konuşuyormuş. Annem dedi. Rahatsız etmeyeyim diye görünmedim. Biraz müzik dinledim. Sonra uyuyakalmışım. Başımda ezici bir ağrıyla gözümü açmaya çalıştım. Hiçbir şey göremiyordum. Zifiri karanlıktı. Bana ne olduğunu ilk anda algılayamadım. Anne diye seslenmeye çalıştım. Ağzıma yıkıntıların tozu doluyordu. Yerimden kalkmak istedim. Kolumu kaldıramadım. Bacaklarım yere yapışmıştı sanki. Bağırmağa çalıştıkça ciğerlerim acıyordu. Üşüyordum. Dişlerim takırdıyordu. Annemlerin sesini duyar mıyım diye dinledim. Sadece uğultu vardı. El yordamıyla telefonu aradım. Onu da bulamadım. Çok soğuktu. Öksürdükçe kaburgalarım batıyordu. Sabah olunca nasılsa bizi kurtarırlar diye düşündüm. Göz kapaklarım ağırlaşınca uyursam uyanamam diye korktum. On yaşındayken ağaçtan düşünce annem apar topar kucaklayıp hastaneye götürmüştü beni. Doktorlar uyutmayın dediği için sürekli konuşmuştu başımda. Onu hatırladım. Sonra başka anılarımızı. Annemle, babamla, ablamlarla olan. Gözümün önünden film şeridi gibi geçti hepsi. Galiba ölüyorum dedim. Dilim damağım kurudu. Her geçen süre daha çok üşüyordum. Allah’ım buradan kurtulursam kimseyi üzmeyeceğim dedim. Yeter ki bizi buradan sağ salım kurtar. Bildiğim duaları okudum.

Gözüm kapanıyordu. İçim geçip nerede kaldığımı hatırlayamayınca duayı tekrar baştan alıyordum.

Zaman algımı yitirmişim sonra. Bana ulaştıklarında sorulara cevap verememişim, öyle diyorlar. Ben kalkamıyorum da. Anneme, babama, ablama onları çok sevdiğimi söyler misiniz?”

Ne evet diyebildim ne hayır. Sadece başımı salladım. Gözyaşımı görmesin diye alelacele bitirdik röportajı. Dışarıya attım kendimi. Kime mikrofon uzatsam gözlerinde ölümün soğuk yüzünü görüyordum. Teoman bir iş için gitmişti yanımdan. Tek başıyordum. Kaldırım taşları yarılmış caddedeki ağaçlardan birine yasladım sırtımı. Cemal Süreya'nın bir şiiri düşüverdi o sırada zihnime.

“Ölüm geliyor aklıma birden ölüm

Bir ağacın gövdesine sarılıyorum.”

Bazı vakitler hislenir, iki satır da ben karalardım. Altı şubattan bu yana öyle bir savrulmuştuk ki ne yaparsak hep bir suçluluk duyuyorduk. Yanık giysi misali üstümüze yapışan fakat aynı zamanda eğreti duran, bize ait olmayan bir suçluluktan bu. Hisli İnsanlara mahsus olan. Yemekten, içmekten, ısınmaktan, uyumaktan, bir şeyler okumaktan dahi utanır olmuştuk. Hatta öyle ki sosyal medyada dolaşan, bilgi kirliliğine ve zaman kaybına neden olan “enkazın altındayım, lütfen yardım edin! Adresim şu...” denilerek zaten yetersiz olan ekipleri oyalayan ahlâk yoksunları yerine de ar duyuyorduk müsebbibi biz olmamamıza rağmen.

Kırkncı Gün

Haber kanalındaki masama bir şiir bir de istifa mektubu bırakıp çıktım. İsmimi yazıp imzaladım. Telefonumda tam tamına on dokuz cevapsız arama. Teoman'ın saç ağardı şu kırk günde. Bense gönlümdeki yaraları saramadım. Mısralara döktüm içimi. Elimden daha fazlası gelmediği için lânetler okudum kendime. Benim de kefensiz menekşelerden farkım yoktu. Yakınları onları arıyordu, bense kendimi...

... TV Genel Yayın Yönetmenliğine

Yıllardır gururla sürdürdüğüm görevimden kendi isteğimle istifa ediyorum. Bilginize.

Ahmet Arif Arsoy

*Kefensiz menekşeler diktim karlı toprağa.
Kimileri beşinde kimileri yirmi beşindeydiler.
Can pazarı gördüm sokaklarda hıncahınç.
Sabahsız gecelere gebe; yerin dibindeydiler.*

*Tırnaklarımla kazdım yasa bulanmış molozları.
Susuzluğumla tutuşturdum yüreğimdeki alazları.
İçten içe kulaklarımı deler kahreden niyazları.
Beklerken ölmüşüz; versinler salâları.*

*Umutlarım kaldı koskoca betonlar altında.
Tek parça çıksın dedim, sağ salim olmasa da.
Yerini bari bileydim duamı ederdim hiç olmazsa.
Anılarımı arıyorum toplanan enkazlar arasında.*

Elmas Tunç

“Abi sana tükürdüğünü yalayacaksın demediler mi? Dik durdun da ne oldu? Bak en fazla bir sene dayanabildin. Gene paşa paşa işinin başına dön...”

“Yahu tamam. Başıma kakıp duracaksan işimiz var.

Ne yapalım, zor oyunu bozuyormuş. Faturalar, kira zorlayınca işte...”

“Anladım abi, anladım; yorma kendini. Hatta iyi bile dayandın.”

Onu onaylarcasına başımı salladım.

“Ne yaparsın. Benim tepkim de buraya kadarmış. Bir şeyler değişir diye ümit etmek suç mu?”

“Değil tabii değil de. Ne bileyim. Herkes, her şey değişir, değişir de bizde zor.”

“Senin ev bile değişti ama.”

Zoraki gülümsedi.

“Alttaki mağaza sahibi kolonları kestirmiş, şerefsiz. Baktım o değişmiyor ben de...”

“Sen de gidip kaç katı para verip yenisiyle.”

“E mecbur. İşin ucunda can var.”

“Sen şanslısın. En azından yeni bir deprem kapımızı çalmadan önlemine alabildin. Ya depremin yıktığı, parçaladığı hayatlar... O on ildeki insanlar...”

Sözün devamını getiremedim boğazıma oturan yumrudan. Sabah sabah içimi şişirdi bizimki. Can tabii, can. Adam haklıydı yerden göğe kadar. Herkes, her şey değişir de bizde eski tas eski hamam...

“Hazırlığınızı yapın. Bir an önce yola çıkmanız lâzım,” diyerek koltuğuna adamakıllı gömüldü. Sandık ki adamın ağzından “Hatay” çıkacak. Çünkü daha dün, konteynır kentte devrilen bir elektrikli ısıtıcının tutuşması sonucu iki çocuk feci şekilde yanarak can verdi. Çocukların ailesine ulaşarak bir nebze de olsa acılarını paylaşmak ve yaşanan elim hadise tekrar yaşanmasın diye herkese duyurmak istiyorduk.

Haber müdürünün odasından çıktığımızda yeni rotamız belli olmuştu. Kahramanmaraş’a gidecek, yıkıntıları kadraja almadan, birkaç açılış, çokça alkış, biraz da çiçek böcek çekecek, mutlu insanlarla röportaj yapacaktık. Dışlerimi sıktım. Tekrarladım. Mutlu insanlar...



TIRNAK

Emrah AKKAN

İçim soğumadı henüz, başaramadım. Fayların son durağı bendim. Yarım kalan hayatları yaşıyorum hâlâ içimde. Her gün güneş doğuyor, çocuklar uyanmakta zorlanıyor, anneler bir öpücükle çözüyor olayı. Babalar telaşla karışık bir huzur içinde. Tüm aile bir arada. Sokakta, insan ve motor sesleri artıyor; birbirine karışıyor. Fırınlardan yayılan sıcak ve çıtır ekmeğin kokuları, yeni açılan iş yerlerinin kapı gıcırtıları, uzayıp kısalan gölgeler...

Haber kanallarında durum çok farklıydı oysa. Ya öpülecek çocuklar yoktu artık ya öpecek anneler. Sağ kalan babalar huzuru enkazda bırakmış, sadece telaş içinde... Sokakta sesler değişmiş, birdenbire ortaya çıkan dağların üstünde; o mis gibi kokuların sahiplerini, kapıları yeniden gıcırtıyla açması gerekenleri bulmaya çalışıyorlar.

Depremlerden 120 saat sonra bakabildim olanlara. Öncesinde ne oldu bana bilmiyorum. Annem “Üzüntüden” diyor. Üzüntüden geçici bir hafıza kaybı yaşamışım. Çok tuhaf! O günden bu yana neredeyse 3 ay geçti. Haber kanallarında dolaşıp duruyorum her gün hatırlamak için. Eski videoları izliyorum. Pazarcık, Adıyaman, Antep...

Her günüm harap. Gözyaşlarım azalmıyor. Fakat hiç ağlamadığım, ağlayamadığım bir yer var. Hatay’ın Kırıkhan ilçesini gördüğüm an donuklaşıyorum. Yüreğimde artçı sarsıntular başlıyor. Yarısı yıkık bir evi ayakta tutan kolonlar gibiyim. Bıraksam her şey bitecek. Belki Kırıkhan’ı da gömeceğim o enkaza. Her şey normale dönecek.

Direnen yanım “Git” diyor. “Tamamen yıkılmadan, sen de o enkazda kalmadan önce git!”

Babamla Hatay’a gitmek üzere yola çıkıyoruz. Hassa ilçesine vardığımızda gözyaşlarım usulca akmaya başlıyor. Kalbimin dayanma

eşiğinin üzerinde gördüklerim. Kaldırılan enkazlardan sonra her yerde büyük boşluklar oluşmuş. Yapıların kare ve dikdörtgen şekilli temelleri acının izlerini açığa vuruyor. Enkaz görüntülerinden daha çok canımı yakıyor bu çizgiler. Enkazın soğuk yıkıntıları arasında bir can umudu vardı. Bir can daha, bir can daha... Bu çizgiler umut ile umutsuzluk, yaşam ile ölüm arasına çizildi. Sonuç herkesçe bilindi! Kabullenmekten başka çarem yok. Zaten bu yüzden gelmedik mi buraya? Daha çok canımı yakmak, yana yana iyi olmak için...

Ben içimdeki yangını söndürmeye çabalarken babam ara sokaklardan birine girdi. Dar ve dik yokuşlu mahallerde henüz kaldırılmamış birkaç enkaz vardı. Onlardan birinin tepesinde duran, elindeki demir değnekle yıkıntılar arasında bir şeyler arayan adam çekti dikkatimi. O an içimde büyük bir merhamet duygusu hissettim. Belli ki enkazda kalan eşyalarına ihtiyacı olan garibanın biriydi. Ona yardım etme düşüncesiyle yüreğimde uzun zamandır tatmadığım bir sevinç hissettim. Babamdan bizi oraya götürmesini rica ettim.

Arabadan ilk inen ben oldum. Elimdeki yardım poşetiyle ihtiyar adama doğru yaklaştım.

“Başınız sağ olsun.

“Sağ ol kızım.”

“Ne arıyorsunuz böyle, yardımcı olayım müsaade ederseniz?”

“Sevdiklerimi...”

“...”

Elimdeki poşet yere düştü. Babam yere düşenin sadece poşet olmadığı bildiğinden hızlı adımlarla yanıma gelip şefkatle ellerimden tuttu.

Yüzümdeki ani değişimleri fark eden adam,

“Amacım sizi üzmemek değildi, kusura bakmayın.”

“...”

“Depremde tüm ailemi kaybettim kızım.” dedi, elindeki birkaç fotoğrafı göstererek, “Onlardan geriye kalanları topluyorum.”

Yaşamaya devam edecekler demek ki! Ne büyük acı ve ne büyük teselli! Peki, aslında bunun adı kabullenmek mi, meydan okumak mı? Aylarca acı çekti, karanlık gecelerde gözyaşı döktü. Bir çözüme, ilaca ihtiyaç duydu en sonunda. Buraya geldi. Her şeyin başladığı yere... O gece koruyamadığı ailesi için bir şeyler yapmak istediğinde fotoğraflar geldi aklına. Onları kurtarabilirse, kendisini de kurtaracaktı!

Deprem yüreklerimizde derin çatlaklar meydana getirdi. Şimdi her çatlak sahibi kendi ilacını arıyor. Peki benim ilacım? Ben de bulabilecek miyim? Üstelik bir depremzede bile değilim. Olsa olsa, kayıp 120 saatini arayan bir acızedeyim!

Babam bırakmadığı ellerimden tutarak götürüyor beni oradan. İhtiyar adam gözden kaybolana dek ona dualar ediyorum. “Ne olur Allah’ım! Biraz daha fotoğraf bulabilsin.”

Sonraki durağımız Kırıkhan. Bizi yollara düşüren, cevapları bulmayı umduğum yer; belki birkaç tane de fotoğraf...

Kırıkhan’ın merkezine varmadan önce Beyazid-i Bistami’nin türbesine gidiyoruz. Darb- Sak Kalesi’nde bulunan türbenin girişi kaleden yuvarlanan taş parçaları ile kapanmış durumda. Babam, bu manzara karşısında hüzünleniyor. Ben çocukken bir kez daha gelmiş buraya. Bir gün kalmış. Şimdiyse bir dakika kalmak bile ağır geliyor ona.

Türbenin yakınında bulunan Alabeyli köyüne geçiyoruz. Kendi içimden sıyrılıp etrafı incelemeye başlıyorum. İlçenin batısından yükselen Amanosların heybeti her yeri kuşatmış. Dalgalı düzlükler kıvrıla kıvrıla ilerleyip dağlara kavuşuyor. Bahar ayının güzellikleri, kuşların sesleri her şeyin üzerine kapatmak, tüm acıları unutturmak istiyor. Dirayetli köy insanı bu çağrıya kayıtsız kalmamak istercesine tebessüm ediyor. Fakat o tebessümlerim gizleyemedikleri var. Gözlerinde görüyorum, sözlerinden anlıyorum; o acı geceden büsbütün uzak değil. Bana benzeyen gelinlik kızları hatırlıyorlar, sokaklarda koşturan çocukları...

Ayrılma vakti geldiğinde hayat dolu gözlerle bakıyorum onlara. En çok buna ihtiyaçları olmalı. Ellerinden öpüyor, sımsıkı sarılıyorum her birine. O vakit geçmişten kopuyor bakışları. “Bir daha geleceğim”

diye söz veriyorum. “Çabuk gel!” diyor içlerinden biri, “Geleceğim!”

Gidiyoruz sonra. Kırıkhan’ın çarşısından geçip çatlak yollar boyunca ilerliyoruz. Bir yanım “Yeter, baba, dönelim!” demek istiyor, bir yanım “Henüz değil!”

Babama bırakıyorum kararı. Beni buraya getirmesinin sebebi boşuna değil. Bana anlatmadıkları bir şeyler var. Benim hatırlamamı istiyorlar.

Gündüz Mahallesi yazan yan yatmış tabelaya doğru kırıyor direksiyonu babam. Ansızın karşısına çıkan minik çukurdan kurtulmak için yaptığı bu manevra beni hazırlıksız yakalıyor. Karşıdaki yan yatmış binaya benziyorum. Duygu ve düşüncelerim çalkalanıyor. Yüze çıkıyor tortular...

Karanlık bir soğuğun içindeyim. Her yer kaskatı. Hareket ettiğimde sivri dikenler... Sesler duyuyorum bir süre sonra. Sesler azalıp kayboluyor çok geçmeden. Daha sonrası büyük bir boşluk. Sonsuz bir çölün ortasına bırakılan, kurtulmak için gittiği her yönde aynı manzara ile karşılaşmış teslim olmuş yorgun bir savaşıyım. Kum fırtınası tüm izleri silip üzerimi örtecek usulca. Uyuyorum!

“Sesimi duyan kimse var mı?”

“...”

“Sesimi duyan kimse var mı?”

Kaç kez seslendiler bilmiyorum. Uyandığımda ağızıma dolan toprak konuşmama izin vermiyordu. Küçük dünyam bir mezar genişliğinde daralmıştı. Bu senaryoda eksik olan tek şey bir ölüydü. Ellerimle kavrayabildiğim bir şeyle kaskatı duvara vurmaya başladım. Vurduğum yerin kaldığı otelin duvarı olduğunu anlayacak kadar kendime gelmişim.

Bir daha vurdum.

Yetim çocuklar için düzenlenen yardım gecesi için gelmişim Kırıkhan’a. Derneğimizin en büyük kolu onlar için hareket ediyordu. Ben, o koldaki elin parmaklarında bir tırnaktım. Tırnaktan başka bir şey olamazdım da. Canıyla yola çıkanların en büyük silahıydı tırnaklar.

Onunla savaşılr, onunla kazılırdı en derin kuyular! Kazma-küreğın, kepçelerin zarar verebileceğı hassas işler için kullanılırdım. Canlar acımasın diye acır, incinir, kanardım. Zordu tırnak olmak.

Bir daha vurdum.

“Sesimi duyan var mı?” diyen ses kesilmişti çünkü. Tırnaklarımı bu kez kendim için kullanacaktım. Bedenime giren cam parçalarını çekmekle başladım işe. Onlar varken hareket etmek imkânsızdı. Cam parçaları bedenimden ayrılacak, ayaklarımın ucunda hissettiğim boşluktan kayıp çıkacaktım buradan. Muhtemelen dışarısı olmayacaktı orası. Belki daha büyük bir mezar! Burası gittikçe daralıyor, etraftan gelen envaiçeşit sesle birlikte üzerime moloz parçaları ve toprak yağıyordu. Acele etmeliydim!

Bir daha vurmadım.

Ayağımın ucundaki boşluktan aşağıya atmıştım kendimi. Kaç metre düştüğümü bilmiyorum. Sadece havada kaldığım kısacık anda, bir daha açamayacağımı düşündüğüm gözlerimi kapattım...

Araba durduğunda babama hiçbir şey anlatmadım. Sadece Hatay’da bulunan yetimhaneye gitmesini rica ettim. İnsan yüreğine benzeyen aynı çatlak yollardan geri döndük. Her iki yanı yemyeşil olan tarlalardan geçtik. Ardımızda bıraktığımız hayalet şehre bir kez bile bakmadım bu sırada. Gözüm hep ilerdeydi, gözümün gördüğünden daha ilerde, gelecekte!

Yetimhane vardığımızda inceden bir yağmur başlamıştı. Ortalık oldukça sessizdi. Acaba çocukları başka yere mi taşıdılar, diye düşünürken yetimhane camının buğusuna bir şey çizen çocuğu gördüm. Mehmet’ti o. Cami avlusunda terk edilmiş hâlde bulunan yavrum! Şimdi beş yaşında. Her geldiğimde koşarak boynuma atlayıp öpücüklerle boğar beni.

Gülücükler saçarak ona doğru koştum. Beni fark ettiğinde, bir çocuğun ellerinden tutan kadının parmaklarını çizmeye başlamıştı.

PATLICAN ÇORBASI

Yeşim DAĞSUYU

Oldum olası şu eski Sovyet evlerini pek bir severim. Dışarıdan bakınca bir havası, gösterişi olmayan daha çok kasvetli belki biraz insafsız diyebileceğimiz sadece amacına hizmet eden o suratsız evleri... Kötürüm bir hayata aittir sanki. Sıradandır, boğucudur, saf kaderci bir mahallenin yüzü gibidir. Her şeyi içinde barındırır, herkesi içinde yaşatır ama dışarıdan bakanlar sadece kocaman bir grilik görür. Ser verir sır vermez, tek bir acısını kimseye belli etmez. Oldum olası şu eski Sovyet evlerini kendime benzetirim. Suratsız, sıradan, boğucu...

Sovyet evlerinin aklıma nereden düştüğünü sorgularken Yeliz “Bugün ne yapalım biliyor musun?” diye heyecanla girmişti salona. Kim bilir bu sefer ne isteyecekti de önden zaten kabul etmeyeceğimi bildiği diğer seçeneği söyleyecekti. “Sen söyle ne yapalım, aklındaki ne?” diye blöfünü gördüğümü belli ederek yeni bir soru sormuştum. O da hiç anlamamış gibi yapıp direkt kozunu oynamıştı. “Sen patlıcan al ben de çorbasını yapayım” dedi. “Ne? Nasıl? Patlıcan... Ne çorbası? Ne alaka be patlıcanın çorbası mı olur? Çorba dediğin mercimekten yapılıır. Bir değişiklik olsun istiyorsan ezogelin yaparız. Yok ama onu da istemiyor gibisin. Peki domatese ne dersin?” Peki domatese ne dersin evdeki son cümlem olmuştu. Yeliz cevap vermeye bile tenezzül etmeden yüzünü ekşiterek mutfağa dönmüştü. Bu da demek oluyordu ki birilerinin patlıcan almaya gitmesi gerekliydi. Çıkmadan son bir kez daha mutfağa kafamı uzatıp “Başka eksik varsa şimdiden söyle, sonra hiç çıkmam” diye bir şeyler homurdandım. Ses gelmedi. İstedğini alacağını bildiği zaman hiç ses çıkarmazdı.

Marketteki rafta üç çeşit patlıcan karşılaşmıştı beni. Cevabını bilmediğim sorunun şıklarında birbirinden hem çok alakasız hem tıpkısının aynısı seçenekler vardı. Bostan, kemer bir de adını bilmediğim o alacalı bulacalı... Çorbaya hangisi alınır ki diye düşünürken

yanımdan geçen görevliye sordum. “Abi kolay gelsin, acaba çorba için hangi patlıcanı almalıyım?” Adam döndü sorumu anlamak istercesine baktı. “Patlıcanın en güzel zamanları şansınıza. Oturma yaparsanız bostan patlıcandan alın, karnıyarık yaparsanız kemer patlıcan güzel olur, şakşuka için kemer de olur, alacalı Manisa’da ama alacalı daha lezzetli olur.” Oh oh ne iyi tam mevsimine denk geldik desenize. Teşekkür ederim. Bir ton laf ettiniz de bir tek çorbaya hangisi olur onu demediniz.

Görevlinin ne dediğini hatırlamaya çalışırken şüpheye düştüm. Yeliz beni mi kandırıyordu? Yoksa adam sanki küfredmişim gibi bakıp niye alakasız bir sürü şey söylesin ki? Açtım Yeliz’in en sevdiği yemek sitesini, arama kısmına yazdım: Patlıcan çorbası tarifi... Akıllı kadın beni bir kez daha yenmişti. Tarife iliştirilmiş videodaki kadın sesi konuşmaya başladı. “*Evet bugün çoğu kişinin bilmediği ama bir yiyeğin bir daha vazgeçemediği bir tarifte karşınızdayız. Akşam sofranızın yıldızı olacak bu tarifimiz için gerekenler ise şöyle...*”

Bir poşet koparıp patlıcanlara bakmaya başladım. Hangisini almam gerektiğine karar veremeyeceğimi anlayınca da hepsinden ikişer üçer tane almaya karar verdim. Bostan patlıcanların bir tanesi diğerlerinin üç tanesi ağırlığındaydı ama onu da Yeliz düşünsün artık dedim. Beni markete sürüklediği için gizlice intikam alıyordum kendimce. Patlıcanla yapılan bir sürü tarif varmış işte! Çorbanın tarifine bakarken yan tarafta bir sürü farklı tarif görmüştüm. Bu hafta da kendini patlıcana adasın diye düşünüp keyiflendim. Elimde patlıcan poşeti, poşetin içinde iki çikolata eve doğru gidiyordum.

Birdenbire bir uğultu duyuldu ya da kimse duymadı bilmiyorum, hatırlayamıyorum. O kadar yüksek bir sesi kimsenin duymamış olması saçmaydı ama kimse duymuş gibi davranmıyordu. Durup sesin geldiği yönü anlamaya çalışan yoktu. Herkes yaptığı şeyi sürdürmeye devam ediyordu. Peki neden ben yaptığım işi sürdürmeye devam edemiyordum? Şimşekten önce gök gürültüsünün duyulması gibi... Birazdan şimşek çakacaktı ama şimşeği durdurmak için elimden bir şey gelmiyordu. Poşeti elimde daha sıkı tutup etrafa bir daha baktım.

Sesi duyan olmadı mı diye bağırarak, insanları uyararak istiyordum.

Her yer toz, her yer sis... Yağmur yoktu oysa havada. Nereden çıktı bu karaltılar? Ne oluyor? İşte çığlık sesleri geliyordu. Çok saçma ama sesleri duyduğum için rahatlamıştım. Demek ki o uğultu diğer insanlarla da duyulmuştu. Çığlık sesleri salgın hastalık gibi birdenbire her yere yayıldı. Yan sokaklardan, uzaklardan bile duyulan sesler vardı. Çığlıkların yanında ne olduğunu tanımadığım başka seslerde vardı. Neden görme yetim kaybolmuş gibi hareket ediyordum bilmiyorum. Sadece seslere odaklanmıştım ama başımı biraz kaldırırsam o tozun, o sisin arkasını görebilirdim. Neden görmemek için direniyordum?

Yanımdan koşarak geçen bir adam bana çarpınca sendeleyip düştüm. Poşet elimden kaymış, patlıcanlar sokağa dağılmıştı. Heyecanla onları toplamaya çalışırken bir yandan üzerlerindeki tozu silkelemeye çalışıyordum. Bu sokak normalde bu kadar tozlu değildi ki! Nasıl birkaç saniye içinde böylesine kirlenmişlerdi? Bir yandan patlıcanları silkeliyor bir yandan da Yeliz'den işiteceğim sözleri düşünüyordum. Kesinlikle çok güzel laflar sokacaktı. "Patlıcanları tarladan yeni mi topladın? Bu patlıcanı Mısır çölünde mi yetiştirmişler?" Kim bilir aklıma gelmeyen daha neler neler söyleyecekti? Son patlıcanı da yerleştirdikten sonra ikinci çikolatanın poşette olmadığını fark ettim. Bir süre daha çikolatayı arayıp bulamayacağımı anlayınca vazgeçtim. Yeliz'e ben kendiminkini yedim o senin derdim. Tam ayağa kalmıştım ki üstümün patlıcanlardan daha fena tozlandığını fark ettim. Bu sokak niye bu kadar tozlu? Bu tozlar, bu sis nereden nasıl gelmişti?

Çığlık sesleri daha çok artmıştı. Çocukların ağlamaları da karışmıştı o senfoniye. Birileri "Yardım edin ne olur!" diye bağırıyordu. Ne olmuştu ki ne yardımı? Niye yardıma ihtiyaç duyuyordu insanlar? Gözümü açıp ileriye bakamazdım sadece yere, sadece yere bakabilirdim. Annem babamla kavga ettiğinde bizden onlara bakmamamızı, başımızı yere eğmemizi isterdi. Yerin altı, üstüyle kavga etmişti ve ben yine yere bakıyordum...

Yeliz... Yeliz evdeydi, patlıcanları bekliyordu. Daha hızlı yürümeliydim, patlıcanları yere düşürerek çok zaman kaybetmiştim.

Videodaki kadın ne diyordu? *“Tereyağıyla unu güzelce kavurduktan sonra daha önceden közlediğiniz patlıcanları tencereye ekleyip bir süre daha kavurmaya devam edin. Bu çorbanıza ayrı bir lezzet katacaktır.”* İyi ama közlenmesi gereken patlıcanlar bendeydi ve üstelik sirkeli suyla iyice bekleyip yıkanması gerekiyordu. Yeliz eve giren her sebze yi öyle yıkardı. “Bir gün beni de sirkeli suya yatıracaksın” diye dalga geçerdim onunla. Akşama yaklaşıyorduk artık eve gitmeliydim. Biraz daha oyalanırsam Yeliz “Bak yemek geçe kaldı 6’dan sonra yemek yemeyi istemediğimi biliyorsun” diye kızmaya başlayacaktı. Adımlarımı hızlandırdım, ayaklarım irili ufaklı taşlara takılıyordu. Bu sokak ne zamandan beri bu kadar taşlıydı?

Hızlı yürümeye çalıştıkça daha da yavaşlıyor gibiydim. Etrafa yayılmış taşlar, çığılıklar, yerden kaldıramadığım başım... Sadece şu lanet olası patlıcanları eve götürmem gerekiyordu. Etrafa bakmak zorunda değildim ki! Bir adım daha, sadece bir adım daha. Sokağın bitmesine çok bir şey kalmamıştı öyle tahmin ediyordum. Tam bir sonraki adımı atıyorken birdenbire o ses geldi kulağıma. O telaşlı, o umutsuz, o korkmuş, çok korkmuş o ses... Oysaki seslere de körleşmişim, öyle sanıyordum. “Abi, n’olur yardım et!” diyordu. Ederim tabii niye etmeyeyim ama şimdi olmaz. Önce patlıcanları eve bırakmam lazım. Biraz bekle on dakikaya gelirim. Tüm bu sözleri kendi kendime mi söyledim yoksa söylediklerimi duymuş muydu bilmiyorum, hatırlayamıyorum. Tozlar yüzünden nefes almam zorlaşmıştı. Dün akşamki haberleri hatırlamaya çalıştım. Ülkemiz semalarında etkili olacak bir kum fırtınası var mıydı? Yoktu sanki ya da ben dikkat etmemiştim.

O genç neden yardım istemişti acaba? On dakikaya gelirim diye söz vermişim ama hem bu kadar gecikip hem de evden bir daha çıkarsam Yeliz iyice bozulurdu bana. Önemli bir şey olsaydı daha çok ısrar ederdi diye düşündüm. Sesi ardımda bırakıp yoluma devam ederken o da yardım istemekten vazgeçmişti. Hıçkırıkla karışık bir şeyler söylüyordu sadece. Dikkatimi verememişim zaten tozlar ah bu tozlar her şeyi zorlaştırıyordu. Bir arama var mı diye telefona baktım,

Yeliz'in beni çoktan araması lazımdı. Arama yoktu. Mesajları kontrol ettim bir tek bildirim dahi gelmemişti. Telefonun camına biriken tozları üstüme sürüp telefonu cebime koydum. Bugün kesin bir kum fırtınası var bu kadar tozun başka açıklaması olamaz diye düşündüm.

Yürümeye devam ederken belli belirsiz bir ses daha duymuştum. Neydi, nereden gelmişti, kimdi, kadın mıydı, erkek miydi anlamamıştım. "Edemem!" diye haykırdım. "Anlamıyor musunuz? Patlıcanları eve götürmem lazım. Yardım edemem!" Artık adımlarımı hızlandıracaktım, bu sefer gözümü tam açmam başımı yukarı kaldırmam gerekse bile. Hızla attığım birkaç adımdan sonra ayağım yeni bir taşa daha takıldı bu sefer dikkatliydim ama. Düşmeyince kendime güvenim gelmişti yürümeye devam ettim. Her yeni adımda yeni bir düşme tehlikesi atlatıyordum. Aldığım kararı uygulamaya karar verdim. Gözümü tam açmam, başımı yukarı kaldırmam gerekse bile...

Tozların arasında derin bir nefes almaya çalıştım. Boğazım yanıyordu ama meydan okumak iyi geliyordu. Dört saniye nefes al, yedi saniye tut sonra sekiz saniyede ver. Yoksa tam tersi miydi? Yedi saniye nefes alıp dört saniye tutup... Neye meydan okuduğumu bilmiyordum bile. Görmeye mi, duymaya mı, hissetmeye mi? Kaç saniye nefesimi tuttuğumu bilmiyorum. Sadece aldığım karara sadık kalacaktım. Nefesimi artık tutamadığım noktada, nefesimi vermeye başladığım o ilk an da gözlerimi açacaktım.

Bir, iki, üç, dört... Nefes al! Bir, iki, üç, dört, beş, altı, yedi... Nefesini tut! Bir, iki, üç, dört, beş, altı, yedi, sekiz... Nefesi ver! Birazdan her şey düzelecek. Sadece sakın kal. Taşlar, tozlar, bu enkaz. Nefes almaya devam et, şimdi içinde tut. "Yeliiiiiiiiiz!" Tüm nefesimi birkaç saniyede vermiştim. Niye göremiyordum? İşte gözlerim artık sonuna kadar açıktı. Telefonun camına biriken tozları siler gibi gözlerimdeki yaşları siliyordum. Gözyaşları tozlardan daha çok bulanıklaştırıyormuş dünyayı. Bilmiyordum, öğrenmiş oldum. "Yeliiiiiiiiiz!" Benden hiç tanımadığım bir ses çıkmıştı. Sesimde o gencinkine benzer bir ton vardı. Onunkisi tam olarak nasıldı? Telaş, umutsuzluk ve korku dolu. Birini, çok sevdiğin birini kaybetme

korkusu bezeli bir tını. “Yeliiiiiz!” Elimdeki poşeti daha sıkıca tuttum, belki de poşete tutundum bilmiyorum. Birkaç bostan, birkaç kemer, birkaç alacalı, Manisa alacalısıyla yalnız kalmıştık.

“Yeliz... Bak getirdim patlıcanları. Sen unu kavur ben de bunları közleyeyim. Hangisinden daha iyi olur bilemediğimden hepsinden aldım. Hangisini köze koyalım? Bu Manisa alacalısıymış, pek bir değişik geliyor gözüme bak sen seversin. Ne demek Manisa alacalısını daha önce hiç duymadım? Var ya bu patlıcanların şahıymış. Öyle lezzetliymiş. Patlıcanın da tam mevsimiymiş biliyor musun? Biliyorsun tabii. O yüzden patlıcanla yapılan tariflere baktın değil mi? Başımıza patlıcan çorbasını o yüzden çıkardın. Sana demiştin oysa mis gibi mercimeğimizi yapacaktık. Yanına isotlu soğan salatası. İyi tamam kızma hemen, istemiyorsan soğan salatasını yapmayız.

Bak sana çikolata da aldım. Senin diyetini sabote etmiyorum hayır, günahımı alıyorsun bak. Öyle kasa yanında görünce senin sevdiğilerinden aliverdim iki tane. Yok yok sen ye ben gelirken kendiminkini yedim. Sirke var mıydı evde? Gelirken poşetin altı yırtıldı da patlıcanlar yere döküldü, sirkeli suya yatıralım. Nasıl kalmadı? Sana demedim mi başka eksik varsa söyle diye? İyi tamam gider alırım.

Neredesin? Bak artık duyuyorum. Tüm o çılgınlıkları, ağlamaları, yardım isteklerini, konuş benimle. Ses ver n’ olur. Yeliz...”

Kaç gün geçmişti bilmiyorum, kaç sabaha uyandık kaç geceye gözümüzü kapadık hatırlayamıyorum. Küçük bir kız çocuğunun omzuma elini koyduğunu hatırlıyorum. “Amca annem çorba yapıyor, sen de gel iç olur mu?” Dönüp baktım. Yarım bir gülümseme vardı yüzünde yarım ama çok sıcak. Gülümsemeye çalıştım. Yüzü tozluymdu. Cebimdeki peçeteyi çıkarıp yüzünü biraz olsun silmeye çalıştım. “Çikolata yer misin?” dedim. Yüzü ay gibi parlamıştı ama evet dememişti, belki kandırıyorum sanmıştı belki benim yememi daha çok istemişti. “Ne çorbası yapıyor peki annen?” diye sordum. Ne cevap verdiğini duymadım. Onun elinde açılmış çikolata paketi benim elimde kabukları artık pörsümeye başlamış patlıcan poşeti yürüyorduk.

BİR İHTİMAL DAHA

Hüseyin OPRUKLU

Kesif bir toz bulutuyla kaplanmış mahalleye doğru motosikletiyle yaklaşan bir adam belirdi. Aklında yüzlerce soru işaretiyle mahalleye doğru ağır ağır ilerlerken bir görünüp bir kayboluyordu. Hemen ilerisinde bir kamyon, moloz yığına dişlerini geçirmiş sarı kepçenin kasasını doldurmasını bekliyordu. Motosikleti durdurup bir süre ne yapacağını şaşırılmış hâlde sağa sola bakındı. Sonra kafasında bulunan kaskı çıkarıp üzerine hücum eden tozları eliyle kovaladı.

Üniformasına tekrar kavuşmuş olmanın heyecanıyla işyerinden teslim aldığı tüm postaları çantasına itinayla yerleştirmiş; hangileri önce teslim edilecek, en sona hangileri bırakılacak belirlemişti kafasında her zaman yaptığı gibi. Altı ay önce görevlendirildiği yeni mntikasına alışması zor olmamıştı. Bir nevi mükâfat olarak değerlendiriyordu bu görevi. Daha önceki görev bölgesi çok geniş bir alanı kapsadığından epey yoruluyordu. Ama burada fazla uzun sürmüyordu postaları dağıtmak. Trafik derdi yoktu en azından. Motosikletiyle daha kolay ve çabuk ulaşabiliyordu adreslere.

Mevsimin kışa döndüğü bir sabah, ayazın bir tokat gibi yüzüne çarpmasına aldırılmayıp motosikletin gazına kökleyince şifayı kapmıştı. Basit bir soğuk algınlığı diyerek önemsemediği öksürüğün ardından yüksek ateşi çıkınca da yatağa düşmüştü. Ciğerlerinde biriken suyu atmak için bir ay istirahat verince doktorlar, mühürlemişti eve kendini. Böyle olunca da nerdeyse bir aydır dağıtıma çıkamamıştı.

Mahalledeki tüm apartmanların isimlerini öğrenmişti göreve başladıktan kısa bir süre sonra. Bırak apartman isimlerini apartman sakinlerini bile isim isim tanır olmuştu. Sokaktaki yeni açılan bir dükkân hemen dikkatini çeker; manavın asılan yüzünü, karısıyla kavga eden terzinin öfkesini, bir köşede sigara içen gençlerin okulu kırdığını, sevdasından yanıp tutuşan yüzü sivilceli gencin hülyasını bir bakışta anlardı

Şiddetli sarsıntı burayı da vurmuştu. Adam, eliyle motosikleti itekleyerek sağa sola bakarak ilerlemeye başladı. Mahallenin ortasına gelmişti ki çığlık çığlığa bir karga sürüsünün üzerinden geçtiğini hissetti. Yalnızca bir an fark edebildi bunu. Başını kaldırıp gökyüzüne baktığında kurşunu bir sisin içresinde buldu kendini. Sanki gayya kuyusunun içinde rüyayla hakikat arasında ince bir ipte salınır gibiydi.

Ortalık âdeta mahşer yerine dönmüş, bitmiş bir filmin yıkılmış platformu gibiydi. Ağ tutmuş tozlu bir yalnızlık kokusu her yere sinmiş, تنها bir kimsesizlik içindeki binaların çatlamış bedenleri kepeçelerin dişleri arasında ufalanıyordu. “Olamaz!” diye mırıldandı, “Allah’ım, sen aklıma mukayyet ol.” Sanki ayağını bir boşluğa doğru atmış düşünüyordu içine son hızla. İnsanlar yerle gök arasına kıştırılmış gibiydi. Lastik karası, barut yeşili, kirli bir duman örtmeye başlamıştı gökyüzünü. Akli fırtınaya yakalanmış tekne gibi yalpalayıp dururken, zihninde deli sorular. Cevapsız, tehlikeli! Sabıryla öfkesi arasında gidip geliyor, kepeçenin vuruş sesleri içinin duvarlarında yankılanıyordu. Gözlerinden nemli bir bulut geçerken, bunun gördüklerinden mi yoksa toz bulutundan mı olduğunu anlayamadı. Tüm bunların bir yanılısama olmasını diledi. Ne var ki çok geçmeden anladı gördüklerinin gerçek olduğunu.

Ne yöne gideceğini bilememenin çaresizliği ve tuhaf bir ürküntüyle olduğu yerde beklerken, zaman yelkovan çubuğuna bindirip yıllar öncesine götürdü adamı. Yazılı sınavı kazanıp postacı olarak göreve başlayacağını öğrendiğinde çok sevinmişti yatalak anası. Ne var ki ömrü vefa etmemişti oğlunu postacı kıyafetiyle görmeye. Babası gibi anasının da erkenden göçüp gitmesinin üzüntüsüyle, altında kaldığı enkazdan bir an önce çıkıp dört kolla sarılmıştı hayata. “Sevgilinin yolu nasıl gözlenirse postacı da öyledir oğlum” demişti anası. “Yolu gözlenen olmak pek güzeldir.” Yükünü almış bir kamyon molozların arasından homurtuyla hareket edince aklında oyun yumağı gibi dönüp duran hatıralardan çıkması da çok sürmedi.

Her zaman neşeyle öten kuşların dili bağlanmış, garip bir durgunluk hakimdi gökyüzünde. Sanki herkes yapışkan bir zamanın ağırlığı altında derin bir uykuya dalmıştı. Usul usul ilerlerken sokak aralarında;

görünmez bir çarpıntıyla, gizli bir nabız vuruşuyla kımıldayan yüreğine söz geçiremiyordu bir türlü. İlk teslimatı yapacağı apartmanın önüne gelince durdurdu motosikleti. Elindeki çantaya yapışmış tozları elleriyle halı çırpar gibi silkeledi. Postayı çıkardı çantasından. Hilmi Bey'di postanın sahibi. Emekli katıptı. Yalnız yaşıyordu. Bir oğlu vardı arayıp sormayan. Adı neydi? Hatırlayamadı.

Rüzgârın etkisiyle gözlerine dolan toz bulutu zihnini bulandırsa da bir an önce postaları teslim etmek için büyük bir heyecan duyuyordu. Adeta zehirlenmiş bir uyuşukluk sükûneti hakimdi mahallede. Aşına olduğu yüzlerden eser yoktu. Manavın önünden geçerken çileğin nefis kokusu, berberden taşan genzi yakan kolonya kokusu yoktu artık. Pencereelerde sallanan başiboş tüller vardı sadece. Gözünün önünden geçip giden bu görüntüler yüreğinin dal ucunu titretirken, gözlerini kısarak dikkatlice baktı apartmanlara. Kimi titriyor, kimi küsmüştü hayata. Bazılarının makyajı akmış, kemikleri kırılmıştı. Bir sarhoş gibi sallanıyordu bazıları.

İçindeki isyan zembereğinden fırlamıştı bir kere. Karşılaştığı manzaranın varlığı bir kâbus gibi çökmüştü üzerine, önünde durduğu apartmanın birinci kat penceresindeki tül perdenin gerisinde bir siluet görür gibi oldu. Yaşlı bir adam gülümsüyordu sanki. Akli karıştı gördükleri karşısında. Yerde yatan yorgun bir kolonun içinden demirlerin paslı uçları, meraklı bir sincap gibi başını dışarı çıkarmıştı. Hızır arayan hasta ümidiyle elinde tuttuğu paketin üstündeki adresi kontrol etti tekrar. Biliyordu doğru adreste olduğunu ama içeri kemiren şüpheye bir türlü engel olamıyordu.

Hilmi Bey'in oturduğu apartmanın duvarlarındaki ince çatlaklar çekti dikkatini giriş kapısına yaklaşınca. Bir çığlık gibi yüzüne çarpan ince çatlaklar. Acılar sızıyordu boydan boya çatlaklardan. “Ya teslim edemezsem postayı!” diye içine bir kurt düştü. Oyuncağına sarılan çocuklar gibi sardı kollarıyla paketi. “Bu postalar neden önemli?” diye sordu kendine. Posta değildi önemli olan. Biliyordu. Postaları bekleyenlerin ümidiydi asıl olan. Apartmanın ziline basarken cız etti içinde bir yerler. Ne giren ne çıkan vardı apartmana. Birkaç kez daha bastı zile. Kapıdan ümidi kesince, paketi kime teslim edeceğinin kaygısı

düştü içine. Muhtar geldi aklına. Ona teslim edecekti olmadı paketi. Mahallenin ortasında bulunan tek odalı muhtarlık binasına yöneldi telaşla.

Titreyen sesinin el verdiği ölçüde anlattı meramını muhtara. “Ne diyorsun sen?” der gibi şaşkın şaşkın bir süre baktı muhtar yüzüne. Kaygı verici bir sessizlik girerken aralarına, önünde birikmiş evrakları klasöre yerleştirdikten sonra zoraki de olsa cevap verdi muhtar başını sallayarak.

“Orta hasarlı olduğundan, boşaltıldı çoktan o apartman.”

Şekilsiz bir korkuyla kırıştı alını postacının. İçinde kımıldayan endişeyle “Hilmi Bey,” diyecek oldu. Sesi titredi. Paketin üstündeki isme şöyle göz ucuyla bakarken anladı muhtar. “Gitti” dedi, “her şeyini öylece bırakıp gitti.” Zehirli sarmaşıklar gibi zihnini saran sorunun cevabı bu olmamalı diye düşünürken, boğazında düğümleli kalan hıçkırıkları susturmaya çalışıyordu postacı. Bir yol ayrımında olduğunu hissetti o an. Yutkundu. Aldığı soluk bir iğne gibi geçti boğazından. Yırta bata. Gire çıka... “Gitti!” dedi kendi kendine konuşur gibi, “gitti demek!”

Muhtarın yanından çıktıktan sonra ruhunda sıkışıp kalmış derin bir acıyla dolanmaya başladı mahallede. Zaman durmuş, varlık donmuştu. İçinde bir şeyler kaybolmuş, yerine büyük bir boşluk yerleşmişti. Yüreği göğüs kafesini döverken, düştüğü boşluğun içinde debeleniyordu sağa sola çarparak. Darbe yiyen her şey nasıl hasar alıyorsa kendi de öyleydi.

Yolunu kaybetmiş derviş misali bulaşıcı bir çaresizliğin girdabında boğulurken, Hilmi Bey’in oturduğu apartmanın önüne geldi tekrar. Durdu baktı pencereye. Baktı durdu. Mahalleye akşam bir diş ağrısı gibi çökerken postayı teslim edememenin ürküsü vicdan azabı gibi çarparken suratına, ne yapacağını tam olarak bilemiyordu. Sıkışıp kalmıştı arafta. Geriye dönemiyor, şimdiye de varamıyordu.

Kent dedikleri böyle miydi? Batan güneş, sıkıntı yüklü bulutlar, yiten hayatlar... Neredeydi o trafik akışı? Kaldırımında geleceğe umutla yürüyen gençler, parklarda koşturan neşeli çocuklar. Neredeydi? “Sokakların ruhu olmasa bu mahalle çekilmez” diye geçirdi içinden. “Hiç çekilmez.” Gözlerine puslu bir keder, yüreğine bir boşluk. “Garip bir dünya”

diye fısıldadı. “Çok garip.” Çok diye bildikleri yok diye ağladığına dönmüştü. Başı önde sessizce mahalleden ayrılırken “Ne dersin Seyfi, her şey eskisi gibi olacak mı acaba, var mı bir ihtimal daha?” diye soran iç sesini bastırmaya çalışıyordu. Tüm bunlar tuhaf bir rüya mıydı? Bu bir rüya değilse neydi?

Fotoğraf makinemin pili bitmişti. Yedek pili çıkardım çantadan. Depremin ilk gününden itibaren bölgedeki gelişmeleri fotoğraflamak için gazeteden görevlendirmiştım. Gördüğüm tüm manzarayı kaydetmişim içim yanarak. Hızlı çekimde ilerleyen bir film karesi gibiydi gördüklerim. Bütün acıları görmüş, bütün çaresizliklere tanıklık etmişim. Felaket kareleri gece rüyalarımaya giriyor, feryat figan uyanıyordum gecenin bir saatinde. Keskin bıçak gibi bilincinin her zerresine işleyen bu kabustan ne yapsam da bir türlü kurtulamıyordum. İçimdeki kasvet, zihnime giden bütün istikametleri tıkamış, dönüp durduğum girdabın kollarında kaybolduğumun farkında değildim.

Dışardaki merhametsiz ayazın uğultusu, enkaz altında kalan onlarca kişinin yürekleri dağılayan çığlığının avazını taşıyordu mahalleye. Nasıl bir çığlıksa öyle... Acının büyük veya küçük olmasının bir önemi yoktu. Yüreğini ne kadar yaraladığıydı önemli olan.

Yorgunluktan uyku gözlerimden akıyordu. Kendimi her zamankinden daha çaresiz hissettiğim zamanlarda olduğu gibi derin bir uykunun kollarına sığınmak istiyordum. Gelgelelim içimden bir ses, “Durma” diye fısıldıyordu, “Durma zamanı değil şimdi!” Çektiğim kareleri fotoğraf makinemin ekranında hızlı bir şekilde kontrol ettikten sonra bölgeden ayrılmak için hareketlenmişim ki, toz duman arasından motosikletine binmiş bir adamın bana doğru yaklaştığını gördüm. Yanıma gelince motosikleti durdurup başındaki toza bulanmış kaskını çıkardı. Elinin tersiyle alnındaki domur domur olmuş terleri sildi sonra. Acı sinmişti yüzüne. Solgun yüzünün buruşuk donukluğuna. Çantasından çıkardığı bir paketi bebek sever gibi okşamaya başladı. Tam o esnada paket bir balık sessizliğiyle elinden kayarak molozların arasına düştü. Paketi almak için yere çömeldi. Kalkamadı yerinden. İki elini yaradana açarken

kurumuş dudakları kıpırdadı.

Israrla çalan telefonumu arka cebimden çıkarıp açtığımda avuçları hâlâ semaya bakıyordu. Gazeteden sorumlu müdürdü arayan. “Atlatılmayalım,” diyordu, “hemen gönder ne varsa elinde.” O esnada karşımda dua sessizliğinde beni dinleyen postacıya baktım istemsiz. Duasını tamamlamış ayağa kalkmak üzereydi “Merak etmeyin,” dedim müdüre, “kimse atlatamaz bizi.”

Yakarış hâlinde yakalayabilmek telaşıyla fotoğraf makinemi postacıya doğrulttum. Fark etsin istemiyordum. Tam deklanşöre basacakken bir karga sürüsü geçti üzerimizden. Yalnız bir an fark edebildim bunu. Başımı kaldırıp gökyüzüne baktığımda kurşuni bir sisin içiresinde buldum kendimi. Deklanşöre basıp basamadığımı bilmiyorum ama başımı indirdiğimde, sokakta sayısı artan kamyonların çıkardığı toz bulutunun içinde çoktan gözden kaybolmuştu.

Atlatılmışım.

HÜZÜN KOKAN ŞEHRİM

Öznur ÖZÖNCEL

Canım Memleketim, sevdam! Korkuyla kaçtığım, hüznle vardığım şehir... Bilsen mavini yeşilini, alını morunu mis gibi akan soğuk suyunu, kuru sıcak havanı, esen rüzgarını, tertemiz geniş caddelerini nasıl da özlemişim?

Karlı bir şubat sabahında kalkıp temmuz sıcakıyla bu şehre girmek ne acı...

Ah, canım memleketim! Sözlerim sakın seni hüznlendirmesin, hangi yaralar var ki geçmesin?

İçimde müthiş bir sıkıntı var, boğulma hissiyle buluşan korkunç bir hengamenin dehlizinde kayboluyorum. Depremden bir ay önce gördüğüm rüyayla sabah ezanına kalkmış ve rüyamda gelen nidayla titremiştim: “Melahat öldü!” Kimdi bu Melahat? Saatlerce düşünmüş ardından 25 yıl önce gelin gittiğim apartmandaki komşum olduğunu anımsamıştım çok da üstüne varmadım çünkü rüyaların benimle oyun oynadığını düşündüm.

Okullar kapanıyor şubat tatiline giriyoruz karneleri dağıttık nasıl da mutluyuz, İstanbul’da okuyan oğlum Ahmet de tatile gelecek, evde sıcacık nasıl olsa mevsim kış... telefonda zaten dememiş miydi? “Anneciğim İstanbul’da bir fincan çay 35 lira, eve gelirsem bol bol bedava çay içeceğim” diye...

Karneleri dağıtıp öğretmen arkadaşlarla lokantaya gittik saat 10.30 idi, yemek istedik “Bu saate yemek olmaz ancak kahvaltı verebiliriz” dediler. Bu duruma çok bozulmuştuk çünkü kahvaltı adı altında verilen sofraların israf olduğuna inancım tamdı ve ben o saate geldiğimin pişmanlığı yaşıyordum, arkadaşlar da memnun olmadı bu duruma...

Garsonu yanıma çağırdım. “Kardeşim biz çalışkan insanlarız, erkenden kalktık, kahvaltımızı yaptık, okulumuza gittik, karnelerimizi dağıttık üstüne de İstiklal Marşı’mızı okutup çocuklarımızı tatile yolladık ve biz öğlen yemeğini hak ettik” dedim gülümseyerek.

Masanın bir ucundan bir ucuna donatılan bu sofrada, yanımıza çay termosu koyan garsona eğilip yavaşça dedim ki “Ahh, Afrika’nın açlığı bizden sorulacak!”

Çeşit çeşit peynirler, ballar, reçeller, zeytinler, börekler... Yedik, içtik, şiştik ve masada kalan tabak tabak yiyecekler... Garsona “Bu yiyeceklerin akıbeti nedir?” dedim.

Garson şaşırmış hâlde önce bir düşündü sonra “Çöp!” dedi. Beynimden vuruldum. Ardından devam ettim “Keşke, ziyat etmeseniz de fakir fukaraya ya da hayvan barınaklarına yollasanız!”

Garson: “Biz ona müdahil olamıyoruz, işletme ne emrediyorsa onu yapıyoruz Hocam!” dedi.

Bir şeyler yapmalıydım, garsondan köpük tabaklar rica ettim ve bu yiyecekleri götürmek istediğimi söyledim. Arkadaşlar “Ne yapıyorsun? Lokanta tıklım tıklım yapma, ayıp.” demeye kalmadı ki “Var mısınız hayırdan yarışmaya?” dedim “Nasıl?” dediler? “Bu sofradakileri gururla köpüklere koyacağız ve önümüze çıkan ilk ihtiyaçlı insana vereceğiz” dedim. Arkadaşlarla herkesin kınayarak baktığı yiyecekleri toplama onurunu tamamladık ve arabama da arkadaşlarımı alıp bindim henüz yolu yarılamamıştım ki aniden durdum çünkü arabamın önüne ocak ayında ayaklarında terlik bir anne ve biri kucağında ikisi yanında üç çocuk çıktı, hemen arabadan yiyecekleri uzatarak “Kabul buyurun!” dedim. O anki şaşkın ailenin dramı hem yürekleri burkan hem de yürekleri ısıtan cinsten idi... Arkadaşlarla huzur dolu bir tatile girmenin sevinciyle o gün ayrıldık.

Ve... tatil başlasın uvvv sanal alemde dolaşan tatil yolları, eğlence imgeleri, şaşaalı gösteriş havadisleri, elti kıskandıran cinsten sofraya yarışları...

Allah’ım biz ne zamandan beri bu kadar görgüden uzak toplum olmuştuk?

Şubat tatilindeyiz hava çok soğuk, bir şeyler yapmalı dedim kendi kendime evet evet okulca nasıl Gazze'ye bir tır gıda, battaniye yollamıştık, şimdi de bir şeyler yapılmalıydık; kış keskin olacağı benziyordu. Korona, ekonomik kriz derken velilerin durumu da ortada; okulca ne yapabildim? Evet bulmuştum: “Bir çorap, bir öğrenci” kampanyası; üşüyen ayaklara minik bir el olmak idi muradım. Adını koymuştum on beş gün sonra okul açılacak ve biz bu kampanyayı idareyle istişare edip hemen başlatacaktık zaten okul olarak hep mazlumun yanında olmamış mıydık? Lakin ruhumda bir sıkıntı, sabahlara kadar uyutmayan bir çorap bir öğrenci sıtması, anlayamadığım bir huzursuzluk tam on beş gün süren ve anlam veremediğim bedenimde sabahlara kadar kaşıntı ve çorap çorap denen sayıklayışlar...

Oğlum geldi evim doldu fakat yine içimde sınırsız bir huzursuzluk... “Oğlum” dedim “Ankara'ya gidelim hani kaplıca hakkımız var ya Beypazarı'nda senede on gün”

“Yok anne” dedi. “Kış günü ne kaplıcası”

“Biliyorum, şubatta gidilmez ama sebep sormayın ruhum sebepsiz bunalıyor teyzeni anneanneni de alalım bu şehirden çıkalım hem hiç trene de binmediniz, trenle gideriz; bu şehir beni boğuyor” dedim.

Hatta tren biletlerini aldım fakat benimle gelmeye kimse yanaşmayınca iptal durumunda kaldım.

5 Şubat... Depremden bir gün önce yüzüm hiç gülmüyor sebepsiz sürekli ağlıyorum ardından çocuklarıma dönüp sebep aramayın “boğulma hissi yaşıyorum” diyorum.

Çocuklar yağın karın sevincinde sitenin bahçesi çocuklarla dolmuş hâlde üstelik kar tatili de verilmiş oleyyy! 5 Şubat'ta yağın ilk kar ve yüksek sevinç...

O akşam eşim: “Yarın okul yok, annenizin de hiç yüzü gülmüyor,

haydi sizi yemeğe götüreyim!” dedi.

Çocuklar: “Annem işte buna çok sevinir.” dedi ve apar topar akşam 19.00’da Malatya’nın nezih bir lokantasına gitmek için çıktık fakat dışarı çıktığımda kar 50 cm’yi bulmuş hava da çok soğumuştü. Kim bilir bu havada kaç can üşürdü? Eşim ve çocuklara “Evide bir şey unuttum.” deyip eve geri geldim ve hızla ayakkabılarımı çıkarıp yatak dolabıma elimi uzattım ve elime gelen markalı markasız fark etmez ilk hırkayı alıp poşete attım, içimden “Yolda ilk karşıma çıkan üşüyen cana vereceğim.” deyip yola koyuldum. Arabayla gittiğimiz lokantanın önünde in cin top oynuyordu hiç kimsecikler yoktu, elimde poşetle kalakalmıştım; şaşkındım ama lapa lapa yağan kar ne de güzel yüzüme vuruyordu. Çocuklarım ve eşimle depreme saatler kala oracıkta çektiğimiz karın keyfi fotosu, yüzyılın depremine gelinlik süsü veren kefen habercisiydi meğer... Kim ne bilebilir ki?

Lokantanın önünde duran geri dönüşüm kutusu ilgimi çekti o an hemen kutuya atasım geldi ama yok yok hava çok soğuktu ve üşüyen cana hemen sıcak bir yuva olmalıydı bu kolları siyah yamalı, bordo hırka... İkiye katladığım poşeti karın üzerine usulca yerleştirdim ve etrafıma bakarak “Haydi üşüyen can, tez gel al, bu en sevdiğim hırkayı.” diyerek lokantaya girdim.

Lokanta sıcacıktı, boydan cam olan duvarlarından lapa lapa yağan kar ne de güzeldi. Her şey çok tatlı ve güzeldi ama benim içimdeki sıkıntı yüzümden okunuyor, yapmacıkta olsa dudaklarıma tebessüm kondurmayı başaramıyordum.

Oğlum “Anne, bak aylardır özlediğin oğlun tatile geldi, kızın eşin yanında üstelik en lüks lokantada yemek yiyorsun, neden yüzün bir kerecik gülmüyor?” dediğinde “Oğlum, özür dilerim ama bunu sana nasıl açıklayacağımı bilmiyorum; içimdeki sıkıntının tarifi yok, şehirden uzaklaşalım, Ankara’ya gidelim dedim, onu da hiçbiriniz kabul etmediniz.” dedim. Benim mutsuz herkesin mutlu olduğu o günü bitirmiş eve dönmek için yola koyulmuştuk. Kar iyice yoğunlaşmış, sokaklar cenaze sessizliğine bürünmüştü, Beydağı tüm ihtişamıyla bembeyazdı.

Evimize gelip sıcacık çaylarımızı içmeye başlamıştık. Gece 12 civarı odalarımıza çekildik, sabah 4.10'da aniden uyandığında sokak lambalarının aydınlığındaki beş artı bir, henüz bir yıllık kocaman evim bana çok sevimsiz gelmiş “Ne sevimsiz, soğuk duvarların var.” cümlesi ağzımdan dökülürmüşü. Günlerdir “Rabbim içimdeki sıkıntıyı gider bana bir yol ver!” dediğim dualar aklıma geldiğinde ise karyolamda oturur vaziyette idim ve “Çıkamadık bu şehirden.” cümlesi yine savrulmuşü ağzımdan... Tam da bu düşüncelerle dağılmıştım ki asrın felaketi yavaş yavaş başladı, önce yanımdaki eşimi uyandırmak istemedim, durur elbet korkutmayayım istedim ama hızı artınca omzuna vurup “Deprem!” deyip çocuklarımdın odasına koştuım, oğlum yatağında telefonuyla uyanıktı “Anneee, sallanıyoruz!” dedi “Oğlum koş.” deyip hemen kızımın odasına girdim; kızım şoka girmiş hâlde yatağına kitlenmiş hâldeydi, abisiyle elinden tutup kaldırmaya çalıştık, tonlarca ağırlıkta idi... Yıllarca öğretmenlik yapmış çök, kapan similasyonlarına katılmış öğretmen olarak, o an tüm bilgileri sıfırlamış akıl tutulması yaşıyordum, ayakta oğlum ve kızımın kapı altına girmiş hâlde şehadet getirip tekbirlerle ölümü bekliyorduk. Kızımın tavana diktiğı gözlerinden korku dehşet okunuyordu, onun çığlığı bizi daha kötü ediyor “Duracak, duracak!” diyordum lakin 90 saniye süren bu depremin durmayacağıını anladığımda içimden “Durmayacak, hep birlikte gidiyoruz.” dedim. Aklımdan o saniyelerde neler geçmedi ki helallik almadığıın insan var mıydı? En son namazımı kılmış mıydım? Eyvah kaza oruçlarıım... Ve ölüm ne yakındı. Abisi Ayşe'nin gözlerini kapatıp bakma tavana, sarıl bana dediğinde ölümün ne kadar sebepsiz olduğunu anlamıştım. Ne hasta olmuş ne trafik kazası geçirmiş ne de yaşlanmıştık; ölüm ne kadar yakındı oysa bize... Ve sanki durdu... Ahmet, arabanın anahtarını aldı ve bizleri 9. kattan aşağı inmeye zorladı, merdivenler ne de çoktu, yol ne de uzundu ve üstelik sallantılar durmuyor merdivenler patlayıp yüzümüze yüzümüze savruluyordu tam en son çıkış yerine gelmiştik ki merdivenler çökmeye başladı eşim ve çocuklar çıkış kapısında idi oysa ben toz dumanın içinde kalmış çıkışı göremez hâlde gelmiştim; kızım “Anne!” diye bağırdı, tek cümle kurdum kızıma “Kızım, bekleme koş bekleme!” Ondan sonrasını

hatırlamıyorum, sırtımda kocaman beton ağırlığı vardı, ağzımda gıcırdayan kum ve taşlar dişlerimin arasındaydı, ağzımdan çamur tadı geliyordu, üzerimdeki ağırlık sanki belimi kırmıştı ve nihayet tuğlaları elimle ittim ve kurtulmayı, oradan çıkmayı başarmıştım... Sokak mahşer alanı gibiydi aman Allah'ım!

Kaçışlar... Herkes bir yerlere kaçıyordu... Biz de köy evine kaçtık. Üç gün köyde aç, susuz kaldık; kar sularını eriterek hayatta kalmaya çalıştık olmayacağını anlayınca Amasya'ya gitmeye karar verdik, aile halkı olarak on bir kişi idik, içimizde biri de vardı ki 16 yaşında yürüyemeyen, koşamayan, konuşamayan, göremeyen engelli yeğenim Şevval idi... Rabbim onu bu musibetten çok şükür sağ olarak elimize vermiş idi... Adıyamanlı olan eşimin birinci dereceden 47 cenaze haberiyle sarsılmış, ağlaşarak yollara düşmüştük.

Henüz Malatya'dan çıkmamıştık ki Merzifon tırı karşımıza çıktı üzerinde al bayraklar donatılmış tırı görünce yüreğim sevinçten kabardı. Bu tır bizi durdurarak içinden çıkan genç adam, elinde çift çift çoraplarla “Çorap ister misiniz?” diye seslendi, tüylerim diken diken olmuştu. Üç gündür çorapsız olan ayaklarım hissetmiyordu “Evet.” dedim. O an aklımdan “Bir çorap bir öğrenci kampanyası.” geçti. Ağlayarak çoraplarıma önce sarıldım sonra titreyen ellerimle giyindim, elimize ekmeğe helva da verilince günlerdir aç olan karnımızı doyurmanın sevinciyle karışık hüznünü yaşadık.

Yol boyunca vefat haberleriyle sarsılıyorum, yirmi yıl önceki komşum Melahat abla'nın ölüm haberini de alıyordum ve gördüğüm o rüya aman Allah'ım!

Ahh! Ne haberler geliyordu memleketten? Kucak kucağa sarılmış hâlde ana kız... Kuzenim ve kızının ölümü.

On yıllık kredi borcu bittiği ay vefat eden dört kişilik dayımın çocukları...

Göçük altında kalan görümcelerim ve çocukları ve “Sağız.” diyen yer altından mesajlar.

Kedisini, kuşunu almaya gidenler ve dönemeyenler...

Kesilen kolonlar, sulak yerlere dikilen şaşaalı binalar ve hezeyanlar...

Bir şehirden kaçıyorduk, nefes almanın şükriyle ve geri dönebilmenin umuduyla...

Üç gün sonra Amasya'ya sığındığımız o gün, öğretmenevine yerleştirildik... Amasya Belediyesinin açtığı “Nefes” isimli hayır merkezine depremzedeler götürüldük ve acil kıyafet ihtiyaçlarımızı almamız istenmişti.

Çorapsız düştüğümüz bu yolda, düştüğümüz bu hâle ağlayarak cevap verememiş ve elimi ikinci el kıyafetler arasına daldırdığım ilk vakit, elime ilk gelen hırkayla şaşırdığım tebessüm dün gibi aklımda... Allah u Ekber nidasıyla yere çömelip ağlayarak sarıldığım işte o kıyafet...

O gece verdiğim hırka, evet evet, o! Kim derdi ki bordo, kolları yamalı, markalı hırka benim üşüyen bedenimi ısıtacak ve o üşüyen can, ben olacağım!

Tevafuk dediğimiz şey, hayatın tam da kendisi idi aslında...

6 ay sonra, eylül ayında, hüzün kokan memleketim Malatya'mıza çok şükür döndük ve günlerden bugün kasımın sonu... Artçılar devam etse de memleket sevdası başka terk etmeyi düşünmedik. Evlerimiz yine sıcak, çaylarımız taze ah bir de korkularımız olmasa!

Ve... Memlekete giriş...

Gül yüzüne düşse de kan,

Hüzün kaplasa da her cenahını,

Yaralı şehrim hoş buldum.

*Sevdam, çocukluğum, gençliğim,
Kabuk bağlasa da kolun dizin,
Yaralı şehrim hoş buldum.
Dar günler elbet bir gün geçer,
Memleket aşkı hüznün de olsa değer,
Yaralı şehrim hoş buldum.*

Öznur ÖZÖNCEL

ÇÖKÜŞTEN DOĞAN

Zafer TURUNG

Gecenin en ıssız vakitlerinde, içimde sebepsiz bir huysuzluğun tetiklemesi ile uyandım. Uyku problemlerimden dolayı geceleri belirli saatlerde uyandığım anlar olurdu. Uzun saatler su içmediğimi anlayınca, mutfığa gitmek için ayaklandım. Pencereden dışarı baktığımda, insanlar gibi binalarında uyumaya ihtiyacı vardı sanki her yer karanlık ve gecenin derinliğine gömülmüştü. Bir an yatağımın sarsıldığını hissetsem de buna pek aldırış etmedim. Uyku sersemliğiyle böyle hissettiğimi düşünmüştüm ve umursamadan mutfığa doğru yürüdüm. Evin tüm ışıkları kapalıydı, kimseyi uykusundan rahatsız etmemek için ışıkları açmayı sessizce mutfığa geçtim. Mutfak, akşamdan kalma dağınıklığıyla duruyordu. Akşam düzenlediğimiz doğum günü kutlamasının kalıntıları her yerdeydi. Masanın üstünde takvimin bugün ki yaprağı vardı sadece ve üstünde bugünü hatırlamak için yazılmış bir söz. “Bugün 6 Şubat annemin doğum günü.” Bir bardak alıp su doldururken evin tekrar sarsıldığını hissettim. Yavaş yavaş şiddeti giderek arttıkça, içimdeki korku ve gerilimde yükseliyordu. Evdekileri uyandırmama gibi bir şansım yoktu. Uykudan değil mezardan kaldıracak kadar etkili olmaya başlıyordu. Su koyduğum bardak yere düşünce içeri koşmaya başladım. Her yerden çığlık çığlığa bağırış sesleri duyuluyordu, bu bir doğum günü partisi gürültüsü değil hayatta kalma mücadelesi sesleriydi. Tüm ailem bir odada toplanmışken kimi dışarıya bakmaya çalışıyor, kimisi dualar okuyup yardım bekliyor, annem ve babam hepimizi kollarının arasına almışlar tüm bedenleriyle siper etmeye güvende olduğumuzu hissettirmeye çalışıyorlardı. Evimiz, babamın beni küçükken salladığı salıncak gibi bir sağa, bir sola gidiyordu. O kadar çok sallandı ki evimiz, dayanamayıp bir anda çöktü, hâlbuki babamın yaptığı salıncaklar her zaman sağlam olurdu hiçbir zaman düşmezdim.

Çöküntü anında kısa bir haykırıştan sonra uzun bir sessizlik oldu. Deprem, ona yenik düşenleri susturdu, ayakta kalanların sesiye tüm şehri inletiyordu. Az önce tüm ailemlle kenetlenmiş bu afete karşı direnirken, şu an neredeyim, hangi taşın altındayım, sağ mı ölü müyüm onu bile bilmiyordum. Belki de bir rüyadayım ve birazdan uyanıp kıyafetlerimi giyip okuluma gidecektim. Üstümde, annemin kolları varken şimdi binanın kolonları vardı, en fazla bir kişinin sığabileceği bir boşluktaaydım. Üzerime baskı yapan taşlar ve arada bir binanın çöküntü verince ağzım ve burnumdan girmesine mâni olamadığım tozlar, burada yok olmak istememe sebep oluyordu. Ama bunu yapamazdım. Daha yaşadıklarını bilmediğim, yaşasa bile şu an hangi taşın altında nasıl acılara direndiklerini tahmin edemediğim ailem için güçlü durmak ve direnmek zorundaydım. Belki onlarda şu an enkazın herhangi bir yerinde benimle aynı şeyleri düşünüyorlardı. Aynı çatının altında yaşayan mutlu bir aile iken şimdi aynı enkazın altında hayatta kalma mücadelesi veren bir depremzede olmuştuk. Aklım ailemde, kulaklarım etrafımdaki göremediğim insanların acı dolu seslerindeydi. Her yerden sesler geliyor, binanın geri kalan kısımları her çöktüğünde insan sesleri kesiliyordu ve bazı duyduğum sesleri bir daha hiç duyamıyordum. Gözlerim, sadece demirleri ve taşları görüyordu. Yüzüstü uzanıp bir yardım elinin gelmesini bekliyordum. Boğazımın kupkuru olduğunu hissettim. Zaten uzun saatler su içememiştım kim bilir kaç saat daha içemeyecektim. Sevdığım insanlar gözümün önünden geçiyordu birer birer. Ölüme hiçbir zaman bu kadar yakın olduğumu hissetmemiştim. Sürekli haberlerden gördüğüm ve ekranın diğer tarafına geçeceğimim hiç aklıma gelmediği deprem olayları, bu sefer beni ve ailemi yakalamıştı. Ailem için gözyaşlarım kuruyana kadar dua ediyor, gücümü toparlayabildiğim vakit çığlık atıp sesimi duyurmaktan başka bir şey gelmiyordu elimden. Küçükken her canım yandığında çıkardığım anne ve baba nidaları şimdi cevapsız kaldıkça içim kahroluyor, ağlamaktan harap olmuş gözlerimi kapatıp bir gün önce annem için yaptığımız doğum günü partisini düşünüp, daha da ağlıyordum. O mutlu anlara geri dönebilmeyi, her şeyden çok

istiyordum. Günler, enkaz altında geçip gidiyordu. Havaların soğukluğu iliklerime kadar işliyor, üstümü yorganlar değil betonlar örtüyordu. Aç ve susuzluğun verdiği hâlsizlikle uykuyla uyanıklık arasında gidip geliyor, belli bir süre uyuduktan sonra etrafımdaki seslerle geri uyanıyordum. Her gözümü açtığımda bulunduğum yeri anlamaya çalışıyor ve içinde bulunduğum duruma alışmaya çalışıyordum. Direncimi korumaya çalışsam da bedenim artık dayanamayacak hâle gelmeye başlamıştı. Çevremden farklı insanların sesleri duyuluyordu ve bu sesler imdat çağrısı veren sesler değildi, nerede olduğumuzu anlamak için var gücüyle bağırın ve yardıma gelen seslerdi. “Sesimi duyan var mı, sesimi duyan var mı?” Ortalığı inleyen bu seslere karşılık herkes avazı çıktığı kadar bağırıyor ve yardım istiyorlardı. Kalan tüm gücümle bağırıyordum, kupkuru boğazımdan denizler dolusu çığlıklar çıkıyordu. Buradan kurtulup, aileme kavuşma düşüncesi yüzümde tebessüm oluşturmuştu. Yakınıma insanların yaklaştığını fark ediyordum ve onların ayak sesleri geldikçe sesimi daha çok çıkarıp yerimi belli etmeye çalışıyordum. Tüm gücümle bağırdıktan sonra yerimi bulduklarında, kurtarmak için çalışmalara başlıyorlardı. Onlar çabaladıkça önümdeki engeller gidiyor ve az da olsa ayaklarını görebiliyordum demirlerin arasından. Beni görsünler diye bağırmaya başladım. “Buradayım buradayım, sizi görebiliyorum ne olur yardım edin.” Aramızda engeller olmasına rağmen birbirimizi görebiliyorduk, benimle iletişime geçmeye çalışıyorlardı. “Merak etmeyin sizi buradan kurtaracağız.” Hayat dolu sesiyle bu sözü söylemesi içimdeki umudu korumama sebep oluyordu ama aklım hâlâ ailemeydi ve onların enkazda olduklarını, kurtarmaları için yalvarıyordum. Buradan çıktıktan sonra onları göremeyeceksem ne anlamı vardı kurtulmamın. Her şeye rağmen iyi düşünmeye çabalıyordum kendimi. Yardım elleri uzanmıştı nasılsa, ailemle beraber buradan çıkıp yeni bir hayata başlayacaktık. Ailemiz yıkılmadıktan sonra evimiz yıkılsın önemli değildi. Saatler saatleri kovalıyordu ve artık buradan çıkmama çok az kaldığını çevremden gittikçe ışık almasından anlıyordum. Kollarımdan tutan insanlar beni yavaşça çekmeye çalışıyorlardı, etraftan başka

insanlar da gelince hep beraber beni çıkarıp enkazdan kurtardılar. El birliğiyle sedyeye yatırıp üstüme battaniye attıktan sonra müdahale edebilmek için buradan uzaklaştırmışlardı. Sedyeye üstünde soğuktan dişlerim titriyor, yarı açık gözlerimle çevremi bulanık görüyordum. Göz kapaklarımı, yorgunluktan kaldıracak gücüm kalmayınca derin bir boşluğa bırakmıştım kendimi. Uyandığımda, enkazın altında olduğumu düşünüyorum, çevreme bakmaya ve bulunduğum yeri anlamaya çalışıyordum. Yanımda benim gibi enkazdan çıkarılmış yaralı insanlar vardı. Bazıları acılar içinde kıvrılırken, bazılarının gözleri kapalı, durumunun ne olduğu belli olmuyordu. Dışarıdaki gürültülü sesler devam ediyordu. Her tarafta koşturan sağlık çalışanları vardı ve yanıma birileri geliyor bazı işlemler yapıp sonra başka yaralıların yanına gidiyorlardı. Can pazarı içinde kalıp bu acı tablo içinde gözlerim ailemi arıyor ve çadırındaki her yaralıya, ailemden biri olabilme ihtimaline karşı bakmaya çalışıyordum. Yüzü görünen kimse tanıdık değildi veya yüzü tanınmaz hâle gelmişti. Birde üstleri tamamen kapanan ve müdahale yapılmayan insanlar vardı. Aklıma gelen kötü düşüncelere ne kadar direnmeye çalışsam da sağlık çalışanlarından ailemle ilgili bilgiler almaya çalışıyor ama bir türlü akıbetlerini öğrenemiyordum. Günler çadırdan geçiyordu. Buraya getirilen her yaralıya merakla bakıyordum. Durumum iyileşmeye başlayınca, çalışanlardan yardım isteyip dışarıya çıkmak istedim. Zorla da olsa bu isteğimi yerine getirdiler. Çadırdan çıktıktan sonra üstüme verdikleri battaniyeye sarılıp oturdum. Karşımda, yıkılan şehri gördükten sonra, tüm bu olanlara üzülmekten başka bir şey gelmiyordu elimden. Yanıma biri gelip oturdu ve elini omzumda hissettiğimde ağlamam biraz kesilmişti. “Ağlamak çare olsaydı denizlerce ağlardım. Ailemden sadece ben kaldım, günlerdir arıyorum ama bulamıyorum, sağ mı, ölü mü olduklarını bile bilmiyorum.” Hiç tanımadığım bir insanın bu şekilde bana yaklaşmasını ve konuşmasını anlayamamıştım ama bunun üzerine pek düşünmedim. Sözleri, ben de daha çok düşünmeme sebep olmuştu. Şubat soğukluğunda konuşmuştu ve her cümlesi beni derinden etkilemişti. “Ben de galiba bir başıma kaldım.” Benim onun gibi uzun

cümle kuracak hâlim yoktu, donuk duruşu ve sesiyle mırıldanıp duruyor kimsesi kalmadığı için benimle konuşmaya çalışıyordu. Gözlerimiz enkaz görüntülerinde, yan yana boşluğa bakıyor, yüreğimi daha da yakan cümlelerini dinliyordum. “Nasıl bir şey biliyor musun, dışarıso soğuk ama eve giremiyorsun, bitkin düşmüşsün ama uyuyamıyorsun, karnın aç ama lokmalar boğazında düğümleniyor, yiyemiyorsun. Ölmedin belki ama gördüklerin, duydukların ölmekten beter hissettiriyor. Arkadaşlarının ölüm haberine tepki bile veremiyor, hüngür hüngür ağlamak istiyor ama ailen için güçlü durmak zorundasın yapamıyorsun, psikolojik olarak öldüğünü herkes görüyor ama sen fark edemiyorsun.” Ondan bu sözleri duydukça hayatta sahip olduğum onca iyi anıların değerini düşünüyordum. Yaşamının bu kadar lüks olduğunu bilseydim, hayatımda mutlu olduğum her anın tadını çıkarırdım. Sevdiklerimle daha çok zaman geçirir, her şeyin değerini daha iyi bilir ona göre yaşadım. Şimdi tüm keşkelerim toprak altında, bense, benim gibi yapayalnız kalmış bir depremzedeyle omuz omuza, dertlerimizi yan yana paylaşmaya çalışıyorduk. Başka bir yaşamda, aileme kavuşma hayaliyle bu çadır kentte, her gün ağaran saçlarımla o günleri bekliyordum. Kendi hikâyesini anlattıkça onu dinliyordum, dinledikçe o daha da anlatıyor ve benim ufak yaralarla bu enkazı atlattığımı, ondan duyduğum hikâyelerle, elimde olanların değerini bilmemi istiyor diye düşündüm. Ama yine de anlatmasını bozmuyordum. Günlerdir enkaz altında olduğum ve ailemden ayrı, bir başıma kaldığım dışarıdan belli olmuyordu galiba, Her ne kadar yaralarım ve kayıplarım belli olmasa da içimdeki acılı sesleri durdurmaya kimsenin gücü yetmezdi. Ben de onun gibi içimdekileri dışarı vurup bir parça da olsa derdimi paylaşabilmek isterdim ama ne bunu yapacak hâlim vardı ne de ben dışı dönük duygularımı paylaşabilen bir insandım. Yanında, sessiz kalıp dinlediğimden ötürü yavaşça benden uzaklaşmaya başladı. Kal burada, kal ve yalnızlığımızı paylaşalım demeyi, anlattığı hikâyeler ruhuma dokunup beni paramparça etse de onu dinlemeyi isterdim. Yalnızlığımız gibi dertlerimiz de paylaşılınca eksilir miydi? Ya da daha çok üstümüze

yapışıp umudun kapısını sonuna kadar kilitleyip bizi içeri koymaz mıydı? Ne olursa olsun burada, hiçbir tanıdık insan yüzünün olmadığı yerde, yanımda biri benimle konuşacaktı. Ben bunları düşünürken kendisi çoktan gitmişti. Bense üstümdeki battaniye ve içimdeki dertle çadıra geri dönüp yerime geçmiştim. Yattığım yerden çevreme bakınca, bunca insanla aynı yerde yaşadığımı görmek ve kendi evimde tek başıma kaldığım odamı hatırlamak, bana bu hayatı sorgulama fırsatı vermişti. Her zaman temiz çarşafarla uyumaya, yastığımın yumuşak olmasına, pencerenin önündeki perdeleri, gökyüzünü görebilmek için açmaya dikkat ederdim. Şimdi, yattığım yerin kıymetini bilmekten başka çarem yoktu. Ne gökyüzüne bakıp hayal kurmak için sahip olduğum pencere, ne de bana verdikleri yatağı ve yemekleri seçme şansım vardı. Bazı şeylerin değerini anlamak için kaybetmek gerekiyordu belki de. Kaybetmeden değerini anlamamız gereken en önemli şeyin yaşamak olduğunu burada öğrenmişim. Geriye dönüşün olmadığı bir kayıptı çünkü. Elinden kayıp giderse tüm dünya bir araya gelse kurtaramazdı. Aklım bu düşüncelerde ve ailemin akıbetinde gidip geliyordu. Her geçen zaman, psikolojimi daha da yıpratıyor, geceleri kabuslar görüp uyanıyor, hâlâ enkazın altında olduğumu, etrafımdan yardım isteyen insan seslerini duyuyor, aniden uyanıyordum. Bazen ise ağlayarak uyandığımı, etrafımda sağlık çalışanlarının olduğunu ve beni sakinleştirmeye çalıştıklarını hatırlıyorum. Tek başıma ayakta kalabilecek kadar sağlıklı olduğumu hissettiğimde artık bu çadırdan çıkıp enkaz bölgelerine gitmeyi, ailemi aramak için elimden geleni yapmayı istiyordum. Sağ bulamazsam bile, her gün yanına gidip dualar okuyacak, mezarlarının yerini bilecektim. Bu can pazarı kalabalığında tüm gücümü toplayıp evimizin olduğu bölgeye gelmişim. Enkazdan çıkarıldığımda, sedye üstünde gözlerim bulanık şekilde gördüklerim hiç değişmemiş, arama çalışmaları hâlâ devam ediyor, insanlar koştura koştura yardım etmeye çalışıyorlardı. Gördüğüm her insana ailemi soruyor, tanıyabilmeleri için yüzlerini tarif ediyordum. Hiç kimse istediğim cevapları vermeyince umutlarım gittikçe tükeniyordu. Çevreme baktığımda tüm hayatım gözümün

önünden geçiyor, çocukluğumdan beri yaşadığım mahallenin şimdi bir enkaz bölgesine dönmesi içimi paramparça ediyordu. Böylesine kara tablonun içinde, yalnızlığı iliklerime kadar hissediyordum. İnsanların yanında çalışmalara katılınca artık aklımda sadece kendi ailem yoktu, her çıkardığımız insandan sonra gözyaşlarıma mâni olamıyordum. Kısa zaman önce aynı enkazın altında olduğum düşüncesi aklıma geldikçe yorgunluk hâlsizlik demeden var gücümle insanları bu durumdan kurtarmak için elimden geldiğince koşturuyordum. Herkesten daha çok yorulan ve bitkin olan insanların şu an enkazın altında olan kişiler olduğunu en iyi bilenlerdendim çünkü. Her yerde farklı farklı hikâyelerin çöküşü vardı ve bu hikâyeden doğan onlarca yaşam hikâyesine şahit olmak beni burada tutuyordu. Hep birlikte uzun süre uğraştığımız bir insanı enkazdan çıkarıp sedyeye koyduk, ardından depremzedeyi güvenli bir yere çekmek için götürdüklerinde bir takvim yaprağı düştü önüme, depremin başlangıç tarihi yazılıydı ve üstündeki tozlarını sildiğimde üstündeki yazıları okuyabilmiştim. “Bugün 6 Şubat annemin doğum günü.”



GÖĞÜN VE YERİN ARASINDA UMARSIZCA ÖĞÜTÜLMEK

“Hayatta kalanlar, ölüleri düşünmeye devam eder.

Öyle ya da böyle, bu böyle devam eder.”

Drive My Car

Armen KORKMAZ

Kışın olağan soğukluğuyla yaşandığı, sıradan günlerden biriydi beş şubat. Kısa tatilimiz o gün bitiyordu ve sonraki gün okullarımıza dönmüş olacaktık. Kapalı depresif havaya rağmen dışarı çıkmakta hiç tereddüt etmeyip en yakın AVM’den kendime bir çift eldiven ve iki hikâye kitabı satın aldım. Henüz kaldırılmayan yılbaşı süsleri büyük caddenin girişindeki vitrinlerden ve kavşaktaki ışıklı ağaçlardan ne de tatlı görünüyorlardı. Alışveriş dönüşü hava açmış, öğlenki soğuktan eser kalmamıştı.

Güneş yüzünü don tutmuş karlı bahçe yoluna, yalnızca bir iki defa gösterdi ve mozaik taşlar adeta klorakla yıkanmış gibi, pırl pırl parladı. Yol boyu gövermiş küçük çam ağaçları da güneşin alacasından ve ısısından aldığı canla tıpkı insanlar gibi silkelendi ve karlarından temizlendiler.

Eve girdiğimde tatlı anneciğim kahve molası vermişti kendine, sabırla minik parmak lahanalar sarmış ve tencereyi ocağa sürmüştü çoktan. Önceki yıl kalbi teklemiş ve o sıralar iyi olan babam ise açık çay ve etemekleriyle yetiniyordu anneme eşlik ederken.

Odama geçip biraz uzandım. Aldığım hikâye kitaplarını inceledim ve ilk önce hangisini okuyacağıma bir türlü karar veremedim. Abim eve her zaman olduğundan erken döndü. Birlikte yemek masasını hazırladık ve ailecek yemeğe geçtik. Babam sofrada ilk defa hastalığını öne sürmeden heyecanla dolu bir tabak istedi. Bunu duyan annemin neşesi hemen yerine geldi ve karşılıklı iltifatlaşıp gülüştüler. Yemek sırasında

ablam görüntülü aradı. Muzırlık yapıp sevdiği sütlü tatlıyı gösterdim masadan. O da nazlanıp şirinlik yaparak önümüzdeki hafta bizi ziyarete geldiklerinde aynı menüyü görmek istediğini söyledi anneme. Bebek yeğenimin yeni kesilmiş perçemi oval yüzünü iyice ortaya çıkarmıştı. Nezleden kızarmış burun delikleri hapsirdikçe genişliyordu ve elinde oyuncayıyla ekranda bir görünüp bir kayboluyordu.

Şirin yuvamızın içi, özellikle yemek yediğimiz salon, tavandan salınan avizenin kısıtlı ışığına rağmen dünyanın en aydınlık ve en sıcak yeriydi o sırada. Etrafıma merakla bakındım, köşe sınırlardaki ledler yanmıyordu ve kombi ılık konumdaydı. Kardeş, ana, baba, birlikte yan yana, emeğin fark edildiği ve değer gördüğü, sevginin cömertçe ifade edildiği, “büyük” bir aileydik, öncesinde ve o anda. Ocağımız, kurmayı başardığımız derin bağlarla, aydınlanmış ve ısınmıştı mutluluktan.

Şimdi, anneme ne için olduğunu bilmeden, uzun uzun özlemle baktığımı hatırlıyorum. Babamı art arda soru yağmuruna tutarak, hiç hoşlanmadığı siyasi konularda epeyce darlamıştım uyumadan önce. Abim sınav tarihini hatırlatıp tatilin bittiğini ve daha çok çalışmam gerektiğini tekrar etti. Odama geçip rutin testlerimi çözdüm. Arkadaşlarımın mesajlarına cevaplar yazdım, en çok sevdiğime kalpli ve öpücüklü iyi uykular mesajı yolladım. Ve kitabın sunuş bölümünü okuyup bitirmiştim ki beklenmedik bir şekilde üşümeye başladım. Hava birdenbire ayaza kesmişti, pijamamın üzerine uzun kadife sabahlığımı giyinip yeniden yatağa geçtim. Isınır ısınmaz uyuyakalmışım.

Ne kadar uyudum bilmiyorum, korkunç bir sarsıntıyla uyandım. Kırılma ve çatırdama sesleri eşlik ediyordu sarsıntıya. Annem, “Uyan Çiçek.” diye girdi odaya, “Eviden hemen çıkıyoruz.” dedi ardından. Abim annem kapıya yönelmişlerdi ki, merdiven duvarları aniden çöktüverdi basamaklara. İçeriye doğru hızla odalardan birine yöneldik, babam o sırada koridorun diğer ucundaydı ve yüksek sesle dualar ediyordu. Dışarıdan boğuk çığlık sesleri yükseliyordu. Dünya başımıza yıkıldı o anda, tavan ve duvarlar kırılıp üzerimize çöktüler. Annem abim ve ben yan yana, uzun bir süre sessiz ve baygındık. Sonra bir toz bulutunun içine uyandım canım hiç yanmayarak, kirpiklerimdeki

tozu savurmak için ellerimi kullanamıyordum hiçbir şekilde. Ben de nefesimi üfledim birkaç kez dışarı doğru ve gözlerimi hızla kırıştırtıp açtım ki, tozu dağıtıp daha iyi görebileyim. Ağzımdan sadece “an” hecesi çıkabildi, iki kez art arda, korkudan dilim tutulmuş olmalıydı bir nefeste “Anne!” diyemedim.

Sesler çatırtılar duyup kısa süreli uykulara dalıyordum, rüyalarımnda bu korkunç depremin rüya olduğunu görüyor ancak uyandığımda gerçek olduğunun farkına varıyordum. Kaçınıcı uykum ya da bağımlılığım olduğunu bilmiyorum, derin olan birinde yeniden güçlü bir sarsıntıyla uyandım. Bu artçı sayılmayacak şiddetteki deprem, elbette ikincisi olmalıydı. Yıkıntılar arasındaki sıkıştığım alan yön değıştirmişti o sarsıntıyla ve artık dalmıyor, uyuyamıyordum. Biraz dayanmam ve umutsuzluğa düşmemem gerektiğini düşünüyor, hepimizin çok kısa sürede bu yıkıntılar arasından çıkarılacağımıza inanıyordum. Üst kat ve yan kat komşularımızdan tanıdık olanlarının seslerini işitiyordum arada bir. Düşüncelerim allak bullaktı. Konuşabilirsem ve yardım için dışarıdakilere bağırabilirsem eğer, onlara ne söyleyeceğimi hiç bilmiyordum. Misal, ablam yetişebilmiş miydi Malatya’dan buraya, ya buradaki akrabalarım da bizler gibi yıkıntılar arasında mı kalmışlardı ki her yer böyle sessizdi. Ablam sesimi duyduğunda ve bana sorular sorduğunda, annemin, babamın, abimin sessizliğini o sırada neye yoracaktım ve o bitik hâlimle bunu nereden bilebilirdim? Gerçekliğin rüya ve düşlerle karartıldığı, kendimin bile cevaplayamadığı tuhaf sorular, o son sıcak hatıralarımıza karışıp gidiyor, beni sakinleştiriyordu.

Çok susamış ve acıkmış olduğumu hissettiğim bir sırada ambulans sirenlerini duydum ve çok heyecanlandım. Yıkıntıların arasındayken aylar geçmiş gibiydi. Sahi, kurtarma ekipleri nerede kalmışlardı ve neden bu kadar gecikmişlerdi ki? Çok sıkıldığım zamanlarda boş gözlerle izlediğim tavan o an gözlerimin önündeydi ve yıkılırken kabaran bölümlerini haritalardaki kıtalarla özdeşleştirmeye çalışıyordum, umutsuz düşüncelerimi kovmak ve susuzluğumu bastırmak için. Bacaklarımı hissedebiliyordum ellerimi yumup açabiliyordum. Ellerimle bir parça simidi bölerek ağzıma götürmenin

hayaliyle, durmadan egzersiz yapıyordum.

Ah on sekiz yaşım, gençliğim. Sevgi dolu iyi kalbim. Bu dünyanın insanlarıyla ve tabiatla çok az tanışıklığıma rağmen onlarla bütünleşip hiç kopmak istemeyişim. Felaketlere yıkıma savaşa ve ölüme hiç hazır olmayan ruhum ve körpe bedenim.

İşte o altıncı gün, çıkarılmamıza ramak kala, bize ulaşan ekiplere, kuruyan dudaklarımla enkazın altında neler yaşadığımızı, ümitle nasıl beklediğimizi usul usul anlatmayı düşündüm. Yapamadım. Kıpırtısız yatıyordum bana dokunduklarında, gücüm tükenmiş ve gözlerimin ferisi sönmüştü çoktan. Ablamın gözyaşları ve haykırıışları karşısında, çıkarılıp yan yana dizildik.

Üzerinden tam iki yıl geçti, ilk gittiğimizde Safvan Türbe, tüm güzelliğiyle bana Büyükada'yı hatırlatmıştı. Tüm çevreyi sanki onun kıyılarından izliyordum. Şehir, batı yönünde çok ötelere görünüyordu, Nemrut Dağı, Karakuş Tepesi ve Eski Samsat, doğumuzda kalmışlardı. Annem babam ve abim, ne çok huzur bulmuştuk orada kaldığımız sürede.

Ayrılık apansız çalmıştı kapımızı. Deprem, bizi ve başka nicelerini sevdiklerinden ve hiç kopmak istemediğimiz o şirin çehreli dünyadan ötelere savurmuştu. Bizce artık ayrılığın diğer adı, deprem demektir. Geride kalanların ve bizim kendimizle birlikte, gittiğimiz yerlere götürdüğümüz onulmaz yürek sancısı.

Şimdi o türbede, dağın eteklerinde abim ve ben, anne babamın yanı başımızda, bizi halkaladığı ve tek bir an sevmekten geri durmadığı toprağımızda, sonsuz uykudayız.



ENKAZLARIN YANKISI

Duygu ÖZDEMİR

Tarih: 6 Şubat saat: 04.17

Bugün sabah olmayacak. Bu andan itibaren bölge için gün aylarca doğmayacak. Bu büyük sarsıntıyla milyonların hayatı değişecek. Yüz binlerce kişinin ömrü sona erecek. Hayat asla eskisi gibi olmayacak.

Tarih: 6 Şubat Saat: 04.23 Konum: Kahramanmaraş

Neredeyim?

Bir şey oldu. Hatırla, hatırlaa... yatmıştım normal bir gündü. Sabah okul vardı. Ah!

Bacağında bir acı...

Anne, annee! Anne neredesiniz? Baba! Abla! Canım yanıyor, canım çok yanıyor. Bacağım sıkışmış. Bir dakika... Hâlâ yataktayım. Hadi, hadii! Hatırla.

Ah, sarsıntı! Çok şiddetliydi. Hayatımda hiç böyle bir şey hissetmemiştim. Ben derin uyurum. Kış uykusuna yatmış bir hayvan misali uyurum ama beni bile uyandırabilecek güçteydi. Sonra, sonraa... Yatakta doğruldum, etrafa bakındım. Eşyalar zangır zangırdı. Anneme seslendim ama cevap alamadım çünkü o an dünyam karardı.

Koca dünya ilk defa gerçek anlamda başımıza yıkıldı.

Tamam. Sakin olmalıyım. Deprem olmuş. Ev yıkıldı. Birazdan gelip beni bulurlar. Aman

Allah'ım ya ailem! Anne, babaa! iyi misiniz? Ses verin. Ablaa! Beni duyuyor musunuz? Allah aşkına cevap verin annee! Rabbim sen onları koru. Neden ses yok? Saatler geçiyor ya da dakikalar. Zaman kavramı çok yabancı. Hava soğuk, üşüyorum. Bacağım yavaş yavaş hislerini yitiriyor. Neden hâlâ gelmediler? Yoksa beni mi unuttular? Ah belki de annemler çıkmıştır. Lütfen çıkmış olsunlar!

Sakinleş sakinleş... Anlaşılan bir süre daha buradayım. Bir dakika o da ne? Allah'ım sen koru! Sarsıntı! Çok şiddetli. Çok, çok güçlü. Ahh kolum ezildi. Ya Rab biz neyin içindeyiz? Dışarının hâli nedir? Neler oluyor? Başıma bir şey çarptı. Tanrım çok yorgunum. Gözlerim yavaşça kapandı.

Tarih: 6 Şubat 2023 Saat:08.17 Konum: Samsun

Off geldi işte o berbat okul sabahı ya! Ağlamak istiyorum. Off of!

Söylene söylene uyandım. Elimi, yüzümü yıkayıp üzerimi değiştirdim. Mutfağa gidip “Anne ben gitmek istemiyorum ya!” dedim. Bir gariplik vardı annemde. Şaşırdım. Meraklandım. Sonunda konuştu. “Kızım neler oldu gece!” dedi. Ailevi bir şey sandım, oturdum masaya. “Deprem oldu.” dedi. İstanbul depremi sandım. Uzmanların yıllardır bas bas bağırdığı o deprem sonunda oldu sandım. “Nerde oldu?” dedim. “On bir il yıkıldı yavrum.” dedi. 10 dakika önceki saçma sapan dertlerim geçti bir anda gözümün önünden. Koştum televizyonu açtım. Çıkan ekranla baktım. Gördüklerim o anda yüreğimi parçalamaya yetti.

“Evet sayın seyirciler! Türkiye bugün yüzyılın felaketine uyandı. Sabah 04.17’de Doğu bölgesi resmen felaketi yaşadı.”

Başka kanal...

“Tam on bir ilde yaşanan felaket ülkeyi adeta şoka soktu.”

Sen koru Ya Rabbim!

Başka kanal.

“Kahramanmaraş Adana, Adıyaman, Hatay, Osmaniye, Gaziantep, Şanlıurfa, Malatya, Diyarbakır, Kilis, Elâzığ. Tam On bir il. Ülkemiz bu sabaha büyük bir yıkımla başladı. Türkiye bugün yeni bir güne uyanamadı sayın seyirciler. Vatandaşlarımız, dostlarımız, arkadaşlarımız, canlarımız... milyonlarımız enkazın altında. Yıllar sonra aynı ses, aynı feryat: “Sesimi duyan var mı?” Haberi alan yakınlar perişan. Gelebilen herkes gelmiş enkazın başında eşine, dostuna, canına, ciğerine yalvarırcasına sesleniyor. Hep aynı ses. Yürekte umut, gözde yaş dilde dua. “Allah aşkına ses verin, yalvarırım cevap verin!”

Sesimi duyan yok mu?”

Diğer kanal.

“Evet sevgili izleyenler. Yollar kapalı, telefonlar çekmiyor. Yakınlarına ulaşmaya çalışan vatandaşlarımız her yolu deniyor. Beyefendi! Merhaba, siz kime ulaşmaya çalışıyorsunuz? Adam hıçkırığa hıçkırığa ağlıyor. Feryat yükseliyor. “Eşimle kızım. Ben şehir dışına çıkmıştım. İki de Hatay’da. Ulaşamıyorum. Haber yok! Bilgi yok! Yol yok! Araba yok! Gitsem gidemiyorum, burada kalamıyorum. Kızım daha bebek! Ne hâldeler öğrenemiyorum.”

Başka kanal

“Can kaybımız an itibarıyla 1496’ya yükselmiştir. Enkaz altında milyonlarca canımız bekliyor. Bir dakika Maraş’a bağlanıyoruz. Şu anda baba ve iki çocuğundan gelen sesle bölgeye yoğunlaşıldı. 4 kişilik bir aile. Anne, baba ve iki çocuk. Anneden ses yok.”

Tarih: 6 Şubat 2023 Saat: 09.56 Konum: Adıyaman

“Büyük bir şok içindeyiz. Çok geniş bir saha. Gönüllülerimiz en hızlı biçimde bölgelere ulaşmaya çalışıyor. Çok fazla bina yıkılmış. Çılgınlık, ağlamalar, yardım nidaları. Rabbim sen bize güç ver de yetelim bunca insana.”

Çabalar, uğraşlar, kan, ter, gözyaşı ve nice emek... saat 11.26

“Buldum! Ulaştık. Sedyeyi getirin. Merhaba minik. Adın ne senin?” Tanrım içimden çılgık atmak geliyor. Bağırarak, tüm bu enkazı yumruklamak istiyorum. Kafamı bu minicik bedenlerin üzerindeki koca koca betonlara vura vura ölmek istiyorum. Sakin olmalıyım. Bu güzel saçlı, deniz gözlü küçük kızı korkutmamalıyım. “Elif” Ah o sesi! Ne kadar da cılız çıktı öyle. O tatlı sesi nasıl da yorgun kuzumun! “Ben geldim Elif. Geldim abicim. Korkma tamam mı? Yanındayım. Bırakma elimi.” “Ablam nerde?” Ne cevap verilir şimdi buna? Ablan melek oldu denir mi küçücük yavruya? Hatta sadece ablan da değil tüm ailen gitti Elif denir mi şimdi? Ne yapacak bu çocuk bundan sonra? “Onları senden sonra çıkaracağız Elifciğim. Hadi gel bakalım. Yavaş yavaş...”

Tarih:6 Şubat 2023 Saat: 14.37 Konum: Kahramanmaraş

Yavaşça gözlerim açıldı. Ah hayır! Hâlâ enkazdayım. Nerede bu insanlar? Çok fazla ses var. Feryatlar, figanlar... Annee!

Artık bacağımı hissetmiyorum. Kolum morarmış canım çok acıyor. Bunca ses içinde duymaya muhtaç olduğum birkaç sesi duyamıyorum. Sahi soğuk muydu bizi öldüren, karanlık mıydı? Yoksa biten umut muydu? Canım dediğin insanlardan alamadığın ses miydi? Bunca sesin arasında hissettiğimiz derin yalnızlık mıydı? Bilemedim. Donacak gibiyim. Çok üşüyorum. Gözlerim yeniden kapanıyor.

Tarih: 7 Şubat 2023 Saat: 11.16 Konum: Hatay

“Ben dün akşam çıktım. Dört tane çocuğum vardı içerde. İki öldü! Birinden ses yok. Yok! Oğlum iki yaşındaydı. Bıcır bıcır. Ay gibi yüzü vardı. Mosmor olmuş çocuğum! Kızım çok çalışkandı. Kimseye zararı yoktu. Donarak öldü! Konuştum, tam beş saat konuştum! Yavrum ölene kadar konuştum! Anneyim ben! Ölüşünü dinledim de çekip alamadım kızımı! “Annem” dedi. “Ben çok yoruldu” dedi. “Dayan kızım” dedim. Ezilmiş yavrum ne kadar dayansın! “Üşüyorum anne” dedi. Bir battaniye örtemedim üstüne. Şimdi kefen bile bulamadık. Kefen diye o battaniyeye sardım çocuğumu! Kırıldı kolum kanadım. Gittii! Ne evim kaldı ne çocuklarım.”

Tarih: 8 Şubat 2023 Saat 19.12 Konum: Malatya

“Evet sayın seyirciler. Şu anda kameralarımıza genç bir babanın hâli yansıyor. Kızı ve eşi enkaz altında. Çocuğuna ait birkaç parça kıyafet ve oyuncak var ellerinde.”

Adam acısını atabilmek adına bağırip ağlayarak olduğu yerde zıplamaya başlar. Bir anda diz çöker. Başını göğe kaldırır. Bağıra bağıra ağlar.

Tarih: 9 Şubat 2023 Saat: 05.42 Konum: Adana

“Sesimi duyan var mı?” Sessizlik. Bir, iki, üç...

“Sesimi duyan var mı?” Günlerdir aynı ses. Birbirinden farklı bölgelerde birbirinden ayrı kişilerden çıksa da söz aynı söz “Sesimi

duyan var mı?” Bir cılız ses peşindeyiz. Oynayan bir taşın izindeyiz. Ufacık bir soluk arıyoruz. Azıcık bir umut istiyoruz. 0 yeter ki ses versin biz burada tüm dünyayı sustururuz.

Tarih: 9 Şubat 2023 Saat: 07.36 Konum: Hatay

“Kalacak yer yok, yiyecek yemek yok. Hava soğuk. Çoluk çocuk milletin hâli perişan. Üşüyoruz, elektrik yok, su yok. Şehir bitti resmen. Hâlimiz hâl değil. Sürekli yeni bir sarsıntı.

Geceleri uyuyamıyoruz. Gece gündüz aynı sesler aynı görüntüler. Bir kısım “Sesimi duyan var mı?” Diye umut peşinde, bir kısım “Yardım edin!” diye enkazlardan son nefesine kadar avaz avaz yardım eli umudunda. Bakın etrafınıza. Her taraf ceset torbası dolu. İnsanların gün boyu arşınladığı sokaklarda şimdi aynı insanlar sere serpe yatıyor. Kimin aklına gelirdi ki bir gün bu sokaklarda konu komşu ölmüş yatacak olduğu?

Tarih: 10 Şubat 2023 Saat: 21.14 Konum: Samsun

“Sesimi duyan var mı?”

“Duyuyorsan bir yere vur!”

Günlerdir aynı cümleler dudaklarda. Ekranlarda bas bas bağırın sözcükler! Ne hikâyeler bitti şu enkazlarda. Düşününce bu günler de geçecek ama bitmeyecek. Dünya elinde bir paket bisküviyi çocuklarım enkazdan sağ çıksın da onlara vereyim diye bekleyen babayı da ölen kızının yanında günlerce oturan babayı da sırf yardım edemediği için çıkardığım sestem umutlanmasınlar diye gece karanlığında parmak ucunda sokakları geçen ve bunu anlatırken utancından neredeyse ağlayacak olan gazeteciyi de annemi de çıkarın diyen çocuğu da haberleri sunarken ağlayan spikerleri de unutmayacak. Ki unutursa yazıklar olsun ona.

Ben izledim durdum.

Hiçbir kusuru yokken yıkılan binaları görünce acizliğimizden utandım. Onun bunun hatasından, çalıp çırpmasından yıkılan binaları görünce insanlığımдан utandım. Onlar betonların içinde can çekişirken ben yattığım sıcacık yatağımdan utandım. Yediğim yemek dizildi boğazıma, içtiğim bir yudum sudan utandım.

Ben o haberleri izledikçe o enkazlarda kalmak istedim. Hatta ben orda ölmek istedim. Ölmenin yaşamaktan kolay olduğu bu felakette aynı acıları yaşayıp yok olup gitmek istedim.

Giden gitti, kalan bitti.

Ben tanımadığım insanlar için tükendim. “Böyle olmamalıydı.” Dedim, sustum.

Tarih: 1 Şubat 2023 Konum: On bir ilin her biri

Bölge perişan. Çadırlar... Her yerde insan. Her yerde enkaz. Sürekli artçı sarsıntılar. İnsanlar korkuyor. Her sarsıntıda akılları başlarından gidiyor. Türkiye'nin dört bir yanından yardım yağıyor. Tüm ülke ayakta. Vatandaşımız tek yürek. Ne kin kaldı ne haset...

Günler hatta haftalar sonra (Ne demiştik zaman kavramını yitirdik.) Konum: Kahramanmaraş İnsan alışır. Ben buna alışmam diye bir şey yoktur. “Kimi acılar içimizden geçer, kimi anılar üstümüzden...”

Bizler bu yıkıma bile ayak uydurduk. Nice insanları kurtardık. Daha niceleri artık aramızda yok. Binlerce aile yok oldu. Onlarca aile tam manasıyla yok olmasa da artık asla doldurulamayacak bir eksikliğe hapsedildi.

Evler yıkıldı, şehirlerin büyük oranı haritadan silinip gitti. “Her taraf beton yığını.” diye söylenirdik ya artık beton kalmadı. Ama o bölgede hayat da kalmadı.

Ölmenin yaşamaktan daha kolay olduğu bir felaketti. Enkazdan kurtulanlar kabuslarından kurtulamadı. Yaşamaya devam etse de duygusal ve ruhsal olarak o enkazdan asla çıkamadı.

Yakınlarını kaybedenler onların olmamalarına alıştı ama içlerindeki o özlem dolu eksiklik günden güne arttı.

Hayat normalleşmeye çabalıyor. Okullar açıldı mesela ama sınıflar dolusu çocuk öldü. “Anne bugün okula gitmeyeyim!” diye izinler koparmak için uğraşarak eninde sonunda o okula gidecek sonra istemeye istemeye gelmemiş gibi ortama uyum sağlayıp gün boyu şen şakrak okula neşe saçacak on binlerce çocuğun mezarında çiçekler

açacak bundan sonra. Minik yavrular ne de güzeller ki girdikleri iki metre toprakta açan çiçekler bile nasıl da yaklaşıyor üstlerine.

Büyüklerse eskiden işe giderdi. Söylene söylene sabahın köründe kalkarlardı. Şimdi birçoğunun iş yeri de yok iş arkadaşları da. Hatta belki de bakmak zorunda oldukları bir aileleri de yok.

Gönüllülerin birçoğu işlerini tamamlayıp evlerine döndü. Ama gördükleri vahşet içlerinde dehşet yaralar açılmasına sebebiyet verdi.

Ah bu arada bu kısmı kimin gözünden okuduğunuzu merak ediyorsanız eğer ben hikâyenin başındaki depremzedeyim. Kırk sekiz saat sonra çıktım. Annem, babam ve abim öldü. Ablam aylardır yoğun bakımda. Benimse bacağı kesildi.

Artık bir evim yok.

Annem ve babam yok.

Abim yok.

Ablam ne olacak bir fikrimiz yok.

Benim artık bir bacağı yok.

Aslına bakarsanız aylar önce benim hiçbir eksiğim yokmuş. On altı yaşında ve her şeye sahipmişim. Şimdi de 17 yaşındayım ve hiçbir şeyim yok. Hâlâ çocuk sayılıyorum ama omuzlarımda 70 yaşında birinin yükünü hissediyorum. Akrabalara yük olmamak, sınava hazırlanmak ve yaşamak adına uğraşıp duruyorum. Unutmayı denemiyorum bile artık çünkü bunu asla başaramayacağımı çok iyi anladım.

Burada birkaç sayfa bir şey anlatabildim. Çünkü yaşadıklarımı anlatmak bana imkânsız geliyor. Özetlemek gerekirse yarı ölü depremzedeler olarak her birimizin hikâyesi kendine kalacak. Ölen depremzedeler zaten anlatmayı dahi deneyemeyecek. Asrın felaketi asırlık yaralar açarak bitti ama gitmedi. Tek temennimiz bir yenisinin yaşanmaması. Ve malzmeden çalan değerli ustalarımızla kıymetli müteahhitlerimize sesleniyorum. Siz çalın ya. Yapın uyduruk binalarınızı. Cebiniz para görsün. Biz ölürüz.

RUZ-İ MAHŞERDE GÖRÜŞÜRÜZ

Safiye SAMYELİ

Otuz beş gün önce sezaryenle doğum yapmış, henüz kırkı bile çıkmamıştı Mine'nin. İlk bebekleriydi kızları İnci. Üzerine titriyordu eşi Kemal ile birlikte. Evleneli on iki yıl olmuşlar ama cennet bahçesinden bir gün bahşetmemişti bugüne kadar Yaradan kendilerine. Uzun süreli bir tedavinin ardından gebe kalmıştı Mine. Dokuz ay on gün, sanki bir asır gibi gelmişti kendilerine. Kızları İnci'yi kucaklarına aldıkları gün, sevinçten yaşlar salıncak kurmuştu kirpiklerine. “On iki yıl sonra bir oğlu olmalı, benim oğlumun” dese de Halime Nine. Allah bir kız çocuğu bağışlamıştı oğlu ile gelinine. İnci uslu bir bebektir, karnı tok, altı kuru olunca saatlerce uyur hiç eziyeti olmazdı annesine. Otuz beş gündür aynı tempo ile devam ediyordu yaşamları Mine ile Kemal'in ama bu gece huzursuzdu İnci, ne yapsa kızını susturamıyordu Mine. Her gece saat 03.30 ile 04.00 arası uyanır annesini emer yeniden derin bir uykuya dalardı ama bu gece o minicik kirpikleri vuslata ermemişti bir türlü nedense. Kızı hırçınlaştıkça ne yapacağını şaşırıyordu taze anne. Bir taraftan kızını emzirmeye çalışırken bir taraftan da “belki gaz sancısı vardır,” düşüncesi ile eşi Kemal'i dürtükledi dirseği ile.

“Kemal... Kemal uyan hayatım aç gözlerini lütfen. İnci hiç uyumadı bu gece.”

Kamuda memur olarak çalışan Kemal derin uykunun kollarındaydı, gün boyu koşuşturmaktan pestili çıkıyordu adeta ama karısının sesini duyunca hazır kıta askeri gibi aya dikilmişti adeta.

“Hayırdır gülüm, ne oldu, nesi var İnci'nin?”

“Bilmiyorum Kemal, bilmiyorum. Ne yaptım susturamadım, bu saat oldu hâlâ uyumadı İnci bu gece. Acaba diyorum gaz sancısı

olabilir mi, bu huysuzluğun nedeni? Mutfak tezgahının üzerinde gaz sancısı şurubu var, rica etsem onu alıp gelebilir misin sessizce? Yalnız dikkatli ol, sakın ses çıkarma Halime annem uyanmasın, birde onun kapisini çekmeyelim şimdi gece gece.”

Mine erkek torun bekleyen ama İnci'nin doğumu ile hayalleri suya düşen kayınvalidesinin yersiz sözlerinden iyiden iyiye yılmış daha fazla duymak, dinlemek istemiyordu. Tam on iki yıl beklemişlerdi bu anı, üstelik kucak dolusu da masrafları olmuştu. Kız ya da erkek ne fark ederdi ki, ikisi de evlat değil miydi sonuçta? Kör tırnağını yaratmaya kudreti yoktu hiç kimsenin ama bunu bile bile yine de “On iki sene sonra, doğura doğura kız doğurdun” diye sitem ediyordu kayınvalidesi kendisine.

“Boş ver annemi sen hayatım, takma kafana bunları. Ben gidip şurubu getireyim bir an önce içirelim de faydası olsun İnci'mize.” Diyen Kemal soluğu mutfakta almıştı. “Hazır mutfığa kadar gelmişken bir bardak da su içeyim” düşüncesi ile elinde ki bardağı musluğun altına tutan Kemal dışarıdan gelen köpek ulumalarından, kedilerin azgınca miyavlamalarından rahatsız olmuş “Daha şubattayız, mart ayına da gelmedik ama bu kediler neden bu kadar çok miyavlıyor?” Diyerek kendi kendisine söylenmeye başlamıştı. Gece vakti köpeklerin uluması hayra alamet değildir, diye öğretilmişti çocukluğunda kendisine. İçini tarifsiz bir huzursuzluk kaplamıştı. Duvarda aslı duran saate baktı saat 04.15'i gösteriyordu.

“Ooo neredeyse sabah olmuş! Bu sabah erkenden işe gitmem lazım. Keşke bugün hafta sonu olsaydı da rahat rahat uyusaydım.” diye düşünürken annesinin oda kapısının açıldığını fark etti. Belli ki sabah namazı için aptes almaya kalkmıştı Halime Nine.

“Hayırdır anam? Erkencisin bu sabah.”

“Uykum kaçtı, bende sabah namazına kadar teheccüd namazı kılayım bari diyerek kalktım Kemal'im. Hayırdır senin ne işin var bu

saatte ayakta. Yatıp uyunsan ya sabah işe gideceksin oğlum.” diyen annesinin sitemlerine maruz kalmak istemeyen Kemal;

“İçim yanmış ana, bir bardak su içmeye kalktım.” demişti. Eğer “İnci durmuyor ona şurup almaya geldim.” dese, biliyordu annesinin kendisine söyleyecek olduğu sözleri.

“Kendisi gelip alamadı da bir şurup için seni mi uyandırdı karın. Şuna bak hele sanki paşaya oğlan doğurdu da kocayı uykusundan uyarıyor hasbam.” diyecek, ardından da bir dolu laf saydıracaktı.

Halime nine abdestini almak için lavaboya doğru yürürken Kemal de mutfak tezgâhının üzerinde ki şurup şişesini alarak, yatak odalarına doğru yürümeye başladı.

Kimi annenin sol kolunda uyuyorken bebesi, kiminin yorulan kolu bebesinin beşiğinde...

Kimi alarmlar sabah namazına kurulmuş, kimisi gün doğumunda başlayacak olan mesai saatine...

Uykunun en tatlı saati; Sabahın 04.17 si. Gölgesi düşmüşken esmerliğine yıldızların, yorgun düşmüştü artık, akrep ile yelkovan. Sanki Mikail darılmıştı insanoğluna. Yer kükremiş nefretini kusmuştu yeryüzünden gökyüzüne doğru. Yer ile gök birleşmiş duvarlar kulakları sağır eden çatırtıyla yaslanırken birbirine, sınırsın teker teker secde ediyorlardı kâinatın efendisine.

Her şey bir dakika içinde olup bitmişti. Mine'nin, kızı İnci'nin beşiğini salladığı gibi sallanmıştı koca şehir. Duvarlar kolonlardan kaçıyor, kolonlar duvarları kovalıyor, dört bir taraf zifiri karanlık ay bile gizlenmişti sanki bulutların içine. Kemal bir tarafta, Halime Nine bir tarafta, Mine ile kızı İnci bir tarafta kalmış, kimsenin kimseden haberi yoktu. Halime Nine, yaşı itibarı ile tecrübeli sayılırdı. Bu deprem onun yaşadığı ilk deprem değildi. Daha önce de bir deprem hadisesi yaşamış ve o depremde eşi Hasan Dayı ile üç yaşında ki kızı Suna'yı kaybetmişti. Bir anda mazisi canlandı gözlerinin önünde. Tarih

tekerrür etmiş ve şimdi de gelini ile oğlunu almıştı kader avuçlarının arasından belki de. Üzerine yıkılan eşyalardan kurtulmaya çalışırken bir taraftan da oğlu ile gelinine sesleniyordu var gücü ile.

“Kemall!... Mineee!.. Neredesiniz yavrum sesime ses verin. İyi misiniz ikinizde?”

Ne Kemal den ses vardı ne de Mine den. Duyduğu tek ses, yeni doğmuş olan torunu İnci'nin sesi ile dışarıdan gelen köpek uluma sesleriydi. Kulak kabarttı “Bir başka ses duyabilir miyim?” diye.

Kaçacak kapı yok... Kaçacak fırsat yok... Kaçacak vakit yok. Sağa sola, aşağı yukarı sallanıyordu ev sandığı beton yığınları ara ara. Yer yarılmış nerdeyse yutaktı sanki koca şehri.

Bulutlardan yağmur boşalıyor, gök dersen, dumanı çökmüştü şehrin üstüne. Ortalık toz duman, geç mi, erken mi bilinmeyen bir vakitti. Gölgeler kara, hayaller daha da bir kara.

Dört kitapta geçen tüm peygamberlerden, Şihlardan, Seyitlerden yardım istiyordu bildiği dualar eşliğinde. Göçük altında kalmıştı Halime Nine ve evlatları. Kim bilir belki de kendilerinden daha şanslıydı çöp bidonlarındaki kediler, daha biraz önce uluyan köpekler bile. “Kemal! Mine!” Diye bağırıyordu durmadan ama ses veren yoktu kendisinin sesine. Umudunu kesmişti gelini ile oğlundan... “Kimse yok mu? Yardım edin buradayım!” diyerek feryat etse de duyuramamıştı sesini kimselere. Sanki kızılca kıyamet kopmuş, herkes kendi canının derdine düşmüştü, harabeye dönmüş kapkaranlık bu koca şehirde.

Günün ilk ışıkları ile iyi kötü de olsa görebiliyordu etrafını Halime Nine. Birkaç metre ötesinde elinde bir şurup şişesi ile boylu boyunca uzanıyordu Kemal'i eli yüzü kanlar içinde. Can havliyle bağırırdı “Kemaaa! Kemaaa! Kalk kurban olduğum oğul! Aç gözlerini beni sensiz, körpe kuzunu babasız bırakma! Yalvarırım uyan oğul! Yüreğime eritilmiş kurşunlar döküp, beni kaynar yağ kazanlarına atma yavrum.”

Kemal yaşıyordu ama enkaz altında kalmış, gücü yoktu yattığı yerden kalkıp ayağa dikilmeye. Annesinin sesini duydukça iniltileri artıyor ama bir cevap veremiyordu annesine. Evladının iniltilerini duyan Halime Nine sürünerek de olsa oğluna ulaşmak, ona yardım etmek istiyordu ama yıkılan duvarlar, devrilen eşyalar geçit vermiyordu kendisine. Sağ bacağı kırılmış, kaval kemiği dışarı çıkmıştı ama yine de kendi acısını hiçe sayarak evladına ulaşabilmek için çarpınıyordu. Mümkünatı yoktu oğluna yardım etmeye, öyle ise yardım istemeliydi çevreden. Var gücü ile bağırmağa başladı “Kimse yok mu? Yardım edin bize!” diye ama sesini duyan hiç kimse yoktu. Umudunu kaybetmiş, bağılmaktan gücü tükenmiş, gözleri kararmış ve sızmış kalmıştı kendisi de bulunduğu yerde.

Aradan saat geçti bilinmez oğlunun iniltileri ile geldi kendisine. Hep oğluna sesleniyordu peki ya gelini, torunu ne hâldeydi? Onlardan da bir ses duyamamıştı bunca zamandır. “Mine kızım iyi misin sesime ses ver!” dese de Mine de ses vermiyordu kendisine. Nice zaman sonra torunu İnci'nin sesini duydu. Ağlıyordu torunu inceden inceye. Sesi çok derinlerden geliyordu, sanki yan oda da değil, yerin dibine girmişti de oradan sesleniyordu ninesine. Kemal'in bilinci yerine gelmiş kısık sesle de olsa cevap vermeye çalışıyordu iki gözü iki çeşme ağlayan annesine.

“Anaaa!... Ben iyim merak etme. Sen nasılsın, karım nasıl, kızım nasıl?”

“Oyyy anan kurban olsun sana Kemalim! Bacağım kırık ayağa kalkamıyorum ama iyiyim yine de. Sana gelmek istiyor gelemiyorum bir türlü oğul. Beben ağlıyor amma gelinim ses vermiyor sesime.”

Anasının bu sözlerinin ardından üzerinde ki molozlardan kurtulmaya çalışan Kemal var gücü ile bağırıyordu, “Mine sesime ses ver! Beni duyuyor musun?” diye Mineden ses yoktu ne yazık ki. Tam üç gün boyunca ağladı İnci kız. Ne babası gidebilmişti, nede ninesi

onun yanına. Ölümün soğuk nefesi enselerinde gezse de dışarıdan gelen bir ses umut oldu ana ile oğula.

“Beni duyuyor musunuz? İçeride kimse var mı? Ses verin sesimize!” Üç gündür bağırıktan sesi kısılan Halime Nine var gücü ile bağırımaya başladı. “Buradayınız! Sesime doğru gelin ne olur yardım edin bizlere!” diyerek. Sesin geldiği tarafa gelen kurtarma ekibi, sakın olmalarını kendilerini buradan çıkaracaklarını söylüyordu ama bunun için bile zamana ihtiyaçları vardı. Kemal anası kadar şanslı değildi bulunduğu yerde. Ayaklarının üzerine bir kolan düşmüş ve kıpırdamasına bile müsaade etmiyor zar zor nefes alabiliyordu. Kemal kendi derdini unutmuş karısıyla kızından haber almaya çalışıyordu ama hiçbir haber alamıyordu ne yazık ki sevdiklerinden. Ana ile oğulun bağırımları boşunaydı. Yer kudurmuş, yıkılan duvarlar sağır, her şey boş, her şey nafiye... İnci bebek sürekli ağlıyordu onun yaşadığından eminlerdi ama Mine hiç ses vermiyordu kendilerine.

Dokuz saatlik bir kurtarma çalışmasının ardından ana, oğul her ikisi de yaralı olarak kurtulmuştu enkazın altından. Halime Nine ambulans ile hastaneye kaldırılmış, oradan en yakın ilin devlet hastanesine sevk edilmişti. Kemal'i de götüreceklerdi hastaneye ama Kemal karısı ile kızı da enkazdan çıkarılmadan hiçbir yere gitmeyeceğini ifade etmişti. Kolanlar arasına sıkışan ayaklarında ezikler vardı, canı yanıyordu ama hiçbir acı kızıyla karısının yokluğu kadar acıtmıyordu canını. Yüzü-gözü kanlar içinde olsa da üç günün sonunda ilk defa görüyordu çevresini Kemal. Koskoca Adıyaman yerle bir olmuş Acıyaman olmuş haritadan silinmişti adeta. Hangi yanına dönse enkaz olmuş binalar, yıkılan binaların başında sevdiklerinden haber bekleyen depremzedeler. Kimi umudunu kaybetmiş yıkık bir duvarın üzerinde ağlıyor, kimisi “ağlama ne olur kurtulacaklar inşallah umudunu kaybetme” diyerek yakınlarını kaybedenleri teselli etmeye çalışıyordu. Hangi lisan, hangi cümle anlatabilirdi ki çaresizliğin acısını. İnsanlar eli-kolu bağlı bir şekilde gözyaşları ile suluyordu umutlarını.

“Ne kadar uzunmuş Ya Rab, bir dakikalık bu süre.” Yalnızca kendilerinin bu durumda olmadığını bilse de kurtulduk sanmıştı enkazdan sağ çıkarılınca; oysa yerler ıslak, kadınlar kızlar yalınayak, el kadar çocuklar yağmur altında, babalar oradan oraya koşuşturuyor ulaşabilmek için sevdiklerine. Meğerse dışarıdaymış esas acı tablo. Çoğu evler başına yıkılmış sahiplerinin. Korna sesleri, sirenler ve yardım isteyen çaresiz insan haykırıışları.

Tamda Mehmet Akif’in; “Mahşer mi, hakikat mahşer” dediği yer gibi. Harabeye dönmüş şehrin sokaklarında ölüm kol geziyor, enkazlar buzdan, canlar ağır kütleler altında. Başını hangi tarafa çevirse acının karanlık yüzünü görüyordu. Katlanmış binalar, şahadete ermiş nice canlara, mezar olmuş avuç avuç para vererek aldıkları evleri. Şehir ölmüş, ağlayanı yok. Cesetler ceset üstünde.

Kefensiz kucak kucağa emanet ediliyorlar kara toprağın bağrına.

Bir film şeridi gibi geldi geçti Kemal’in gözlerinin önünden yaşadıkları o dehşet dolu dakikalar. Elinde tuttuğu şurup şişesini eşine ulaştıramadan bir anda olup bitmişti her şey. Dilinde Allah’u Ekber nidaları. Salavatlar, bildiği tüm dualar ile Hakka yakarırken kim bilir kaç kez şahadet getirmişti “Belki buradan sağ olarak çıkamam imanım ile can vereyim hiç olmazsa” diye.

Anası hangi hastanededir bilinmez sevdiği, yâri, kadını, hayat arkadaşı enkaz altında. Ses yok soluk yok. Üç gündür bağırırmaktan iflahı kesilen kısık bir bebek sesi. Can yongası enkaz altında belki de can veriyordu gönül gülü olan evladı İncisi.

Anası ile Kemal kurtulmuştu ama Mine ile kızına hâlâ ulaşamamıştı. Eli-kolu bağlı bir şekilde beklemek Arafta kalmak kadar acı veriyordu yüreğine. Zaman zaman yaralı ayakları ile enkazın başına geliyor, elleri ile enkazı eşeliyor, görevliler tarafından oradan uzaklaştırılınca çıldırarak gibi oluyor “Karım, kızım enkaz altında, uzaklaş buradan git demeyin bana! Ben onları enkaz altında bırakır da nere giderim Allah

aşkına!... Mineee!... Ses ver sesime kurban olduğum, ses ver sesime!”
Diyerek, avazı çıktığı kadar feryat ediyordu.

Afat Görevlilerinin “Acını anlıyoruz delikanlı, bak bizde karına kızına ulaşmak için uğraşıyoruz. Az kaldı inşallah az sonra ulaşacağız kendilerine.” demesinin ardından bir nebze su serpilmişti yürek yangınına. Gırtlığında koca bir yumruk, gözyaşları içinde sabırla beklemeye başladı. Bu arada ayaklarının acısı ta yüreğine işlemişti ama kızı ile karısının yokluğunun acısı daha ağır geliyordu yaralı yüreğine.

Aradangeçen birkaç saatin ardından nihayet beklediği haber gelmişti. “Bebek yaşıyor! Çabuk sağlık ekiplerini çağırın!” Kızı yaşıyordu peki ya karısı? Kızının yaşadığını öğrenen Kemal gözyaşlarına boğulmuş çamurlu ellerini arşa açarak Allah’a şükrediyor, karısını da kendisine bağışlaması için yalvarıyordu. Kızını ve karısını kurtarmak için canla başla çalışan kurtarma ekiplerini izledikçe yüreğine hançerler batıyor, cam kırıklarının üzerinde oturup bekliyordu sanki. Daha fazla dayanamadı kurtarma çalışmalarına uzaktan bakmaya, yeniden enkaz yığının içine attı kendisini.

Karısı Mine’ye ilişti gözü. Üzerine yıkılan kütleler kaldırılmış neredeyse tamamen kurtulmak üzereydi enkazın altından. Yer kükreyip kırılınca fay hattı bebesinin üzerine kapanmıştı karısı belli ki. Bir memesi geceliğinin yakasından çıkmış, kollarının arasında yavrusuyla secdeye kapanmışçasına sıkışmış kalmıştı bulunduğu yerde. Annesinin kollarının arasında sıkışıp olan İnci bebeği almaya çalışsalar da Mine kızına sıkı sıkıya sarılmış bırakmak istemiyordu adeta. Mine deprem anında kızının üzerine kapanarak onun hayatta kalmasını sağlamıştı ama kendisi bir memesi dışarıda kalarak can vermişti. Şubat soğukunda vücudu kaskatı kesilmiş bu yüzden alamıyordu görevliler kollarından İnci bebeği. Öldürmeyen Allah öldürmüyordu. Belki de üç gündür ölmüş bir annenin memesinden besleyerek hayatta bırakmıştı İnci’yi.

Karısının bu hâlini gören Kemal, kızının yaşıyor olmasına mı

sevinsin, yoksa karısını kaybettiğine mi üzülün bilememiști. İnci bebek annesinin kollarının arsından alınarak sağlık ekiplerine teslim edilmiş tedavisi yapılıyordu. Karısı Mine'nin cansız bedeni ceset torbasına katılırken yürek astarlarından süzölüp gelen bir feryat yükseldi arş-ı alaya doğru. "Gitme Minem, gitme!... Allah'ım ne olur alma onu benden. Ya Rab bana, kızıma bağışla karımı!" Oysa Mine üç gün olmuştu emanetini Hakka teslim edeli. Kemal çaresizlik içinde boyun eğdi kaderine. Çevreden gelen "İmdat, yok mu cankurtaran" diyen seslerin geldiği yöne gidip yardım etmek istese de gidemiyor, yaralı bacakları taşıymıyordu bedenini. Karısının ölüm haberini alan Kemal yığılıp kalmıştı bulunduğu yere, birkaç gün sonra hastane odasında acınca gözlerini, işte o an yeniden görmüştü depremin, hayatın acı gerçeklerini. Kemal enkaz anından kurtarılınca tedaviyi red etmiş karısı ile kızı kurtarılıncaya kadar enkazın başından hiç ayrılmamıştı. Üç gün boyunca kolanların arasında sıkışan bacakları kangren olmuş diz üstünden kesilmişti ne yazık ki. Kemal bundan sonra ki yaşamını engelli bir birey olarak sürdürecekti. Gözlerini açar açmaz anası ve kızı geldi aklına. Nerede ve kim bilir ne hâldeydi her ikisi de. Gidip bir an önce onları bulmalıydı ama nafiye, kendisine bile hayrı yoktu bu şartlar altında. Ayaklarını kaybetmişti nasıl gidebilirdi ki onları aramaya. Yine de boş durmadı. Yattığı yerden iletişimler kurarak buldurdu kızı ile annesini. Halime Nine şanslıydı ufak tefek sıyrıklar ile atlatmıştı koca şehri yerle bir eden bu afeti. Üç gün içinde yaraları kabuk bağlamış, torunu kendisine teslim edilmiş Kızılay tarafından kurulan bir çadırın içinde yaşam mücadelesi veriyordu. Biliyordu oğlu "yarım adam" da olsa hayattaydı yaşıyordu. Bağrına bastığı torunu ile birlikte şükretti Allah'a...

Kemal ayaklarını kaybetmiş olduğu için üzülyordu ama eşini kaybetmenin yanında hiç kalyordu bu acı nedense. Yıllarca sevdası ile yandığı, kavuşabilmek için nice dertlere göğüs gerdiği eşi, canının yarısı bir karış kefensiz girmişti kara yere. Ardında bıraktığı el kadar

bebesi ile gönlünü avutacak olsa da nasıl baş edecekti minicik kızıyla Kemal, üstelik bu yarım adam hâli ile.

Anasının daha üç gün önce; “Sanki paşaya oğlan doğurdu.” dediği karısı, minicik kızını ardında bırakarak çekip gitmişti ahrete. Kız doğdu diye doğru dürüst kucığına bile almadığı torunu ile baş başa kalmıştı Halime Nine. Torununa hem ninelik hem de analık edecekti bundan böyle. Allah’ın takdiri işte, kimi ne ile sınıyacağına Rab karar verirdi elbette.

Hastanenin soğuk odasında bilmem kaçınıcı günüydü Kemal’in. Müezzinin okuduğu yanık ezan sesi ile açtı gözlerini yarım-yamalak dalmış olduğu uykudan. Bir film şeridi gibi geçti yeniden gözlerinin önünden O eşini, onlarca sevdiklerini kendisinden koparıp giden, bir dakikalık bitmek bilmeyen zaman. Ne kediler miyavlıyor, nede köpekler uluyordu bu gece. Gözlerini hastane odasının penceresinden dışarıya çeviren Kemal derinden bir “Ahhh” çekti yürek astarını yırtar gelircesine.

Dışarda viran olmuş bir şehir, dinmek nedir bilmeyen ambulans sesleri. Karşı yamaçta kurulmuş kutu gibi çadırlar ya da Konteynırlardan oluşan bir şehir. Az ileride günlerdir toprağı kurumayan başucuna tahtası dikilmiş olan sayısı belirsiz taze mezarlar.

“Meğer yalın ateşin kıvılcımlarıymış gül sandığımız, en sevdiklerimiz ya ceset torbalarında ya da kefensiz yatıyor kara toprağın bağrında. Düşlerimizi yeni kapladı kırağı, hayallerimiz kaldı enkazın altında. Çöp bidonlarının yanında ki kediler bile bizlerden daha şanslı.” diye düşünürken ardı arkası kesilmeyen yaşlar süzüldü geldi yarım olan, yarım kalan Kemal’in hüznün karası gözlerinden.

Ruz-i maşherde görüşürüz Mine’ m. Ben razıydım Rabbim de razı olsun senden...

PİŞMANLIK DEPREMİ

Osman UTKAN

Her zaman olduğu gibi, o gece de işinden çok geç saatte çıkmıştı. İş gereği çok çalışması ve kazanması gerekiyordu. Eşi onu akşam yemeği için aradığı zaman, “Siz yemeğinizi yiyin. Ben gecikeceğim.” demişti. Hasan kendi işyeri olan, ithalat ve ihracat işleri yapan bir iş insanıydı. Acımasız rekabetin kol gezdiği piyasada tutunmak için çok ama çok çalışmalıydı. Her gün sabah erkenden ofisine gidiyor ve gün boyu çalışıyordu.

Hasan’ın dünyalar tatlısı iki kızı ve bir oğlu vardı. Kızlarından Pınar on, oğlu Ayaz yedi ve diğer kızı Kardelen ise dört yaşındaydı. Çocukları ile sınırlı bir şekilde ilgilenbiliyordu. Çoğu zaman eve vardığında, çocukları çoktan uyumuş oluyordu. Evde ailesiyle haftada bir defa kahvaltı yapsa onu kendisine kâr sayıyordu. “Nihayetinde onlar için çalışıyorum.” diyerek kendini teselli ediyordu.

Her evde olduğu gibi, onun evinde de bazen tartışmalar ve kavgalar yaşanıyor. İki gün önce eşiyle, her evde olabilecek olan türden, sıkıntılar yaşamıştı. Bu nedenle Hasan, birkaç gündür eşiyle de hafif limonydi. Aralarında soğuk bir rüzgâr vardı. İki gündür gece yatağa girdiğinde, bir şey demeden, sırtını dönüp uyuyordu. Zorunda olmasalar belki de konuşmayacaktı.

O gün çok çalışmıştı. Ofisinden çıktığında kendisini epey yorgun ve acıkmış hissediyordu. Bir an önce eve gidip hızlı bir şekilde, bir şeyler atıştırmak ve uyumak istiyordu. Hava da hiç olmadığı kadar soğuktu ve kar yağıyordu. Kendi kendini “Bu ne soğuk böyle!” demekten alıkoyamadı.

Eve geldiğinde, saatin 22.55’i gösterdiğini ve herkesin uyumuş olduğunu fark etti. Hasan sessizce ilk olarak çocukların odalarına gitti. Kızları Pınar ve Kardelen’in odasına girip onların saçlarını ve yüzlerini okşadı. Sonra onların alınlarına birer öpücük kondurdu. Sonra Ayaz’ın

odasına gidip aynı şekilde onu da öptü ve saçlarını okşadı. Çoğu zaman çocuklarını uyurken sevebiliyordu. Bazen bunun burukluğunu da hissediyordu.

Kendisine ayrılan akşam yemeğini görünce yüzünü buruşturdu. Patlıcanı hiç sevmediği gibi musakkayı ise hiç sevmezdi. Onun yanına yapılan pirinç pilavından bir iki kaşık aldı ve yedi. Sonra oflayıp pufalayıp tam doymadan masadan kalktı. Üstünü değiştirip sessizce yatağın bir tarafına kıvrılıp uyudu.

Çok uyumamıştı ki eşi Melek'in bağırmasıyla uyandı. O kadar yorgundu ki sarsıntı onu uyandıramamıştı. Deprem oluyordu. Çok şiddetli sallanıyorlardı. Çocukları da korkuyla bağırmaya başlamışlardı. Çocuklar ağlıyor ve çığlık atıyordu. Hasan ve eşi çocuklarının yanına varmak için yataktan adeta uçmuşlardı. Hasan eşine oğlu Ayaz'ı almasını ve salona getirmesini, söyledi. Kendisi de kızlarını odasına gidip onları kucakladığı gibi salona getirdi. Amacı bütün ailenin bir arada olmasını sağlamaktı.

Ayakta durmakta zorlanıyorlardı. Salona vardıklarında Hasan ve kızlar yemek masasının yanına çökmüştü. İki kızını kollarıyla kavramış kucağında tutmaya çalışıyordu. Eşi, oğlu Ayaz ile koltuğun dibine oturmuş ve koltuğa tutunmuşlardı. Ayaz annesinin kucağındaydı. Duvarlar gidip geliyordu. Bu arada camlar patladı. Sonra avize büyük bir sesle yere düştü. Derken elektrikler kesildi. Bir anda karanlık çökmüştü. Çocukların çığlıkları korkuyla birleşti.

Deprem duracak dedikçe, durmuyordu. Sarsıntılar korkunç bir şekilde sürüyordu. Hasan "Allah! Allah! Allah!" diyordu. Bir taraftan da "Korkmayın çocuklar! Şimdi duracak!" diyordu. Hasan ömrü hayatında değişik zamanlarda depremler yaşamıştı ama böylesini hiç görmemişti. Kendisi de çok korkuyordu.

Binaları yeni bir binaydı. Yedi katlı binanın dördüncü katında oturuyorlardı. Müthiş bir gürültü ve uğultu vardı. Büyük bir patlama sesine benzer sesler duymuşlardı. Binaları sanki karşı binaya çarpıp geri geliyor gibiydi. Ve bir anda büyük bir gürültüyle binaları üstlerine yıkıldı. Büyük gürültüden sonra müthiş bir sessizlik çöktü.

Hasan'ın üstünde beton bloklardan oluşan ağır bir yük vardı. Küçük kızı Kardelen, bina yıkılırken ondan yarım metre uzağa düşmüştü. Öbür kız ise sırt tarafında kalmıştı. Her taraf toz duman hâldeydi. Molozların arasında kalmışlardı. Nefes bile almak çok zordu. Karanlığın da karanlığı vardı. Hayatı boyunca böyle bir karanlığa düşmemişti. Çocuklarını ve eşini göremiyordu. Sessizlik çöktüğünde Hasan eşine seslendi: “Melek sesimi duyuyor musun? Melek! Melek!” hiçbir cevap alamadı.

Hasan çocuklarına seslendi sonra. “Pınar kızım!” Pınar! Beni duyuyor musun?” Pınar güç bela konuşarak “Baba! Buradayım! Kımıldayamıyorum. Kolumun birisi ve ayağımın birisi çok ağrıyor. Baba çok acıyor!” dedi. O da “Dayan kızım. Kurtulacağız.” demekle yetindi. Oğlu Ayaz önce “Anne!” sonra da “Baba!” diye var gücüyle sesleniyordu.

Hasan “Ayaz Oğlum! Nasılsın? Annen nasıl?” diye bağırды. Ayaz annesinin yanında olduğunu ve ona sarılmış olduğunu söyledi. “Annen nefes alıyor mu yavrum?” diye kahredici bir soru sormak zorunda kaldı. “Evet, Baba!” cevabını alınca içinden bir “oh” çekti. “Demek ki baygın bir hâldedir.” diye içinden geçirdi.

Küçük kızı Kardelen'in ellerinden tutmuştu. “Kardelenim! Canım! Güzel kızım! Korkma emi!” dedi. Kardelen “Baba yanına gelmek istiyorum ama kımıldayamıyorum.” dedi. Hasan yerinden kımıldasa hemen Kardelen'e de diğer çocuklarına da ulaşacaktı. Ancak sol kolunu hareket ettirebiliyordu Sanki mezar gibi bir yerin içindeydi. Çaresizlik ne kadar kötü bir şeydi.

İlk anda yardım istemeliyim, diye düşündü. “İmdaat! İmdaat! İmdaaaat!” avazı çıktığıınca bağırılmaya başladı. Ama sesini duyan kimse yoktu. Bütün bir bina yıkılmıştı. Deprem olalı çok geçmemişti ki tekrar sallantılar başlamıştı. Tekrardan “Allah! Allah! Allah! Bismillah! Bismillah!” derken bir taraftan da “Çocuklar korkmayın! Ben buradayım! diyordu. İkinci sarsıntı da çok şiddetli olmuştu. Kendi kendine “Malatya yerle bir olmuştur.” diye düşündü ve ağır bir hüznün çöktü üzerine.

İkinci sarsıntıyla birlikte eşi Melek kendine gelmişti. Melek'in zorlanarak "Hasan orda mısın? Sesim geliyor mu?" diye seslendiğini duydu. Hasan ilk olarak eşine kendisinin ve Ayaz'ın durumunu sordu. Melek Başından darbe aldığını, başının betonun arasında sıkışmış olduğunu ve çok acı çektiğini, söyledi. Ayaz'ın ise kucağında ona sarılı olduğunu ve iyi olduğunu söyledi.

Beklemekten başka çare yoktu. Çocukları ve eşiyile konuşarak ve onları konuşturarak, onların uyumalarını önlemek istiyordu. Küçük kızı Kardelen sıkıca tutmuştu babasının ellerini. "Baba bizi kurtaracaklar mı? diye soruyordu. "Tabi ki kızım! Az sabır et, kurtaracaklar." diyordu. Sonra "Baba ben çok susadım. Su içmek istiyorum." dedi. "Kızım biraz sabır! Çıkınca bol bol su içeceğiz inşallah." demişti.

Kardelen, betonların arasından güç bela konuşmaya devam etti: "Baba benim çok uykum geliyor." Hasan "Sakın uyuma güzel kızım!" diyordu. Bu sözü, defalarca ve yalvarırcasına, söylemişti. Birazdan küçük kızından, çok sevdiği can paresinden, ses seda kesildi. "Kardelen! Kardelen!" diye seslendi. Ama bir cevap alamadı. Yavrusunun elleri soğumaya başladı. Küçük kızının elleri ve kolu artık buz kesmişti. Soğuk havadan elleri soğusaydı keşke O an Hasan, biricik kızının can kafesini terk ettiğini anladi.

"Keşke ben ölseydim de o yaşasaydı" diye düşünerek sessizce ağladı. Sessizce ağladı çünkü diğerleri üzülmesin diye. Kardelen'in öldüğünü bilmelerini istemiyordu. Sanki bütün damarlarında bir dikenli tel varmış da onu ağır ağır çekiyorlardı. İçi kaniyordu. "Evlat acısını görmektense ölmek daha yeğmiş." diye iç geçirdi. Melek güç bela "Hasan Kardelen'e ne oldu? diye seslendi. Hasan yarı ağlamaklı olarak "Bayıldı galiba! Bir şeyi yok!" dedi. Yavrusunun öldüğünü nasıl söylesin ki. "İnşallah çıkacağız. İyi olacağız." demekle yetindi.

Saatler geçiyordu. Ne gelen vardı ne de giden. Yaşarken mezara girmek, ölmeden ölmek ya da ölümü beklemek çok garip bir şeydi. Melek her seferinde Kardelen'i sordu. Hasan artık cevap veremiyordu. Susmayı tercih ediyordu. Nihayetinde Hasan "Allah'tan geldik ve O'na döneceğiz." ayetini okudu. Bunun üzerine kadın yavrusunun vefat

ettiğini, artık biliyordu. O da sessizce ağladı. Gözyaşları yanağından süzülerek Ayaz'ın yüzüne akıyordu. Kımıldayamadığı için gözyaşlarını dahi silemiyordu. Ölmek istiyordu o an.

Bir insanın, bu hayatta görüp görebileceği, en büyük acıyı yaşıyorlardı. Hasan ve Melek çok sevdikleri kızlarının hayattan koptuğuna şahitlik etmişlerdi. “Daha o çok küçüktü.” diye düşündü Melek. Hasan gibi o da “Keşke ben ölseym, onun yerine.” diye diledi. Hasan “Fatiha” okudu defalarca. Yavrusunun ellerini sıkıca kavramıştı. O elleri son ana kadar bırakmadı.

Ne kadar süre geçtiğini bilmiyorlardı. Hasan, eşinin konuşmalarından iyi olmadığını tahmin ediyordu. Ona “Hakkımı helal et!” dedi. Melek'in bilinci bazen gidiyor, bazen geliyordu. “Melek hakkımı helal et lütfen!” diye tekrar tekrar söyledi. Melek'in sesi bazen geliyordu ama başka şeyler söylüyordu. “Melek! Melek!” diye ısrarla seslendi. Bir ara, ölüm iyiliği olsa gerek, “Hasan hakkım helal olsun. Sen de helal et!” diye cevap verdi. Gayet anlaşılır ve güzel konuşmaya başladı. Hasan da “Helal olsun hayatım. Ama kendini bırakma. Allah'ın izniyle çıkacağız buradan.” dedi.

Sonrasında Melek “Hasan çıkarsan, çocuklarıma iyi bak tamam mı!” deyiverdi. Hasan “İnşallah beraber çıkacağız. Öyle deme lütfen!” diye cevap verdi. Hasan son olarak eşinin “Kardelen! Kızım!” dediğini işitti. Ve bir daha eşinden ses çıkmadı. Hasan anladı ki eşi tıpkı adı gibi “Melek” olmuştu.

Çaresizlik bu kadar zor olabilir miydi bir insana? Bu hayatta ne büyük işler başarmıştı oysa ki. Tuttuğunu koparan bir kişiydi. Hayatta başaramayacağı üstesinden gelemeyeceği şeylerin olmadığını düşünürdü. Ama şimdi ise kolu kanadı kırık bir şekilde ve çaresizliğin dibini yaşıyordu. Önce avuçlarının arasından yavrusunun kayıp gittiğini; ardından hayat arkadaşının hayata gözlerini yumduğunu, görmüştü.

“Ah be yavrum! Seninle dolu dolu zaman geçiremedim. Çoğu zaman sen uyurken geldim yanına. Seni uyandırmayayım, diye yavaşça sevdim.” diye düşündü. Pişmanlığın yükü çok ağır geliyordu. Betonların

yükünden daha fazla üstünde bir ağırlık hissediyordu. Bedenin yaralarının kıymeti yoktu, artık. Yapabilecekken yapamadıkları için içi kıyılıyordu.

Eşi Melek, çocuklara kendisinin yokluğunu hissettirmemek için nasıl da gayret gösteriyordu. Onların okulu, yemeği, temizliği daha birçok şey için kendisini paralıyordu. Şimdi de evladı Ayaz'ı yaşasın diye, kendini feda etmişti. “Oysa ben ona, son zamanlarda ne kadar da kaba saba davranmıştım. Son gün yemek için aradığımda, gitmemiştim. Geç saatte eve gidip hiçbir şey demeden uyumuştum. Yazıklar olsun bana!” diye düşünerek kahroldu. Yaşarken kıymetini bilemediğini, yeterince zaman ayıramadığını aklına getirdikçe yıkım üstüne yıkım yaşıyordu.

Pınar bir ara “Baba ölecek miyiz?” dedi. Hasan “Hayır kızım! Bizi kurtaracaklar inşallah. Hadi Allah’a kurtulmak için beraberce dua edelim.” dedi. Pınar’ın canı çok acıyordu. Büyük kız olduğundan olsa gerek, güçlü bir kızdı. Acısını ve ağrılarını belli ettirmiyordu. Hasan’ın arkasında olduğu için Pınar’ın ellerinin ona dokunduğunu bilmek, onu güçlü kılıyordu. “Kızım, elini benden asla çekme” diyordu. Pınar her ne kadar ona tutunarak kendisini güvende hissetse de asıl Hasan ondan destek alıyordu.

“Sakat kalır mıyım baba?” dedi bir ara Pınar. Hasan “Kalmazsın inşallah. Bir şey olmaz. Ben varım yanında. Yeter ki çıkalım, gerisi kolay. Sen şimdi bunları düşünme.” Ayaz bazen uyuyor bazen kalkıyor babasıyla sohbet ediyordu. “Üşüyorum, çok soğuk!” dedi bir ara. Hasan da belki ısınır birazcık diye “Oğlum annene sarıl.” demek istedi ama annesinin de kaskatı kesilmiş ve teni soğumuş olduğundan bir şey diyemedi. Anne sıcağı bitti mi, insanın annesi gitti mi bir kere hayat onu her zaman üşütür, diye düşündü. “Sabret babacığım!” demekten başka bir kelimesi yoktu.

Hasan çok acıkmış ve susamıştı. Çocuklar da öyle. Oysa ki depresyon akşamı, evde musakka yemeği var, diye kızmıştı. Nasıl da nimetlere karşı nankör davrandığını düşündü. İçinden sürekli pişman bir şekilde tövbe etti. Aslında içtiği her yudum suyun ve yediği her lokmanın

ne kadar kıymetli olduğunu enkazın içindeyken daha iyi anlamıştı. İçinden “Hayatta kıymetini bilmediğimiz o kadar çok şey var ki!” diyerek derin bir ah çekti.

Bazen uyudular bazen kalktılar. Arada yardım istediler. Artık ağızları dilleri kurumuştular. Seslenmeye mecalleri kalmamıştı. Bir ara yukarıdan “Sesimizi duyan var mı? Varsa ses verin!” diye bir ses duydular. Var güçleriyle “Buradayız!” diye bağırılmaya başladılar. Hasan, küçük kızının elini bırakarak bir taş alıp betona vurmaya başladı. Yukarıdan “Sizi kurtaracağız.” dediler. Herkese buruk bir sevinç ve heyecan gelmişti.

Kurtarma ekipleri saatlerce çalışarak onlara ulaştılar. Zonguldak ekibiymiş, onları almaya gelenler. Üstlerindeki beton bloğa bir delik açtıklarında ve üstünden masayı kaldırdıklarında içeriye gözleri kamaştırıcı bir ışık girmişti. Önce kızlarının ve oğlunun alınması istedi. Ekipler herkesi alacaklarını söyleyerek önce Hasan’ı çıkardılar. Hasan “Çocuklarım ve eşim içerde. Lütfen acele edin.” diye diye yukarı çekildi.

Hasan sedyede yukarıya doğru çekilirken ilk gördüğü, güzeller güzeli gökyüzü oldu. Gökyüzünün hiç bu kadar güzel görüneceğini hiç düşünmemişti. Ama kurtulduğuna sevinemiyordu. Çünkü geride bıraktığı iki canı vardı. Hayatı kararmıştı, bir kere. Gün yüzüne çıksa ne olur ki.

Enkazın altında takriben üç gün kalmışlardı. Dışarıda gördüğü manzaralar korkunçtu. Her taraf mahşer yeri gibiydi. Sanki kıyamet kopmuştu. Çocuklarını beklemek istedi. Ama hızlı bir şekilde hastaneye götürdüler. Ayaklarında ve kaburgalarında kırıklar ve ezikler vardı.

Hastanede yakın akrabalarını gördü. Onlardan çocuklarına ulaşmalarını, istedi. Fazla geçmedi oğlu Ayaz ve kızı Pınar’ı da aynı hastaneye getirildiler. Ayaz’da ufak tefek çizikler; Pınar’da ise muhtelif kırıklar vardı. Abisinden yardım isteyerek çocuklarını görmek istediğini, söyledi. Her ne kadar görevliler karşı çıksa da onun ısrarına dayanamadılar. Tekerlekli bir sandalye de çocuklarının yanına gitti. Onları görür görmez “Yavrularım! Çocuklarım! Ayazım! Pınarım!”

diyerek ağlamaya başladı. Çoğu zaman uykudayken okşadığı ve sevdiği, iki çocuğunu nazikçe öptü, kokladı ve okşadı. Ayaz'ı kucağına alarak sarıldı. Sanki yıllardır görüşmüyor gibiydiler. Onları görenler de duygulandılar.

Deprem olmuş ve altında kalmışlardı. Çıktıklarında hiçbir şeyleri kalmamıştı. Eşi ve küçük kızı hayatını kaybetmişti. Onların cansız bedenlerini enkazdan çıkarmışlardı. Hasan ve çocukları hastanede tedavi olurken eşini ve çocuğunu toprağa vermişlerdi. Son görevini yapmak ve vedalaşmak bir daha nasip olmamıştı. Her gün koşturduğu işleri bitmiş, zamanının çoğunu geçirdiği ofisi de yıkılmıştı. Evi ve arabası da yaşanan depremde yok olmuştu. Şimdi iki çocuğu için hayata tutunmak zorundaydı.

Hayatı ağzında kekremsi bir tat ve boğazında tanımsız bir düğüm ile sürdürecekti. Üstünde depremin yorgunluğu ve yaşanmamışlıkların yorgunluğu vardı. İnsanda pişmanlığın yorgunluğu, bir daha bitmeyecek bir yorgunluk gibiydi. İçinde yerinden kalkmayan, depremin enkazı gibi tarifsiz acılar birikiyordu. Eşin acısı, çocuğun acısı birikiyordu.

Bütün bu acılara rağmen insanı ayakta tutan bir şeyler vardı. İnsanı ayakta tutan, yeniden başlamak. Nihayetinde hayat devam ediyordu. Evet, hayat bitti gibi görünse de hayat sürmeye, devam etmekteydi. Bütün bu acılarına rağmen, evlatları için, hayata tutunmak zorundaydı.

UMUTSUZ

Ayşegül YILMAZ

Sonbaharın geldiğini iliklerine kadar hissettiği rüzgârdan anlamıştı. Yavaş ancak temkinli adımlarla yürüyordu. Çok geçmeden eve vardığında kapıyı yavaşça açtıktan sonra içeri girdi. Kızı Hayal yanına koştu. “Seni çok özledim anne.”

Yutkundu. Son zamanlarda nefes alıp vermekte zorlanmaya başlamıştı. Yine de bu hâlini bir şekilde maskeleyebiliyordu. Yalandan nefret ederdi ama doğruyu söylediği her an yargılanacaktı. Bunu biliyordu.

“Baban nerede kızım?”

“Çalışma odasında...”

“Sen neden buradasın? Yemek yedin mi?”

“Odama çıkıyorum.”

Hayalin arkasından baktı. Çok şey söylemek isteyip susmak, bağırarak isteyip fısıldayamıyor bile olmak artık alışkanlığı hâline gelmişti. Kabanını çıkardı. Eşinin çalışma odasına gitti. Kapıyı çaldıktan sonra içeri girerek ona baktı. Boğazını temizledi ve “Buradayım.” dedi kararlı bir sesle. Ayaz kendi kendine güldü.

“Gerçekten burada mısın Duru? Neden bugün gelmedin? Bunu hallettiğimizi sanıyordum.”

“Ayaz ben, yapabileceğimi sandım ama olmadı. Bu durumu aştığımı düşünüyordum fakat o okulun önüne geldiğimde nefesim kesildi.”

“Saçmalık... Lanet iki üç merdiveni bile çıkamıyorsun! Yıllardır bu sorunlarla boğuşuyoruz ama tek bir adım dahi ilerleyemedik.”

“Bilerek yaptığımı mı düşünüyorsun? Olmuyor işte. Yapamıyorum!”

Ayaz sinirle ayağa kalktı. Masanın üzerinde duran kâğıdı aldı. Gözlerini Duru’ya dikti. Onu seviyordu. Fakat aralarındaki görünmez

duvar, her seferinde çarpıp geri sektiği o lanet duvar artık canını sıkımsaya başlamıştı. Kâğıdı Duru'ya uzattı.

“Kızımız şiir okuma yarışmasında birinci oldu. Ama sen, her zamanki gibi onun yanında olmadın.”

“Yine beni suçluyorsun. “Tedavi ol.” dedin kabul ettim. İlişki terapistine bile gittim.”

“Ne yani? Evliliğimizi kurtarmak istediğim için ben mi suçlu oldum şimdi?”

“Ayaz beni anlamıyorsun! Anlamak istediğini kabul ediyorum ama yapamıyorsun.”

“Denedim! Lanet olsun. Defalarca denedim! Neredeydin bugün? Söylesene... Gerçi ben biliyorum. Ama söyle... Senden duymak istiyorum!”

“Tahmin ettiğin yerdeydim. Neden söylememi istiyorsun ki?”

“Duru, anne ve baban için üzgünüm. Yirmi yıl geçti. Her gün mezarlarına gidiyorsun. Sana gitme diyemem ama bak kızımız oldu. Onun için her şeyin en iyisini istiyorum. Senin travmalarınla iç içe büyümüş bir çocuk zaten o, lütfen yapma...”

“Ona bu hâlimi yansıtmamak için ne kadar direndiğimi bilmiyormuş gibi konuşuyorsun.”

“Sence anlamıyor mu? Evcil hayvanınmış gibi ona sadece yemek veriyorsun!”

“Daha fazla konuşmak istemiyorum. Birbirimizi kıracağız.”

“Tabii ki Duru ama bu kez vazgeçmeyeceğim. Bu evden en kısa zamanda taşınacağız!”

“Ne diyorsun sen? Burası olabileceğimiz en güvenli yer!”

Ayaz elleriyle yüzünü kapattı. Sinirine hâkim olmaya çalıştı ancak yapamıyordu. Öfkesi her geçen dakika bir çığ gibi büyüyordu. “Taşınacağız Duru. İki katlı, bahçeli bir eve taşınacağız ve sen... Sen o evdeki her eşyayı duvara çivilemeyeceksin! Evimizde küçük eşyalarımız olacak. Üst kata çıkan merdivenlerde Hayalin peşinde

koşturacaksın. Rüya gibi bir hayatımız olacak.”

Duru gülmüsedı. Hayat arkadaşının bir rüya olarak anlattığı şeyin kendisinin kâbusu olduğunun farkında olmaması ne kadar da acıydı.

“Güvenli bir yer olmadığı sürece taşınmam. Burada oturmuş bir düzenimiz var.”

“Ne düzeni ya? Burası senin tımarhanen! Kendin gibi bizi de burada delirteceksin!”

“Öyle mi? O zaman ben seni daha fazla tutmayayım. Bu tımarhaneden defolup gidebilirsin!”

“Ne o? Yine boşanabilirsin benden mi diyeceksin? Anlamıyor musun? Bugüne kadar defalarca fırsatım oldu. Yapamıyorum. Seni... Seni sevmeyi bırakamıyorum.”

“Belki de senin lanetin de bu Ayaz... Benim lanetim bu hastalık, seninkiyse beni sevmen...”

“Yeter Duru! Ben artık güvende olmak istemiyorum! Karımı geri istiyorum.”

Duru öfkeyle odadan çıktı. Mutfağa gitti. İlaç dolabından antidepresanlarını aldı. Titreyen elleriyle tümünü ağzına tıktırdı. Ardından giriş kapısının yanında duran çantanın içini açtı. Malzemeleri kontrol etti. Derin bir nefes aldı. Hayalin odasına gitti. Küçük kız oyun halısının üzerinde uyuyakalmıştı. Kızının önündeki masanın üzerinde duran arabayı fark ettiğinde hemen içeri dalıp arabayı yere fırlattı. Hızla Hayali kaldırdı.

“Oyuncakların her zaman başka bir odada duracak demedim mi sana? Ölmek mi istiyorsun?”

Korkuyla uyanan Hayalin gözünden bir damla yaş aktı. Annesinin onu sevmediğini kabullenmişti. Peki ya kalbi... Bir kalbi var mıydı? “Ölmek ne demek anne?” diye sordu.

“Ne? Nasıl yani?”

“Ölmek ne demek ki bu kadar korkuyorsun?”

“Korktuğum ölmek değil Hayal... Ölümle yaşam arasında sıkışıp

kalmak... Ölmek isteyip ölememek, yaşamak isteyip yaşayamamak..."

"Hiç yanımda yoksun. O zaman neden annemsin ki? Keşke sadece babam olsaydı!"

Hayal ağlayarak odadan çıktı. Duru ise olduğu yere çöktü. Onlara bunu yaşatmaya ne hakkı vardı? Aşamadığı engellerin, geçemediği fırtınaların sorumlusu kimdi? Bir felaket anında takılıp kalmasının, ölmek isteyip yaşamaya devam etmesinin bedelini neden onlar ödemek zorundaydı? Saatlerce düşündü. Kimseye daha fazla acı çektirmeye hakkı yoktu. Gece olduğunda yatak odasına girdi. Oturdu. Derin bir nefes aldı. Yumruğunu sıkı ve "Taşınalım." dedi. Ayaz Duruya döndü. Hayretle "Ne?" diye sordu.

"Beni duydu. Taşınalım. Her şeye... Baştan başlayalım."

Ayaz sevinçle Duru'ya sarıldı. "Her şey düzelecek. Çok güzel olacak." dedi tek çırpıda. Sonraki hafta başı taşınma işleri başladı. Evdeki her eşya duvara monteli olduğundan ve oldukça az malzeme yer aldığından hafta bitimine kalmadan tüm işler yetiştii. Ayaz yeni evlerine geçtikleri günün akşamında Hayali uyuttuktan sonra alt kata indi. Etrafı incelerken arka odadan gelen sesleri duydu. Gülümsedi. Duru'ya bakmak için oraya geçti. Eşi delirmiş gibi bir şeyler arıyordu.

"Ne oldu?" diye sordu. "Deprem çantası nerede?" diye yanıtladı Duru endişeyle.

"Yine mi bu konu? Saçmalama lütfen..."

"Ayaz o olmadan burada duramayız. Deprem çantası nerede?"

"Attım çünkü bağımlıydın ona. Her gün içindeki malzemeleri kontrol edip duruyordun."

"Buna saygı duyamaz mıydın? En azından o kalsaydı. Lütfen Ayaz, bana bunu yapma..."

"Asıl sen yapma Duru... Farkında değil misin? Bir hayatımız yok bizim. Nefes alan bir ölüsün sen ve bizi de her geçen gün içinde bulunduğun o karanlığa sürüklüyorsun."

"Karanlık... Öyle mi? Ben o karanlıkta kaç saat bekledim biliyor musun? Vücudunun hâlâ var olduğundan şüphe etmek ne demek?"

Anlayabilir misin? Hayır! Bunu yaşamayan kimse bilemez. Bana bir kere bile sormadın. “Neden korkuyorsun merdiven çıkmaktan, parka gitmekten ve birçok saçma şeyden?” demedin.

“Anlatır mısın ki bana? Sana bu kadar yaklaşmama izin verir misin?”

“Ayaz sen benim her şeyimsin. Sana değilse kime anlatacağım?”

“Söyle o zaman? Neden? Neden bir türlü devam edemiyoruz hayatımıza?”

Duru yutkundu. Acıyla gülümsedikten sonra gözlerini kapattı.

“O gün... Anne ve babamla parka gitmiştim. Babamın işlerinden dolayı hiç dışarı çıkamazdık biz. Bütün gün anneme yalvarmışım. Sonunda istediğim olmuştu. Hayatımda en mutlu olduğum andı. Babam akşam olduğunda eve gitmemiz gerektiğini söylemişti. İstemedim. Saklandım. Oturdum bir deniz kenarında... Arkamda kalan şehre baktım. Küçücüküm. Koca bir şehrin, gözlerimin önünde kül olduğunu gördüğümde henüz altı yaşındaydım. O an aklımdaki tek şey, anne ve babamı son kez görebilme fırsatını şımarıklığımdan dolayı kaybettiğimdi. Biliyorum. Şimdi o günlerin geçtiğini söyleyeceksin bana.”

“Geçmedi Duru. Sen, o gündesin hâlâ... Biz aslında yokuz. Sadece senin umutla baktığın o gelecekteki, hayalini kurduğun aileyiz. Fakat sen, bizi de zamanla yok ettin.”

Duru hayretle Ayaz’a bakakaldı. Alnını sıvazladıktan sonra tekrar ona döndü. Ayaz yoktu. Kendini bilmez bir hâlde odadan dışarı fırladı. Hayalin odasına gitti. Hayal yoktu. Tüm evde koşturmaya başladı. Evdeki eşyalar yok olmaya başlamıştı. Durdu. Gözyaşı aktı. Yıllar sonra ilk kez kaybolmuş hissetmiyordu. Parmağındaki yüzüğe baktı. O da saniyeler içinde kayboldu. Sadece o kalmıştı. Şiddetli bir patlama sesi duyduktan sonra dizlerinin üstüne çökerek başını kapattı. Ses kesildiğinde titreyen ellerini sıktı. Başını kaldırdı. Artık evde değildi. Karşısındaki denize baktı. “Hayır.” dedi titreyen sesiyle. “Hayır. Bu olmuştur olamaz!” Yavaşça arkasını döndü. Tuzla buz olmuş şehre baktı.

Yıllar öncesine dönmüştü. Karanlığa hapsedildiği o güne... Vücuduna dokundu. Kimdi? Çok geçmeden biraz ilerisinde yatan çocuğa gözü ilişti. Hemen oraya koştu. Çocuğun yüzünü gördüğünde kendini kumların üzerine bıraktı. Ellerini uzattı. Ona ulaşamıyordu. Kendisiydi bu. Çok geçmeden gözyaşları içinde “Ölemezsin!” diye haykırdı. “Bu yaşta ölemezsin! Bu pişmanlıkla ölemezsin!”

Nereden geldiğini anlamadığı bir ses “Peki ya yaşayabilir mi?” diye sordu.

Etrafına bakındı. Yutkundu ve nefes nefese kalmış bir hâlde “Kimsin sen?” dedi.

“Sen hayal ettin. O aydınlık geleceği... Birkaç saniye de olsa yaşamanı istedim ama döndüğün yer, yine burası oldu.”

“Nasıl? Yani ben, o anları hiç yaşamadım mı?”

“Hayalini kurduğun bir eşe ve çocuğa sahip oldun. Bu rüyayı yaşamanı istedim. Ama o aydınlık geleceğin içindeyken bile kafanı hep buraya çevirdin.”

Duru yerde cansız hâlde yatan çocuğa baktı ve “Yani ben, yıllar önce burada öldüm mü?” dedi çaresiz.

“Evet. Ne var ki ben son kez, mutlu bir anın olsun istedim.”

“Ne anlamı var ki? Yaşarken öldüğüm hâlde ne anlamı var? Hayalini kurduğum gelecekte bile hep bugündeydim. Böylesi bir duruma yaşamak mı denir?”

“Bu yüzden gitmek zorundayız. Hayal, bir seraptı senin için. Ayazsa yerle göğün birbiriyle yer değiştirdiği bugün, pırl pırl havadan sonra çıkan kuru ve keskin bir soğuk hava dalgasıydı. İkisi de koca bir yalandı. Üzgünüm ama ruhun... Artık huzur bulmak istiyor.” Duru arkasında kalan şehre baktı. Nereye diye bile sormadı. Her şey anlamsızdı artık. Bunca hayat kavgası, para açlığı, sahip olunan yatlar, katlar, saraylar, yapılan onca kötülükler... Bomboştı her şey. Yaşamak, bilinmeyen bir kelime kadar anlamsızdı. Anlamli olan tek bir şey vardı şimdi: Ölüm...

KARA BAHTLI GAMZE

*“5 Şubat günü karaydı saçlarım. 6 Şubat sabaha karşı beyazlaştı.
Ve hayatım 7 Şubatta karardı. Şimdi hep içten ağlıyor bu kara yüz,
bu ak saçlar, bu kara gözlü, bu kara bahtlı Gamze. Bir daha gülemem.
Silemeyeceksiniz bu öfkeyi zihnimden.”*

Rahmi ÖZEN

Seherleri selamlayamaya hazırlanırken ılık bir rüzgâr asıldı kulaklarımıza.

Ve birkaç saniyelik ışık, rüzgârı kovaladı ardından. Evlerimiz dal-daki yaprak gibi sallanınca sıtmalı bir hasta gibi titremiştik Malatya’yla birlikte. Ne oluyor diye perdeyi açıp baktığımda binaların yerleri öp-tüğünü gördüm. Evimizin önündeki parkın çiçekleri kuş tüyü gibi tit-reşiyordu. Yarına özgü hayallerimizin üzerine acıdan bir resim çizili-yordu. Kendini sokakta ve enkaz kuytularında bulanlar; ne olduğunu anlamazken ve binalar korkunç bir ürpertiyle yerin dibine çekilirken ruhum hırpalanmıştı. Yığınla emek bir anda zemine çakılmıştı. Hesap-ların en çetinini yaşıyorduk. Ölüm, betimsiz bir tutkuyla okşuyordu nicelerinin saçını. Olup bitenlerin farkına varamayan bebeklerin yü-reklerindeki korkuyu hangi kalem betimleyebilirdi?

Bu korkunç tablo, doğanın yeni yüzyıla birçok eksiklikle giren in-sanoğluna kendi diliyle mesajı mıydı diye bir düşünce saplanmıştı bey-nime? Fay hatlarının, pelteleşmeğe yüz tutan insanlığa kendi diliyle seslenişi ne acıydı. Hileli yollarla yapılan binaların kendi diliyle hitabı korkunçtu. Her şey, sallantıya yenik, yaşananlar çaresizlikti. İnsanların alınlarındaki çizgiler titrek, bebeklerin bakışları ürkekti.

Pencereden dışarı baktığımda her artçı sarsıntıda bizden önce so-kağa çıkan insanların birbirine sokulduğunu, sağa sola koştuğunu gördüm. Kimileri, sarsıntının şiddetinden bayılmış, kimileri ağız do-lusu kusmuştu.

“Siz masanın altına sığının; biz annenle kapı kirişinin boşluğuna...” dedim kızımınla oğluma. “Korkmayın! Çömelin!” dedim. Ellerinizi başınızın üstüne koyup siper edin! Sakin olun! Devam edebilir bu artçı sarsıntılar. Kaçarsak merdivenlerde artçı sarsıntılara yakalanmak daha kötü olur.” dedim.

Artçılar geçip dışarı fırladığımızda bizim binanın dışındaki birçok binanın yerle bir olduğunu gördük.

Arama Kurtarma ekipleri gelince çocuklarımı eşime teslim edip ben de bir can kurtarmak için aralarına katıldım. Bize en yakın yıkılan binanın enkazından bebek sesi geliyordu. Açtığımız ilk mazgalda annesinin memesini emen bir bebek görüyoruz. Annenin başı enkaz altında; şakağından kan sızmakta... Toz kokusuyla birlikte kan kokusu vuruyor burnumuza. Bebeği alıyor, AFAD’a teslim ediyoruz.

Bundan sonra her mazgal açışımızda yürek dayanmaz tablolar önümüzde... Gözler duman duman, yarına özgü emeller ve hayaller molozların altında... Kutsal kitaplarda tasvir edilen kıyamet sahnelerini yaşıyoruz. Yutan enkaza ürkek bakışlarla bakan insanların ruh hâllerini betimlemek ne mümkün... Kurtulanların bir kısmının dili tutuk, benzi soluk...

Yirmi dört saat sonra enkaz altında canlı bir bayanla karşılaşırız! Ne doğrulmaya mecal ne el uzatmaya derman... Onu gören yaşlı bir nine, ağıtlar yakıyor dizlerini döve döve:

“Ah Malatya! Nerede taze gelinlerin, körpe kuzuların, nerede acar yiğitlerin? Malatya’m Malatya’m! Bu benim derin yaram!”

Enkazdan aldığımız Bayan; “*Vay anam vay!*” diye ağlıyor. Bir varmış, bir yokmuş gibi masala dönmüştü hayat. Yerin damarı kopunca bayanın toz bulutlarını delen *ah*’ı, arş-ı âlâya yükseliyordu. “*Bebeğim!*” diye ağlıyor. Belli ki, enkazdaydı bebeği. “*Bebeğimi getirin!*” diyor. O, yalvardıkça ruhumuzda sızı, özümüzde acı... Kolları da ayakları da tutmuyor. “*Vay anam! Kıyamet mi koptu! Söyleyin kardeşler, gökler mi abandı üstümüze?*” diyor.

Hangi enkazdan bir ses ve inilti gelirse derhâl oradayız. Bulduğu-

muz kazma, kürek, kesici makaslar... Hiçbir şey bulamamışsak tırnaklarımızla enkazı kaldırmaya çalışıyoruz.

Üç yaşlarında bir çocuk, mavi gözleriyle açtığımız mazgalardan gökyüzüne bakıyordu. Göz değil, iki parça ateşti onlar. Sanki enkazında kaldığı binayı yapanları arıyordu. Çıkarıyorum onu enkazdan; tozlu kaşlarını, kirpiklerini, alnını öpüyor, bağıma basıyorum. Bakıyor, bir anlamla yüzüme ve soruyor; “*Annem nerede?*” annesini, babasını, evindeki herkesi kaybeden bir çocuk... Televizyon ekranlarına aksedince manzaranın acı silueti; bu çocukla birlikte ağlıyor özümüz çeşmeler gibi. Üşümüş minicik tozlu ellerini tutuyor, ısıtmak için koynuma sokuyorum.

Bir can daha hayat bulsun diye durmuyor, dinlenmiyor, yemiyor, içmiyoruz. Yığınlarca enkazı deliyor, zeminlere umutla iniyoruz.

İyilikseverlerin devinimi çiçekten çiçeğe koşan arılar gibiydi o gün. Bütün ülke bir olup, karamsarlığı toprağa gömüyorduk. Kader birliğimizin tablosu, gurur veriyordu. Evsizlere evini verenlerin, açlara aşını verenlerin, işsizlere işini verenlerin tavrı, hayran bırakıyordu. Yitirdiğimizi sandığımız sevgi, kardeşlik ve merhametin yeniden kâşifi oluyoruz. Ancak sevgi, kardeşlik ve merhamet kaldırılabildi tırnaklarını kazma-kürek yapıp tonlarca moloz altındakileri.

Ağır artçılar devam ederken siren sesleri arasında çatırtılar, uğultular, bebek sesleri, inlemeler, feryatlar...

Bir ana, sinesine basmıştı üstü başı toz ve yüzü enkaz kırıntısı kaplı yavrusunu. Yendirmeye çalışıyordu depremin ağır korkusunu. Çehresi damar damar çatlamış bir dede bağında biriktirdiği gözyaşlarını akıtıyordu. Dilinden anlamlı bir cümle dökülüyor: “*Ağır kirlenmenin kokusuna dayanamadı toprağın sinesi.*” diyordu.

Enkaz altında kurtuluş bekleyenlere hayat sunmak için canhıraş çalışıyor, yaralarını kâh elimizle, kâh yüreğimizle sarıyorduk. Gönüllü kuruluşlar; belediyeler, vakıflar ve dernekler enkazdan çıkan herkesi hasret çiçeği gibi kucaklıyordu.

Soğuk rüzgârın ıslak soluğu okşarken bebeklerin yüzünü, ülkenin

dört bir yanından gelen sesler ne kadar anlamlıydı: “*Gel yavrum, sarıl bana! Benim çocuğum ol!*” “*Gel gülüm, anam, bacım ol! Kardeşim ol! Bölüşelim neyimiz varsa!*”

Yedi yaşlarında bir kız çocuğu:

“Kimsem kalmadı dünyada! Enkaz, hepsini yuttu. Bana baba olur musunuz, amca?” diyordu. “Olmaz olur muyum tatlım!” diyor, yüreğime basıyorum küçük kızı.

Hiç farkına varamadığımız vicdanların güzelliği çiçek açıyordu depremlerle. İnsana yakışan bu davranışlar, yeryüzünden gittiğini sandığımız “*İnsanlık duygusunun*” dipdiri ayakta olduğunu gösteriyordu. Vatanın dört bir yanı, yüreğini alarak gelmişti enkaz başına. Beton yığınlarının arasından merhamet, sevgi ve yürek filizleniyordu. Bu tablo ile insanoğlu, onurunu burçlara dikiyordu.

Dizlerini döve döve ağlıyordu bir nine. Yedi aylık hamile gelininin kolunu kapmıştı beton. “Ah, gelinim, ah!” diyordu durmadan.

Hava buz gibi soğuk...

Arbede içinde bir kadın sesi, yırtıyordu Malatya’yı:

“Medet, Allah’ım! Gözlerimin önünde kurtuluş bekleyen kocam ve çocuklarımı nasıl kurtarabilirim?” diyordu. Yüzüne acıdan bir resim çizilmişti kadının. “Ah, Arife bebeğim!” diyor, onları çürük binaya iskân edenlere öfkeler yağdırıyordu. “Yandı bebeğim!” diyordu. So-badan çıkan ateşle bebeğinin yanar bedenini annesinin gözyaşları söndürememişti. “Hesapların görüldüğü gün, kimin boğazına sarılacaksınız Arife’im? Soğukla ateş arasında kavrulman için sana tercih sunanları Allah’ımız, biliyor! Hesapların görüldüğü gün, kömürleşmiş parmaklarını uzatıp ölçülere hile katanlardır benim katilim, diyecek misin?”

Enkazdan bir çocuk daha çıkarıyoruz. Akıllı başında bir kız. Adını soruyoruz;

“Gamze Kara...” diyor.

“Yavrum!” diye sarılıyor, bağrına basıyorum.

Gamze Kara’nın kolunu ve bacağını yutmuş enkaz. Gömleğimi yırtıyor akan kanı durdurmak için tampon yapıyorum. “Hesap günü;

enkaz altında kalan parmaklarını hırsızların burunlarına uzatacağın bebeğim.” diyorum. “Eksik malzemelerle konut yapıp enkazında ölmemize bu hırsızlar sebep oldu diyeceksin! Tüm sorumluların boğazına sarılacaksın! Bu acıları yaşatan vicdansızları göstereceksin! Hayatımızı kara vicdanlarının rengiyle boyayanları şikâyet edeceksin bebeğim.” diyorum.

Küçük bir kıyamet sahnesiydi yaşadıklarımız. On binlerin ölümüydü ciğerlerimizi paralayan. Deprem diliyle konuşan Yüce Kudret, belki de meşrulaştırılan hırsızlıklara ve haram kazançlara son vermemizi istiyordu. Hırsızlık ürünü binalar bir titreşimle tarumar olurken masum canlara mezar olmuştu. Ve önümüzdeki bu tablo, çürümüşlük zincirinin bilançosuydu.

Malatya ile birlikte yıkıma uğramıştı on bir il, onlarca ilçe, binlerce köy. Lakin deprem, daha çok çürük binaları inşa edecek şeytanların oyununu bozmuştu.

Deprem öldürmüyordu. Öldüren, kara vicdanlı şeytanların eksik malzemeyle inşa ettikleri beton görünümlü binalardı. Ve doğal afetler, unutuldukları zaman gelirdi.

Depremın ikinci günü hâlâ can kurtarmaya çalışırken moloz yığınının içinden seslenen Gamze Kara'nın ağıtlarını duyuyordum:

“Annem, babam, okulum, öğretmenlerim, kitaplarım vardı. Okuyup öğretmen olacaktım. İyi insanlar yetiştirecektim. Gelecek yıl ortaokula başlayacaktım. Sevinçliydim, heyecanlıydım, yeni elbiseler almıştı babam. O gece onları koynuma alarak yatmıştım. Yeni ayakkabılarımı dolabımın altına saklamıştım. Dün gece annemi, babamı, kardeşlerimi, ayakkabılarımı ve elbiselerimi çaldı hırsızlar. Annem, kara saçlarımı tarardı her sabah. Babam; “*Bal bademim!*” der, sarılırdı akşamları. “*Yarın yeni elbiselerini giy, yeni ayakkabılarınıla birlikte göreyim seni!*” demişti. “*Okula giderken giyeceğim, babacığım!*” demiştim. Tatlı rüyalar görme ümidiyle uykuya dalmıştım. Bir sarsıntıyla uyandım ve molozların altında buldum kendimi. Hiç sabah olmadı anneme, babama, kardeşlerime. Vicdanı pörsümüş hırsızlara kurban gitti ailem. Babamın aldığı yeni elbiselerimi bir kerecik giyemedim.

Molozlar arasında annemi, babamı, kardeşlerimi ve elbiselerimi arattım, bulamadılar. Okulum da yıkılmıştı. Bileklerinde kelepçeyle götürülürken gördüm koca koca adamları. “İyi tanı onları!” dedi, bir amca bana. “Kimdir onlar?” dedim. “Depremde bu yıkılan binaları yapanlar.” dedi. Ayağım bedenimden kopmasaydı koşacak bağıra bağıra yırtacaktım yakalarını. Birkaç kilo demire, bir avuç çimentoya neden sattınız, hayallerimizi? Beni annesiz, babasız, okulsuz, öğretmensiz koydunuz. Elsiz, ayaksız kaldım. Şimdi kara bahtlı Gamze Kara ettiniz beni. Devamlı vicdanınızı sızlatsın diye taşların, molozların, demirlerin arasından sıyrılıp toprağın öfkesine yenik düşmeyen bir küçücük yürek... Sayenizde engelli ve dramatik bir hayat bundan sonrası... İyi tanıyın hırsız amcalar beni! Büyük mahkeme gününde öbür Gamzelerle birlikte huzurunuzda olacağım. Enkaz altındaki birçok bebeklerle birlikte ben de hesap soranlar arasında olacağım. 5 Şubat günü karaydı saçlarım, 6 Şubat'ta birden beyazlaştı ve 7 Şubat'ta karardı hayatım. Şimdi hep içten ağlıyor bu kara yüz, bu ak saçlar, bu kara gözlü, bu kara bahtlı Gamze Kara. Bir daha gülmez ettiniz dudaklarımı. Silmeyeceksiniz bu öfkeyi zihnimden.”

TOPRAKLAR BAŞINA!

Nevzat KÖSEBEY

Gölcük 16 Ağustos 1999 Pazartesi

Sessizliği bozan bir anahtar tıkırtısı... Kapının açılmasıyla koridorun ışıkları ve gençten bir adam birlikte içeriye giriyorlar. Lambalar yanıyor. On yaşlarında bir çocuk ve bir kadın ayakkabılarını çıkarırlarken hâlâ konuşuyorlar:

- Bugün geç oldu, dediniz. Büyük parka artık yarın gideriz.
- Eğer şimdi oyalanmadan odana gidip uyursan yarın için bir şeyler düşünebiliriz arkadaş.
- Gittim bile arkadaş baba, iyi geceler!
- İyi geceler oğlum!

Malatya 11 Eylül 2023 Pazartesi

Zil sesinin çınlamasıyla bir anda koridorlar hareketlendi. Kantine gidenler, bahçeye çıkanlar, birbirini kovalayanlar... Öğretmenler de bu insan denizinin içinde kaybolmuşlar, kendilerine bir yol bulup ilerlemeye çalışıyorlar. Okulun ilk günü... Herkeste buruk da olsa bir coşku, bir mutluluk, bir canlılık var.

Kalabalığın içinde ilerleyerek alt kata indi, oradan da bahçeye çıktı. Gülümseyerek öğrencileri izliyordu. İlerledi ve ana binanın yan tarafında kalan bölgeyi kontrol etti. Sonra ön cepheyi adımlamaya başladı. Eğlenen, çığlık atan, kıpır kıpır çocukları izledikçe içi yaşama sevinciyle doluyordu. Henüz birkaç yıllık bir öğretmenken deprem bölgesine gönüllü olarak tayinini istemişti. İşte şimdi buradaydı ve mutluydu. İçinden bir ses doğru yaptığını ve burada olması gerektiğini fısıldıyordu.

Düşüncelere dalmış yürürken birden öğrenciler arasında bir hareketlenme oldu. Önce neler olduğunu anlayamadı. Çocuklar bahçe duvarı boyunca toplanmaya, sıralanmaya başlamışlardı. Önde yer

kapanlar yola bakıyorlar, geride kalanlarsa kendilerine bir yer bulma gayreti içindeydiler.

Hemen bahçe kapısına yöneldi. Yola çıkmaya yeltenen birkaç öğrenciyi durdurdu. Çocuklar ise tempo hâlinde, çığlık çığılğa “deli, deli” diye bağıyorlardı. O tarafa bakınca yolun ortasındaki adamı fark etti. Saçı sakalı birbirine karışmış, üstü başı toz toprak içinde perişan durumda yaşlı adam yolun ortasında anlamsız, saçma hareketler yapıyordu. Gelip geçen arabalara selam veriyor, bazen bir boşluğa taş atıyormuş gibi yapıyor sonra tekrar arabalara dönüyordu. “Zavallı bir meczup!” diye içinden geçirdi. “Kim bilir ne yaşadı da bu hâle geldi?”

Öğrencileri toplaması gerekiyordu. “Haydi çocuklar! Şimdi zil çalacak, okula geçelim.” Dinleyen kim? Kalabalıkta hiçbir değişiklik olmadı. Bir daha seslenecekti ki okul personelinden Rıfat yanında bitiverdi ve onu durdurdu.

– Boş yere nefes tüketme hocam, onlar şu an seni dinlemezler. Birazdan zille birlikte nasıl olsa hepsi içeri geçecekler.

– Kim bu yaşlı adam?

– Şu karşımızdaki büyük boşluk alan depremden önce site bölgesiydi. Yüzlerce apartman vardı. Bu adam yani bizim Şükrü abi de iki yıl önce emekli olmuştu. İkramiyesini ve birikmişini toparladı, borç harç derken buradan bir daire aldı. O deprem gecesinde bütün binalar mukavvadan evler gibi yıkıldı her yer dümdüz oldu. İşte bu zavallı adam da eşini, oğlunu, gelinini, torununu o depremde kaybetti de bu hâle geldi:

– Ya kendisi?

– Hani derler ya “Zaman olur insanın derdi onun kurtuluşu olur.” Ayaklarından rahatsızdı garibim. O gün ağrısı çok olunca hastaneye gitmiş, geceyi de hastanede kontrol altında geçirmiş de kurtulmuş. Nasıl kurtulmaysa artık?.. İşte böyle hocam! Yakınlarını, sevdiklerini kaybedince bu hâllere düştü zavallı!

Gölcük 17 Ağustos 1999 Salı

Tozun, toprağın, kargaşanın, karmaşanın, korkunun, acının

birbirine karıştığı bir gün... Nefes almak bile ayrı bir zahmet, ayrı bir zor. Her yerde amansız bir koşturmaca, bir mücadele var. Gönüllüler, yardım ekipleri, görevliler ölümün kollarından bir kişiyi daha söküp alabilmenin çabasıydılar. Yardım isteyenler, yaralılar, yakınlarını arayanlar, bir enkazın yanında ağlayanlar, ne yapacağını bilemez durumda şaşkın, şok içinde bekleyenler, bakımanlar...

İlk kurtarılanlardan, on yaşlarında bir çocuk... Bütün gün enkazın yanında... Öylece bir kenarda bekliyor. Yüzü gözü toz içinde. Ne yapacağını bilemez hâlde. İlk kez yalnız, ilk kez korumasız... Saatlerce bu şekilde bekledi. Koca iş makinelerini izledi, tozdan korunmaya çalıştı ve artık ezberledi: “Sesimi duyan var mı?”

Yıkıntının üzerinde bir hareketlenme olduğunda gün bitmek üzereydi. Sedye, torba, battaniye istediler. Bir hemşire, çocuğun yanına geldi.

– Akşam oldu. Birazdan karanlık çöker. Şimdi çalışma durdurulacak. Acıkmışsındır. Gel, bir şeyler yiyelim.

Gerçekten açlıktan bayılacak gibi oluyordu. Ama orayı bırakamazdı.

– Annem, babam burada. Ben bek...

Yıkıntıdan zorlukla çıkarılıp sedyeye yerleştirilmeye çalışılan bir beden... Aceleyle siyah torbaya konulurken başı yana düştü ve çocuk o an gördü.

– Baba!..

Malatya 11 Eylül Pazartesi

Personel Rıfat'ın bağırmasıyla yaşlı adam yolun karşısına geçerken dönüp dönüp bakıyordu. Yer yer molozların olduğu karşıdaki boş alana doğru ilerledi. Son kez dönüp baktı. Birden olduğu yerde hopladı. Böylelikle akılla ilgili son kırıntıları da üzerinden silkelirken çocuklar kahkahalarla adamın hareketine gülüyorlardı. Adam da onlara anlamsızca gülüyordu ki birden ciddileşti. Bir süre daha baktıktan sonra döndü, az ilerideki moloz yığına kadar yürüdü. Genç öğretmen, bahçe kapısını geçip kaldırıma çıktığının farkında bile değildi. Sadece çok büyük bir dikkatle izliyordu.

Yaşlı adam, moloz yığının yanında bir an duraksadı. Yığının etrafında dönmeye başladı. Gözleri hep yerdeydi. Bazen koşar adımlarla bazen de hızlı tempo yürüyüşüyle dönüyordu. Bir ritüeli yaşıyordu. Aniden durdu. Bekledi. Zorlukla bir adım daha attı ve takati kesilmişçesine dizlerinin üstüne düştü. Öne doğru uzandı. Bir şeyleri incitmekten korkarcasına yavaşça, çekinerek nasırlaşmış kirli ellerini yere deşdirdi. Okşar gibiydi. Durdu, bekledi ve sonra ellerini toprağa batırdı. Toprağı, molozu, külü, tozu avuçladı. Kollarını havaya kaldırdı, avuçlarını açıp başından aşağı döktü. Tekrar toprağı avuçladı. Bu defa yüzüne, boynuna, saçlarına sürdü. Gittikçe daha sert ve seri biçimde hareketlerini hızlandırdı. Şimdi bir toz kümesinin içindeydi. Yaşlı adamda hiç ses yoktu. Ne ağlama ne çığlık ne bir feryat... Sadece nefes nefese bir hırıltı... Ama genç öğretmen, matem çığlığını işitebiliyordu. Kulaklarıyla değil bütün varlığıyla, zerreleriyle.

Gölcük 18 Ağustos 1999 Çarşamba

Ambulansın gölgesine saklanmış bir çocuk... Önceki gün çok ağlamış, direnmiş ama görevliler babasını görmesine izin vermemişlerdi. Son görebildiği babasının siyah, uzun bir torbaya konulmasıydı. Çekilen fermuarla birlikte artık kapkara bir ayrılık ve acı dolu bir yalnızlık başlamıştı. Geceyi bir barınma merkezinde geçirmişti. Doğru dürüst ne bir şeyler yiyebilmişti ne de uyuyabilmişti. Sabah gizlene saklana mahallesine dönmüştü. Gözü hep kurtarma çalışmalarındaydı. Saatlerce sabırla bekledi. Annesine kavuşacağına inanıyordu.

Yorgunluk, uykusuzluk, sıcak... Sırtını dayadığı yerde bir ara kendinden geçmiş. Sesler, çığlıklar duyuyor. Sisli, tozlu, karanlık yerler görür gibi oluyor. Her şey karışık, herkes bir var bir yok... Sonunda konuşma sesleri çok yakından gelmeye başlamıştı ki gözlerini açtı. Birkaç görevli ona bakıyordu. Olduğu yere iyice sindi. Ağlamaklıydı. Tam bir şey söyleyecekti ki durdu. Enkazda çalışanlardan birini izliyordu. Adam çıkarken elinde mavi, küçük bir masa saati vardı. Çocuk önce saate sonra görevlilere baktı.

– Annem de öldü, değil mi?

Kimse cevap veremedi. Sessizlik uzadı... Engellemeye, tutmaya fırsat bile bulamadılar. Çocuk birden ok gibi fırladı. Yıkıntıya tırmanırken ancak yakaladılar. Saat elindeydi. Debeleniyor, kurtulmak istiyordu.

– Bırakın beni, bırakın! Ben de onların yanına gitmek istiyorum. Anne, baba neredesiniz?..

Malatya 11 Eylül 2023 Pazartesi

Yaşlı adamın dünyayla bir irtibatı yoktu. Hareketlerini sürdürüyordu. Hırıltısı artmıştı. Karşı kaldırımında yürüyenler yollarını değiştirdiler. Toz kümesi büyüyor; yaşlı adam ara vermeden saçına, başına, göğsüne toprak, kül, moloz sürüyordu. Bir anlık durdu. Başını kaldırdı, öğretmene baktı. Acının, tükenmişliğin en somut, en korkunç hâli yüzüne yapışmıştı. Baktı, baktı, birden çirkin ve anlamsız bir gülümseme belirdi yüzünde.

Havalanan, uçuşan toz, kül her yerdeydi. Bir bulut oluşmuştu. Dünya bulanıklaşıyordu. Hiçbir şey net değildi.

Biri kolundan çekince kendine geldi. Bahçede kimse kalmamıştı. Personel Rıfat'ın yardımıyla sürüklenir gibi bahçeye geçti. İçeri girecekken durdu, döndü ve baktı. Yaşlı adam uzaklaşıyordu. Genç öğretmenin hatıraları ve sevdikleri gibi...

Merdivenleri çıkıp sınıfa kadar geldi. Canlılığından, enerjisinden eser kalmamıştı; kendini yorgun ve tükenmiş hissediyordu. Bekledi, derin bir nefes aldı ve kapıyı açıp içeri girdi. Çocuklar pencerelere dizilmiş yaşlı adamı izliyorlardı. Seslenen de vardı gülen de taklidini yapan da. Öğretmenin geldiğini fark edince yerlerine geçtiler. Genç öğretmen bir süre sessiz kaldı. Bir kararsızlık, tereddüt yaşıyor gibiydi. İlerleyip yolun karşısına baktı. Merakla kendisini izleyen öğrencilerine döndü, konuşmaya başladı:

– Arkadaşlar, toplum olarak birçok ortak inanışımız, kültürümüz vardır. Çok eski bir mirasa dayanan bu ortaklıkları anlayamadığımız, anlamlandıramadığımız zamanlar olabilir. Bu son derece doğaldır... Felaketlerde insanlar hayatlarını yitirebilirler veya yakınlarının bir kısmını kaybedebilirler. Ama bir insan için en büyük felaket,

yakınlarının tümünü kaybetmektir. Bunun ne kadar zor ne kadar acı olduğunu tahmin bile edemezsiniz.

Düşünebiliyor musunuz, bir felaket yaşamışsınız ve o felaketi anlatabileceğiniz, paylaşabileceğiniz hiç kimseniz yok. Yalnızsınız, yapayalnızsınız. İşte böyle bir durumda insan artık toprağa karışmak, toprakla bütünleşmek ister. Çünkü onu toprağın üstüne bağlayacak hiçbir şey kalmamıştır. Bu durumdaki insan, ne bulduysa, toprağı, külü, tozu başından aşağı döker; saçına, başına, vücuduna sürer. Dayanılmaz, tarif edilmez yalnızlığını toprağa gömmeye çalışır. Bu yaptığı iç acıtıcı, sessiz bir çılgıktır, matemdir, yastır.

Sınıf çok derin bir sessizlik içindeydi. Konuşurken bir iki defa sesinin titremesine engel olamamıştı. Biraz bekledi, kendini toparlamaya çalıştı, devam etti.

– Dilimizdeki toprak başıma, topraklar başıma deyiminin aslı astarı budur. Teksin, yalnızsın, kimin için yaşayacaksın? Hiç kimse! Vay zavallı, topraklar başına olsun!.. Gençler! Hayat dostlarla, sevdiklerinizle güzelleşir, anlam kazanır. İşte onları kaybettiğiniz an, artık zaman durmuştur; tıpkı şu saatte olduğu gibi.

Bunu söylerken çantasından ön camı kırık, eski bir masa saatini çıkardı. Saat 03.02'yi gösteriyordu.

– Anlamsız bir hayat ve zamanın durması, insanın her şeyini kaybetmesi anlamına gelir. Aklını bile.

ENKAZDAN ÇIKAN MÜCADELE

Kübra CURPEDİN

Akşam olmak üzereydi, güneş ışıklarını yavaş yavaş çekiyor ve hava kararmaya başlıyordu. Tüm aile yemek masasına oturmuş ve evin küçük kızının gelmesini bekliyorlardı. Annesi balkona çıktı ve tekrar seslendi.

– Hadi kızım bitir artık oyununu, herkes seni bekliyor.

Sena istemese de eve doğru gitmeye başlamıştı ki şiddetli bir gürültü koptu. Yer ayaklarının altında salıncak gibi sallanıyordu. Ne olduğunu bile anlamamıştı ki birden her yer toz duman oldu. Kafasını kaldırıp baktığında gördüğü tek şey birkaç dakika sonra gireceği evin önüne yığılmış olduğuydu. Ne yapacağını bilemedi. Daha 10 yaşında küçücük bir çocuktü. Önünde duran koca duvarları kaldırması gerekiyordu. Her şeyi o duvarların altında kalmıştı. Aklına kötü bir şey olma ihtimali gelmedi. Duvarlar kalkacak ve her şeye geri kavuşacaktı. Bir beton parçasını aldı ama başka bir tane daha çıktı. Tamam bu sefer onu da kaldırınca ulaşacaktı. Durmadan devam etti. Çünkü her şeyi o enkazın altındaydı. Dünyalar kadar sevdiği annesi, onu sürekli şımartan babası, her zaman başına dikilebileceği bir tanecik ablası, yaramaz ama tatlı kardeşi, çok sevdiği oyuncakları, biriktirdiği parası, ertesi gün yemek için sakladığı çikolatası ve daha birçok şey. Bir şey daha kaldırsa hepsi orada onu bekliyor gibi geliyordu. Saatler sonra yorgunluktan hâli kalmamış bir hâlde buldu kendisini. Elinden bir şey gelmiyordu ama yine de orada bekliyordu. Biliyordu her şey oradaydı ama gücü yetmiyordu. Saatlerce, günlerce bekledi. Ulaştığı tek şey bu zamana kadar ki hayatının enkazıydı. O günlerde hayatının ne kadar çok değiştiğini anlamadı. Ama geri kalan tüm yaşamını şekillendiren birkaç saniye yaşandı ve bitti.

Artık 10 yaşında bir çocuk değil, 10 yaşında büyümek zorunda kalmış bir kızdı. Çok büyük kararlar aldı. İleride insanların depremde ölmesine izin vermeyecekti. Kendi sevdiklerini kurtaramadı ama

ileride birçok insanı kurtaracaktı. İnsanları kurtarması için bunu yaşaması gerektiğini düşünmeye başladı. Çok akıllı bir kız, çalışkan bir öğrenciydi. Kitap okumayı çok sever, aklındaki sorulara cevap bulmaya çalışır ve bol bol düşüncelere dalardı.

Araştırdıkça araştırdı. Depremi engelleyemeyeceğini öğrendi. Engelleyemezdi ama zararını en aza indirebilirdi. O da yapamayacağı şeylere üzülme yerine, yapabileceği şeylere odaklanmayı seçti. Deprem hakkında her şeyi bilmesi gerekiyordu. İnsanlara bu şekilde faydalı olmaya çalışacaktı. Jeoloji mühendisliği bölümünü kazandı. Eğitimini aldı ve mezun olduğunda ilk işi memleketine gitmek oldu.

Sena'nın memleketi Kuzey Anadolu Fay Hattı üzerinde yer alan küçük bir kasabaydı. Eğitim hayatı boyunca en çok ilgisini çeken yer orası oldu. Hem ailesiyle birlikte anıları vardı. Hem de deprem için çok riskli bölgelerden birisiydi. Her yaz tatilinde ziyarete giderlerdi. Arkadaşları, aile dostları vardı. Arada sırada küçük depremler olurdu. Ama insanlar için çok sıradan bir olaydı. Kimse o büyük depremlerin kendi başına da gelebileceğini düşünmezdi. Ne de olsa kötü olaylar her zaman başkasının başına gelir. Kasabanın çoğunluğu büyük bir depreme hazırlıklı değildi.

Kasaba küçük olduğu için bir uçta atılan adım daha yere inmeden diğer uca haberi giderdi. Bir sabah yeni bir haberle güne başladılar.

- Yılmazların kızı sismolog olmuş. Kasabaya çalışmaya gelmiş.
- Sismolog da neymiş, ne gerek varmış?
- Şimdi tüm kasabada felaket tellallığı yapıp kasabanın huzurunu bozacak.
- Zavallı kız her şeyini depremde kaybetti diye depremle kafayı bozdu.

Kasaba halkı Sena'yı ilgiyle karşılamamıştı. Ama zaten Sena da öyle olmasını beklemiyordu. Zaten deprem konusunda bilinçli olsalar Sena'ya burada ihtiyaç duyulmazdı. Burada olması gerektiğini daha çok düşünmeye başladı.

Sena her yaz tatilinde beraber zaman geçirdiği ve çok sevdiği arkadaşı Zeynep'i ziyaret etmeye gitti. Zeynep evlenmiş ve bir çocuğu

olmuştu. Eşi de kendisi de çalıştığı için oğlu Emre'ye annesi Zehra teyze bakıyordu. Sena Zeynep'i ziyarete gittiğinde evde sadece Zehra teyzeyi ve Emre'yi buldu. Evin zamanla daha da eskidiğini ve tadilatla ihtiyacı olduğunu gördü. Ama Zehra teyzenin bunları yaptırarak ekonomik gücü yoktu. Eşi vefat etmişti ve ondan kalan emekli maaşıyla geçiniyordu.

Sena bunun çok önemli olduğunu anlattı ama Zehra teyze de büyük bir depremin olacağını düşünmüyordu. Hem kendini rahatlatmak hem de Sena'yı geçiştirebilmek için "Kızım burada çok sık deprem olur. Hep şöyle büyük deprem olacak, böyle büyük deprem olacak derler. Hiçbir şey olmaz merak etme." dedi.

Sena bu konuşmalardan sonra hemen işe başlaması gerektiğini düşündü. Doğal afetlerde önemli görev ve sorumlulukları olan kurumları ziyaret etmek istiyordu. İlk işi belediyeyi ziyaret etmek oldu. Belediye başkanı Mehmet Bey ile tanıştı. Mehmet Bey Sena'nın kasabaya gelmesinden memnun olan ilk kişiydi.

Mehmet Bey de deprem riskini belirlemek ve en az zararlar kurtulabilmek için bir durum analizi yapmak istiyordu. Mehmet Bey, Sena'nın çabasını takdirle karşıladı ve birlikte çalışmayı teklif etti. Birlikte kasabanın olası bir depreme karşı hazırlıklı olması için çalışmaya başladılar. Birtakım çalışmalar yapılmaya başlandı. Ve bunlardan biri de depreme karşı dayanıksız olan, can ve mal güvenliği açısından risk oluşturan binaların belirlenmesiydi. Rapor, kasaba halkı tarafından büyük bir tepkiyle karşılandı. Herkes kendi arasında konuşup şikâyetçi oluyordu. Evi yıkmak, güçlendirmek ya da tahliye etmek için imkanları mı vardı?

Kasabadaki evlerden bazıları gibi Zehra teyzenin evinin de güçlendirilmesi gerekiyordu. Sena arkadaşı Zeynep'i görmek umuduyla tekrar Zehra teyzeye ziyarete gitti. Zehra teyze belediye tarafından söylenenleri Sena'ya anlattı. Sena da Zehra teyzeye bunun ertelenebilecek bir şey olmadığını gerekenlerin yapılmasının önemli olduğunu söyledi. Sena her fırsatta Zehra teyzeye önerilerde bulunuyor, kendisi için torunu için bunun bir tercih değil zorunluluk olduğunu anlatıyordu. Zehra teyze ise buna ayıracak parası olmadığını söyleyip haklı bir gerekçesi olduğunu düşünerek kendini kandırıyordu.

Sena durmadan, yorulmadan çalışmalara devam ediyordu. Öncelikle kasaba halkının depreme karşı bilinçli olması gerektiğini düşündü ve birçok yerde eğitimler verilmesi için çalıştı. Kamu kurumlarında, halk eğitim merkezlerinde, okullarda ve sivil toplum kuruluşlarında deprem öncesi, deprem anı ve deprem sonrası neler yapılacağına dair eğitimler verildi.

Yapılan çalışmalar etkili olmaya başladı. Kasaba halkının bazıları işi ciddiye almaya başladı. Herkes üzerine düşen görevi yerine getirmeye çalışıyordu. Tabi ki umursamayan, duymazdan gelenler de oluyordu. Ama Sena ne kadar insana ulaşabilirse o kadar iyi diyerek hiç bıkmadan devam etti.

Aradan birkaç ay geçti. Masmavi gökyüzü yerini karanlığa bırakmıştı. Herkes evine doğru yol almaya başlamıştı. Kimisi dinleniyor, kimisi akşam yemeğini yiyor, kimisi ödevlerini yapmaya çalışıyordu. Herkes hayat telaşı içerisinde üzerine düşen görevi yerine getiriyordu. Hava, Sena'ya daha önce yaşadığı bir günü hatırlattı ve içini bir huzursuzluk kapladı. Evet bu akşam yaşadığı ilk deprem gecesine benziyordu.

Şiddetli bir sarsıntı yaşadılar. İnsanlar ne olduğunu anlamaya çalışırken daha şiddetli bir sarsıntı daha meydana geldi. İnsanlar sokağa döküldü. O hiç gelmeyeceğini düşündükleri deprem gelmişti. Zeynep henüz işten dönmemişti. Zehra teyze balkonda kızını beklediği sırada evinin yarısı depremde göçmüştü. Zehra teyze balkonun çökmesiyle birlikte sokağa düşmüşken torunu Emre evde mahsur kalmıştı. Deprem olur olmaz Sena'nın aklına direkt Zehra teyze geldi ve koşarak onun evine doğru gitmeye başladı. Gittiğinde Zehra teyzeyi yerde ağlarken buldu. Eve girmek çok tehlikeliydi ancak küçücük bir çocuğun hayatı kendisinden daha önemli geldi. Emre'yi kurtarmak için hiç tereddüt etmeden eve girdi. Emre'yi kucağına aldı ve bulduğu ilk boşluktan komşulardan birinin kucağına uzattı. Kendisi evden çıkmaya çalışırken zaten zor ayakta duran evin diğer yarısı Sena'nın üzerine çöktü. Sena kurtulmayı başaramadı. İnanıldığı şey uğruna ömrünün sonuna kadar çalıştı. Birçok insanın kurtulmasına vesile oldu. Ölümü bile birçok insanın hayatını değiştirdi. Onun hikâyesi birçok kişiye ilham oldu.

MAHFUZ!

Vedat Ali KIZILTEPE

On (6) Şubat, Kahramanmaraş

“Anne ne kokuyo?” Cevap vermedi kadın. Kadın sıksa, kadın zayıf. Her hâli tedirgin. Adamın yüzüne baktı. Adam uzun, iri yarı, saç sakalı birbirine karışmış, Adam gergin, adam sinirli. Hoşnutsuz bir şekilde buruşturdu yüzünü. Bıyıklarının arasından konuşur gibi;

“Getirme dedim sana şu çocuğu!”

“Nereye bırakayım bey... Şu kıyamet gününde!” Adam yedi sekiz yaşlarındaki oğlunun elinden tuttu. Yüz metre kadar ilerdeki arabanın içine oturttu.

Onları izleyen kepçecide on günün yorgunluğu. Elli, belki yüz dönümlük Kapıçam tarlasını eşiyor, insandan fidanlar konulunca, üstünü kapatıyordu. Evi ağır hasarlı, eşi çocukları perişan. Şükür hayattalar. Değil, şimdi yas vakti değil. Ailesini bir çadıra yerleştirmiş, iş makinesi operatörlüğü vasfından dolayı buraya gelmişti. Bedenen ve ruhen yorulmuş, tükenmişti. Yok, bitmeye tükenmeye hakkı yoktu. Fidanları son sargununa kavuşturmak gerekti. Genelde ceviz fidanları dikmek için kullandığı küçük kepçe ile bir sırayı daha bitirmiş, insandan fidanların toprağa yerleştirilmesini bekliyordu. Ardından üzerlerine toprak ekecekti. Önündeki cenaze de yerleştirildi. Cenaze sahibinden onay alınca toprağı iteleyip mezarı kapattı. Mezar başındaki sayılı kişi dua edip bitirdi. Fatiha için eller yukarı kalktı.

Dağlar yürümüş, sular tersine akmış, ovalar çatlamış. Gökyüzü şaşkın. Rüzgâr ne yana eseceğini bilmiyor. Arştan gelen emri tecelli ettirmekle görevli yer yüzü suçlu, yer yüzü mahcup duruyor. Buz gibi hava insanın iliklerine kadar işliyor. Çehreyi yakan ayaza, rüzgâra ağaçlar aldırış etmiyor. Yasa, acıya, gözyaşına ortak oluyor. Öfke dinmemiş, her birkaç saatte, büyük öfkenin artçıları yeniden silkeliyor yer yüzü-

nü. Gök gürelemiyor, yıldırım çakmıyor, yağmur yağıyor ama bardaktan boşanmıyor. Hafif, ince ince toprağı suluyor. Yerin öfkesini almaya çalışıyor.

Şehri matem şaşkın, Üşümek, acıkmak, susamak yasak. Küçük kıyametin üzerinden on gün geçmesine rağmen cenaze araçlarının biri geliyor biri gidiyor. Her cenaze aracının kapısı açılınca çok az tanık olunacak ve asla unutulmayacak bir koku. Acı, eksi, küf kokusu. Bir bambaşka çürümeye yüz tutmuş insan bedeni kokusu.

Kepçenin bir küçüğü, kazmanın çok büyüğü bir iş makinesi, boydan boya fidan çukuru gibi çukurlar açmış. On gündür enkaz altında bekleyen bedenleri toprağı ile buluşturmaya için var gücüyle çalışmaya devam ediyor. Her fidan çukuru başında sekiz on kişi. Beklenenin aksine ne haykırış ne feryadı figan. Her fidan çukuru başında içli içli sessiz ve derin ağıtlar.

“Müsaade edin arkadaşlar.” Kepçeci ve duayı bitirmek üzere olan diğer insanlar sese doğru başını çevirdi. Otuz yaşlarında uzun ince bir genç adam, arkasında sekiz, on kişilik bir kalabalık. Kucağında beyaz kefene sarılmış henüz üç dört yaşlarındaki çocuğı ile yaklaşıyor.

“Balım, al yanaklı kızım, kiraz dudaklı kızım, senle yeniden doğmuştum, yeniden kundağa sarılmıştım ya ben. Beşikte sallanmış, süttten kesilmiş, yeniden üç yaşında olmuştum ya ben...”

Genç adamın gür dalgalı saçları toz toprak içinde. Sararmış benzi, matlaşmış gözleri. Yine de temiz, pak ve aydınlık bir güzelliğı var. Hiç kimseyi duymuyor, hiç kimseyi görmüyor. Bir görev ve odaklanmış beyni. Programlanmış robot gibi, ağır ağır, usul usul yeni açılmış fidan çukuruna, taze mezar yerine yaklaşıyor. Kenara çekilip yol veriyor insanlar. Arkadaki kalabalığın meraklı insanlara verdiği cevaba göre, mevta henüz üç yaşında, kız çocuğı.

Genç adam İyice yaklaşıncaya durdu mezar çukurunun önünde. Şöyle bir izledi kızının ebedi güzergahını. Ayak ucuna koydu mevtayı. Çevik bir hareketle mezarın içine girdi. İçeriye kolaçan etti. Kalabalıktan bir kişi yaklaştı. Mevtayı alıp kendisine verecekti muhtemelen. Şahıs mevtaya uzanınca genç adam sağ elini “dur” anlamında yukarı

kaldırdı. İri kara gözleri ile öyle sert bir bakış attı ki öylece kalakaldı diğer adam. Kimse dokunsun istemiyordu yavrusuna.

“Balım, tırnağına taş değse, gözünde tek damla yaş olsa kavrulurdu içim yanardı ya benim...”

Üç beş dakika boyunca mezarın içinde eliyle düzenlemeler yaptı. Kızının yatağını hazırlar gibi otlardan, sivri taşlardan, çakılardan, kayalardan temizledi. Doğrulup aldı kızını kucasına. Kepçenin açtığı yere özenle yerleştirdi. Tahtalara dokundu yumuşak. Önüne tahtadan set yaptı. İncitmek istemez gibi tahtaları itinalı bir şekilde yerleştirdi. Az önce yardıma gelen adamın el vermesi ile yukarı çıktı sonra. Yukarıdan, sargını toprak örtünmeden bir daha baktı kızına. Herkes onu izliyor, kepçeci tamam işaretini almak için bekliyordu.

“Balım, hani bukle bukle saçların gelirden gözünün önüne, sol elinin tersiyle iterdin arkaya. Boncuk boncuk gözlerin güneş gibi parlardı. Yuvarlak yuvarlak bal dudakların, babacım... babacım... Derdi de içim erirdi benim ya...”

Genç adam duramadı. Geri indi içeri. Tahta aralarında açık kalan birkaç yer vardı. Oradan ak kefen gözükiyordu. Uygun taşlarla kapatmaya çalıştı. Hayat durmuş, nefes almak yasaklanmış, dünya dönmeyi bırakmış, herkes onu izliyordu. Birkaç dakika sonra tekrar dışarı çıktı. Hava sertleşmiş, ayaz insanın çehresini yakar olmuştu. Beyaz teninin elmacık kemikleri kıpkırmızı olmuş, mezara girip çıkarken destek aldığı dizleri çamur olmuştu. Dal gibi titremeye başladı. Yer gök temaşaya başladı. Yanına birkaç kişi yaklaştı. Bir şeyler diyorlardı ya ne! Sözüün hükmünü yitirdiği, kulakların en teselli edici söze sağır kaldığı anlardı. Duymuyor, işitmiyor, konuşmuyordu. Yine içine sinmedi. Tekrar atladı mezarın içine.

“Balım, sabahları erkenden kalkıp işe giderken sarılırdın bacaklarım, gitme babaaa bugün işe gitme derdin ya!”

Yaklaştıkızına. Küçükçakıtaşlarıyla son delikleri dek kapattı. Etraftan avuçladığı çamurlar ile sıva yapar gibi tahtanın aralarındaki ince boşlukları kapattı. Beyaz kefenin hiçbir noktası gözükmemesi istiyordu. Evladının bedenine zarar gelmesin diye özen gösteriyordu. İşi bitince çevik bir hareket ile

çıkıy yuvarı. Olanları izleyen kepeçci ile göz göze geldiler. Yalnızca genç adamın duyacağı şekilde;

“Tamam mı?” diye sordu kepeçci. “Evet.” anlamında başını salladı genç adam.

Eliyle köşede bulunan yumuşak toprakları gösterdi. Kepeçciyi önce yumuşak toprak atması için uyardı. Beş dakika sonra küçük beden son sargununa, toprağına kavuştu.

Görevlilerin verdiği, üzerinde kızının adının ve numarasının yazdığı işaret tahtasını kendi eliyle yerleştirdi.

“Balım, salıncakta sallarken seni, neşeli gülüşlerin inletirken alemi, bir gülüşüne ömrümü verirdim ya!... Balım, biy. İkiiii. Üüüüç, dööyü diye sayışın vardı ya!”

Dualar edildi. Fatihalar okundu. Acı ritüel bitince hareketlendi grup. Usul usul yürümeye başladılar. Genç adam her üç beş metrede bir geriye dönüp baktı. Dönüp baktı.

Hiçbir baraj kaldıramazdı bunca yükü. Yerde, gökte hapsedilen gözyaşları, patlayan baraj kapağı misali boşaldıkça boşaldı.

Genç adam ilelebet bu acıya mahpustu.

Genç adam daha gözyaşlarından mahfuzdu.

DOKUZ AY BİR SABAH

Esma Didesu TAŞYÜREK

Odamda, cam kenarında kardeşimle birlikte oturmuş perdeyi sonuna kadar açmış ve ışıkları söndürmüştük. Yağan kar binamızın küçük bahçesinde birikmeye başlamıştı. İkimiz de yarın okulun tatil olup olmayacağını merak ediyorduk. Beraber hayaller kurmaya başladık. Okul tatil olmuş, ikimiz en kalın kıyafetlerimizi giymişiz; annem atkılarımızı bizi boğacakmışçasına bağlamış, “Fazla durmayın üşütürsünüz!” diye arkamızdan bağıyor. Ardından saatler geçiyor eve ıpslak giriyoruz ve akşam oluyor, babam işten dönerken bize sıcak çikolata alması için telefonda tüm şirinlikleri yapıyoruz. Sonra hayaller kar tatilinden git gide uzaklaşıyor. Üniversite hayalleri kurmaya başlıyoruz, üniversite için Ankara’ya gidiyorum ben. Annem ve babam da Kahramanmaraş’tan taşınmaya karar veriyor. Hep birlikte Ankara’ya alışmaya çalışıyoruz. Taşınma telaşesi bittiğinde Anıtkabir’i ziyarete gidiyoruz. Acaba Ankara’da başka nereleri görebiliriz? Derken telefona uzanıp Ankara’yı araştırmaya başlayacaktım ki annem odaya geldi. Yatmamız için uyardı bizi. Ne de olsa okul için erken kalkıyorduk. Bense kar tatili umuduyla uyanacaktım. Ara tatilde memleketine giden arkadaşımı çok özlesem de yarın okula gidesim hiç yoktu. Acaba arkadaşım eve dönmüş müydü? Ona mesaj atacaktım ama annem ısrarına devam edince telefonumu bırakıp yatmaktan başka çarem kalmadı.

Gece uyumakta epey zorlandım. Aklımda annemin kar tatilini duyup bize haber verip vermeyeceği dönerken ben de yatakta sürekli dönüyordum. Bir yandan zihnimin içinde bir karmaşa var. Fikir karmaşası; yarın sabah ne yiyeceğimden tut, üç sene evvel gezdiğim müzeye kadar her şey kafamın içinde aylak aylak dolanıyor. Düşünmemeye, uyumaya odaklanmaya çalıştıkça daha çok düşünüyorum. Döne döne dalmışım sonunda. Bir ara uykunun beni

kucağına alıp salladığı an geldi. Annesi kucağında bebeğini sallardı ya, yatak da beni öyle salladı sanki. Ama biraz hırslı bir anne canlandı hayalimde. Geç saatlere kadar onu da uyutmamışım gibi hızlı hızlı, sağa sola salladı beni. Gözlerim sıkı sıkıya yumuluydu. Bebek olan ben mi mızızlanıyordum yoksa annem mi hayıflanıyordu bilmiyorum, birimizden garip sesler çıkıyordu. Öyle bir an geldi ki annem beni beşiğe koydu. Beşiğimin tahtalarını kırarcasına şiddetle sarstı beni. Tüm bunları yine aklıma bir hayal geldi de devam ettiriyorum sanmıştım. Uykuya dalmama yardımcı olacak türden bir hayalmiş gibi. Koyunları saymak gibi. Birden saymaya başladım. Bir koyuncuk beşiğimin üzerinden atlıyor, iki koyuncuk, üç koyuncuk, göz kapaklarım kapalı ama ağırlaştıkça ağırlaşıyor. Yorganın altı gittikçe havasızlaşıyor. Hadi uyu artık!

Uykulu zihnimi uyarın ilk şey tüylerimi ürperten soğuk oldu. Ev neden bu kadar soğuktu? Babam yine kombiyi mi kısmıştı? Bu kış ayında olacak iş miydi? Yoksa adamın günahını mı alıyordum? İnce mi giyinmişim? Boynumu üzerime bakmak için kıpırdatmaya çalıştım. Nereye, nasıl sıkıştıysam nefes alırken bile göğsümün yaptığı hareket beni fazlasıyla zorluyordu. Kıpırdattığım başımla üzerimdeki pijamayı seçemedim. Sol kolumu üzerime koyacaktım ve elim hissetme görevini yerine getirecekti. Ancak kolum beynimin emrine itaat edemedi. Sağ tarafımı da hareket ettirmeye çalıştım. O an üzerime bir şeyin devrilmiş olduğunu fark ettiğim ilk andı çünkü sağ omzumda bir yük vardı. Yine de dirseğimden aşağısını hafifçe oynatabiliyordum. Üzerime neden bir şey devrilmişti ki? Bir şeylerin ters gittiği hissi iyiden iyiye artıyordu. Kolumu sıkıştığı yerden kurtarmak için içgüdüsel olarak sağa sola oynatıp çekmeye çalıştım. Böylece sol kolumu artık kullanabilir hâle gelmişim. Üzerimdeki polar pijamanın yumuşaklığını hissedişim beni biraz avutsa da üşümeme engel olamıyordu. Gözlerim karanlığa alıştığında odak noktamda hâlâ sol kolum vardı. Daima bileğimde olan bilekliğimi seçmeye çalıştım. Orada olduğunu hissetsem de o kadar karanlıktı ki boncukların üzerindeki harfleri göremiyordum. Kardeşimin bana yıllar önce doğum günüm için yaptığı bileklik. Kare boncuklarla adımı yazmıştı: Aşım. Keşke şimdi adımın anlamı gibi

parlak, ışık saçan bir yerde olsaydım. Ancak yine de adımla uyumlu bir sabaha uyanmıştım. O sabah her şeyin alt üst olduğu gibi adeta ay doğmuştu güneş yerine. Karanlık, soğuk, ürpertici bir sabaha belki öğlene başlamıştım.

Uyandığımda olanı biteni algılamakta fazlasıyla zorlandım. Bir gaffet anının ortasına düşmüştüm. Gözlerim açıldığında yatağında değildim. Deli yatardım da hiç düşüp sıkışacak kadar olmamıştım. Uykusu çok ağır olan bir insan olduğum için daha yataktan kalkmadan sarsıntıyla eşyalar üzerime gelmiş meğer. Annem hep “Kıyamet kopsa uyanmazsın!” derdi, sanırım gerçekten kıyamet kopmuştu ama hayat devam ediyordu! Annem her gün beni kaldırmak için yanıma gelir, omzumdan beni tutup sarsardı. Hatta bazen yüzüme su serperdi. Bir ara sallandığımı hayal meyal hatırlıyorum. Yine annem beni uyandırmaya çalışıyor sanmıştım. Beynim bir şeyler görmeye başlasa da gözüm görme işlevini yapabilecek ışığı bulamamıştı. Her şey karanlıktı. Hiç endişe ve korku duymuyordum, şimdilik. Hâlâ uyku sersemiydim. Peki ya uyanmasaydım, uyanamasaydım? Uyku ölümün küçük kardeşiyse uyurken ölüme bir adım daha yakın değil miydik? Yarı uykulu olsam da ölüme yakın olan o bir adımdan geri adımlarla uzaklaşabilme ihtimalim de var demekti.

Sağ ve sol kolumu birleştirdiğimde üzerime yıkılmış olan şeyi, muhtemelen kitaplığımı, itmeye çalışıyordum ancak gücüm yetmemişti. Zihnimde anlamaya çalıştım. Yatağımdan beni savuran bir güç vardı. Kolumu biraz kaldırdığımda sürtündüğü kaygan pürüzlü şeye bakılırsa pencere tarafına, kalorifere paralel düşmüştüm ve sırtım da komodinine dayanmıştı. Üstüme devrilen kitaplıksa pencere pervazına dayanmış olmalıydı. Deprem olduğunu zihnim bir şekilde kavramıştı. Sağ omzuma dayanan kitaplığı itmeye çalışmayı bıraktım. Belki de beni şu an koruyan şey bu tahta parçasıydı çünkü kıpırdattığım ayaklarıma batan soğuk cam kırıklarına bakılırsa her şey alaşağı olmuştu.

Endişe ve panik, ayağıma batan cam parçasının etrafını saran hücrelerim gibi tüm ruhumu çevrelemeye başlamıştı. O an aklıma

sorular yeni yeni gelmeye başladı. Yan odadaki kardeşim ne hâldeydi? Annemle babamın durumu nasıldı? Her durumda aileyi sırtlayan biricik annem yine bizi sırtlayabilir miydi? Onun gözünde hâlâ bebek olduğumuzu söylediği geldi aklıma. Evet, o an tam bir bebek gibiydim. Çaresiz, birilerine muhtaç, yuvarlak bir rahimden yabancı ama yine yuvarlak dünyaya gelmiş. Benim rahat rahat yaşadığım, en güvenli hissettiğim evim birden yabancı ve tehlikeli bir yere dönüşmüştü. Bacaklarım titremeye başlamıştı. Burada sonsuza kadar kalmayacaktım değil mi? Ya buradan çıkamazsam ya çıktığımda yeryüzünde yapayalnız kalırsam? Hani kar oynamaya çıkmak için uyanacaktım ben. Hani anneannemin ördüğü kıpkırmızı kazağımı giyecektim. Bırak bu sabahı iki üç sene sonrasını planlamamış mıydık? Ankara'da üniversite kazanacaktım. Taşınmaya karar verecektik. İşte şimdi gerçekten taşınmamız gerekebilirdi! Keşke hiç bu şehirden şikâyet etmeseydim. Yemin ederim artık taşınmak falan istemiyorum! Sadece bir odada ailemle bir arada olsam yeter. Ev dışarıdan ne hâldeydi acaba? Depremin büyüklüğü ne kadardı? Arkadaşım memleketinden dönmüş müydü ki? Umarım gelmemiştir. Her sabah evden çıkarken bir günaydını bile birbirimize çok gördüğümüz komşumuzun durumu nasıldı? Beni aradığında telefonunu açmadığım dedem şu an nefes alıyor muydu? Bundan sonra asla sonrasını düşünmeyecektim. Planlar ve hayaller kurmayacaktım. Zihnimiz aksa da biz ruhumuz ve bedenimizle bu akışa yetişmeye çabalasak da dünya bile bazen dönmeyi bırakabiliyordu. Evet, tam olarak bugün bizler için hayat durdu. Düzen mahvoldu, dünya dönmedi, güneş doğmadı, o sıcacık evlerdeki bebekler ağlayamadı...

Zihnim kendisini rahatlatıcak birkaç bilgiye açtı. Evdekilerin hayatta olduğu gerçeği, depremin çok yıkmadığı umudu, buradan çıkabileceğimin haberi... Keşke bir ses duysam, hayal veya gerçek bana dışarıda olup biteni anlatsa. Biri konuşsa yaşayacaksın dese! Açlık sadece beyimde değildi, beyin mideme acıktığını hatırlatıyordu. İşte bir ses duyuyordum! Guruldayan midemin sesi. Dilim damağıma yapışmış hâlde. Ah bir damla su olsa! Aklıma yazın serinleten suyu içtikten sonra kafamdan aşağı döküşüm geldi. Şimdi o bir şişeye

sahip olsam tek bir damlasını ziyan eder miydim? Ayakta gezinerek yediğim yiyeceklerden dökülen kırıntıları toplamaz mıydım şimdi olsa... Her şeyin değeri olmadığı anda anlaşılacak zorunda mıydı? Üzerime sebepsiz bir pişmanlık hissi yığıldı. Sanki tüm bunların sorumlusu benmişim gibi. Sanki kişisel davranışlarım ve hayatımın değerini bilmemem bunlara sebep olmuş da benle beraber herkes ceza çekiyormuş gibi bir histi. Gözlerime bir şey akın etti. Karnımda bir hareketlilik oldu. Birden ağlamaya başladım. Sanırım bir atak başlamıştı. Kalbim ağrımaya, nefes alamamaya başladım. Kesin anne babama bir şey olmuştu! Allah'ım ne olur bizi koru! Kalbimi sızlatan bin türlü soru ve kaybetme korkusunu bastırmak için zihnimi farklı şeylere yöneltmeye çalıştım.

Omzuma dayanan ve beni kısmen koruyan kitaplığında duran ve aylardır okumadığım kitapta ne anlatılıyordu acaba? Geçen günlerde odamda gördüğüm kırkayak hâlâ evimizde miydi? Sırtım kaşınmaya başlayınca daha da uzak düşünceler aramaya başladım ama bu arayış da kaygılarımı arttırıyor, kalbimin çarpıntı yapmasına ve daha hızlı, daha geniş soluk almama sebep oluyordu. İyi de! Burada o kadar çok hava yoktu ki! Bebeği düşün! Bir bebek, şu an en az onun kadar çaresiz olduğum bebek, o nasıl küçük anne karnında nefes alırdı? Yüce Yaradan nasıl da her şeyi düzenlemişti. Evet, evet! Bunun da bir düzeni olurdu illa ki. Ezberlediğim dua ve sureleri okumaya başlarken bir bebeğin gördüğü ilk şeyin ne olabileceği sorusu tıpkı o an duvardan dökülen sıvalar gibi aklıma döküldü. Bir şeyler haşırdayordu. Umursamamaya çalıştım. Dilim hâlâ anlamına tam hâkim olmadığı sözcükleri söylerken ben sanki o an beni kurtaracak tek şey o sorunun yanıtıymışçasına odaklandım. Eğer birkaç saniye daha zihnimi yanıltırsam kalp atışlarım düzene girebilir ve sakinleşebilirdim. Üç yaşımdan öncesine dair hiçbir anım yoktu zihnimde. Acaba dünyaya ilk defa geldiğimde ne görmüştüm? Annemin doğumunu gerçekleştiren doktorun dikdörtgen gözlük çerçevelerini mi? Mavi önlüklerle mumyalanmış hemşireyi mi? Soğuk ameliyathanenin tavanını mı? Yoksa! Sanırım o anı zihnimde bulmayı başarmıştım. Parlak, ayın ışığı kadar beyaz ama daha ışıldak bir an. Bembeyaz ışığı

görmeye başladım. Bir bebeğin görebileceği ilk şeyi görüyordum o an! Kapkaranlık ama beni koruyan anne karnından, doktorun elleriyle çıkartıldığım gibi şimdi de karanlık ama beni koruyan evimden çıkarılacaktım. Göbek bağımlı kesip atan beni annemden ayıran hemşire evimin yıkık duvarlarını da atacak ve beni bu sıkıştığım yerden ayıracaktı. Dışarıdaki sesleri, oynatılan döküntünün sürtünme sesini ve kalabalığın bağırışmalarını duyabiliyordum! Şükürler olsun! Hayal değildi, ışığı görmeye başladığım ayaklarımın uzandığı karşı taraftan bir hava akışı da olmuştu.

“Yardım edin! Buradayım!” diye tüm gücümle boğazımı zorlayarak bağırdım.

Birkaç sabırsız dakikanın sonunda iki el beni bacaklarımdan çekmeye başladı. Derin bir nefes alarak gözlerimi yumdum. Tüm vücudum dışarı çekildiğinde ciğerlerime dolan hava o kadar tatlıydı ki o nefesi asla vermek istemedim. Gözlerimi hâlâ açmamıştım. Işığın verdiği huzuru henüz hak etmiyordum, suçluluk duygum yitmiyordu.

Birden üzerime bir battaniye sarıldı. Hava buz gibi soğuktu. Dişlerime kadar titriyordum. Oynamak için can attığım kar şimdi kimlerin kefeni olmuştu acaba? İçimde aynı anda binlerce his vardı. Kendi adıma ferahlamıştım ama başkalarını düşündükçe bunalıyordum.

Bir el beni çekti. “Ayşim!”

Sanki tekrar doğmuşum da kulağıma ezan okunup ismim fısıldanıyordu. Gözlerimi bir anda açtım. Uzun süre karanlığa maruz kalan gözlerimi aldı gün ışığı. Hayatın kendisi bile şu an yeniden doğuyordu. Yeni var oluyordu.

SAATLER 04.17, YÜREKLER 7,7'DE KALDI

Fatma BAHAR

Havin'im ben. Sevdiği orda enkaz anıtındayken, elinden hiçbir şey gelemeyen Havin. Bir ömür daha verseler buraya okumayı bırak gezmeye bile gelmezdim. Ah İstanbul, keşke sen de o gün sallansaydın da onu tek bırakmasaydım...

10.01.2022

“Anne buz mavisi kotumu da koysana valize!” acele etmeliydim. Otobüs saat 11.00’de kalkacaktı ve ben hâlâ evden çıkamamıştım. “Koydum kızım bak şu küçük kısma da sarmalarla çörekleri koydum onları yurda gidince soğuk bir yere koyman lazım. Bak unutma sakın ha sarmalar ekşir ona göre.” yanağına bir öpücük kondurup “Ellerine sağlık annem koyarım mutlaka.”

Vedalar üzer derler ya hani. Çok üzdü o gün. Heyecanlıyım ve 20 yaşındaydım. 2 yıllık çabamın üzerine İstanbul’da tıp fakültesini kazanmıştım. Altı yıl sonra doktor olup bizi bu köy hayatından ve babamın hastalığından kurtaracaktım. Adıyaman bizim memleketimizdi. Toprağımız, tarlamız, işimiz, gücümüz ve sevdiklerimiz buradaydı. Her şeyimiz buraydı yani... Ailemle vedalaşırken hepimizin pınarlarındaki rutubeti hissedebiliyordum. Hele de küçük kardeşim Hatice “Abla orda da başka küçük kızlara çikolata alacak mısın?” dediğinde artık ağlıyordum. Diz çöküp ona sarıldım. “Alırım ablacım, tabi alırım. Ama sana da yollarım merak etme tamam mı? Hem çok yememelisin, yokluğumu fırsat bilip çok yersen bozuşuruz ona göre.” Hatice’nin minik yanaklarından öpüp Zelal ve Zayn ile de sarıldık. Liseli ikizlerim benim. En çok da belki onların tatlı atışmalarını özleyecektim. Zelal sarılırken hafifçe kulağıma eğilip “Abla, Baran ile vedalaştın mı? Küser bak benden demesi.” Bende aynı onun gibi kimsenin duyamayacağı şekilde kulağına, “O bırakacak beni zaten, ayrıca işine baksana sen notların düşüyor fark etmedim sanma.” Oflayarak geri çekildi. Zayn,

“Abla en çok şu bana sivilcelerim için verdiği sabunla birlikte gitmene üzülüyorum.” Kalın sesiyle bana sitem ederken, “Kimseye söyleme ama odadaki çekmecende belki sabun bırakan bir ablan vardır.” “Cidden mi? Cansın sen.” diyerek boynuma sarıldı. Annemle sarılırken, bir yandan sıkı tembihler yapıyor diğer yandan ağlayıp beni de ağlatıyordu. En son babama sarıldım. Babam her ne kadar öyle görmemiş olsa da bizleri sevgi dolu yetiştirdi hep. Sarılmak bizim oralarda çok da hoş karşılanmaz, ayıp gibi görülürdü. Babamla çok sohbetimiz olmazdı, en azından annemle olduğu kadar değildi. Babam saçlarımı okşayıp “Ne çabuk büyüdün canım kızım.” dediğinde ağlamadım ama el sallarken gözünden düşen yaşı gördüğümde içim parçalandı. Dışardan gelen korna sesi artık vakit geldi diyordu adeta. Arkama son bir kez bakıp arabanın ön koltuğuna oturdum. Annem arkamdan bir tas su döktü ve araba hareket etmeye başladı. Beni almaya gelen arkadaşım Helin’in abisi Baran’dı. Evet Zelal’in bahsettiği Baran. Yani Baranım... Baran ailemiz tarafından hoş görülen efendi bir çocuktur. O yüzden babam milletin ağzına takılmasını önemsemeyeceği için Baran ile rahatça gidebiliyordum. Yol boyu Baranla hiç konuşmadık, ben ağladım o dinledi. Baran’ın gözleri çok donuk bakıyordu. Nasıl vedalaşacaktık bilmiyordum. Henüz hıçkırıklarım durmuştu ki otobüs garına geldik. Aslında içinde Helin’in de bulunduğu arkadaş grubuma biraz kırgındım. İşleri olduğunu ve beni en yakın zamanda ziyarete geleceklerini söyleyerek tek bir mesajla uğurlamışlardı.

Arabadan inip kapıyı kapattığımda Baran ile birlikte otobüslerin olduğu kısma gidiyorduk ki arkamdan ismimi seslenenleri duyunca durup arkama baktım. Helin, Ecrin, Zeynep ve Esmâ ellerinde bir papatyâ buketiyle bana doğru geliyorlardı. Yine gözüm dolmaya başlamıştı. Arkadaşlarıma teker teker sarılıp ağladım. Bu sırada Helin papatyâ buketini Baran’a tutması için verdi. Hepsine teşekkür edip el salladıktan sonra Baran’ın arabasına bindiler. Baran ile beni yalnız bırakmak içindi muhtemelen. Baran papatyâlarımı bana verirken gözleri hâlâ durgun bakıyordu. “Unutma bizi doktor hanım. Bir şeye ihtiyacın olursa buradayım.” Artık ağlamak istemiyordum ama bu vedanın en zor kısmına gelmiştik. “Ağlamak yok bak. Hem ben sana bir şey vereceğim.”

Gözlerim dolu dolu Baran'a bakarken cebinden ikimizin bir fotoğrafını çıkardı. Cüzdanında bir tane daha vardı o fotoğrafımızdan. "Bak bu sende kalacak, bu da bende. Beni özler misin bilmiyorum doktor hanım ama olur da özlersen diye..." Gözlerimdeki yaşlar hiç eksilmeden bir Baran'a, bir de elinde bana uzattığı fotoğrafa bakıyordum. Ve bu dediğine de çok sinirlenmiştim. Burnumu çekip "Ne demek özler misin bilmiyorum? Yanındayken bile özlüyorum ben seni."

Tam valizime uzanıyordum ki belini bileğime dolayıp beni kendine çekti. Ben de kollarımı onun yanımda kocaman kalan bedenine doladım. Ne kadar zamandır böyleydik bilmiyorum ama dakikalar geçtiğinden emindim. "Baran tamam bak bir gören olacak." Hiç istifini bozmadan" Görürlerse görsünler zaten sen okulu bitirince istemeye geleceğiz seni."

"Hadi ya öyle mi olacakmış? Ya babam vermezse? Hem sen 6 yıl beni mi bekleyeceksin de sanki... evlenir çocuk bile yaparsın."

"Birincisi baban beni çok seviyor, ikincisi değil 6 yıl bir ömür de beklesem yine seninle evlenirim ben. Aha da buraya yazıyorum." Gülssem mi ağlasam mı bilemeyip Baran'a tekrar sarıldım ve anons sesiyle birlikte ayrıldık. Otobüse yerleştim ve camdan bakmaya başladım. Kızlar arabadan inmiş Baran'ın yanında bana el sallıyorlardı. Ağladığımı belli etmemek için buketimi yüzümün hizasına çıkarttım ve bende el salladım. Otobüs yavaşça hareketlenirken son gördüğüm şey, Baran'ın yeşil gözleri oldu.

İstanbul'a yaklaşık 10 saat sonra varmıştım. Havası soğuktan buranın, yabancıydı biraz... İstanbul'da okuyan kuzenim Gülizar beni otogardan almaya gelmişti. Onunla taksiye binip yurda gitmiştik. Beni odama yerleştirdi, sonra kendine ait olan öğrenci evine doğru yola çıkmıştı. Odam iki kişilik denk gelmişti fakat oda arkadaşımın bir ay sonra geleceğini söylemişti yurt görevlisi. Gece çok geç vakitte vardığım için anneleri ve Baran'ı aramayıp mesaj attım ve yol boyu uyuyamadığım için derin bir uykuya daldım. Sabah olduğunda yurdun yemekhanesine gidip yemek yedim, yemekhanede karşılaştığımız birkaç tane kız bana yurdu tanıttı. Artık çoğu yere hakimdim. Annemlerle konuşmuştum. Bana yaptığı sarmaları dolaba koyup koymadığımı sormuştu. Baran ile

konuşmuştuk. Hem de uzunca... Şimdilik her şey yolundaydı. Okulum 3 gün sonra başlayacaktı, bende bu 3 günü verimli geçirmek adına biraz hazırlık yaptım.

Bir ay sonra

Okula alışıyordum. Şimdiden arkadaş edinmiştim. Oda arkadaşım da gelmişti, çok tatlı bir kızdı. İsmi Özge'ydi. Yozgat'tan gelmiş buraya ve aynı bölümdeydik. Zaman geçtikçe okula daha çok alışıyordum ve her gün beni sabırsızlıkla bekleyenlerimle konuşuyordum.

31.12.2022

“3-2-1!”

“Oleey!” Yurttaki arkadaşlarımla yeni yıla sevinçle girmiştik.”

“Mutlu ve Baran'lı yılların olsun Havin! İyi ki tanışmışız.” diyerek bana sarıldı. Bende gülerek “Teşekkür ederim senin de her şey gönlünce olsun.” deyip sarıldım. Baran ile aynı anda birbirimize yeni yıl mesajı göndermiştik. Sabahında Baran'dan bir demet papatya gönderilmişti kaldığım yurda, altındaki mektubu okumasam ağlamayacaktım ama... Neyse. Annemlerle yine konuşmuş ve yarıyıl tatilinde yanlarına gelmeyi düşündüğümü söylemiştim. Umarım vizelerim güzel geçerdi ve telafiye kalmazdım... Yoksa gidemezdim.

01.02.2023

“Allah'ım ya nasıl olur? Özge ben çok çalışmıştım ama sen de biliyorsun.”

“Evet ben de çok şaşırdım ya, baktırmıyor da kağıtlara.”

Vizelerde bir dersten geçememişim ve telafiye kalmıştım. Telafiler de tam yarıyıl tatiline denk geliyordu, bu da demekti ki Adıyaman'a gidemeyecektim. Annemleri arayıp gidemeyeceğimi söylediğimde beni yatıştırmaya çalışsalar da ne kadar özlem duyduklarını seslerinden anlamıştım. Ama eğer ayın 5'inde girersem ve Adıyaman'a bilet bulursam gidebilirdim. Hemen bir bilet buldum ve aldım. 6 Şubat saat 05.15' teydi. Telafiye de girip hemen gitmek istiyordum. Herkes burnumda tütüyordu.

05.02.2023

“Havin, nasıl geçti sınavın?” Şanslıydım ki bu sefer hoca hemen okumuştı ve geçer not almıştım fakat çok yorgundum. “Geçtim! Artık gidebilirim zaten bilet almıştım. Saat 4 gibi çıksam yetişirim değil mi?”

“Yetişirsin canım, sen gel biraz uyu dinlen ben de bir alışverişe gideyim. Yolluk bir şeyler ister misin?” Özge çok fedakâr bir arkadaştı, yeni tanışmış olsak da onda çok güzel enerjiler hissedebiliyordum. “Yok yok, teşekkür ederim sen kendine al zaten otobüste ikramlar oluyor.” Beni başıyla onaylayıp uzaktan öpücük gönderip gitmişti. Ben de eşyalarımı hazırlayıp uyumalıydım. Uyandığımda saat gece biri geçiyordu. Özge hâlâ ayaktaydı. “Günaydın uyuyan güzel, Baran aradı istersen bir konuş.” Özgeye teşekkür edip elimi yüzümü yıkamaya gittim. Ayılabildikten sonra Baran’ı aradım.

“Ooo gece şerifleriniz hayrolsun efendim nasılsınız?” Baran Galatasaraylıydı ve bugün de Trabzonspor’la maçları vardı. Ve bana uyumadan önce bizim eve gidip ailemle birlikte izleyeceklerini söylemişti. Tabi onlar maç izlerken ben mışıl mışıl uyuyordum. “İyiyim, uykuluyum ve çok heyecanlıyım geliyorum bugün...” Baran birkaç saniye cevap vermedi. “Ne güzel...” Sesi hiç içten gelmiyordu. “Ne oldu iyi misin sen? Sevinmedin galiba? Galatasaray yenmemiş mi?” “Hayır hayır yendik canım, sevindim tabii ki de” “-de?” “Havin, içimde kötü bir his var sanki böyle sevdiğilerim gideceklermiş gibi...” Durup dururken böyle demesine şaşırmıştım. Normalde gayet ılımlı yaklaşan biriydi. “O ne biçim söz öyle? Saçmalama, seven sevdiğini neden bırakıp gitsin?” “Öyle hissettim işte neyse boş ver sen gel hemen çok özledim. Hem sana bir mektup yazdım ama bilerek göndermedim, yüz yüze gelince veririm diye.” Çok özlediğimden mi bilmiyorum ama yine gözlerim dolmaya başlamıştı. “Geliyorum hemen hadi kapat.” “Seni seviyorum” İlk defa bu kadar açık bir şekilde söylemişti beni sevdiğini, içimden bir ses bu sözcüğün bana son seslenişini olduğunu söyledi. Telefon “Ben de.” diyemeden kapandı.

Saat 04.15

“Otobüsün kalkmasına son 1 saat!”

Anons ile birlikte heyecanım gittikçe artıyordu, Gerçi ben

varıncaya kadar 10 saat geçmiş olurdu. Otoparın tesisinden aileme ve arkadaşlarıma küçük küçük hediye almıştım. Umarım severlerdi. Saat iyice beşe yaklaşırken herkes bir curcuna hâlindeydiler. Milletın hâlini merak edip yanımdaki kucacıında çocuğıyla oturan ablaya “Ne oldu?” diye sordum. Abla ağlamaya başladı ve etraftaki çoğı kişinin ağladığını, bazılarının ise ağlayanları teselli ettiğini gördüm. İyice meraklanmıştım. Telefonu açtığımda önüme düşen haberle kalbim yerinden fırlayacakmış gibi oldu.

“SON DAKİKA...

Sabaha karşı saat 04.17'de dış merkezi Kahramanmaraş'ın Pazarcık ilçesi olan 7,7 büyüklüğünde bir deprem meydana geldi. Deprem başta Kahramanmaraş olmak üzere birçok ilimize can ve mal kaybına yol açtı. 9 ilimiz bu büyük depremden etkilendi. En çok etkilenenler;

Gaziantep, Hatay, Osmaniye, Malatya, Adana, Diyarbakır, Şanlıurfa, Adıyaman, Kilis...”

Gözlerimin gördüklerini algılayamıyordum. Kaç dakikadır ekrana öylece bakıyordum bilmiyordum. Hemen olayı idrak edip annemi aradım, açmadı. Babamı aradım, açmadı. Kardeşlerimi aradım, açmadılar. Baran'ı aradım, açmadı. Aklıma gelebilecek herkesi aradım. En sonunda tekrar Helin'i aradım, çok şükür o açtı.

“Helin, Helin! İyi misiniz, ses ver n'olur kimseye ulaşamıyorum.” Arkadan gelen hıçkırık ve bağışma sesleri yüreğimi daha çok ağrıtıyordu. “Havin, Havin çekm-iyor telefon. Havin gelme, sakın gelme yer yerinden oynadı. Bütün binalar çöktü, hâlâ çökenler var. Abim içerde kaldı, Havin abim enkazın içinde kaldı.” Ne zamandır ağlıyorum bilmiyorum, Helin konuştuğca hıçkırıklara boğuluyordum. Yarım saat sonra herkes otobüsün kalkması için kapılara dayanmıştı fakat yollar da çöktüğü için yolculuk iptal olmuştu. Mecburen yurda tekrar dönmüşüm. O gün gözüme asla uyku girmemişti, kimseye ulaşamıyordum. Ulaşabildiğim bir tek Helin vardı ve artık ona da ulaşamıyordum. En son konuştuğumuzda hatların çekmediğini ve şarjının biteceğini söylemişti. Öğlene doğru Özge ile ekranların başında

ağlayarak haberleri takip ederken telefonum çalmıştı, arayan Zelal'di. "Zelal, iyi misiniz herkes orda mı çok merak ediyorum ses verin lütfen..." "Abla sakın ol hepimiz birlikteyiz iyiyiz çok şükür. Herkes yanımda ama veremem şarjım çok az şimdi şarj aletimi ve biraz yiyeceği evden almaya gideceğiz Zayn'la." Tam o esnada Zelal'in sesi gitti ve yerini çığlıklara bıraktı. Ve telefon yüzüme kapandı. Tekrar bir telaş içine düşmüşken bir yandan da oraya nasıl gidebileceğimi düşünüyordum. Yaklaşık 5 dakika sonra haberlere artçı deprem olduğu düştü, hasarlı evlerin yıkıldığı görüntüler ekrana geldi. O kadar fazla şehir, o kadar ev, o kadar aile... Hangi birini gösterecekti bu haberler? AFAD ekibine sonunda ulaşıp görevli sağlık öğrencisi olarak Adıyaman'a yola çıktık. Uçakla gittiğimiz için bir saatte varmıştık. Yol boyu ağlamaktan kendime gelememişim. Bir sağlık görevlisi bana su verdi ve biraz yatıştırmaya çalıştı. Görev dağılımı yapılırken ben kendi oturduğum semti istemişim. Sağ olsunlar kırmadılar. Yollar giderek yok oluyor, binalar çöküyor, insanlar ağlıyor ve bu şehirde acı çok net hissediliyordu. Özellikle de enkazın altında sevdiğiniz varsa... Ailemin olduğu yeri görür görmez koşmaya başladım. Onların yanına varınca hepsine sarıldım, sarıldıkça ağladım güçlü olmalıydım ve kaybedecek vakit yoktu. Derhâl enkaz bölgelerine dağıldık. Enkazdan çıkan insanlar acıyla inliyorlardı, onları gören aileler daha da betardi... Herkes aç ve susuzdu. "Buraya buraya! Yavaş... Getirin, çok yavaş." sesin geldiği tarafa baktığımda başımdan kaynar sular dökülmüştü adeta. Baran sedyeye yatırılmış baygın bir şekilde elindeki kâğıt parçasını tutuyordu. Hemen yanına koşup Baran'ı ayıltmaya çalıştım, nabızı çok düşüktü. Hastaneler hep ölümler ve yarısı yıkılmış betonlarla doluydu. Uygun ortam koşulları da sağlanmadığı için de o sedyeye mecburduk. "Baran, Baran aç gözlerini ben geldim bak, buradayım." Öksürüp yarı baygın hâlde gözlerini açmaya çalışmıştı. Elindeki kâğıt parçasına baktım, iki parmağımın arasında kalmış kâğıdı aldım ve Baranı götürdükleri yere doğru yürüdüm. Doktorlar Baran'a bakarken kâğıtta ne yazdığına bakmak için içini açtım ve okudum.

"Havin'e... Benim yüreği temiz sevgilim. Bu mektubu sana neden yazdım bilmiyorum. Ne zamandır içim daralıyor, seninle konuşurken sanki elimden kayıp gidecekmışsin gibi hissediyorum. Bilmiyorum

neden böyle oluyor, özlediğimden mi acaba? Belki evet. Seninle hiç vedalaşmadık aslında biz; kalbimdeydin hep, ben de senin kalbinde... Sen demiştin ya hani “Seven sevdiğini neden bıraksın?” eğer ölüm değilse bizi ayıran yazıklar olsun bize. Şimdi sana bunları yazıyorum ama olur da başkası bulursa ve buraya kadar okuduysa Havin’e söyleyin, gelirken beni unutmasın. Çünkü ben her yere onula gittim.” Ağlayarak okudum satırları yazan adama baktığımda baygın hâlde yatan Baran’a baktım. Nabzını tekrar kontrol ettim. “Baran nabzın yok. Baran uyan. Baran kalk bak okudum geldim işte verdin bana mektubu...” Sağlık görevlileri beni ağlarken Baran’dan ayırmaya çalıştılar. Haykırışlarım susmadı, çok direndim ama duyduğum son ses;

“Baran Çevik. Ölüm günü 6 Şubat; saat, 16.17” oldu.

AKIL TUTULMASI

Betül DOĞAN

Uzun süredir yattığım Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesinden nihayet taburcu oldum. Tarih 1 Ocak 2023. Eski yılı geride bırakarak, yeni başlangıçlar, umutlar ve mutluluklarla dolu bir yıl dileği başladı. Her yıl olduğu gibi bu yıl da yeni kararlar alındı, çığır açan küçük bir proje hazırlandı ama ne kadar çizerseniz çizim hayat size kendi çizimlerini değiştirtiyordu. 2022 senesinin kalıntılarını 2022’de bıraktım ama 2022 beni bırakmadı. 2023’te sıkıntılar başladı bende; biraz acı çektikten sonra artık tek başıma baş edemez hâle geldim ve ruh sağlığım bozuldu. Ruh sağlığım için psikiyatrik rehabilitasyon kliniğine başvurmam kaçınılmazdı. Bir avuç ilaca başladım. İlaçların etkisi takip edilecek ve tedaviye olumlu yanıt alınmazsa kliniğe yatırılacaktım. İlaçlar tedaviye yanıt veriyordu ama agresif ve hırçın hareketlerimi kontrol edemiyordum. Ataklarım artık kontrol edilemez hâle geliyordu. Bu eylemleri gerçekleştiremeyeceğimi düşündüm. Etrafımdaki canlı, cansız her şeye zarar vermeye başladım. İlaçların etkisi mi yoksa hastalık belirtisi mi bilmiyorum ama kabuslarım bitmek bilmiyor, halüsinasyonlarım artıyordu. Kliniğe gitmek ne kadar mantıklıydı? Bana iyi gelen her şeyden uzakta, bir kafese hapsolmuş gibi hissettim. Özlediğim şeyleri yeniden yapabilme umuduyla iyileşmek istedim. Sürekli alışveriş yaptığım pastaneden sütlaç alıyorum, evimizin bulunduğu sokağın başındaki pet shopun kapısında duran papağanla konuşuyorum, gelirken otobüs beklediğim durağa bakıyorum, markete gidiyorum, gece otobüsü beklerken insanları izliyorum, okul çıkışlarında sokaklarda deli gibi koşan ve özgürleşmeye çalışan çocuklara özlemlerimle bakıyorum. Yeniden bir araya geldikleri anları yaşamayı özledim. Gördüğüm halüsinasyonlar ve rüyalar, en sevdiğim anlarla aramda bir engel oluşturuyordu. Yaşadığım şeyin kötü bir rüya mı yoksa gerçek mi olduğunu anlayamıyordum. Bir gün kaldığım klinikte sabah saat dörtte çılgınlıklar

atarak uyandım. Herkes çılglık atıyordu ve ben ne olduğunu anlamaya çalışırken tekrar titriyordum. O an ne yaşadıysam duramazdım. Sanırım deprem oluyordu. Çılgınlıkları duyabiliyordum. Evet deprem oldu! Geceliklerimizle aceleyle kapıya doğru gittik. Ne olduğunu anlamaya çalışırken insanların “Bu büyük bir felaket, büyük bir deprem, şehir yerle bir oldu.” dediğini duydum. Güvendeydim ama ya ailem? Ailem hayatta mıydı? Geceliğimin üstünde yelek, ayağымda terliklerle karlı klinik bahçesinden çıkış kapısına doğru büyük adımlar atıyordum. Klinikten ayrılmam ve ailemin yanına gitmem gerekiyordu ama klinik 7/24 kameralarla izleniyordu ve sürekli bekleyen bir güvenlik görevlisi vardı. Kapıdan çıkmanın mümkün olmadığını düşünürken birden kapının açık olduğunu gördüm ve koşmaya başladım. Uzun bir süre koştuktan sonra aniden durdum. Arkama baktığımda sadece zifiri karanlık gördüm. Arkamda bıraktığım bir şey vardı ama geri dönemezdim. Sabah sisinde kaybolup hızla evime doğru gidiyordum. Gidiyordum ama etrafımdaki yıkılmış evleri ve binaları görünce nefes almakta zorlanıyordum. Ne göreceğimi bilmeden yürüyordum. İnsanlar sokaklara döküldü, trafik kilitlendi. Ne kadar hızlı gidersem gideyim sokağıma, evime ulaşamıyor gibiydim. Çökmüş binaların arasında yol değiştirmeye devam ettim ve sonunda yaklaştım. Korkularım beni esir aldı ve kalbim patlamak üzereymiş gibi hissettirdi. Güneş doğduğunda sokağımdaydım. Her şey yıkılmıştı, her yer... Olduğum yerde durdum. Uzun süre hareket edemedim ve yutkunamadım. Soğuktan mı ağlayamadım yoksa gözyaşlarım içime mi akıyordu bilmiyorum. Saatlerce orada durdum. Çılgınlıkları ve ağlayan insanların seslerini duydum, toza ve kana bulanmış çok sayıda çocuk, yaşlı ve genç insan gördüm. Her şey tanınmayacak hâldeydi. Caddeler, sokaklar ve mahalleler tanınmayacak hâldeydi. Bir insan buna nasıl dayanabilir? Yaşıyorsun ama artık geçmişin yok. Neden kimse bir şey yapmıyor, neden kimse yardımcı olmuyor? İnsanlar taş yığınlarını kendi çabalarıyla kaldırmaya çalışıyorlardı. Peki taşın altında bulacakları şeye hazırlar mıydı? Hiçbir şey yapamadım, hareket edemedim. Vücudum bana ait değil gibiydi ve kontrol edemiyordum. Yardım edin, kimse beni duyabiliyor mu yoksa içeriden çılglık mı atıyordum? Yardım edin diye haykırıyordum, hareket edemiyordum.

Hayatım bir film şeridi gibi gözümün önüne geldi, sanki bütün anılarım yok olacak gibi hissettim. Anılara dair her şey artık sadece aklımdaydı. Elimizde somut hiçbir şey kalmamıştı. Titriyordum, yine titriyordum ama bu sefer titreyen bedenim değildi. Etrafıma baktım yine durmayan o lanet deprem. Yıkılmak üzere olan diğer binalar gözümün önünde yıkılıyordu. Etrafta toz bulutu vardı. Sarsıntı durduğunda kendi vücut hareketlerim başladı. Ellerimi göğüslerimin üzerinde çaprazlayarak yürüyordum. Ortalıkta komşu, tanıdık yüz, bana yardım edecek kimse yoktu çünkü herkes aynı durumdaydı ve gözyaşlarım sel olup gözlerimden akmaya başladı istemsizce. Kendimi tutamadım, ne yapacağımı bilemeden başka bir bilinmeyene doğru gidiyordum. Bilinmeyen bir şeyi aradığım yer bir hastane miydi? Nedenini bilmiyorum ama adımlarım hastaneye doğru beni götürmeye başladı. Hastanede ne arayacağımı veya ne bulacağımı bilmiyordum. Hastanenin önünde bir sürü ambulans ve kanlar içinde insanlar vardı. Gördüklerim karşısında nefes almaya çalışıyordum. Her nefes alışımında göğsüme bir şey batıyor, bıçak gibi göğsümü deliyordu ama bu bir bıçak değildi. Küçük adımlarla içeriye girdim. İçeride tam bir kaos havası vardı; ağlayanlar, akrabasını yanında isteyenler, aşı dolaplarında ölen bebekler. Artık ninniyle bile uyuyamayan bebeklerdi onlar. Belki de duydukları son ninniyle sonsuza kadar uyumuşlardır. En kısa sürede hastaneden ayrılmam gerekiyordu. Boğuluyormuş gibi hissettim, geceliğimin yakasını ellerimle açtım. Artık hava kararmıştı ama nereye gidecektim? Ailem ve telefonum yanımda yoktu ve yalnızdım. Belki biri bana oradan ulaşır ümidiyle kliniğe geri dönmem gerektiğini düşündüm. Klinikten çok uzaktaydım. Ayağımdaki terlikler kardaki suyu çekiyordu ve artık ayaklarımı hissetmiyordum. Evlerine giremeyen vatandaşlar sokaklarda ateş yakıp ısınmaya çalışıyordu. Yanlarına gittim. Biraz ısındıktan sonra yoluma devam ettim. Polis “Sessizlik!” diye anons yapıyordu göçük altında kalanların seslerini duymak ümidiyle. Tüm araçlar kontak kapatmıştı ve insanlar nefeslerini tutmuştu. Ben de susmuşum ama zihnimdeki seslere engel olamıyordum. Çöken binaların altında hâlen hayatta olanları arıyorlardı. Taş yığınlarının üzerindeki görevliler “Beni duyabilen var mı?” “Sesimi duyabilen var mı?” diye bağıyorlardı.

Sesleri gerçekten duyan var mıydı? Gördüklerime dayanamıyordum. Mümkün olan en kısa sürede kliniğe dönmeliydim. Klinikte en son kimi gördüğümü hatırlamaya çalışıyordum. En son Zeyno sigara içiyordu. Acaba klinik ne durumdaydı? Çok yorulmuştum, bir an önce kliniğe varmak istiyordum. Her şey yok olmuştu. Bilmediğim sokaklarda hızlı hızlı yürüyordum. Silah sesleri duydum aniden hapishanenin civarlarında. Jandarma araçlarını her yerde görebiliyordum ve isyan çıktığı söyleniyordu. Korkularım artmıştı, silah seslerini artık duymuyordum ama zihnimdeki silah seslerini susturamıyordum. Ellerimle kulaklarımı kapattım ve daha da hızlı koşmaya başladım. Karanlıkta koşuyor ve koştukça kayboluyordum. O kadar yoruldum ki yoluma devam edecek gücüm kalmamıştı. Sonunda kliniğe yaklaştım ve başka bir enkazla karşılaştım; klinik de yıkılmıştı. Güvenlik kulübesinin önünde biraz bekledikten sonra etrafa bakındım; İdari binasının ve yatakhane binasının artık bir taş yığından ibaret olduğunu gördüm. Küçük adımlarla yürüdüm. İdari binanın bulunduğu taş yığına gittim, orada kimsenin olup olmadığını, ses çıkarsam duyulup duyulmayacağını bilmiyordum. Dışarıdaki kaosu içinde yürürken yerde bir kâğıt gördüm. Kâğıdı elime alıp baktığımda kendi fotoğrafımı ve şizofreninin tedavi edilemez olduğuna dair raporumu gördüm. Yurtlar da yıkıldı, arkadaşlarım ne durumda olduğunu çok merak ediyordum. Her yerde aynı resim; taş yığını ve yaralılar. Bir anda gözüm bir yere takıldı; taşların altında bir el uzanmıştı, avucunda bir paket sigara vardı. Olamaz! Bu Zeyno'nun eliydi. "Ölmüş olamaz! Zeyno duyuyor musun beni? Zeyno lütfen ölme!" diye hıçkırarak bağırdım. Ter içinde kalmış bir şekilde yataktan uyandım. Hızla nefes alıyordum, kalbim çarpıyordu ve ağlıyordum. Tanrım! Gördüğüm şey bir rüya mıydı? Yataktan kalkıp Zeyno'ya bakmam gerektiğini düşündüm. Zeyno sigara odasında pencere kenarında sigara içiyor, dışarıyı izliyordu. Elimi yüzümü yıkayıp hemen Zeyno'nun yanına gittim. "Bana da bir sigara verir misin?" dedim. İkimiz de sigaralarımızı içip pencereden dışarı bakarken, bir yandan gördüğümün rüya olmasından mutluydum, bir yandan da rüyanın dışına çıkmaya çalışıyordum. Zeyno ile göz göze geldiğimizde sarsıldık. Bu depresyon... Bir sonraki gün takvimler 6 Şubat 2023 tarihini gösterecekti.

BİR DEPREM BİR ACI BİR DE GÖZYAŞI

Yavuz KOCA

Yatakta derin uykunun en şirin yerindeydiler. Zira günün ışımasına daha epeyce vakit vardı. Aniden büyük bir gürültüyle sarsıldılar, kıyamet kopuyor gibiydi. Mahşerde yaşanan can pazarında kimsenin kimseyi düşünecek ne hâli ne de vakti vardı. Beş katlı apartmanın alt katında oturanlardan sadece Osman kendisini dışarı atabilmişken, üst kattakilerden de çok azı moloz yığınlarının arasından çıkabilmişti. O saatte hava buz gibiydi, Şubat'ın ayazı can havliyle kaçabilenleri yalıyordu.

Osman, ailenin direğiydi. Öyle söylerdi babası buluş çağına erdiğinden beri. Bu sözler gururunu okşardı Osman'ın. Peki, ya şimdi? Osman kendisini dışarı atabildiği için şanslı mıydı? Kendi kendisine kızmaya başladı. “Hani ailenin direğiydin, nerede ailen, neden koruyamadın onları?” Yıkıntının altında kalan hayat arkadaşıydı, çocuklarının anasıydı. Gözünden çok sevdiği oğluydu. Her iş dönüşünde kendisini kapıda karşılayan ve öpücüklerle boğan, örgülü saçlı, henüz 12 yaşında olan kızıydı. Onu dokuz ay karnında taşıyan ve acılarıyla doğuran, döşündeki sütüyle besleyip büyütendi. Saygı abidesi, alını terli, eli nasırlı, yüreği kavruk, Anadolu ereni yaşlı babasıydı...

Çocukluğu ve tüm hayatı, bir film şeridi gibi gözlerinin önünden geçti. Muş'un Bulanık ilçesinin bir köyünden göçmüşlerdi İstanbul'a. Marmara depreminin korkusuyla oradan da Malatya'ya gelmişlerdi. Osman, iyi bir yağlı boya ustaydı. Kiraladıkları evde bir seneye yakın ancak oturmuşlardı ki ailesine müjdeyi verdi. Başlarını sokabilecekleri bir evin pazarlığını yapmıştı bile. Beş katlı, beş daireli bir binanın giriş dairesini alabilmişti ancak. Bir ay kadar sonra taşındıkları, çok ahım şahım olmayan 90 metrekairelik eve beş kişilik aile zar zor sığabildi. Lakin kiradan kurtulmanın hazzını yaşıyorlardı. Köylerindeki toprak

damdan sonra bu binayı gökdelen gibi görüyorlardı.

Ama şimdi sevdikleriyle birlikte harabeye dönmüştü. Osman, aniden haykırmak istedi. Kalbi göğüs kafesini parçalayacakmış gibi çarpıyor, adeta burnundan soluyordu. İsyancıları oynadı kısa bir süre için. Ve Yaradana hatırladı, “Tövbe ya tövbe.” dedi. Gözlerinden sicim gibi akan yaşları silmeye başladı. Ne yapmalıydı? Ne yapabilirdi? Hemen gerisin geriye evine koştu. Kapı yok olmuş adeta yüzüne kapanmıştı. Seni canlarından ebediyen ayırdım dercesine sırtıyor gibiydi. İçerdekiler günahsızdır, cennete uçtular, sen ise nereye gideceğine bundan sonraki yaşamında yapacaklarıyla karar vereceksin diyerek bir de zan altında bırakıyordu. Osman, hayatının en zor anında nefessizdi.

Kapıya nefretle baktıktan sonra pencereye yöneldi. Daha yeni boyamıştı, en küçük çizikleri bile macunla doldurarak, cam gibi yapmıştı ahşap doğramaları kendi elleriyle. O da ne? Özene bezene boyadığı pencere de yok olmuştu. Duvarların arasında kaybolmuştu sanki. Umutları tükendi, dizlerinin bağı çözüldü ve ayakta daha fazla duramadan olduğu yere çöktü kaldı. Hüngür hüngür ağlıyordu erkekler ağlamaz sözüne inat. İnsandı ne de olsa. Gülmek kadar ağlamak da vardır. Dayanamadı, sendeledi ve yere yığıldı yüzükoyun. Aniden gök gürlenmesini andıran bir narayla kendine geldi. Bağırın yan binadaki komşuları sarhoş Bedo’ydu. Gece gündüz demeden, ucuz pahalı gözetmeden, temiz olup olmadığına ise hiç bakmadan ne bulursa içen namıdiğer ayyaş Bedo. Evlere temizliğe giderek nafakasını sağlayan hanımının kazancını şaraba yatıran Bedo. Osman, can havliyle kıpırdadı ve ayağa kalktı. Belki bir rüyadır umuduyla başını iki yana salladı. Maalesef, gördüğü manzara aynıydı.

Dünya yansa bir horum otu yanmayan gamsız Bedo bile üzgün olduğuna göre bu rüya falan olamazdı. Ne avunmanın ne de dövünmenin zamanıydı. Tekrar evinin yıkıntılara koştu. Bir inilti umuduyla kulağını dayadı duvara. Ses yoktu, ellerini semaya çevirdi ve yakarmaya başladı. “Allah’ım, ailemi bana bağışla, senin kereminden sual olunmaz. Senin merhametinden yücesi olmaz. Beni böyle bir acıyla, sabilerimin yokluğuyla imtihan eyleme, senden gayri kimin kudreti yeter?”

Bir serinlik geçti yüreğinden. Dualar Osman'ı rahatlatmıştı. Derken yol kenarında park ettiği aracını gördü. Bir hışımla koştu arabaya doğru. Gövdesini yarıya kadar bagajın içine sokmuştu ama aradığını bir türlü bulamıyordu. Nihayet aldı takım çantasını ve viran olmuş evine doğru, neredeyse ayak topukları baldırına değercesine koşmaya başladı.

Kulaklarını dayadı yıkık duvara ve bir ses duyabilmek için bekledi. Hiçbir hayat belirtisi yoktu. Komşulardan birisi, “Durun bir şey duydum, sessiz olun!” dedi yüksek sesle. Osman da haykırdı, “Evet, ben de duydum.” Başını yıkıntıların arasına sokunca içeriden gelen sesi daha net duydu. Bu ses Ayşe'sinin sesiydi. Henüz körpe yaşında olan güzel yüzlü Ayşe'ciğinin sesi. Bir umut doğdu içine... “Ayşe'nin sesi geldiğine göre belki hepsi sağdır ailemin.” diye söylendi. Elindekilerle yıkıntılardan bir geçit açmaya çalıştı. Acı bir güç gelmişti kendisine. Gözü hiçbir şey görmüyordu. Yanında kendisine yardıma çalışan insanları görünce umudu arttı.

Duvarda açabildiği delik epeyce büyümüşü ki, Ayşe'yle göz göze geldi. Üstü başı toz içinde, dudağının kenarında ve kaşının üzerinde kan izleri vardı. Donup kalan Ayşe'ye seslendi babası, “Kızım, canım benim korkma kurtulacaksın.” Sadece kafası ve omuzları görünen Ayşe'nin vücudu yıkıntıların altındaydı ve babasının çekiştirmesiyle canı yanan kız acıyla bağırdı. Yaptığı hatanın farkına varan Osman kızını bıraktı ve yeniden konuşmaya başladı. “Melek yüzlüm, rahat ol seni de dedeni, nineni, ananı ve kardeşini de kurtaracağım.” dedi. Ayşe, “Tamam babacığım, korkmuyorum ama annemlerin sesini biraz önceye kadar duyuyordum ama artık gelmiyor. Osman iyice telaşlandı ama kızını teselli için, “Hayır yavrum, belki de bayılmışlardır. Hepiniz kurtulacaksınız.” dedi.

Yaşlı bir amca yanaştı Osman'ın yanına. “Oğlum çocuğu durmadan konuşturun, dikkati dağılsın ve su içirin.” dedi. Adam haklıydı. Osman hemen bir pet şişe su buldu ve kızına seslendi. “Ayşe'm, al bak su getirdim sana. Bir yudum iç.” dedi. Ayşe babasının ağzına kadar uzattığı sudan içmeye çalıştı. Osman kızının gözlerindeki parıltıyı görünce, yaşlı adama teşekkür etti.

Yaşlı adam “Oğlum bu benim yaşadığım üçüncü deprem. Allah tekrarından korusun, sakın olmak lazım. Aceleyle ve telaşla çok yanlışlar yapılır. Basit de olsa insanların hayatına mal olabilecek hatalar.” dedi ve ekledi, “Şimdi sen şöyle bir kenara çekil de ben güzel kızımınla biraz konuşayım.” Duvardaki deliğe yaklaşan aksakallı, nurani yüzlü, depremler yaşamış adam başladı Ayşe ile sohbet etmeye.

– Güzel kızım iyi görünüyorsun maşallah, ağrın var mı herhangi bir yerinde?

– Bacağım ağrıyor dede, başka bir şey hissetmiyorum.

– Biraz hareket etmeye çalış, hissettiklerin öncekinden farklı mı, onu söyle.

– Kıpırdayamıyorum, mutfaktaki dolap düştü üzerime ama tam değil.

– O dolap seni koruyor, korkma kurtulacaksın. Kızım evdekiler de senin gibi mutfakta mıdır?

– Hayır, ben mutfaka su içmeye geldiğimde deprem oldu. Dedem, ninem ve ağabeyim salondaydılar. Annem ve babam ise yatak odasındaydı ama babam dışarı çıkabilmiş.

– Peki, yeniden kulak kabart bak ailenden birilerinin sesini duyabiliyor musun?

– Hayır, daha önce duyuyordum ama artık yok, yok, yok... Ah annem ahh.

Bu cevap sonrası Ayşe zangır zangır titremeye başladı. Yaşlı adam moral vermeye çalıştı ama nafiye. Ayşe bir süre sonra kendinden geçti, uyanınca ağlamaya başladı. Sicim gibi yaş akarken gözünden, “Baba; annem, dedem, ninem, ağabeyim gittiler değil mi?” diyebildi ve oracıkta yeniden bayıldı.

Bu arada bir iş makinesi geldi bölgeye. Osman hemen şoförün yanına doğru koştu ve yardım istedi. Sanki Süpermen gelmiş gibi herkes bir umutla şoförün ağzından çıkacak sözlere kilitlenmişti. Şoför de bunun farkındaydı ancak boş yere umut vermek istemiyordu.

Şoför, yol kenarında duran bir bankın üzerine çıktı ve “Arkadaşlar şimdi sizlerden bir ricam var. Lütfen binanın etrafını boşaltın. Biz

çalışırken ikinci bir kaza çıkmasın.” dedi. Tam bu sırada biri askeri diğeri sivil olmak üzere iki araç daha bölgeye ulaştı. Askerler araçlarından bir sürü malzeme indirirken, sivil araçtakilerde onlara yardım ettiler. Bunlar kurtarma ekibiydi. İş makinesi şoförü bu araçları ve içinden inenleri görünce sevindi. Askerlerin müdahalesiyle söz dinlemeyen kalabalık binaların etrafından çekildi. Osman sivil kurtarma ekibinin başındaki görevliye yıkıntıların arasından görülen kızını işaret parmağıyla yalvarır gözlerle gösterdi ve yardım istedi.

O yöne doğruldular ve delikten içeriye doğru bir demir parçası uzattılar. Afetlerde kurtarmada kullanılan araç, büyükçe bir makasa benziyordu. Çalıştırıldığında Ayşe'nin derin bir oh çektiği duyuldu. Kız baskıdan kurtulunca görevli dikkatle kucağına aldı ve babasına uzattı. Ayşe kurtulmuştu ve görünürde ciddi bir şeyi yoktu. Osman kızını ambulanstaki hemşireye teslim etti.

İş makinesi sivil savunmacıların açıklamalarıyla yıkıntıların arka bölümünde bir boşluk oluşturmaya çalışıyordu. Çok dikkatli davranıldığı için iş yavaş ilerliyordu. Kaş yapalım derken göz çıkarmak da vardı. Bu arada yan binalardan sevinç sesleri gelmeye başladı. Yedi kişi sağ kurtarılmıştı. Osman tekrar umutlandı.

Özel giysili, başlarında kask olan sivil görevlilerden iki kişi, açılan boşluktan sırayla içeri süzüldüler. Osman'ın kalbi yerinden fırlayacakmış gibiydi. Kurtarma ekibinden birisi kucağındaki kişiyle dışarı çıktı. Osman yeri göğü inletircesine bağırды, “Babam, benim canım babam, arkamdaki dağım, akıl hocam.” diye. Ardından bir başkası çıkarıldı yıkıntidan. Bu Osman'ın oğluydu.

Osman karmakarışık duygular içindeydi. Babası cansız, oğlu ağır yaralıydı. Anasıyla hayat arkadaşından ise henüz bir haber yoktu. Osman, çaresizlik içinde ne yapacağını bilemiyordu. Görevliler yeniden içeriye girdiler. Birinci sefer ki gibi girmeleriyle çıkmaları bir olmadı. Osman'ın anasının da yaralı olduğu anlaşıldı. Ancak Osman'ın mılh gibi noktalandığı yerden gelen son görüntü bütün umutlarını yerle bir etmişti. Maalesef eşini de kaybetmişti.

Yaralılar ambulanslara taşınırken, cansız bedenlerin üzerine battaniye

örtüldü. Osman kendi derdine düşmüşken, aynı duyguları yaşayan başkalarını göremiyordu. O anlarda sanıyordu ki, bir tek onun dünyası yıkılmıştı. Sadece o ayrı düşmemişti ki sevdiklerinden. Sadece onun dağ gibi babası biçilmemişti ki. Yalnızca onun hayat arkadaşı değildi ki eşine elveda diyemeden göçüp giden. Eşinden, babasından, helallik dileyemeden ebediyen ayrılan sadece Osman değildi ki...

Bedo ayyaşın teki de olsa güngörmüş birisiydi. Ne badireler atlatmıştı, ne kazalara şahit olmuştu, ne kavgalar yaşamıştı, ne kahırlar çekmişti, sel, yangın, deprem derken ne afetlere tanıklık etmişti. Ne dağılan aileler görmüştü kimi yokluktan kimi geçimsizlikten. Ne düşkünler görmüştü bir zamanlar var sahibi olan. Ne varlıklılar görmüştü bir zamanlar fukaralığın pençesinde kıvranan. Ne sonradan görmelerle tanışmıştı atasına sadakayı bile çok gören. Kısaca derbeder hayatı boyunca çok Osmanlar tanıdı, hayat mektebinin kaldırım mühendisliği bölümünü pekiyi dereceyle bitiren Bedo.

Osman'ın içinde bulunduğu psikolojik durumu anladı ve ona yaklaşarak orta şiddette bir tokat patlattı. Osman hiç sesini çıkarmadan durdu ve “Bedo ağabey ben sana ne yaptım, neden vurdun bana?” dedi. Bedo'nun cevap vermesini beklemeden, “Bedo ağabey ne oldu bize, Ayşe'm nerede, ailem nerede, bizimkiler nerede?” diye sordu. Bedo, “Ayşe'yi kendi ellerinle ambulansa bindirdin ya, durumu iyidir. Oğlun Göktürk ve annen Emine teyze de hastaneye kaldırıldı.” dedi.

Osman derin bir oh çekti ve aniden bir türkü tutturdurdu manalı manasız. Bedo, Osman'ın koluna girerek, ileride dinelen dedenin yanına götürdü. Osman eğildi dedenin elini öptü ve “Allah razı olsun, en sıkışık zamanımızda bize destek oldun. Sen olmasaydın kızım çıldırabilirdi, bizler telaşla enkazın altındakilere zarar verebilirdik.” dedi. Dede Bedo'ya dönerek, Osman'ı sordu.

– Bedo, bu delikanlıyı tanıyamadım, kimdir, kimlerdendir? Evet, oğlum söyle bakalım, adın nedir?

– Dede, adım Osman, boyacılık yapıyorum. Gece gündüz işten güçten başımızı aldığımız yok ki bizi göresin, tanyasın. Biz aslen Muşluyuz, buraya İstanbul'dan yeni geldik sayılır. Ama sürekli evde,

mahallede olan babamı muhtemelen tanırısın. Ben Hacı Aşırın oğluyum.

– Ha öyle mi? Babanı çok iyi tanırım. O benim cami arkadaşımdır, Allah rahmet eylesin.

– Bak oğlum, öncelikle şunu iyi bil. Ölenle ölünmez, dünyaya gelip de er veya geç gitmeyen yoktur. Kısaca her nefis ölümü tadacaktır. Sen de içeride kalabilirdin. Anan, kızın ve oğlun kurtuldu. Rahmetli babanla çok sohbetlerim oldu. Senin bu evi almak için yaptıklarını, çalışkanlığını, dürüstlüğünü bilirim. Ama hayat devam ediyor. Sakın ha isyan etme.

– Hâşâ amca, o nasıl söz? Ama bu çok büyük bir felaket, dayanılması zor bir acı.

– Bilirim oğlum, bilirim. Demin yaktığın ağıtı dinledim. Orada isyan yoktur ama biz çok şeyler gördük, yanındaki bu Bedo var ya, bu Bedo beni çok iyi tanır. Biraz düzensiz yaşasa da özünde çok iyi bir insandır. Ben Malatya'nın yerlisiyim. Dedelerimin dedesi bile bu topraklarda doğmuştur. Yedi sülalemizin mezarları aha şu arkadaki mezarlıktadır. Demem o ki, biz çok şeyler gördük, asıl acıyı yaralar kabuk bağlamaya başladığında hissedeceksin.

– Anlıyorum amca, kızıyla konuşurken de şimdi de bize manen destek oldun, çok sağol.

– Bundan sonra görüşelim olur mu, oğlum? Dedim ya her yara kabuk bağlar, zamanla iyileşir. İnsanlar acılarıyla birlikte yaşamasını öğrenir. Şimdi benim torun senin hastaneye götürsün, yakınlarının yanında ol, oralar da ana baba günüdür. Birilerine de yardımcı olursun.

– Hay Allah senden razı olsun amca ben bunları akıl edemezdim vallahi.

– Haydi, bakalım yolcu yolunda gerek. Bedo sen gitme, burada kal insanlara yardımın dokunur.

Bedo bu sözlere çok sevindi. Ona ihtiyaç duyulabileceğini söylüyorlardı, hem de Hacı Mustafa amca. Bedo, “Emrin olur baba.” dedi ve emir eri pozisyonuna geçti. Mustafa amcanın torunu ve Osman arabayla oradan uzaklaştılar. Mustafa amca ve namı diğer ayyaş Bedo ise dört beş bina ötedeki yıkıntılarda devam eden kurtarma çalışmalarına

katılmak üzere hareketlendiler. Bedo'daki değişimi gören Mustafa amca Bedo'ya bir görev düşündü.

“Bana bak Bedo, bundan sonra seni gerçek isminle çağıracağım. Sen de Bedrettin gibi yaşayacaksın. Yiğit bir adamsın. Anan sana helal süt emzirdi, rahmetli baban haram lokma yedirmedi. Ama sen serseri arkadaşlara uydun ve hayatının bir dönemini heba ettin. Artık bunları unut ve kendine yeni bir hayat kur. İlk vazifen doğup büyüdüğün bu mahalleyi, bu acı günlerde kurda kuşa yem etmemektir. Gözünü dört aç. Şimdi aynen önceki depremlerde olduğu gibi yamyamlar türer. Başımızı belaya sokmadan bunları engelleyin ve polise haber verin.” dedi. Bedrettin yeniden doğmuştu sanki. Dünyaları verseler bu sözler kadar onu mutlu edemezlerdi...

Aradan aylar geçti, yaralar kabuk bağladı ama içten içe hep kanadı. Bedrettin ve Osman yakın dost oldular. Osman artık Malatyalıydı. Kabristan ziyaretlerine bazen Hacı Mustafa amcayla birlikte gittiler. Ayşe ve Göktürk hayat normale döner gibi olunca okullarına başladılar. Osman babasının ve eşinin mezarında dua ederken gözyaşlarını içine gömüyordu. Zaman hem yakarak hem de yıkarak geçiyordu, asrın felaketinin ardından. Bir deprem, bir acı, bir de gözyaşı vardı, son nefese kadar...

110 SANİYE

Samiye SEVDE

Toz, toprak, kan, gözyaşı, çığlıklar, haykırışlar, hiç oluşlar...

Hangi gün bilmiyorum saat kaç bilmiyorum ne oluyor anlamıyorum sadece yıkılan evimin önünde olduğumu biliyorum. Bir kabusta mıyım yoksa bir filmde mi? Düşün Ada düşün ne oldu neden bu hâldeyiz. Hatırlamaya çalış.

Akşam okul için hazırlandım ve aileme iyi geceler deyip yattığımı hatırlıyorum. Gece sallandık evet evet deprem oldu. Saatler gibi süren bir depremdi. Evin duvarlarından boyalar dökülmeye başladı. Aileme seslendiğimi ve evdekilerin çığlıklarını hatırlıyorum. Evin yıkılacağını bile düşündüm çünkü evin altından ve dışardan öyle sesler geliyordu ki öleceğime neredeyse emindim. Ölümün yakın olduğunu biliyordum fakat ensemden Azrail'in varlığını böyle hissedeceğimi hiç bilmezdim. Bu deprem bana ölümün kokusunu tattırmişti. Korku ve ölüm kokan saniyelerin ardından deprem sona erdi ve hemen aşağı indik. Etrafta boğazı tıkayan ve gözleri yakan bir toz bulutu vardı. Gecenin karanlığında gözüküyordu çok ama yıkılan binalar vardı biliyordum. Çünkü boğuk gelen yardım çığlıkları, akrabaları için endişelenen insanlar ve kapanan yolları görmüştüm. Bizim gibi deprem biter bitmez inen ya da evleri yıkılmadan hemen dışarı kaçabilen herkesin yüzünde aynı şok ifadesi; ne oluyor, kıyamet mi kopuyor, nasıl bir felaketteyiz?

Ölüm kokan günün sabahına doğru asıl yıkımla karşılaştık. Etrafımızdaki çoğu bina ya yıkılmış ya hasar almıştı. Bir sürü ses vardı etrafta, yıkılan binaların içinden insanların çığlıkları ailesini akrabalarını enkazın altında gören insanların feryatları bebek ağlamaları ve dualar. Korktum çok korktum, bir sürü ölü görmek, bir şehrin yok oluşunu

görmek, tanıdığım insanların enkaz altında kaldığını bilmek bana hâlâ gerçek gibi gelmiyordu. Büyük bir felaketin ortasındaydık. Babam bir yandan insanlara yardım ediyor kurtarma çalışmalarına katılıyor bir yandan da akrabalarımıza ulaşmaya çalışıyordu. Annem de enkaz başında ki insanların yanında yan binamızdaki teyzem ve ailesinin kurtulması için dua ediyordu. Herkes korkuyordu ama bir olmayı da ihmal etmiyordu. Sonra sonra annemle babam saati bilmiyorum ama öğlene yakındı eve gidelim biz battaniye ve yiyecek bir şeyler alalım dediler istemedim gitmeyin korkuyorum dedim hâlâ sarsıntılar vardı ve ağır hasar alan binalar yıkılmaya devam ediyordu ama dinlemediler gittiler. Çok değil onlar gideli belki 10 belki 15 dakika oldu yine sallandık. Çok kötüydü gözlerimin önünde bir sürü bina yıkıldı. Toz toprak oldu her yer. Çıgıllara yenisi eklendi ve Azrail bir sürü can almaya geldi. En kötüsü de 200 metre ötemdeki kendi binamızın yıkılmasıydı. İçinde annemle babamın olduğu bina, 15 dakika önce yanımdayken şimdi toprağın altında kaldıkları bina. Buradayım o binanın önündeyim. Nasıl geldiğimi hatırlamıyorum kulaklarım uğulduyor insanlar koşuyor yardım istiyor haykırıyor ama ben sadece bakıyorum annemle babamın gidişine bakıyorum. Bir daha görebilecek miyim diye düşünüyorum. Yıkıntıya çıkıp seslenmek istiyorum ama korkuyorum seslerini duyamazsam diye.

Şoktayım hâlâ galiba biri kollarımdan sallıyor bana sesleniyor gibi ama anlamıyorum dediklerini. Kafamı çeviriyorum ama bulanık görüyorum her şeyi. Bulanık ama tanıdık bir yüz görüyor tanıdık bir ses duyuyor gibiyim. Belki annemdir benim görmediğim bir zaman da çıkmıştır dışarı. Sese ve görüntüye odaklanıp kendime gelmeye çalıştığımda sesler netleşiyor ve kimin bana seslendiğini görüyorum. Kendime gelmemle tutunduğum son dalında kırıldığını fark ediyorum. Gözlerim doluyor tekrardan, annem sandığım kişinin halam olduğunu bilmek bana kaybetme korkusunu tekrardan yaşatıyor. Şimdiye kadar tuttuğum her bir damla gözyaşının yanaklarımdan aşağıya doğru yol aldığını hissediyorum.

“Ada iyi misin yaran var mı yavrum?” diyor halam şefkatle bir yandan gözyaşlarını silerken bir yandan da üzerindeki toz toprağı silkelerken. Benim konuşmadığımı görünce de tekrar konuşuyor halam.

“Bir yerinde yara var mı kuzum. Annenle baban nerde Ada hadi halam konuş.” diyor ama gözlerinde bende ki korkunun aynısından görüyorum; kaybetme korkusu. Dile getiremiyor ama o enkazın altında dememden çok korkuyor. Yine konuşamıyorum kendime bile anlatamadığım, gördüğüm hâlde kabullenmediğim şeyi söyleyemiyorum. Ama anlıyor halam, sürekli oraya bakmamdan ve ağlamamdan. Kardeşim diye attığı çığlıkları duyuyorum, enkaza koştuğunu görüyorum. Beni asıl kendime getiren şey de tam olarak bu oluyor. Sağma soluma bakıyorum iş makinesi var mı yardım edebilecek birileri var mı diye. Sokağın ucundaki enkazın başında kurtarma ekiplerini görüp oraya doğru koşmaya başlıyorum.

Enkazın başına vardığımda bir adamın battaniyeye sarılı bir bebeğē sarılıp attığı çığlıkları görüyorum. Sıkıca battaniyeye sarılmış göğsüne hapsetmek ister gibi tutuyor, ağıtlar yakıyordu. Ölüm o küçücük bebeğē kundakta yakalamıştı. Sadece tek bir şey düşündüm o an umarım dedim çok acı çekmemiştir. Küçücük bedeni, günahsız ruhu acısız cennete gitmiştir. Ben babanın çığlıklarına kitlenip kalmışken bir anda çığlıkların arasından Allah-u Ekber bağırışları yükselmeye başlıyor. Bir sedyeyle aşağı indirilen birini görüyorum. Yanımdan bir kadın oğlum diyerek sedyenin geldiğē yere doğru koşmaya başlıyor. Aynı enkazın başında bir baba evladını kaybettiğē için ağlarken bir anne evladına kavuştuğē için ağlıyor.

Gördüklerimi hafızamın asla unutamayacağı bir köşesine kazırken yardım istemek için görevlilerden birine gidiyorum.

“Yardım, yardım edin. Annemle babam enkaz altında. Ne olur ne olur yardım edin. Yalvarıyorum size bana yardım edin kurtarın annemle babamı.” ağladığım için ne dediğim çok anlaşılıyordu, hıçkırıklarım

nefes dahi aldirmiyordu Şu an.

“Ne olur ne olur yardım edin yalvarırım yalvarırım!” benim korkmuş ve çaresiz hâlimin yanında oldukça sakindi. Belki de gördükleri yüzündendi. Şu saate kadar kim bilir kaç kişi çıkartmıştı.

“Seslerini duydun mu?” dedi yorgun çıkan sesiyle. Bunu duymayı bekleliyordum.

“Hayır ama ben ben korktum seslenmedim bilmiyorum.” dedim kekeleyerek. Korkmuştum seslerini duyamazsam diye.

“Kızım yaşam belirtisi olan binalarda arama yapıyoruz. Önceliğimiz yaşayan insanlar.” Evet haklıydı yaşayan insanlar için savaşmamız gerekiyordu ama benim annemle babam ölmedi ki yaşıyor. Biliyorum yaşıyor.

Tekrardan yalvaracakken yanımıza halam geldi. Nefes nefeseydi, üstü başı toz toprak olmuş ağlamaktan gözleri şişmişti.

“Ses duydum ses duydum yemin ederim ses duydum. Duydum ben konuştum yaşıyor yardım edin yaşıyor.” Sesi kısıldığı için ne dediği boğuk çıksa da anlamıştık. Konuşmuştu yaşıyordu kurtarabilirdik ikisini de. Umudum tekrardan kök salmaya başladı. Aileme kavuşabilirdim.

“Bir dakika bekleyin hemen bizde bakalım.” diyerek yanımızdan ayrıldı adam. Halama tutunup konuşmaya başladım.

“Hala ikisini de duydun mu canları çok acıyor muymuş? Hala ben seslenmeye korktum. Seslerini duyamazsam ne yaparım diye çok korktum.” Halam kollarının arasına aldı beni. İki kanadı da kırılmış bir kuştan farkım yoktu Şu an.

“Hala neden konuşmuyorsun ikisinin de sesini duydun mu?” Yine cevap vermedi acaba ağladığım için mi sesim anlaşılmıyordu? Acaba yok yok korkma Ada hemen en kötüsünü düşünme onlar kurtulacak. Halam bana cevap vermeden yardım istediğimiz adam yanında iki kişiyle birlikte koşarak yanımıza geldi. Birinin elinde bir alet vardı ve

konuşmaya başladı.

“Hangi bina hadi gösterin biz de makinelerle bakalım. Hadi hadi vakit yok çabuk gidelim her saniye bir can hadi koşun.” Önde halam ve ben hemen arkamızda üç kişi koşarak binaya gittik. Binanın önünde birkaç kişi daha vardı içeriye sesleniyorlardı. Yanımızdaki adamlar hemen makineyi kurmaya başladılar. Biri de enkaza çıktı. Her şey hazır olunca enkazın üstündeki adam hepimize sessiz olmamızı söyleyip bağırma başladı.

“Sesimi duyan var mı? Sesimi duyan varsa seslensin ya da ses çıkarısın.” Hepimiz sus pus olmuş bir hareketlilik bekliyorduk. Enkaz üstündeki adam tekrardan bağırma başladı.

“Sesimi duyan var mı? Sesimi duyuyorsan 3 kez vur.” Dua ettim yalvardım Allah’a son umut dallarımın kırılmaması için.

“Ses geliyor ses geliyor çabuk çabuk iş makinesi ve bir ekip getir.” Makinenin başındaki adam bağırmasıyla diğeri koşarak ekiplerin olduğu yere gitti. Enkaz üstündeki adamsa hâlâ konuşmaya devam ediyordu. Sanırım yakın bir yerdedi tam yerini teşhis etmek için sürekli konuşuyor sese göre hareket ediyordu. Biz duymuyorduk ses ama hissediyordum şu an benim ailemle konuşuyordu belki annem belki babam belki ikisi de. Biraz daha konuşunca ağağıya indi ve bizim yanımıza geldi.

“Çok derinde değil ama ulaşılması zor bir yerde gibi duruyor. Çok fazla yara almamış gibi sıkışan herhangi bir yeri de yokmuş sadece bulunduğu yer zorlayacak gibi. Adının Ali Karaatlı olduğunu söyledi kızı varmış Ada isminde o sen misin?” diyerek bana baktı.

“Evet benim evet evet o benim babam.” Gözyaşları ve sevinçle kurdum cümleyi. Babamla konuşmuş ağır yara almadığını söylemişti. Yaşadığını söylemişti.

“Annem annem nasılmış babama sordunuz mu oda onunla beraberdi?” Babamla irtibat sağlamıştık ama annemle ilgili bir şey dememişti adam.

“Babanız bana başka bir şey demedi sadece onunla irtibat aldık şu an. Bir çalışmalara başlayalım babanla daha rahat konuşabileceğimiz durum olsun tekrar sorarım ben ona.” Sevincim kursağımda kalmıştı annemle ilgili babam da bir şey demediyse yok yok hemen ölümü anma belki de duymayacağı bir yerdedir Ada. Korkutma hemen kendini çıkmadık candan umut kesilmez. Bundan sonra asıl zamana karşı yarış başladı. Ekipler geldi bir tane iş makinesi geldi babamla tekrar konuştular. Biz de halamla bir kenara oturup dua etmeye başladık. Akrabalarımız geldi yanımıza geldi. Çok fazla tanıdığımızın enkaz altında kaldığını söyledi. Acımıza acılar eklendi.

Şu an saat gece bir. Enkazın başındayız hava çok soğuk ateş yaktık ve babamı bekliyoruz. On iki saat oldu. On iki yıl gibi geçen on iki saat. Bir sürü siyah torba gördüm bu on iki saatte bir sürü de kurtulan. Mesela saat 16.45’te, ilk depremden on iki saat sonra, yan binamızdaki teyzemlerin kurtuluşunu izledim. İyi olduklarını gördüm. Ailemin de böyle kurtulacağına inandım. Çok fazla da gözyaşı döktüm, bazen kaybettiklerim için bazen de kurtulanlar için. Şu anda ise babam için kurtuluş vakti. Bir sürü yol denediler çok uğraştılar ve sonunda ulaşılabilecek bir yer buldular. Beş dakika içinde çıkacak oradan. Mutluyum babam geliyor durumu kötü değil ama on iki saatte korkuma korkular eklendi. Çünkü annemden hâlâ haber alamıyoruz.

İşte beklenen an. Babam geliyor, tekbirlerle geliyor. Derin bir nefes alıyorum şükrediyorum Allah’a. Onu benden almadığı için onu bana bağısladığı için. El sallıyor yanımıza gelirken. On iki saat sonunda mutluluktan ağlıyorum. Bundan sonrada annemin yanımıza böyle geleceğine inanıyorum. Ama evrenin başka planları olduğunu o an anlamıyorum. Babamın gelişine karşılık siyah bir torba götürüyorlar yukarıya. Mutluluk gözyaşlarım anında acıya dönüşüyor. Biliyorum o torbanın ne için olduğunu. Bir cenaze gelecek kurtuluşun ardından, bir yok oluş gelecek.

Bir saat o torba gideli tam bir saat oldu. Getiriyorlar aşıya. Birazdan benden teşhis etmemi isteyecekler. On yedi yaşında bir kıza “Bu senin annen mi?” diyecekler. Ölümünü onaylamamı isteyecekler. Belki de yaşarken beni ölüme götürecekler.

Ben Ada Karaatlı on yedi yaşındayım. Günlerden 9 Şubat 2023 saat 17.27. Annemin yanındayım onunla konuşmaya geldim. Ben 6 Şubat 2023 saat 4.17’de Kahramanmaraş’ta cehenneme gözlerimi açtım. Altmış beş saniyede bir şehrin yok oluşunu gördüm. Bir sürü şeye şahit oldum. Ama evrenin bizim için hâlâ farklı planları vardı. 6 Şubat 13.24’de kırk beş saniye içerisinde bulunduğum cehennemin ateşiyle tutuştum. On iki saat tam on iki saat umudumu diri tutmaya çalıştım. On iki saatin sonunda babam çıktı enkaz altından. Cehennemin ateşi sönmeye başladı. Babam sular serpererek geldi. Babamdan bir saat sonra ise asla sönmeyecek bir ateşin içine düştüm. Annem geldi siyah bir torbanın içinde. Teşhis etmemi istediler benden. Annemi gördüm ben, kanlar içinde tanınmayacak hâlde gördüm ben onu. Parmağındaki hediye ettiğim yüzük olmasa bilemezdim annem olduğunu. Bir insan annesini tanımaz mı ben annemi tanıyamadım o an. Buraya sayfalar dolusu cümle yazsam anlatamam o an ne hissettiğimi. Nefes alamamak gibiydi yaşadıklarım. Aldığım nefesin her seferinde canımı yakması gibiydi. Yaşarken her seferinde ölmek gibiydi.

110 saniye içinde hayatın nasıl değişebileceğini öğrendim ben 6 Şubat’ta. 110 saniyede cennetin bahçesinden cehennemin ateşine düştüm ben. Yaşarken ölümün kokusunu soludum ben.



BİR UMUT

Taha TURHAN

“Annem neden yatağımı sallıyor sabah mı oldu? Sanki hiç uyumamış gibiyim.” diye düşündü Umut. Ama sallantılar çok şiddetlenmişti. Korkuyla uyandı etrafta kimse yoktu, deprem oluyordu. Yataktan kalktı ve odasından çıkmaya çalıştı kapısı açılmıyordu, kilitli değildi. Gözü karanlığa alışmıştı odasını az da olsa görebiliyordu. Gardırobu bir oyuncak gibi sallanıyor, masasındaki eşyalar yere düşüyor, dışarıdan gürültüler geliyor, zemin ayağının altında kayıyor, duvarlar yapıldığından beri intikam almak istemiş gibi Umut’un üstüne çökmekle tehdit ediyor ve çatlayarak çıkardığı sesle kahkaha atıyordu. Bu bir kıyamet olmalıydı. Odasından çıkmak için kapıyı tekrardan zorlamaya başlamış ve babasına kurtarması için bağırıyordu.

Elif, Umut’un küçük kız kardeşi. Depremin sesiyle uyanmış, koşarak anne ve babasının odasına gitmişti. Annesi ve babası uyanıp duvarların çatladığını görünce Elif’i de alarak Umut’un yanına koştular. Umut’un bağırışı diğer gürültülerden ayrılıp net duyulmaya başlamıştı. Babası kapıyı açmaya çalıştı, açamayınca kapıya vurmuş, gerilip omzuyla itelemişti ama hareket ettirememişti. Umut’un yalvarışlarını, sesinin titremesini duyabiliyordu. Kapının neden açılmadığını anlamaya çalışırken, kapının yanına baktı. Oradan geçen kolonun yamulup kapıyı ezdiğini gördü. Anlamıştı onu çıkarmanın yolu yoktu ev her an çökebilirdi. “Umut sakın korkma kapın sıkışmış seni tekrar kurtarmaya geleceğiz. Şimdilik yatağının yanında dur.” Çaresiz içinde Umut’un ne dediğini bile duyamadan mutfağa yöneldiler. Umut’un odasına en uzak odaydı burası, tam terse kalıyordu. Hemen beraber yemek masasının altına girdiler. Çatlayan duvarlar sükün ederek yıkılmaya başlamıştı. Sesler giderek yükseldi. Elif bağırarak ağlıyordu. Annesi Elif’i teskin

ederek kucaklamış, babası ise ikisine birden sarılıp ailesini korumaya çalışıyordu. Bina, başta içindeki insanları korumak için sallantılara direndi. Çıkardığı seslerden acı çektiği anlaşılıyordu fakat mücadelesi bitmiş, kendisini öylece bırakıvermişti. Bina göçüyordu, içinde bulundurduğu 62 kişiyle birlikte hızla yere çakıldı. Onları soğuk, sıcak, yağmur demeden koruyan evleri bu sefer başaramamış onları koruyamamıştı. Elif annesi ve babası ile ne olduğunu bile anlayamamıştı. Tek hissettikleri boğazlarına dolan toz yığınıydı, yutkunmalarını engelleyip nefes almalarını güç hâle getiriyordu. Deprem durmuş olmalıydı, sallantılar yoktu. Anne ve babası önce Elif'in durumunu kontrol edip sonra kendi durumlarına baktılar. İki duvar, masanın üzerine düşmüş, kalın tahta olduğu için masa hasar alsa da onları korumuştur. Masanın boş kısımlarından ise küçük moloz parçaları, çoğunlukla babasına gelerek vücudunda eziklere sebep olmuştu. Çıkmaya çalıştıklarında biriken molozlar engel oluyordu. Olayın şokunu üzerlerinden atmaya başladıklarında annesi "Umut nerede, güvende mi?" diye sordu eşine. Eşi ise suçluluk ve üzüntülü ses tonuyla "Ona güvenli yere geçmesini söyledim, birazdan çıktıktan sonra onu bulacağız." diyebilirdi. Annesi ikna olmamış gibi sesinin çıktığı kadar Umut diye bağırılmaya başladı. Dışarıdaki sesler yüzünden Umut'un sesi duyulmuyordu, çığlıklar ve kaba ne dediği anlaşılmayan bağırışlar. Annesinin Umut'a seslenmesine babası, olayı sonrasında anlayan Elif'te bir süre bağırıyordu. Ama onun sesine benzeyen hiçbir ses duyulmuyordu. Buradan çıkmaları gerekiyordu, buradan çıkıp Umut'a yardım etmeleri gerekiyordu. Toz parçaları artık havada uçuşmasa da yine de öksürmelerine sebep oluyordu, buna rağmen güçlerini yeniden toparlayıp bu sefer dışarıya yardım için bağırıyorlardı "İmdat! Buradayız lütfen yardım edin." Böyle geçen saatlerin ardından yorulmuşlar ve üşüyorlardı. Birbirlerine sarılıp ısınmaya çalışsalar da soğuk çok fazla etkiliyordu. Duydukları seslerin arasına dişlerinin birbirine vurup çıkardığı çatırtı da eklenmişti. Ne kadar zaman geçmişti kim bilir. Umut ne yapıyor yaşıyor

muydu? Dışarıda neler oluyordu. Enkaz altında kaldıkları için şanssız mı yaşadıkları için şanslı mıydılar? Arkadaşları da enkaz altında kalmış mıydı? Onların durumu neydi kim bilir. Dışarıyı aydınlanmaya başlamış, sabah oluyordu. Müşkül durumdayken molozların ardından sızan ışığı gördüler. Demek bu yüzden dışarıdaki bağırmaları, inlemeleri duymuşlardı. Ev içeri doğru göçmüştü. Mutfak en uçtaki odaydı. Babasının gözünde birden Umut'un enkaz altında kalmış görüntüsü canlandı, kalbi sızlamıştı. Bunları düşünemezdi. Şimdilik karısı ve çocuğunu bu düşükleri mezardan çıkarmalıydı. Gün iyice aydınlanmıştı. Aralardan gelen ışıkla artık dışarıyı görünüyordu. Molozlar masanın etrafını doldurduğu için gördükleri dışarıya bir türlü çıkamıyorlardı. Bu sefer daha kontrollü ve arada bir olacak şekilde yardım için bağıryorlar, bir taraftan da molozları çekmeye çalışıyorlardı. Küçükleri çekse bile büyük moloz parçalarını hareket bile ettiremediler. Karşıdan “Kim var orada, iyi misiniz?” diye ses duyuldu. Gecedeki ilk defa bir şey için mutlu olmuşlardı. Babası “Buradayız karım ve kızıyla sıkıştık, lütfen kurtarın.” dedi. Çaresizliği sesinden anlaşılıyordu. Merak etmeyin, başka kişileri de çağırıp geleceğim deyip ayrıldı. Elif ve ailesi yine beklemeye başlamışlardı. Beş dakika henüz geçmişti ki, üç veya dört kişinin sesi duyulmaya başlamıştı. İlk gelen ses “İşte burası.” dedi. Sonra Elif ve ailesine dönüp “Merak etmeyin yardım geldi, sizi kurtaracağız.” dedi. Belki de hayatlarında aldıkları en iyi haberdir. İçeri girerken yavaş ve dikkatli adım attılar çünkü tavan bir bütün hâlinde aşağıya düşüp çapraz durmuş oda üçgen gibi gözükiyordu. Yerlerdeyse cam kırıkları ve molozlar doluydu. Her adımda kırık camların bir kere daha kırılma sesi geliyordu. Sonunda kurtarmaya gelen insanları görmüşlerdi. Adamlardan bir tanesi Elif'i ve ailesini o durumda görünce gözleri dolmuştu. Molozları temizleyip çıkardılar. Üstlerinde ince pijamalar ve ayakları çıplaktı. Cam kırıklarını temizlemelerine rağmen her yer kırık doluydu, mecbur geçeceklerdi. İçlerinden birisi Elif'i kucağına aldı, annesi ve babası cam kırıklarına basarak geçmek zorunda kaldı. Ayakkabıları kim

bilir neredeydi şimdi. Sonunda o cehennemden çıkmışlardı. Hayatlarında tanmadıkları birine hiç bu kadar borçlu olmamışlardı. Şimdi Umut'un çıkmasını bekliyorlardı, ölmüş müydü? Daha akşam görüşmüşlerdi, hep beraber yemek yiyip gülmüşlerdi, beraberlerdi işte. Umut hep eğlenceli ve hareketli bir çocuktur. Şimdi kim güldürecekleri onların yüzünü. Tıp okuyordu, doktor olup insanları iyileştirecekti, sonrasında evlenir belki çocuğu olurdu. Ama şimdi geçici mezarında miskinlik yapıyordu. İnsanlar ailesine teselli veriyor hastaneye gitmeleri için ısrar ediyorlardı. Vücutları ezik ve ayakları kan içerisindeydi. Sonunda hastaneye gitmeye ikna oldular. Babasının sesini duydu Umut. "Güvenli yere geç, seni kurtarmaya geleceğiz." Daha ne kadar beklemesi gerekiyordu. Küçük küçük ve sürekli olan depremler her seferinde yerini daha da daraltıyordu. Zifiri karanlık yüzünden etrafta ne olduğunu bilmiyordu. Eliyle yokluyor, tek dokunduğu şey bazası ve üstündeki gardırobu. İlk üç dört saat etraf sıcaktı. Şimdiyse etraf buz tutmuş gibiydi. Bir an için bunların bir rüya olduğunu, kalkınca annesine ve babasına sarılacağını, kardeşine de o çok istediği kendi kadar peluş ayıyı ne yapıp edip alacaktı. Kendini çimdiklede, elini ısırdı. Bir şey olmamıştı, hâlâ kapkaranlık ve soğuk yerde yatıyordu. Bunun olmayacağını biliyordu, sadece böyle olmasını istediği için yapmıştı. Az da olsa sağa ve sola vücudunu döndürebiliyor, ellerini hareket ettirebiliyordu. Ellerini giysisinin içine katmış, ayaklarını birbirine sürtüp ısıtmaya çalışıyordu. Ailesine birçok defa seslenmişti. Ama ses gelmemişti. Etrafı sessiz keşke bir kez daha onların sesini duyabilseydi. Zaman geçiyor mu anlamak mümkün değildi. Şimdiye kadar kurtarma ekiplerinin gelmesi gerekiyordu, evi merkez caddesindeydi. Deprem sadece kendi mahallesinde olmadı ya, beklide tüm şehir kötü durumda diye üzüntüyle düşündü. Kendini çok yorgun hissediyor ne uyuyabiliyor ne de uyuyamıyordu. Ev yıkıldığından beri sadece sıkıştığı yerde pineklemişti. Gözleri kapalı bilinci açıktı, bazen yere vurarak, bağırarak yardım istiyordu. O yüzden uyuyamazdı, burada unutulmak istemiyordu. Gözleri kapalıyken tekrar sallanmıştı ama bu

sefer akşam ki depreme benziyordu. Yerde kıvranıyordu, gardırobu üstüne daha çok yaklaşıırken, yatağı da diğer taraftan geliyordu. Üzerine düşeceğini düşündü. Hayatında ilk defa çığlık çığlığa bağırıp ağlıyordu, kurtarın beni diye yalvarıyordu. Saniyeler geçmek bilmiyordu. Bir süre böyle geçtikten sonra durmuştu. Çaresizlik içinde kıpırdayamamıştı bile, bu sefer çok uzun sürmüştü. Kendine geldiğinde sağa ve sola dönemiyordu, ellerini kısıtlı hareket ettiriyordu. Ailesi ne yapmıştı? Elif kim bilir ne kadar korkmuştu? Onlarında alanı daralmıştır diye düşündü. Çünkü öldüklerini düşünmek istemiyordu. Ailesi ile yeniden pikniğe gitmek, gezmek, eğlenmek istiyordu. Gözünü tekrardan sildi.

Şelale ne de gür akıyor. Susadığını fark etti, hemen suya koştu. Nefessiz kalarak içmeye devam etti. Gerçekten çok susamış olmalıydı. Arkasına döndüğünde ailesini görmüştü birlikte oyun oynuyorlardı. Onlara doğru yürümeye başladı. Yürümesine rağmen onlara ulaşamıyordu. Sonra onlara seslendi, oyun oynamaya devam ediyorlardı. Bağırıp ailesine doğru koşmaya başladı. Bu sefer ailesi de ondan kaçmaya başlamıştı. Bağırarak uyandı. “Sadece rüya, sadece rüya!” diye kendini teskin ediyordu. Şimdi gerçekten susadığını hissetti. Bir gün çoktan geçmiştir diye düşündü. Tekrardan kurtarın beni diye bağırılmaya başladı. Ağız kuru olduğu için zorlanıyordu, yine de devam etti. Kafasının arkasında taşlar vardı, duvar parçaları olmalıydı. Arkadaşlarıyla saklambaç oynarken mahallelerinde terk edilmiş bir bina vardı. Bazı yerleri kırılmış ve dökülmüştü. Saklanmak için en iyi yerdi ama Umut nedense hep oradan korkardı. Duraksadı nerden aklına gelmişti neden bunu düşünüyorum dedi. Bir süre daha kurtarılmak için bağırılmaya ve vurmaya devam etti. Yorulmuştu, susuzluğu artmış ve kendini aç hissediyordu. Zamanının çoğunu yine ailesini ve arkadaşlarını düşünerek geçirdi, derslerini bile özlemişti. Bu yıl üçüncü sınıf olmuş geriye sadece üç yıl kalmıştı. Uykuya daldı, eh pek rahat bir yer sayılmazdı ama yine de uyumaya ihtiyacı vardı. Uyandığında yine o kâbusları görüyordu. Güzel bir sofrada karnını doyummuş,

ailesine seslendiği vakit ondan kaçmışlardı. Durumu daha da kötüye gitmeye başlamıştı. Susuzluğu ve açlığı son noktadaydı. Çok hâlsiz ve bitkindi. Bağırduğunda sesi bile çıkmıyordu. Bazen hayaller görüyordu, sanki buradan çıkmış ve bunları hiç yaşanmamış gibi hayaller. Artık uyuyor, uyanıyor, bağırıyor, hayaller ve rüya görüyordu. Hatırlamıyor ama burada beş gündür kaldığını düşünüyordu. Artık susuzluğu ve açlığı kaybolmuştu. Bu onu çok korkutuyordu. “Ölüyor muyum?” diye düşünüyordu. Ne yapacağını bilmiyordu. Yatarken kulağına bir ses geldi, kulağını betona dayadı ve yeniden dinledi. Bir makine çalışıyordu sanki. Tüm umudu tükenmişken şimdi yeniden yeşeriyordu. Kurtarılmak için yeniden bağırmağa başladı. Çıktığında ailesini de kurtarabilirdi. Ya öldülse diye düşündü, o zaman buradan çıkmasına da gerek yoktu. Nasıl yaşardı ki ailesiz, yapayalnız? Kötü düşünmenin bir yararı yoktu, onlar iyi durumda olacaklardı önce kendisini kurtarması gerekiyordu. Zaman geçtikçe sesler artıyor ve daha da yaklaşıyordu. Bazen sesler uzun bir süre kesiliyor ve sonra yeniden başlıyordu. Umudun kesildiği zamanlarda yardım çığlıkları atıyordu. Sesini hâlâ duyan olmamıştı ama çalışmalar devam ediyordu “Demek ki yaşayan insanlar var, belki şimdi ailemi kurtarıyorlardır.” diye düşündü, yine gözünden sıcak tuzlu damla süzölmüşü. Çıkmayı daha da çok istemişti ailesini görmesi gerekiyordu artık. Ailesini her düşündüğünde kalbine o kötü sızlama musallat oluyordu. Uzun süre geçmişti, Umudun artık ne bağırarak gücü ne de bu mezardan çıkacak dermanı kalmıştı sadece bekliyordu sessiz ve bitkin şekilde, bir ölü gibi. Umudu iyiden iyiye tükenmişti. “Burası gerçekten mezarım olacak galiba.” diye geçirdi içinden ki sonrasında birinin konuşma sesini duydu. Gözleri açıldı ses gelmeye devam ediyordu. Bitkin şekilde bağırdu sesi hiç çıkmamıştı, tekrar denedi yine çıkmamıştı. Vücudunun yandığını hissetti kalbi hızlanmıştı bağırıyordu sesi çıkmıyordu vurmaya başlamıştı etrafına elleri acıyordu bağırıyordu yeniden sesi tiz çığlık gibi çıktı. Kulakları acımişti. Karşıdan ses geri geldi. Depremden beri ilk defa sevinçten ağlıyordu. Öleceğini

düşünmüştü, burada ölüp unutulacağını. Çalışmalar devam ediyor her adımda daha çok sabırsızlanıyordu. Umut'a iyice yaklaşmışlardı, kim olduğunu öğrenip sohbet bile etmişlerdi. Umut'un dediği şey sürekli ailemi de kurtarın oluyordu. Dışarıda bekleyen insanlara kurtarılan kişinin kim olduğunu söyledikleri zaman Umut'un Annesi ve babası birbirine sarılmış ağlamaya başlamışlardı. Umut'un öldüğünü düşünüp en azından cesedine ulaşmak için hastaneden erken çıkıp oğlunun enkazına gelmişlerdi. İki gündür burada yatıp kalkıyorlardı. Umutsuz geçen günlerin ardından hâlâ hayatta olduğu haberini almışlardı. Umut'a ulaşmışlar onu görüyorlardı. "Annen ve baban seni dışarıda bekliyorlar, kardeşinin de durumunun iyi olduğunu söylediler, hadi buradan çıkartalım artık." dediler Umut'a. Umut gözlerinde yeniden o ıslaklığı hissetti. Onları yeniden görebilecekti. Yeniden birlikte olacaklardı, yemek yiyecekler birlikte farklı yerleri gezeceklerdi. Bir ömür uzak kalmıştı. Tabutundan çıkarılıyordu. Yeniden Dünya'ya dâhil olacaktı. "Koştuğu, oyun oynadığı sokakları hatta belki arkadaşlarımı da görürüm." diye düşündü, enkaz dağlarının mahallesini, sokaklarını ve insanları yerle bir ettiğinden habersizce. Sadece yeniden hayata gözlerini açmayı bekliyordu. Ekip onu çıkardığında sedyede yatmış hastaneye gidiyordu. Annesi ve babası yanındaydı. Ellerini tutup onlara bakıp gülümsedi, yeniden doğmanın vermiş olduğu mutlulukla.

BEŞİK

Ahmet EREN

Geçen, bir market rafında gördüm. Evin alışverişini ben yapmıyorum tabii. Sağ olsunlar, Servet ağabeyimle Nurgül ablam... Elimi cebime attırmıyorlar. Param da var hâlbuki. Var olası devlet babamız. Taburcu olduktan sonra tarafıma küçük bir aylık bağlandığını daha önce belirtmiştim. (Yoksa söylememiş miydim? Ne olur kusuruma bakmayın. Zihnimi, en azından sizler için olsun biraz toparlamaya çalışacağım. Hem belki bu samimi sohbet, ne bileyim belki bir iç döküş. Acı veren bir apseye neşter vurup cerahati akıtmak gibi. Azıcık rahatlamak hiç değilse, acıyı biraz olsun hafifletmek için, enikonu dindirmek mümkün olmasa bile.)

Her neyse. Market rafında, allı morlu, yanarlı dönerli ambalajıyla, ota güle kaldırdığı parmağını, fark edilmek için abartılı jestlerle öğretmeninin gözüne sokan sınıfın inek öğrencisi misali raftaki diğer ürünlerden ayrılan konservenin üstünde, “Anne elinin lezzetini arayanlara...” yazıyordu. Haksızlık etmeyeyim, küçük puntolarla yazmışlardı sloganı. Zıpkın yemiş sazan gibi gözlerimi dikip yazıyı fark etmek, benim kabahatimdi.

“Evet sayın seyirciler, modern tıp sonunda anne konservesini de icat etti.” diye kötü bir espri yapardı Cemâl, o sıra yanımda olsaydı. Yaptığı espriye de tek kendi gülerdi. Ama yanımda olsa, çıksa gelse... Sırf onun hatırı için... Onun o şeker hatırı için, ne biçim gülerdim be! Gözümden yaş boşanarak, ağlaya ağlaya hem de. Fakat o şimdi melekleri güldürüyor. (Ya da soğuk esprileriyle bayıyor, bilemiyorum.) Meleklerle nasıl imreniyorum. Cenâb-ı Hak, meleklerin Âdem’e imrendiğini söyledi oysa. (Rabbim, hilafetine layık olamadım; bu ne ağır bir yük!)

Alışverişe değil, öyle kafa dağıtmaya dalmıştım markete. Zaten eve elimde tek bir poşetle bile girmem ne mümkün! Paralarlar beni billahi. Dilleriyle döverler “Misafirsin.” diye. Azıcık çekingenliğimi

görseler “Burası senin evin” diyorlar. Eve elimde üç tane simitle gitsem “Misafirsen misafirliğini bil.” diyorlar. Sübhânallah! Ardında hüsnüniyet olduğunda tutarsızlık bile nasıl şirin bir kaplumbağa gibi görünüyor.

Plansız gelişen süpermarket safarisinden o gün kısmetime düşen, ‘anne konservesi’yle müşerref olmaktı. Şaşırmadım. Anne kurabiyesini de görmüştük milletçe raflarda daha önce. Sonracığıma anne çorbası, anne mantısı, anne eliyle örülmüş gibi kazak, anne sütü kadar besleyici mama... Memleketim tüccarlarının ‘anne’yi gereksizleştirmeye yönelik bu yoğun çabasının nedenini anlamak güç. Kafa yormaya değer mi, varın siz karar verin. Bu, bana biraz şeyi hatırlattı... Şeyi, şeyi... (Mazur görün, hatırlayınca söyleyeceğim.)

Derken göğsüme bir öküz oturdu. Boğazım düğümlendi. Koşar adım, girdiğim kapıdan çıkıp marketten uzaklaştım. Kapıdan dışarı ilk adımımı attığım an karar verdim: Dertleşecektim. Zira bu anlatılmaya değer bir hikâyeydi. Sizler için olmasa bile en azından benim için.

Anne çeşnili ürünleri ardı ardına sıralayan yerli sanayimiz, bir alana el atmaya cesaret edemedi. Anne ninnisi, henüz üretilmedi. Bedenî lezzetlerin taklidine bir şekilde tevessül edilebilir. Fakat ruha dokunan lezzetleri taklide girişmek cahil cesareti ister. Anne ninnisi ise, dokunmak ne kelime, ruhu avuçları içine alıp taze acıbadem kurabiyesi gibi öğütbilecek kadar güçlü bir yatıştırıcıdır.

Hele benim annemin ninnisi... Dünyanın tüm annelerinden özür dilerim. Hatta tek tek ellerinden öperim. Kusura bakmayıversinler. Benim annemin ninnisi derim de derim. İlle benim annemin ninnisi (Rabbim rahmetiyle muamele eylesin).

İşte o gece, çocukluğuma gittim. Mat gomalak cilalı, tahtadan beşiğimin içindeyim. Çocukluğumun en güzel hatıralarının ya merkezinde yahut da muhakkak bir kıyısında o beşik vardır. Dedemin el emeği. Daha rahme düştüğüm fark edildiği gün yapmış beşiği dedem. Başka iş almamış marangozhanesine o gün. Sabahtan bismillah deyip gece yarısına dek durmamış, cilasını bile atmış. Beşiğin baş kısmını (dedem “imâmesi” dardi) oyup, deniz kabukları kakmış. Öyle güzel deniz kabukları kakardı ki dedem beşiklere, gelin sandıklarına, değme

sedef kakmalı mobilyalara değışmezsiniz. Her sabah iskeleye gidip, iskele yamacından tek tek kendi eliyle seçip toplardı deniz kabuklarını. Her biri bir inci tanesiydi sanki. Zaten bizim oranın alametifarikası gibiydi. İlçede, her üç evden birinde deniz kabuklarıyla süslenmiş en azından bir ‘Şenkese’ mobilyası bulunurdu. (Enkazdan kurtulduktan sonra katıldığım enkaz kaldırma çalışmaları sırasında apartmanımızın ufalanmış betonunun içerisinde rastladığım deniz kabukları hiç benzemiyordu dedeminkilere. Neyse...)

Beşğin içindeydim yine. Annem başımda. Bir eliyle sallıyor beni. Güzel de bir ninni tutturmuş gidiyor. Babam geçiyor yanı başımdan; dedem, elinde seccadesiyle salavat getire getire odaya gidiyor. Derken annemin ninni okuyan sesi, giderek bir uğultuya dönüşüyor. Işıklar birden sönüp ortalık kararıyor. Daha şiddetli sallanıyor beşik. Öyle ki düşecek gibi oluyorum. ‘Anne’ diye bağırarak istiyorum, sesim çıkmıyor. Beşik, giderek daha şiddetli sallanıyor. Tam düşecekken uyandım. Çok değil belki iki, belki de üç saniye (bir ömre bedel üç saniye) kadar sallandıktan sonra büyük bir gümbürtü koptu.

Kendime geldiğimde karşılaştığım şey zifiri karanlıktı. Hiçbir şey görmüyor, hiçbir yerimi kımılatamıyordum. Bir tabutun içinde ölü bir vaziyette olmadığımı kendimi ikna etmem epey bir zaman aldı. Belki şöyle az doğrulabilsem, bir elimle vücudumun çeşitli yerlerini yoklayabilsem, yaşadığımı kolaylıkla anlayacaktım. Hissizleşme denen olguyu o sıra iliklerime kadar yaşadım. Hiç ama hiçbir şey hissetmiyordum. Bedenimi hissetmiyordum, ruhumu hissetmiyordum. Düşünebiliyor muydum, ondan bile emin değilim. Şimdi, geriye dönüp o yaşadıklarına dair anlattıklarım, af buyurun, Batılı bir oryantalistin Müslümanlara dair tespitlerine benzer. Esasen, enkaz altında, zifiri karanlıkta bekleyen kişi ben değilim. O, benden, bizlerden uzak, bambaşka birisidir. Bir yabancıdır. Yeryüzünde hiçbir kimse, o adama benzeyemez.

Ne kadar zaman geçti bilmem, nereden sızdığını anlayamadığım bir ışık huzmesi gördüm. Ardından belirsiz bir takım sesler duydum. O andan itibaren enkaz altında, yaşamakta olduğumu anladım. Nefes alıyor

olduğumun farkına vardım. Doğrulamaya çalışınca vücudumun yirmi santim kadar yukarısında bir kütle olduğunu fark ettim. Birdenbire derin bir üşüme geldi. Bedenim titremiyordu ama iliklerime kadar üşüyordum. Her nefes alışımında genzim, boğazım, göğsüm yanıyor gibiydi. Bağırarak istedim, sesim çıkmadı.

Sakinleşip düşünmeye başladım. Dışarıdan bir takım sesler geldiğine göre, yakın bir zamanda yardımın yetişmesi olasılığı vardı. Eğer hayatta kalmayı becerebilirimsem, beni eninde sonunda bir şekilde kurtaracaklardı.

Enerjimi saklamaya, kendimi fazla yormamaya karar verdim. Zaten pek kımıldayamıyordum. Güç bela vücudumu zorlayarak yan dönmeyi başardım. Cenin pozisyonuna geçerek bedenimi küçülttüm. Olabildiğince kapattığım vücudumu arada bir nefesimden üfleterek az da olsa ısıtmaya uğraşıyordum.

Dakikalar geçtikçe kurtulmaya yönelik umudum giderek artıyordu. Rahatça nefes alıp verebiliyordum. Vücudumu ısıtabiliyordum. Açlığım, susuzluğum yoktu. Bedenimin herhangi bir yerinde acı, sızı yoktu. Bir süre sonra tepeden sızan ışıkların ve gelen seslerin arttığını fark ettiğimde iyice umutlandım. Derin bir oh çektiğimi hatırlıyorum. Fakat bu rahavet, anında yerini büyük bir pişmanlık ve vicdan azabına bıraktı.

O ana kadar, can havliyle yalnızca kendimi düşündüğümün ayırına vardım. Annem, babam, dedem... Onların ne durumda olduklarını hiç düşünmemiş olmaktan ötürü kendimden utandım.

Yattığım yerde boynumu kaldırabildiğim kadar yukarı kaldırıp ‘Anne’ diye bağırmaaya çalıştım. Yine sesim çıkmadı.

Başımı yeniden yana doğru indirdim. Ailemi düşünmeye başladım. O ara kısa süreliğine uykuya da daldım mı, bilemiyorum. Fakat annemin sesini kesik kesik duyar gibi oldum. Sesler bir rüyanın içinden süzülürcesine buğuluydular.

Nereden aklıma geldiyse, sesimin çıkmayışını, boğazımın kurumuş olabileceğine bağladım. Dişlerimle, yanaklarımı içten ufak ufak ısırmaaya başladım. Bu arada oluşan tükürüğü ağzımın içinde biriktirdim. Epey bir tükürük biriktikten sonra hepsini tek hamlede yuttum. Gerçekten de

boğazımda bir yumuşama hissettim.

Başımı kaldırap olanca gücümle “Anne!” diye bağırdım. Sesim oldukça gürdü bu kez. Daha doğrusu bana öyle geldi. Bana öyle geldi diyorum, çünkü bağırışıma herhangi bir cevap alamadığım için sesimin kuvveti konusunda hiçbir zaman tam anlamıyla emin olamayacağım.

Bir daha bağırdım. Sonra bir daha. Ve bir kez daha...

“Anne” diye bağırdım, “Baba” diye bağırdım, “Dede” diye bağırdım. “Ne olursunuz duyuyorsanız ses verin” diye bağırdım. Ağladım. Yalvardım...

Nafile, tek cevap alamadım.

Bir süre sonra tepemden gelen insan sesleri de azalmaya başladı. Azaldı, azaldı. Ve sonunda yok oldu. Artık ne bir fısıltı vardı ne de bir ışık zerresi. Bir süre önce, neredeyse kanımla birlikte damarlarımın içerisinde tüm vücudumda deveran eden kurtulma umudu, yerini daha şiddetli bir ümitsizliğe terk etti. Çaresiz başımı indirdim. Gözlerimi kapadım...

Siz hiç öldüğünüze sevindiniz mi? Baştan ayağa saçma bir soru gibi görünüyor ilk bakışta değil mi? İşte ben de tam bu sebepten ötürü bu kadar iştahla soruyorum bu soruyu. Sıradan yaşamların büyüttüğü sıradan zihinlere saçma gelen bu soru bendenizin hakikatidir.

O derin ümitsizlikle gözlerimi kapamamdan bilmem ne kadar süre sonra, yeniden uykuya dalmışım. Bir rüya daha gördüm. Detaylarını tam anımsayamıyorum. Zaten çok önemi de yok. O rüyada annemi, babamı, dedemi, yedi yıl önce kaybettiğimiz babaannemi gördüm. Hepsinin yüzü gülüyordu. Her biri büyük bir neşe ve telaşla sağa sola koşuşturuyordu. Biraz, şey gibi... Hani, şey...

Bir bayram sabahında kahvaltı masasını kurma telaşı gibi.

Tamam, dedim içimden, ben de öldüm ve berzah âleminde sevdiklerimle beraberim. İçim öyle rahatladı ki... Size garip gelecek biliyorum ama artık ne ailemin ölümüne üzülüyordum ne de kendi ölümüne.

Ölüm, aslında zannettiğim kadar korkulacak bir şey değilmiş, diye

geçirdim içimden. Hatta güzel bir şeymiş. Sevdiklerimleyim. Yüzler gülüyor, herkes mutlu. Ve uhrevî yaşam ebedî olduğuna göre, demek bu mutluluk da ebedî olacak, diye düşündüm (Rüya anında bu kadar detaylı bir değerlendirme yapabildim mi bilmiyorum ama o anki hislerimi şimdi tam olarak bu kelimelerle anlatabilirim).

Uyandığımda bir ambulansın içindeydim. Başımda bekleyen genç bir hanım bana gülümseyerek “Hoş geldin” dedi. Enkazdan kurtulduğumu hemen anladım. Az daha kendime gelince ailemi sordum.

“Ailen iyi merak etme; sen şimdilik onları düşünme, yalnızca kendini düşün.” dedi genç hanım.

“Binadan başka sağ çıkan oldu mu?” diye sordum bu kez.

Genç hanımdan yine öncekine benzer bir cevap alınca ailemi kaybettiğimi anladım.

Biraz kendimi toparlayınca enkazın başına gittim. Çalışmalara katıldım. Babamın cenazesini, benden önce çıkardıklarını öğrendim. Annemle dedemin cenazelerini ben çıkardım.

Allah’a şükürler olsun ki vedalaşmak nasip oldu. Kendi ellerimle defnettim. Topraklarını ben attım. İnanır mısınız, ne enkazdan çıkardığımızda, ne de defin esnasında tek bir damla gözyaşı dökmedim. Üzgün olduğumu da hatırlamıyorum.

Son gördüğüm rüya beni öylesine sarmalamıştı ki ailemden ayrıldığımı bir an için olsun düşünmedim. Sadece kısa bir süreliğine birbirimizi görmeyecektik hepsi o kadar. Nasılsa yakında bir daha ayrılmamacasına bir arada olacaktık.

Hâlâ da öyle düşünüyorum.

Onlar, şuanda yine ‘Şenkeser Apartmanı’ndaki dört oda iki salon, geniş evimizdeler. Yüzleri gülüyor. Bayram kahvaltısı için tatlı bir telaşla koşturuyorlar. Sofrayı kuracaklar; dedem baş köşede olacak, babaannem tam karşısında. Annemle babam yanlarında. Can dostum Cemâl de sofrada, misafir makamında.

Benim için de sofraya bir tabak koymuşlar. Tabağın yanında kulplu duble bardağım. Annem, çayımı açık koymuş.

Merak etmesinler; çayım soğumadan sofrada olacağım.

Hem ben de burada yalnız değilim ki. Söylemiştim, Nurgül ablamla Servet ağabeyim var.(Yoksa söylememiş miydim?) Kusura bakmayın. Psikiyatristin verdiği ilacın yan etkisi sanırım; aklım gidip gelebiliyor bazen. Zaten artık kullanmayacağım. Bana kalsa hiç kullanmayacaktım ya, işte, ablamla ağabeyim. Çok üstüme düşüyorlar.

Bazen, “Biz senin annenle babanız.” diyorlar. “Hayır.” diyorum, “Benim annemle babam var zaten. Beni bekliyorlar. Fakat kardeşim olmadı. Bir ağabeyimin bir ablamın olmasını her zaman istemiştim. Kader bana onu da nasip etti.” Ne güzel gülümsüyorlar.

Neyse...

Ben artık müsaadenizi isteyeyim. Nurgül ablam üçtür sesleniyor. Börek soğumadan sofraya yetişeyim.

Ha, bu arada, beşiği merak ediyorsanız, enkaz kaldırılırken onu da buldum. Ailemin hatırası olarak saklamayı düşünüyordum fakat sonra aynı çadırda kaldığım bir komşumuzun bebeğine hediye ettim. Ne de olsa ailemle birlikte o da beni bekliyor olacak. Bir gün kavuşuruz...

Hadi kalın sağlıklıca!



HAYALİN ÖTESİ

Murat KOÇAK

Sıçrayarak uyanımdım. Korkmuştum, terlemiştim, yüreğim yerinden çıkacak gibi atıyordu. Ah! İnsanın içinde kocaman bir boşluk oluşturan şu ses! Bir sesin ruhumu böylesine teslim alacağını, bütün hücrelerimi örseleyeceğini hiç ummazdım. İçinde bulunduğum midibüs asfalttan çıkmış, bahçelere ulaşmayı sağlayan toprak yola girmişti. Midibüsün sarsıntısı, çukurlara giren lastiklerin gümbürtüsü, toz toprak... Bütün bunlar bana o korkunç günü hatırlatıyordu. Hayatımı allak bullak eden, adeta kıyametin koptuğu o günü...

Bir kitapta şu sözleri okumuştum: “Hayalin ötesinde bir olgu var mıdır? Evet, bizce vardır. Hayalin ötesi, hayatın kendisidir! Çünkü hayatta bazen öyle bir olay olur ki daha önce bunu hayal dahi etmemişizdir.” Yazar çok haklıydı. Hayat bize, hayal edebileceğimizin çok ötesinde bir acı yaşatmıştı.

İşe gitmek için sabah 5.30’da uyanmak zorundaydım. Elma bahçelerine ulaşmamız iki saati buluyordu. Yolculuğun yarısı toprak yolda geçiyordu. Gördüğüm kâbuslar yüzünden son altı aydır adamakıllı uyuyamıyordum. Bu yüzden midibüs asfaltta ilerlerken uyku-uyanıklık arası dalıyordum. Fakat şoförün her toprak yola girişinde, 6 şubatin bütün korkunçluğunu bir kez daha yaşayarak uyanıyordum. Midibüs zangır zangır titredikçe midem bulanıyor, başım dönüyor, içim daralıyordu.

Molozları ellerimle kaldırmaya, tırnaklarımla kazımaya çalıştığım anı hatırlıyordum. Parmaklarım sızlıyordu. Kulaklarıma enkaz altında kalanların çıldırtıcı çığlıkları geliyordu. Aslı, başından kan akmasına rağmen “Merveeee!” diye ortalığı yıkıyordu. Aslı’nın haykırıları bir süre sonra inlemeye dönüşmüştü. Ardından bayıldı. Bir Aslı’ya koşuyordum

bir yıkıntılara... Herkes kendi derdine düşmüştü. Kimi şoktaydı, kimi amaçsızca ortalıkta dolaşıyordu. Kimi de benim gibi enkaz altındaki sevdiğilerine ulaşmak için her şeyi deniyordu. Bu kıyamet sahnelerinin ortasında delirmek üzereydim. O sırada bir ambulans yanaştı. Kim çağırmıştı, nereden gelmişti bilmiyorum. Hemen Aslı'yı ambulansa bindirdik. Ben tekrar enkaza koştum. Merve'm! Allah'ım Merve'mi bir türlü bulamıyordum! Parmaklarım sızlıyor, tırnaklarım kanıyordu. Dünya koskoca bir çaresizlik oluyordu.

İçerisi serinlesin diye şoför klimayı çalıştırıyor fakat ben öylesine üşüyorum ki elim ayağım titriyor. Ağustos ayının son günlerindeyiz. Koca bir yaz geçti ama ben hâlâ ısınmadım. Şubatın soğuşunda, bir kat pijamayla sokakta kaldığım zamanki gibi donuyorum. Yağan karların arasında yalınayak, üstü başı ıslanmış şekilde tuğlaları, demirleri kaldırmaya çalıştığım günkü gibi... Şu an fiziken üşüyüp üşümediğimden emin değilim. Doğrusu altüst olan bedenim değil, o kara günü hatırlayan ruhumdu.

“Al Hocam, iç şunu.”

Termotan kâğıt bardağa doldurduğu sıcak çayı bana uzatan Akil'di. Akil bir Afganlı. Zaten midibüsün içindekilerin neredeyse tamamı Suriyeli ve Afgan. Birkaç da benim gibi depremzede var. Akil'in sevimli bir aksanla konuşması çaydan önce içimi ısıtıyor. Çayı teşekkür ederek alıyorum. Akil:

“Yine o günleri hatırladınız değil mi? Allah bir daha yaşatmasın.” diyor.

Yorgun bir sesle “Âmin!” diyorum. Fakat iç sesim “Hiç unutamıyorum ki Akil. Hiç...” diyor. Ardından toparlanamadığım için kendi kendime serzenişte bulunuyorum. Fakat bunun, Akil'in verdiği çay kadar faydası olmuyor bana. “Elma bahçesine ulaştık da kendimi dışarı atabilsem!” diye düşünüyorum. O vakit ruhumun üzerindeki karabasanlar biraz dağılır.

İlkokul yıllarımdan beri şiir yazmaya, metinler karalamaya çalışırdım. Okumaya meraklıydım. Askerden sonra küçük bir kırtasiye dükkân açmışım. Aynı zamanda matbaası olan mütevazı bir yayınevinin düzeltmenliğini yapmaya başlamışım. Zamanla, çocuklara yönelik hikâyeler yazdım. Doğrusu bu işlerden çok para kazanmıyordum. Lakin sevdiğim işi yapıyordum. Sermayesi kalem ve kâğıt olan edebiyatın büyüğü dünyasında mutluydum.

2023, vatanımızı düşmanlardan kurtarışımızın yüzüncü yılıydı. Yayınevimizin sahibi Bahtiyar Bey 100. yılın anısına bir belgesel kitap yayımlamayı düşünüyordu. Kitapta Malatyalı şair ve yazarların eserleri de olacaktı. Ocak ayının ilk günlerinde dosyayı bana göndermişlerdi. Beni heyecanlandıran bir çalışmaydı. Millî Mücadele döneminde Türk Milletinin destansı mücadelesine tüm dünya şahit olmuştu. Eserin düzenlemesini yoğun çalışarak kısa sürede yapmışım. Önsözünü büyük bir istekle yazdım. Vatanimıza canıyla kanıyla hizmet eden kahramanlara ithafen, kitabın adını “Kan ve Kahraman” olarak belirledim. Ardından basılması için matbaaya yolladım.

5 Şubat Pazar günü yayınevimin sahibi Bahtiyar Bey aramış ve:

“Müjde Hızır Bey! Kitabımız çıktı çok şükür. Pazartesi size de yollarız.” demişti.

İnsanın emek verdiği bir eseri somut olarak görmesi, elinde tutması muhteşem bir şeydi. Bunun değeri bir kitapsever için anlatılamazdı. Telefonu kapattıktan sonra:

“Yaşasın!” diye bağırdım. Üç yaşındaki kızım Merve’ye ve eşime neşeyle sarıldım. Aslı mutluluğumun nedenini sormuştu. “Şu bahsettiğim eser baskıdan çıkmış Aslı. Kan ve Kahraman!”

O gece çok mutlu ve huzurlu bir şekilde yatağa girmişim. Yaklaşık beş saat sonra neler olacağından habersiz, yayımlanan kitabımızın heyecanını yaşıyordum. Fakat sabaha karşı... Aman Rabbim! Aman Allah’ım! Yer yerinden oynuyor, duvarlar dökülüyor, depremin

homurtusu yürekleri hoplatıyordu.

Akil, Suriyeli Ramazan ve Kenan kollarımdan tutup beni sarstılar.
Akil:

“Hadi hocam geldik! Herkes indi arabadan.” dedi.

Yarısını içmiş olduğum bardaktaki çayın, diğer yarısı üzerime dökülmüştü. Hataylı depremezdedelerden biri olan Kenan kâğıt bardağı elimden aldı.

“Gel kardeşim.” diyerek koluma girdi.

Midibüsten inince yüzüme vuran esinti beni kendime getirdi.

“Tamam arkadaşlar, iyiyim. Sağ olun var olun.” dedim.

Ucu bucağı görünmeyen elma bahçesine girdik ve çalışmaya başladık. Bizim dışımızda üç otobüs işçi daha gelmişti. Kadın işçiler elmaları topluyor, biz erkek işçiler de kovalarla taşıyorduk. Saat 10.00’da ilk mola verilmişti. Sakin bir köşeye çekildim ve ellerime baktım. Nasırlaşmış, çatlamış ve aşınmış olan parmaklarım sızlıyordu. Hayır, elma dolu kovaları taşımaktan değildi bu. Depremden beri ne yüreğimin ne de parmaklarımın sızlaması geçmişti.

Yavrumu ancak üç gün sonra bir arama kurtarma ekibinin yardımıyla bulabildim. Merve’ın molozların altında kalmıştı. Yüzü gözü tozdan bembeyaz olmuş, bedeni kaskatı kesilmişti. Onu canlı bulamazsam çıldıracığımı düşünüyordum. Lakin Allah yüreğime bir sükûnet vermişti. Yarım yamalak açılmış bir mezarın başında, kemiklerini hissedecek şekilde Merve’ye sarıldım. Ardından kuzumu toprağın bağrına bıraktım. Öyle kötüydüm ki ölmenin mi, yoksa yaşamanın mı kurtuluş olduğuna karar veremiyordum.

Bir tanıdık vasıtasıyla Konya’nın Ereğli ilçesine geldik. Aslı’nın ağzını bıçak açmıyordu, ben her anlamda bitkindim. Allah razı olsun, bir grup Ereğlililer birleşmiş depremezdedeler için evler ayarlamışlardı. Bir süre idare edebileceğimiz eşya ve erzak eve bırakılmıştı. İçinde

bulduğumuz durumda bu, bizim için saraylardan daha evlaydı. Aksi hâlde ne ev tutacak ne de içini döşeyecek durumdaydık. Bazı ev sahipleri belli süreliğine kira da istemiyorlardı. Devletimizin verdiği yardımlar da ilaç oldu. Bütün Türkiye tek yumruk olmuş, yaralarımızı sarmaya çalışıyordu. Bu bana, hazırladığım kitaptaki Millî Mücadele yıllarını hatırlatmıştı. Milletimiz tarihin her döneminde birlik beraberlik içinde olmayı başarıyordu. Ancak böyle fedakâr milletler destanlar yazar, zaferler kazanırdı.

İlk aylar böyle geçti. Ancak artık çalışmam gerekiyordu. İnsanlar en zorlu zamanda bize sahip çıkmışlardı. Fakat sağlıklıysanız belli bir yerden sonra kendi ayaklarınızın üzerinde durmanızı bekliyorlardı. Haklıydılar. Ereğli -deprem riskinin az olması nedeniyle- en çok depremedenin geldiği şehirlerden biriydi. Hâliyle bu kadar insanı idare etmek kolay değildi. Mizacım gereği başkalarının eline bakmaktan ar duyan biriydim. Öte yandan memleketime dönme arzusu yüreğimden hiç gitmiyordu. Bunun için de para kazanmam gerekiyordu.

Vücut olarak pek güçlü biri değildim. Daha önce beden gücü gerektiren bir iş yapmamıştım. Kendime uygun bir iş aradım ama bulamadım. Ereğli tarım ve hayvancılık şehriydi. Tarlaya giderseniz ya da bir çiftlikte hayvanlara bakmaya razı olursanız iş vardı. Sonuçta tarım işçisi olarak çalışmaya başladım. Damlama hortumları yerleştirmek, domates ve salatalık toplamak, elma bahçelerinde kova taşımak... Başta çok zorlandım. Dediğim gibi zayıf bir bedene sahiptim. Bir gün çalışıyor, ertesi gün aygın baygın yatıyordum. Fakat zamanla alıştım. Başka çarem de yoktu.

Çavuşun düdüğünden çıkan ses elma bahçesinde yankılandı. Bu, molanın bittiğini gösteriyordu. Tekrar işin başına döndüm. Akil bana takıldı.

“Hocam molada yine kayboldun ama öğlen kaçmak yok. Azıklarımızı birlikte yiyeceğiz.”

Ona zoraki gülümsedim.

“Tamam, öğlen beraberiz.”

Akşam eve dönerken ekmek almak için fırına girdim. O sırada cep telefonum çaldı. Baktım bilinmeyen bir numara arıyor. Depremde cep telefonum yıkılan evimin altında kalmıştı. Ereğli'ye gelince ucuz bir tuşlu telefon almıştım. Eski numaramın üzerine yeni sim kart çıkarttım. Depremden sonraya kalan tek şey galiba telefon numaramdı. Evet, bizim hayatımız depremden önce ve depremden sonra gibi büyük bir milada ayrılmıştı. Telefonu açtım, arayan Bahtiyar Bey'di. Hoşbeş faslından sonra:

“Hızır evladım. Molozların altından matbaanın bazı aletlerini çıkarmıştık. Makineleri tamir ettirdim. Büyük bir konteyner ayarladım ve matbaamı kurdum. Biliyorsun iki işçim depremde hayatını kaybetti. Elemana ihtiyacım var. Ne dersin, yuvaya dönmeye hazır mısın?” dedi.

Aynı anda hem ağlamak hem de sevinçten havalara zıplamak istiyordum. Heyecanımdan dolayı bir süre Bahtiyar Bey'e cevap veremedim. Sonunda titreyen bir sesle:

“En kısa zamanda geliyorum Bahtiyar Bey!” dedim, “En kısa zamanda...”

Ereğli halkı -Allah hepsinden razı olsun- bize sahip çıkmıştı. Bu şehirde çok sıkıntı çekmemiştik. Ancak memleket ayrı bir şeydi. “Bülbülü altın kafese koymuşlar, ah vatanım demiş!” atasözünde vurgulandığı gibi... Bütün içtenliğimle söylüyorum, kalbim her atışında sanki “Malatya! Malatya!” diye inliyordu. Fırından ne zaman çıktım, eve ne zaman vardım hatırlamıyorum. Aslı'nın gözlerini kocaman açarak telaş içinde:

“Ne oldu Hızır? Allah'ını seversen sakın ol! Ne oldu?” sözleri beni kendime getirdi.

Aslı'ya sarıldım ve:

“Korkma hayatım kötü bir şey yok.” dedim. Ardından Bahtiyar Bey’le görüşmemizden bahsettim. Aslı’nın o korkunç günden beri güldüğünü hiç görmemiştim. O an gülümsedi ve bu beni daha çok mutlu etti. Ardından Aslı’nın sevinç gözyaşları geldi. Depremde bütün duygularım adeta donduğu için gözümden tek bir damla yaş akmamıştı. Merve’mi toprağa verirken bile... Lakin şimdi içimdeki buz dağları yavaş yavaş çözülüyor, gözlerimden yaşlar akıyordu. Hıçkırığa hıçkırığa ağladım.

Kaybettiğimiz canlar aynı zamanda toprağa ektiğimiz tohumlar gibidir. Onlar gözümüzle göremediğimiz filizler verir ve bize farklı bir bilinç aşılar. Evrenimiz onların ruhlarından yansıyan ışıkla aydınlanır. Âdemoğlunun bu hissi, kendi memleketinin dışında hissetmesi mümkün değildir. Vatan bizim için bir toprak parçasından ziyade canlı bir ruhtur. Bağımsızlığımız için can vermiş kınalı kuzulardan, biricik kuzum Merve’den miras bir ruh... O ruh olmadan hayat benim için anlamsızdı. Yaksa da yıksa da atsa da ateşe koşan pervaneler gibi, Malatya’ya koşmaktan başka çarem yoktu. Vatan her daim umut demektir ve Cahit Zarifoğlu’nun söylediği gibi:

“Umudumuz, acımızdan daha büyük olmalı(ydı).”

UĞURSUZLUĞUN BAŞKENTİ

Şevket UYANIK

Okul bitmiş, eve dönmüştü. Ev demeye kaç şahit gerekir bilmiyordu ama on sekiz yıl önce buraya yerleştirilen on binlerce insan hâlâ yaşıyordu birbirine benzeyen bu yapıların içinde. Burayı ilk kez görenler, Fransız ferahlığını hissediyorlardı özellikle sonbahardan kışa geçiş atmosferinde. Gerçeği bilenlerse onun gibi susuyordu. Kusuyordu. Otogarda yediği, muhtemelen içinde ne olduğunu bilmeyelim diye ekmeğe arasına gizlenmiş olan gıda onu bu hâle getirmişti. Çantalarını kapının önüne yığılmış, ailesine hızla selam vererek doğruca tuvaletin yolunu tutmuştu. Tuvalet aynı yerdeydi fakat lisedeki odasının yeri değişmişti. Evi bir çırpıda süzerken tek fark edebildiği değişiklik bu oldu.

Yemekler şahane, sohbet ise yok denecek kadar kıt bu çekirdek ailede. Rutinlere şükredilen, her akşam yemek sonrası kahvesi içilen, her defasında aynı esprilere gülünen bir memur evinden daha fazla ne beklenebilirdi ki? Kimse sormaz birbirine ne hissettiğini, olması gerekenler vardır ve olanlar. Bir de ansızın gelen felaketler. Yıldönümlerinde tüyleri diken diken ettiren, her an olabilir hissi ile yıllardır yaşatan ve dünyanın herhangi bir yerinde olduğundaysa gözleri yaşartan. Oğuz aile evine her geldiğinde geçmişi anıyordu. Zaten başka ihtimali yoktu çünkü bu eşyalar, biriktirdikleri, dostları dışında geçmişti dümdüz edilmişti. Doğup büyüdüğü şehir, yıllar evvel büyük bir sarsıntı geçirmişti. Onun bilim-kurgu filmlerine önyargıyla yaklaşmasını sağlayan ilk sarsıntı gece üç sularında gelmişti. Güzel bir yazdı, çocuktu, atari oyunları ve spor tutkunuydu, âşık olmaya yaklaşıyordu. İkincisiyse üç ay sonra vurmuştu. Sokaktaydı, kalabalıklardı, bu kez felaket sahnesindeki bir oyuncuydu. İlkinde yıkılmamış, ikincisinde nakavt olmuştu. Sarsılmıştı, titremiş ve fakat kendine gelmişti. Türlü

türlü uğraşlar edinmiş, moloz yığınları arasından bir an evvel ayrılmaya ant içmişti. Bunları uykuya dalmadan önce, pencereden dışardaki yoğun sisi izlerken düşündü.

Tüm şehir aynı anda sigara içiyor, tüm barların ve kahvehanelerin çatıları açılmış sanki. Tütün tarlalarının hepsini yakın! Kendimize gelmemiz için bize sis yaratın. İnsanların birbirini yakından tanınması gerek. Mümkünse konuşarak. Eğer anlatacakları bir şey yoksa muhtemelen dokunarak. Uzaktan göremeyelim birbirimizi. Kendimize gelmemiz için şu saydam beyazlığın içinden, siyah ve uzun paltolarımızla, gri ve asık suratlarımızla geçelim. Değsin birbirine kostümlerimiz. Açın camlarınızı. Bu bir film değil! Alın dumanı içinize. İçiniz ne kadar büyükse. Koklayın havayı.

Öyle yaptı. Annesinin o seviyor diye lisede yaptırdığı lacivert perdeyi araladı ve pencereyi ardına kadar açtı. Soğuk yüzüne vurdu, aldı sisin kokusunu. Tüm şehir aynı anda acı çekiyor, tüm evlerin ve sokakların ışıkları sönmüş sanki. Eskiden çıkış yoktu, şimdi görüş yok. Sokakta dolaşmaya mecali yok. Yol yorgunuydu, en iyisi yatmak diye düşündü. Pencereyi kapatırken, uzakta sisin içinde yürüyen bir karartı gördü. Zordu. Attığın her adımı sayman gerek böyle zamanlarda. Gözlerini kapasan da kapamasan da.

Üç ay içinde yaşanan iki yıkımdan sonra edindiği uğraşlardan biri müzik, diğeryise yazmaktı. İçki, sigara ve daha nice meşguliyetle de yine bu dönemde tanıştı. Yeni edindiği hisler, okulu yıkıldığı için okusun çocuk diye gönderildiği başka bir şehirde ona eşlik etti. Kaldığı lise yurdunun gece giriş saatleri el verdiğince dışarlarda dolaştı, yardım bursuyla kasetler, tişörtler, kitaplar, dergiler aldı. İşte bu yeni his özgürlüktü. Kendi bestelerini yapmaya çalışıyor, olabildiğince dinliyor ve fütursuzca yazıyordu. Bu eve her geldiğinde o kolilerin içine dalıyordu. Neredeyse her şeyi sakladığı için, geçmiş içinde gelişigüzel yol alıyordu. Bu sabah da kahvaltıdan sonra ilk olarak mazileri aralamak

istiyordu. Öyle de yaptı.

Odası değişse de biriktirdiği notlar, kasetler, posterler, yazdıkları, kimilerine göre tüm çer çöp, yine olduğu yerde, güvenli kolilerdeydi. Çekyatın altındaki kolilerden birini odanın tam ortasına koydu. Vakti boldu. Açtı, samanlıkta iğne, geçmişten bir ukde arıyor gibiydi. Çekme kasetler dikkatini çekti. O zamanlar kasetlere yapılırdı kayıtlar. Bu sebepten günümüzün haber dilinde hâlâ kaset kelimesi kullanılır. Sonra yazdıklarına baktı, okudu, bazıları hoşuna gitti bazıları ise asabileştirdi onu. Gerçi, bu duygular karmaşası içinde, en nihayetinde yine hüzün kaldı. Mavi renkli sert kapaklı defterin rastgele açtığı bir sayfasında, bu şehre dair yazdığı bir yazı ilişti gözüne.

Uğursuzluğun başkentine bakıyorum ve ona yazıyorum özlediğim şekilde. Beni onlarla karıştırma ve rakımdan suyumu eksik etme. Artık bana âşık olabilirsin. Ben sana borcumu ölmeyerek ödedim, sen artık ölebilirsin. Bana bir şans daha verebilirsin. Dolu dolu geçen aylarım ve dolunayım. Sahiplenenele lafım. Bağlanmak uzun zaman içinde, öylece... Sebepleri tartışır bedenim. Anılar ilham vermezse kırılır içim. Ve bir kez daha seninleyim.

Tam da şu an, ne de güzel ifade etmişti tüm düşüncelerini geçmişten gelen işbu yazı. Evet, ölmemişti. Üniversite tercihleri sırasında tüm haklarını doldurmuş, ülkenin neredeyse tüm şehirlerini yazmıştı, neresi olsa gidecekti. Zaten hiç ölmek istememişti ama şimdi kaçmak onun en büyük özlemiydi. Okumak istemediği bir bölümü, kaçıp özgürlüğüne tekrar kavuşabilmek için yazmıştı, tutmuştu. Gitmişti, okulu bitip geri dönmüştü. Devam etti okumaya.

Uğursuzluğun başkenti ismini sana kim giydirdi bu kadar erken, hiçbir keder yokken. Hasta mısın veya yasta? Varlığını içime çekmek havayla zor geldi şimdi. Hem sen de aynı kokuyorsun! İnsan kokuyorsun sen de benim kadar. Beni onlara yakıştırma, yerimi göster bana. Yırılan yerimden dikildim karşına diyor kadın. Bak bana! Artık âşık olabilirsin

bana. Ve bak bana! Uğursuzluğun başkenti ismini ben yakıştırdım sana.

Şehirle hesaplaşmasıydı bu onun, okuduğundan bunu çıkardı. Altındaki tarihe baktığında yazının üniversite ikinci sınıfta yazıldığını anladı. Demlenmiş bir hesaplaşma, biraz da haddini aşma. Düşündü. İlk felaket, ilk gençlik zamanları. Nasıl da güzel bir yazdı. Sonra yazları bir daha hiç sevmeydi. Yaşı küçük, akli büyüktü. Tecrübeli bir arama kurtarma ekibi üyesi gibi ailesini evden çıkarmıştı. Aile yatakta kımıldamadan dua ediyordu. Bir yandan da her şey yıkılıyordu. Cam kırıklarının ayağındaki acısını ancak yakılan ateşin etrafında birikmiş kalabalığın içine girince fark etti. Sise benzeyen toz bulutunun içinden arkadaşlarının seslerini duymuştu. Nasıl da berbat oldu o yaz.

Geçer elbet derken yetmemiş ki üç ay sonra bir darbe daha yedi. Bu kez başka bir histi. Sokakta yıkılanları görmek, feryatları duymak ve ölümlerle diz dize olmak başka bir şeydi. Yoktu tarifi ve acıların tarifi. Aylarca kalınan çadırda sık sık çıkıp çökmesin diye biriken karları temizlemek, kışı daha da sevmesini sağlamıştı. Yine bir kış günü, çadırda kaldıkları zamandan sonra taşındıkları toplu konutta verdi kararını. İçmek için “tepe” dedikleri yerde. Düz şehri görebildikleri ve üzerine hayal kurabildikleri saatlerde.

ÇALAR SAAT

Sencer BAŞAT

Çalar saat zamanı umarsızca deldi. Yaşamın sonu renklerini kaybederek bir toz bulutuyla birlikte gelmişti. Bazıları yitti gidenlerle, kalanlara bu bitmeyen uğultu yıllarca yetti.

Kalabalığın enkazdan oluşan تنها gölgesine sığındım. Kalbim sarsıntı korkusuyla dolu bir kuşun çırpınışında gökyüzüne çarpıyordu. Her göz göze geldiğim solgun bakış anılarımda yanlış yönü gösterenlerden birine takılıyordu.

Yıllardır bir caminin avlusuna girmemiştim ve yattığım musalla taşını göremiyordum. Tabutun üzerinde duran fotoğrafınla karşı karşıya geldiğimde hüznüm incirin daldan koptuğu anda sapından damlayan süt gibi dağıldı geçmişime.

Bir sarsıntı sonrasını hatırlıyorum, sonra art arda gelen uğursuz sarsıntıları. Sonra her yanı saran fazlasıyla gürültüsüz bir sessizlik... Umutları büyüktü insanlığımızın, büyük hayal kırıklığının nedeniydi yaşadığımız sarsıntı.

Adını her adımda biraz daha yüksek sesle mırıldanarak kalabalığa yaklaştım. Fotoğrafının altında yazılı adını okuduğumda, enkazda parçalanmış odanda çalmaya devam eden çalar saati hatırladım. Sen önumdeki tabutun içinde paramparça yatsan bile, ben seni içimde parça parça öldürmedikçe ölmeyeceğini düşündüm. Ölümü senden koparıp bana yama yapabilseydim, belki son bir dokunuşla sesine seslenebilseydim.

Yaşadıkça uzayan tek şey yaşamdı. Sarsıntılarsa o yaşayanı öldüren kısıltıdan uzaktı. Cenazeni gördüğümde ve ölümünü hatırladığımda irkileceğimi düşündüm. Aldığım ilaçların etkisinden olduğunu

düşündüğümde, gözlüğümün alt camlarının ıslandığını fark ettim. Bu enkazda hem kimliksiz hem tanınmaz hem de görünmez olmak ne kadar zordu.

Ölümü düşündüğün an sevdiklerin seni andı. Artık her kelime geceye asılan baykuş pençesindeki çalar saat sesiydi. Sen artık akrebin yelkovanı sokmak için dönüp durduğu ve adına zaman denen oyundan kopmuşsun. Zaman her zaman sınırlıydı, ölüm her zaman sınırsızdı.

Camiden yayılan sela sesini duyduğumda aklım düştü umarsızlığıma. Ödümüz kopmuştu hep birlikte günlerce kulağımızdan pası silinmeyen uğultuda. Altımızdaki yerin günlerce durmayan hareketi kendi enerjisini yemiş ve bitirmişti sonunda.

Sınıf arkadaşların mezuniyet yılınızın yazılı olduğu çelengin önünde fotoğraf çektirmek için toplandı. Çelengin beyaz karanfillerinin içindeki ismin kırmızı karanfillerle yazılıydı. Adını bir kere daha okuduğumda, senin sevgini yazarken sessizliğime tanıklık eden sözlüğü kaybettiğimi fark ettim. Aradığım kelime sıfatlara sığınan üzüntüler değildi zaten. Özneler kendiliğinden belirdi bu yasta.

Molozların içinde çalmaya devam eden saatin etrafa yaydığı zamanda iyi kötüye benzemişti. Kötü de iyiye benzemesin diye ezildi yüreğim. O gürültü deryasında tutunamayanlardan biri olduğum için... Çocuğumuzu da almıştın yanına, en anaç tavrınla... En gerçek yüzümle bakarken şimdi senin mora bezenen tabutuna, gecelere bir attığım ve bin aldığım haykırışımı duydum yeniden. Erişmek istedim senin ölü hücrelerine. Senin sabırsız rüzgârına karşı koyamadığım için tayfun olup estim tabutuna doğru. İri taneli damlalar anı olup aktı yüreğime, alıp götürdü ne varsa konuk olduğumuz yaşamın yüzeyinde...

Tabutun başına gitsem, kutunun kapağını aralasan ve sana “hoşça kal” desem, kim inanırdı bu kalabalıkta... Biraz çiçek ve biraz da böcek olarak sonsuza dek yanımda kalmak üzere döneceğini söyleyememiştin bana. Belki de sen şimdi gerçekten çocuğunla gittin ve benimle yaşadığın

sadece bir alıştırmaydı aslında.

Enkazın elimde un ufak olan beton parçaları tırnaklarımın dibine battığında, çalar saatin artık zamanı geldi dediğini duyarak irkilmiştim. Parmaklarım kanayınca ve çalar saat susuncaya kadardeşmeye devam etmiştim.

Şimdiden tabutun üzerinden bana yansıyan yüzünü kaybettim. Şimdiden yalnızlığım karşımda duran tabutuna yaslandı aniden. Sanki şimdiden anılarımız rengini yitirmiş fotoğraflara gömüldü. Yüzünü kaybettim belki ama sözlerini asla.

Öğle namazı kalabalığının kapı önündeki renkli ayakkabı birikintisi hızla azaldı. Birbirini tanımayanların kalabalığı arka safların sıklaşmasıyla çoğaldı. Mırıltılar çoğaldıkça, hüznüm kabardı; uğultular çoğaldıkça, yıkım hızlandı...

Seninle kaybettiğimi sensiz nasıl bulacağımı bilemiyorum. Hâlbuki yağmura susamış toprak gibi kokmuştu sana ulaşmak üzere ayıkladığım enkaz. Bir de o gecenin deli sabahı... Enkazda bıraktığım boşluğu hiçbir ten ısıtamaz gibi gelmişti ilk günlerde.

Bu kadar yaş gözlerimin içinden nereden geliyor, diyerek düşünüyorum günlerdir. İnsanın sadece mutlu olduğu hayat dilimine yaşam demesi nedeniyle mi akıyor bu gözyaşı? Yoksa bu avludakiler, hepimiz, yaşıyor taklidi mi yapıyoruz...

Biraz sonra bu camiden ve bu avludan ayrılacağım. Akrabalarından ve dostlarından uzaklaşacağım. Senden ayrılınca sadece yarısı yaşayan bedenimi evime götüreceğim. Artık seninle bir evin bahçesini sulayamayacağız. Bir sahilde dolaşamayacağız. Anılarını geçmişe geri vermek üzere kalabalığa arkamı döndüm. Toprağı rahatsız edemeyecek bir sessizlikte yürürken cebime günlerdir misafir olan çalar saati düşündüm.



SESİMİ DUYAN VAR MI?

Süleyman ÇETİNKAYA

Gökyüzü zifiri karanlık ve bir o kadar soğuktu. Bulduğu her bir boşluktan evin içine dolmaya çalışan hırçın rüzgâra engel olmak neredeyse imkânsızdı. Pencereleri döven yağmur tanelerinin çıkardığı ses; savaşta hücumla çıkmış dörtnala koşan atlı ordusunun ayak seslerinden farksızdı. Gökyüzünde tek bir yıldız tanesi, yeryüzünde tek bir ışık huzmesinden eser yoktu. Göz gözü görmeyen karanlığın içinde uyumaya çalışan Aysun, yatağının derinliklerine iyice gömülmüş, yağmur damlalarının çığlık seslerine kulaklarını kapatmak için uğraşıyordu. Bir kulağında ince narin parmakları rüzgârın uğultusuna engel olmak isterken diğer kulağında soğuk rüzgârın etkisini azaltmak için yastığını bastırıyordu.

Uykusuzluktan bitap düşmüş gözleri bir yandan uykuya direniyordu diğer yandan hasret kaldığı ışığı görme umuduyla açık duruyordu. Yağmur ve rüzgârın çıkardığı sesi belli belirsiz ve bir o kadar keskin, karanlığın derinliklerinden gelen anlamsız uğultular bastırıyordu. Belirsizliğini koruyan sesler her geçen dakika etkisini artırıyordu. Aysun karanlığın içine gömülmüş cılız bir ses tonuyla:

“Çok uykum var.” dedi.

Saçlarında annesinin parmaklarını hissedebiliyordu. Gözlerini açıp annesine bakmak istedi ama oda neredeyse burnunun ucu göremeyecek kadar karanlıktı.

“Çok uykum var. Anne!” diyerek annesine doğru iyice sokuldu.

Evin eski pencerelerinden sızan soğuğa direniyor, ısınmak için battaniyenin altında iki büklüm duruyordu. Sesleri bastırabilmek için kulaklarını kapattığı ince ve soğuktan morarmış parmaklarını ağzına doğru getirdi. Nefesinden çıkan buharla parmak uçlarını ısıtmaya çalıştı.

Hafifçe başını kaldırıp odanın ortasına doğru bakmak için doğruldu. Gözleri her gece annesinin üşümesin diye açtığı elektrikli sobayı arıyordu. Daha sonra yanı başında oturup saçlarını okşayan annesine baktı.

“Anne!”

“Anne!” diye seslendi.

Odada kendisinden başka kimse yoktu. Kalp atışları hızlandı. İçini bir ürperti sardı. Birkaç dakika önce annesinin saçlarını okşayışını hissetmişti.

“Neredesin anne?” sesi titriyordu.

İçinde garip bir hisle uyku âleminin kapısını kilitlemeye çalıştı. Hâlen rüyada olduğunu düşündü. Gözlerini sımsıkı kapatıp tekrar açtı. Başını kaldırıp odanın ortasında duran sobaya baktı. Soba tam karşısında duruyordu. Odanın ortasında yanan soba belli belirsiz ısınmaya ve ısıtmaya çalışıyordu. Odayı aydınlatan tek şey elektrikli sobanın yaydığı ışık değildi. Annesinin doğum gününde hediye ettiği ve çok sevdiği masa saatinin ekranının parıltısı da sobanın ışığına eşlik ediyordu. Tüylerini ürperten his yerini azda olsa sakinliğe bıraktı. Yüzünde oluşan minik bir tebessüm ile tekrar seslendi.

“Anne!”

“Çok susadım.”

Annesinden herhangi bir cevap gelmeyince biraz daha yüksek bir ses tonuyla babasına seslendi.

“Baba!”

“Çok susadım, bana su getirir misin?”

Aysun on üç yaşında olmasına rağmen yaşlılarına göre biraz daha uzun ve iri cüsseye sahipti. Okulunda başarılı bir kızdı ama herkes boyuna ve posuna aldanıp Aysun’dan çekinirdi. Fakat Aysun arkadaşlarının tersine ailesi tarafından el bebek gül bebek büyütülmüştü. İçine kapanık,

çok fazla sosyalleşebilen biri değildi. Ailesi olmadan kabuğuna çekilip öylece beklerdi.

“Anne!” diye son kez seslendi.

Yağmur damlalarının çıkardığı ses ve rüzgârın uğultusu dışında hiçbir şey duyulmuyordu. Susuzluktan damağı birbirine yapışmak üzereydi. Yutkunmakta zorlandı. Gözlerini açıp odanın içerisine tekrar baktı ama bu sefer her şeyi net bir şekilde görebiliyordu. Odanın ortasında duran soba yerinde değildi. Annesinin hediye ettiği masa saati de yoktu.

“Anne!” diyebilirdi. Titrek ve bir o kadar cılız bir sesle.

Kulaklarını kapadığı eliyle saçlarını geriye doğru çekti. Bulunduğu odayı daha iyi görebilmek istedi. Yatağından doğrulmaya çalıştı ama hareket etmekte zorlanıyordu. Diğer elinden destek alarak kalkmayı denedi. Öylece olduğu yerde duruyordu. Tekrar elini kullanmaya çalıştı. Yapabildiği tek şey kalkıp odaya bakma düşüncesiydi. Uğraşları düşünceden öteye gidemiyordu.

“Anne!” diye bağırdı.

Gözlerinden süzülen yaş damlaları yanaklarından akıp yastığına dökülüyordu. Gözyaşının oluşturduğu ıslaklık tenini yakıyordu. Susuzluktan çatlayan dudaklarını diliyle yaladı. Ağzında garip bir tat oluştu. Eliyle dudaklarına dokundu ama hissettiği acıyla çığlık attı ve titremeye başladı. Ağzındaki kan tadını belli belirsiz alabiliyordu. Hareket ettirebildiği kolundan güç alıp dönmek istedi. Bedeni sanki onu dinlemiyor minik yüreğine başkaldırmışçasına isyan ediyordu. Olduğu yerde öylece kalmaktan başka çaresi yoktu.

Acıdan sımsıkı kapadığı gözlerini araladı. Saatlerce görmekte zorlandığı oda artık karşısında duruyordu. Uyumadan önce bıraktığı hiçbir şey yerli yerinde değildi. Oda bile artık yoktu. Toz toprak kaplı bir boşluğun tam ortasında, hiçliğin içinde öylece duruyordu. Ne olduğunu bilmiyordu ya da neden bu durumun içinde olduğunu anlamıyordu. Anladığı tek bir şey vardı. Bir başınaydı.

“Anne!” diye mırıldandı.

Yağmur damlalarının çıkardığı sesi sadece duymuyor, artık hissedebiliyordu. Bulunduğu yer yağmurdan ıslanmış ve toz, topraktan çamurlaşmıştı. Esen rüzgârla titreyen küçük bedeni acının etkisini unutmuştu. Neredeyse şafak sökmek üzereydi ama yine de acıya rağmen kapanan göz kapaklarına direniyordu. Dünya adeta sessizliğin içine gömülmüştü.

Hareket etmekte zorlanan Aysun, titreyen bedenine söz geçiremiyordu. Dudaklarındaki kan tadına, burnundaki toz kokusuna ve kulağındaki uğultu sesine bir de soğuk yağmur sularının bedenini sarması eklenince düşüncelerini kontrol edemiyordu. Titreyen bedeni her geçen saniye morarıyordu. Duvar ile yatak arasına sıkışmış kolunu hissetmiyordu.

Karanlığın ve hiçliğin ortasında bedenini bir huzur kapladı. Parmaklarının ucunda sıcaklık hissetti. Kulaklarında annesinin nefesini duyabiliyordu. Gözlerinden süzülen yaş, yaşadıklarının omuzlarında oluşturduğu yükün ağırlığı altında eziliyordu. Yanaklarında annesinin parmaklarını hissetti. Gözlerinden süzülen yaş siliyordu.

“Kızım, korkma!”

Aysun gözlerini açtı ama karanlık dışında bir şey yoktu. Annesinin sesini yanı başında duyduğuna yemin edebilirdi. Tekrar gözlerini kapattı.

“Kızım, hadi kalk, seni bekliyorum!”

Duyduğu ses ile gözlerini açtı.

“Anne!” diye seslendi.

Bağırmakta güçlük çekiyordu. Kan kaybından gözlerini açacak gücü kalmamıştı. Gerçekle hayal arasında gidip geliyordu. Yağmur damlalarının ve rüzgârın çıkardığı sesi belli belirsiz ve bir o kadar keskin, karanlığın derinliklerinden gelen anlamsız uğultular bastırıyordu. Aysun gözlerini açıp bu uğultulara odaklandı. Belirsizliğini koruyan sesler her

geçen dakika etkisini artıyordu. Belirsizliğini koruyan sesleri artık ayırt edebiliyordu.

“Sesimi duyan var mı?”

Aysun karanlığın içine gömülmüş cılız bir ses tonuyla:

“Anne!” diye karşılık verdi. Ses daha güçlü bir şekilde ve daya yakından geldi.

“Sesimi duyan var mı?”

Aysun’un gözlerindeki parıltı, zifiri karanlığın içinde bile belli oluyordu. Bütün gücünü topladı ve daha yüksek bir ses tonuyla karşılık verdi.

“Buradayım! Ben duyuyorum.”

“Seni duyuyoruz. Merak etme! Seni kurtaracağız.”

Aysun artık titremiyordu ve artık üşümüyordu. Yanı başında kendisine gülümseyen annesine baktı. Gözlerinden süzülen son bir damla yaşı, annesinin silmesiyle gözlerini kapattı. Annesinin nefesini hissedebiliyordu.

“Kurtulacaksın Aysun. Seni çok seviyorum. Canım kızım!”

“Bende seni çok seviyorum.”

Gözlerini açtığı anda artık ışığı görebiliyordu. Etrafında gülümseyen gözlerle birlikte bulunduğu soğuk ve karanlık hiçlikten, enkaz altından çıkarılmıştı.

SON DOKUNUŞ

Hüseyin ÖZÜBEK

O gün en sevdiğim kitabım Çalıkluşu'nu, annemin hediye ettiği ve ölmeden önce verdiği çocukluk albümümü, anılarımı yazıya döktüğüm ve birçok yaşanmışlıklarımı yazdığım kara kaplı defterimi son kez göreceğimi ve onlarla vedalaşmadan ayrılacağımı bilemezdim... Evime yeni aldığım küçük masamı, iki koltuğumu, tek sandalyemi ve hayallerimi sürekli süsleyen rengarenk kitaplığımı, duvarlara astığım tablolarımı ve yine çizdiğim resimlerimi velhasıl evimin en ince ayrıntısındaki dokunuşlarımı, bir daha göremeyeceğimi ve hissedemeyeceğimi bilseydim o gece hiç uyumazdım. Gözlerimi uykusuzluğa mahkûm eder, son anına kadar anılarımı tazeler ve anılarımın belleğimden hiç silinmemesi için iyice kazırdım. O gün saat onda uyumaz, vaktin hakiki sonunun gelmesini beklerdim. Ama bunları nereden bilecek, nereden anlayacaktım!..

Eğer bilseydim o günün böyle biteceğini daha önce aksattığım ve ihtimam göstermediğim durumlara eğilirdim. Mesela sürekli kapıda karşılaştığım ve konuşmak için can atan komşum Memduh Efendi'nin kelimelerini sonuna kadar dinler, yalnızlığını ve kimsesizliğini gidermeye çalışırdım. Bakkal Ahmet Efendi'nin dedikodularını, hayat pahalılıklarını, gelecek olan zam haberlerini ve niçin evlenmediğime dair sorularını titizlikle dinler, cevaplardım. O güne kadar aksattığım ve aramamak için türlü bahaneler ürettiğim eski dostlarımı, akrabalarımı, öğretmenlerimi bıktırana kadar arardım. Hâl hatırlarını, göstermelik samimiyetlerini ilgiyle dinlerdim... Mahallemizin eski evlerini, eski evlerin pencerelerinde duran saksılardaki çiçeklerin inanmışlığını, eski evlerin içinden görünen gaz lambaların titrek ışıklarını, bozuk kaldırımlarını, dar sokaklarını son kez görecekmış gibi bakmadığım için kendimi suçlamazdım yine, o günün felaketinde kalmasaydım...

Her günün sıradanlığına kapıldığım için, hakiki sonların ve yıkımların geleceğini düşünmeme gafletine kapıldığım için yıkıntının altında kaldım, o gün. Yıkıntının altında kalan bedenim değildi aslında. Birçok imkânım ve zamanım varken yapmadıklarım, ihmal ettiklerim, hor gördüklerim ve dikkate değer bulmadığım birçok değerlerim... Benim için kayda değer ne varsa sonuna kadar yaşamadığım, yaşamak için delice çırpınmadığım ve karanlıklara hapsediğim için pişmandım... Şimdi aklımdaki silik yaşanmışlıklar, hafızamla girdiğim amansız mücadeleler ve hatırlayamadığım birçok güzellikler yoktu. Çünkü o gün nihayete ermişti!.. O gün her şeyin yıkımı, benim de duygularımın sonuydu. Sabaha karşı yatağında yakalandığım depresyon evimi başıma geçirmişti. Evimde tektim. Ama yanı başımda duran birçok anlam yüklü sevdiğilerim vardı. Onlar da perişan hâldeydi. Anne ve babamın ortasında durduğum resmin camı kırılmış, toz toprak içinde kalmıştı. Ben yıkık duvarların içinden süzülen küçük bir ışık görüyordum, onun dışında her yer zifiri karanlıktı. Bekledim. Ölümün sessizliğini, gelişini bekledim. Soğuk ve açlık yorgun düşüren bedenimi ele geçiriyordu. Ama asıl olan, bu yıkıntının içinden çıkacak olan bedenim değildi... Bir daha hiç çıkmayacak, bir daha hiç yaşanmayacak hatta hiç yaşanmamış gibi silinip gidecek zamanlarım yıkıntının altında kalmıştı. Ben kurtulmuştum. Bu kurtuluş geçmişimi yok ettiği gibi geleceğimin de belirsizlikler içinde kalmasının başlangıcıydı. Gök yüzüne baktığımda, güneşin mahzunluğunu ve mahcupluğunu hissetmişim o günün ertesinde. Lakin bu mahzunluk ve mahcupluk bana aitti. Ben yitirdiğim hangi anıma ağlamalıyım? Anne ve babamdan kalan tek aile fotoğrafına mı yanmalıyım? Kendi dünyamda yaşadığım, derin anlamlar yüklediğim evimin her köşesindeki zamanlarımın yok oluşuna mı? Ya Ahmet Efendi, sürekli yolumu kesen Memduh Efendi? İçimi sızlatan ve bir türlü gerekli dokunuşları yapamadığım her şeye ağladım.

Hiçbir teselli sözcüğü makul gelmiyordu bana. Hiçbir gülümseme samimi değildi. O günden sonra her şey bambaşka olmuştu. Benden, belki

de bir çoklarımızdan alınıp götürülen veya hiç bizim olmayan, geçici olarak teslim edilen her şey yitip gitmişti. Bir daha şunu şöyle yapsaydım diyeceğim bir şunum yoktu. Küçük bir çadırda yaşamak ile yaşamamak arasında kaldım. Enkazdan elime geçen ve hayata tutunmasını istediğim tek şeyim kaktüsümdü. Onu karşıma koydum ve ona baktım. Dikkat ettim ki onu bile hakkıyla görememişim, sevememiştim. Şimdi sımsıkı sarılacağım tek varlığımı elimin içinde sıktım. Hiç ayrılmamak şartıyla ona söz verdim. Çadırımın başköşesine koydum. Üzerine “Senin İçin” yazılı bir kâğıt yapıştırdım.

O günün üzerinden uzun bir zaman dilimi geçmişti. Çadırımın aralık kalan girişinden güneş ışıklarının cılız yansımaları içeri süzülüyordu. Sabahın durgun ve taze vakitlerinde uyanıyordum hep. Uykuyu kaybetmiş olmanın hüznü de vardı içimde. Gece ve gündüz eşitlenmiş, zaman mefhumu bir bütün olmuştu. Çünkü o günden sonra karamsar bir ruh hâli peşimi veya yakamı bırakmamıştı. Enkaz kalıntıları gözümün önünden silinmeyen, derin izler bırakan acılarımın kanıtıydı. Böyle olunca da yaşama dair beklentiler, gelecek için kurulan hayaller büyük bir gaile içine düşmüştü.

Nihayet bir gün güzel bir ana şahitlik ettim ve içimdeki küçük ışıltılar parlamaya başladı: Kaktüsüm çiçek açmıştı ve ben de buna çok sevinmiştim!.. Çadırımın bir köşesinde boş boş beklemeden çiçek açmıştı. Demek ki uzun bir bekleyişten sonra anlık mutluluklar da yaşayabiliyormuşum. Hemen kendimden utandım! Aşırı derece suçlu hissettim kendimi. Gözümün önünden silinmeyen yaşanmışlıklar, beni suçlarcasına bakıyordu... Ne çabuk unuttum Memduh Efendi ve sevdiklerimi? Enkazın altına gömdüğüm hayatımı? Evet, ben hayatımı orada bırakmıştım. Evimin başıma geçtiği gün aslında her şeyim yok olmuştu. Kaktüsümün çiçek açması bendeki bir yanılısamanın vücut bulmuş hâliydi. Kaktüs olduğu gibi duruyordu. Yaşayıp yaşamadığı bile

belli değildi!..

Artık, bu çadırda duramayacaktım. Akli dengemin yavaş yavaş yerinde durmadığını, beni tedirgin ettiğini kaktüsümle anlamış oldum. Sanki uzun bir uyku hâlindeydim ve beni kaktüsüm uyandırmıştı. Cemal, senin ruh hâlin iyi değil. Kendine gel, der gibiydi!

Çadırdan, doğup büyüdüğüm topraklardan, ilk heyecanlarımı yaşadığım şehrimden ve kaktüsümünden ayrılıp yola çıktım. Yanıma hiçbir şey almadım. Alacak pek bir varlığım da yoktu ama kaktüsümü bile almadım. Buraya dair tüm emareleri geride bırakıp dedemin köyüne yola çıktım. Dedemle babamın arası açık olduğu için hiç konuşmaz ve görüşmezdik. Onun için beni görünce nasıl tepki vereceği ben de merak duygusu oluşturmuştu. Acaba kabul edecek miydi? Depremden önce birkaç defa görüştüğümüz, kan bağıımızın olduğu dedem bana ne diyecekti?

Dedemin köyünün adı Uzunköy'dü. İl ve ilçe merkezlerine çok uzak, kervan geçmez kuş uçmaz türünden bir yerdi. Yolları yılankavi kıvrımlarla ve korkunç uçurumlarla kaplıydı. Uzun uzun kavakların ve çeşit çeşit çiçeklerin bulunduğu, yemyeşil, serin suların aktığı ve sukunetin vücut bulduğu bu köyde ilgimi çeken bir şeyler olmalıydı. Kaderimin beni sürüklediği bu fırtınalı yaşantım, elbet huzurun nihayete erdiği bir dönemi bulacaktır. Beklenmedik bir anda içimdeki bu düşünceyi destekler gerekçeler buluyor ve yolculuğun bitmesini istiyordum.

Köy arabasının camından etrafı izleyerek ilerledim. Köyün girişindeki derme çatma evleri ve eski köy kahvesini gördüm. Kahvenin önünden oluklara sığmayan suların aktığına ve uzun kavakların gövdesine yuva yapmış serçelerin cıvıltısına şahit oldum. Köyde başıboş birkaç inek, tavuk ve eşek gördüm. İnsanlar görünürde yoktu. Küçük ve sevimli bir köy olan Uzunköy bana yazılmış olan kaderimin yeni durağıydı...

Köy arabasından indim ve Uzun Hasan'ın evini sordum. Şoför tarif etti ve eve vardım. Uzun Hasan dedemdi. Kapıyı çaldım, küçük bir kız çocuğu açtı. Beni görünce utandı ve içeri kaçtı. O anda dedem kapıya

çıkı ve çok şaşkın bakışlarla beni süzdü. Bana sarıldı, kokladı ve beni öptü. Ama hiçbir şey demeden eliyle buyur etti... Kerpiçten yapılan evin içine girdik. Dedemin bir şeyler demesini bekledim. O utangaç kız çocuğu minderin üzerine sinmiş, bana bakıyordu. İçinden neler geçiyordu kim bilir?

O gün hiç konuşmadık. Dedem Kore gazisiydi. Daha sonra öğrendiğim kadarıyla köyde sevilen, mert bir adamdı. Herkesin derdine derman olan, yardımsever ve iyi kalpliydi. Babamla arasındaki soğukluğu hiçbir zaman anlayamadım ve öğrenemedim. Bu gizemli uzaklığı çözemedim. Ama bana sahip çıktı, beni özlemişti dedem. Depremden sonra beni aradığını ve bana ulaşamadığını söyledi. Yıllarca hasretlik çektiğini, babaannemin ani ölümüyle tek başına kaldığını ve sonra depremde hayatını kaybeden halamın tek kızını, yani Seher'i, yanına aldığını söyledi. O utangaç kız halamın kızı Seher'di. Halamla da görüşmezdik. Onun için Seher'i aklıma hiç getirmemiştim. Onunla kader birliğimiz vardı.

Köy işleri, Seher, dedem Uzun Hasan, diğer iyi kalpli komşular derken burada yeniden tomurcuklandım. Hayata tutunmaya başladım. Seher'in eğitimini kendime vazife edindim. Okumasını ve kendi geleceğini kurmasını o kadar çok istiyordum ki... Onun için elimden gelen her şeyi yapmaya çalıştım... Nihayet Seher okudu ve üniversiteye başladı. Artık üniversite öğrencisi oldu.

Hiç bitmeyen ve bitmeyecek olan bir vazifeye vazifelendik. Yaşama devam ediyorsak hayata küsemeyiz. Muhakkak bir çıkar yolu, uçurumdan kurtuluş vardır. Ben de hayata tutundum, bir dokunuşta bulundum. Seher'i topluma kazandırdım. Onun yüreğine iyi ve hayırlı bir vatandaş olma şuurunu aşıladım. Elimden geleni yapmaya çalıştım ve o karamsar günlerin bitmesine sevindim... Kim bilir belki de Seher benim yüreğime dokundu ve beni hayata bağladı... Şimdiki tek pişmanlığım, yıllar öncesi bıraktığım kaktüsümü yanına almamak oldu. Keşke kaktüsüm de yanımda olsaydı!..



BAĞ

Agit DESTAN

Hareket edemiyorum. Keskin bir sancı sırtımdan başlayıp tüm vücuduma yayılıyor. Bu sancı öylesine ağır ki kendi varlığımı kaybetmiş, salt sancı kesilmiş gibiyim. Gözlerimi açalı çok olmadı. Son gördüğüm şey, dibine girdiğim duvarın üzerime doğru geliyordu. Sırtımda sıcak bir ıslaklık hissediyorum. Boynumu zar zor çevirip baktığımda kocaman, uzunca bir cam parçasının sırtıma saplandığını görüyorum; camın girdiği yerden patilerime kadar kana bulanmış durumdayım. Camla camın üstündeki duvar arasında birkaç santimlik mesafe var. Kalçam, arka bacaklarım ve kuyruğum üzerime düşen duvarın altında... Sırtımdaki cam, pencerenin camı... Her taraf toz, beton ve cam... Üzerimdeki ağırlık ve sancıdan bunalıyor, nefes almakta zorlanıyorum. Ağzımda müthiş bir kuruluk var, yutkunamıyorum bile. Gözlerim kararıyor.

Bir süredir buradayım fakat bu sürenin ne kadar uzun olduğunu anlayamıyorum. Birkaç gün de olabilir birkaç dakika da. Böylesi müthiş bir baskı ve sancı içinde zaman, anlamını kaybediyor. Ara sıra yaşadıklarımın hatta kendi varlığımdan bile şüphe eder oluyorum. Zaman, mekân, her şey çıldırtan tiz bir sestense ibaret kalıyor... Arka bacaklarımı kurtarma umuduyla çırpınıyorum ama en küçük hareketimde dayanılmaz bir acıyla sarsılıyor, bayılacak gibi oluyorum. Acı, ensemden tutmuş bir el gibi beni buraya çiviliyor.

Dışarıda bağırın insanları duyuyorum. Her taraftan geliyor bu sesler. Sağdan, soldan, yakından, uzaktan... Hepsini birleşip korkunç bir uğultu şeklinde sıkışıp kaldığım bu enkazın altına doluyor. Bizimkiler nerede acaba? Evin sallandığını evdeki herkesten önce ben hissettim sanırım. Endişelendim, seslendim, sustum, anlamaya çalıştım derken sarsıntı şiddetlendi, duvarlar çatlamaya başladı. Ben o korkuyla duvar dibine

sindim. Sahibimin evden kaçarken bana kocaman açılmış gözleriyle baktığını gördüm. Bana doğru bir iki adım attı ve olduğu yerde donup kaldı. Derken babası onu kolundan tuttu, birlikte sokağa fırladılar.

İçerisi tamamen karardı. Zaten pek aydınlık sayılmazdı. Sanırım akşam oldu. Belki de bir şeyler ışığın içeri girmesini engelliyordur. Bilmiyorum. Az önce yağmur yağmaya başladı. Soğuk yağmur suları enkazın içinden süzülüyor, üzerimde kuruyan kanımı yıkayıp aşağıya eğimli olan sol tarafımda birikiyor. Kafamdan dökülüp ağzıma doğru akan yağmur damlalarını içmeye çalışıyorum. Yutkunmakta çok zorlansam da susuzluk acıya galip geliyor.

Her yerim uyuşmuş durumda. Kımıl kımıl bir ağrı silsilesi her yerimde geziniyor. İnsan seslerine siren sesleri eşlik etmeye başladı. Ses bazen, herkes ve her şey susacağı an konusunda anlaşmış gibi kirp diye kesiliyor ardından önceki gürültüsüyle devam ediyor. Beyaz, çığ, keskin bir ışık üstümdeki küçük açıklıktan içeri girdi. Birilerinin beni fark etmiş olabilir mi? Işığın yoğunluğu gittikçe artıyor. Aman Allah'ım, üstümdeki ağırlık da artıyor. İyice eziliyorum. Ağırlık sırtımdaki camı sırtıma daha çok batırıyor. Ağırlık artıyor, artıyor, artıyor. En küçük artışı sırtımın müthiş acısıyla fark edebiliyorum. Tonlarca kiloluk bir kayanın altında gibiyim. Gibi mi? Cam, ağırlığa dayanamıyor, vücuduma girebildiği kadar girdikten sonra kırılıyor.

Ölmemişim. Ölürüm sanıyordum hatta öleceğime emindim. Ama vücudumdaki camla birlikte hâlâ yaşıyorum. Cam kırılınca kendimden geçmişim. Gözlerimi tekrar açtığımda ışık da yok olmuştu etraftaki sesler de. Sadece çok kötü bir koku alıyorum. Aylar önce, henüz beni bu eve getirmemişlerken, henüz annemle bir kömürlükte yaşıyorken, annemin öldürüp kömürlüğün bir köşesine bıraktığı fareden yayılan kokuyu anımsıyorum. Şimdiki kokuya çok benziyor.

Annemin sıcak gövdesinde yattığım günlere dönmek istiyorum. Sahi annem nerededir acaba? Yakınlarda olsaydı muhakkak bulur çıkarırdı

beni buradan. Ya sahibim nerede? Sahibimin yavruları nerede? Neden beni burada bıraktılar? Beni terk mi ettiler? Seslenmek istiyorum, bağırarak istiyorum ama çenemi açamıyorum bile. Her an daha da tükenmiş hissediyorum. Sanki her geçen an, etimden bir parça koparıp öyle geçiyor. Ve bir süre sonra yok olmuş olacağım. Keşke bir anda, şimdi yok olabilsem! Dayanamıyorum.

Kötü koku çok ağırlaştı. Kokudan nefes bile alamıyorum. Sanki binlerce fare ölüsünü üzerime atmışlar gibi... Sürekli kendimi kaybediyor sonra uyanıyorum. Görüntüler, sesler, sancım nerede başlıyor, nerede bitiyor; kestiremiyorum. Kendimi çürümüş ama ölememiş bir parça et gibi hissediyorum. Kar yağıyor, üşüyorum. Donup üzerimdeki beton yığını gibi taşlaşacağım. Göz kapaklarımı açamıyorum. Keşke hareket edebilsem... Küçük bir kıpırtı için neler vermezdim? Özgürce hareket edebilmek hatta sadece hareket edebilmek bana artık uzak bir rüya gibi geliyor. Sesler duyuyorum. Bu ses karmaşasının içinde köpek seslerini ayırt edebiliyorum. Normal şartlarda, güvenli evimde bile duyduğumda ödümü patlatan bu sesler şu an bende hiçbir duygu oluşturmuyor. Korkuları bile korkutan bir hâldeyim. Azgın bir köpeğin ağzında parçalanmış bir kedi olmak, böyle bir yerde günlerce azap çekmekten çok daha iyi.

“Şiva! Şiva ölmüş müdür Ayhan? Bir şey yapalım, ne olur böylece durmayalım burada!”

“Ne yapabiliriz Sevim? Bak ekipler, köpeklerle enkazda arama yapıyor. Şiva, güçlü bir kedi. Daha yarım saat önce başka bir kedi sapasağlam çıkarıldı, arka sokaktaki enkazdan. O da kurtulacak, kötü düşünme lütfen.”

“Baba! Şiva’yı kurtaralım lütfen baba! Bir daha yanımdan asla ayrılmayacağım!”

“Kurtaracağız Bilge, bak köpekler bile kediyi kurtarmaya çalışıyor. Bir masal gibi değil mi? Hadi sen annenin yanında kal. Söz, Şiva’yla

geri döneceğiz!”

Bu sesleri tanıyorum! Sahibimin, anne babasının sesleri... Gelmişler... İçimde cılız bir umut ışığı yanıp sönüyor. Buradan canlı çıkabileceğimden emin değilim. Yine o parlak ışık, göz kapaklarımı geçip gözlerimi yakıyor. Üzerime önce bir ağırlık çöküyor sonra hafifliyor. Üstümdeki yıkıntılar bir bir kalkıyor. Yüzümde bir köpeğin ıslak burnunu hissediyorum. Köpek havlıyor. Bacaklarımdaki duvar parçası da kalkıyor ama bacaklarımı hissetmiyorum. İki elin gövdemi kavradığını hissediyorum. Tanıdık bir koku yayılıyor bu ellerden. “Şiva!” diye bağıyor ellerin sahibi. Gözlerimi açmak istiyorum, olmuyor. Beni yıkıntının içinden çıkarıp birkaç metre ötede yere koyuyorlar. Etrafımda insanların ve köpeklerin varlığını hissediyorum.

“Sırtı parçalanmış Ayhan! Bilge sen bakma, teyzenin yanına git hadi kızım!”

“Hayır, gitmeyeceğim! Hep Şiva’nın yanında kalacağım!”

Bir el sırtımdaki cama dokunuyor, canım daha fazla yanmıyor. Canım, yanabilecek en ağır şekilde yandı. Yumuşak bir beze sarıyorlar beni.

Gözlerimi açıyorum. Göz kapaklarımı açabiliyorum! Yoğun bir kedi-köpek kokusu var olduğum yerde. Hepsi de bağıyor. Sırtımda yapışkan bir his var. Bir şeyler sarılmış sırtıma. Kolumda ince uzun bir boru uzanıyor tepeme doğru. Canım yanmıyor ama bacaklarımı hâlâ hissetmiyorum. Ayağa kalkmak istiyorum, başaramıyorum.

“Anne, Şiva uyandı!”

Etrafıma toplanıyorlar. Sahibimin annesinin de bacağı sarılı... Tıpkı sırtımdaki beyaz şeyler gibi... Başımı okşuyorlar. Onlara minnetle bakıyorum, onlara bir şeyler söylemek istiyorum ama ağızımdan benim bile duymadığım kısık bir “miyav” çıkıyor.



ATEŞ MAVİSİ

Sibel ÇELİKEL

Birinci gün

Telefonun sesine uyandım. “Kim bu densiz?” diye düşündüm. Erken kalkmayı sevmediğimi bilir tüm arkadaşlarım. Bir de ısrarla çaldırmaya devam ediyor. Biraz daha açmayayım, belki susar. Yok, susmuyor. Çaresiz açtığımda kara haberi alıyorum. İnsanlar felaket haberi vermeyi ne kadar çok seviyor. Olup biteni arkadaşşımdan değil haberlerden dinlemeyi tercih ettiğim için konuşmayı kesip telefonu kapatıyorum. O andan sonra tüm gün ve gece durmadan haber dinliyorum. Hiçbiri bilgi alma açlığını doyurmuyor.

İkinci gün

Sanki arkadaşlarım sana küs olduğumu bilmiyormuş gibi seni bana soruyorlar. “Ben de sizin kadar biliyorum” diyorum. Bölgeden çok uzaktayım. Aynı kanalları takip edip aynı bilgilere ulaşıyoruz, diyorum. Onlar seni benim anlattığım kadarıyla tanıyorlar, seninle şahsen tanışamayacak kadar senden uzakta yaşıyorlar. Hiç kimse doğru ve gerçek bilgileri alamıyor şu aralar, diyorum. Doğrudan sana ulaşmayı deneyip denemediğimi soruyorlar. Küsüyorum... Susuyorum.

Küsmek... Çağımızın kara vebasası... İletişim kanallarından engellemek onun en çirkin yan etkisi. Kendimi hâlâ sana küs zannediyorum. “Hayır, muhatap olmak istemiyorum.” diyorum. Kendime mi yoksa onlara mı yalan söylüyorum? Bana inanmaz gözlerle bakıp susuyorlar. Ben de su içmekle geçemeyecek kadar çok susuyorum.

Üçüncü gün

Sana neden küstüğümü unutup engelleri kaldırıyorum. Ne diyeceğimi bilmeden sesli arama tuşuna basıyorum. Ulaşılmıyor. Bir zamanlar bana

ulaşama diye uğraştığıma inanamıyorum. Birine ulaşamamak ne büyük cezaymış, şimdi anlıyorum. Doğru ve gerçek habere ulaşmamı sağlayan sosyal medya kanallarını akıl edenlere şükür ve minnetle gözlerim kanayana kadar bakıyorum ekranlara. Resmini arıyorum. Akraban olmadığım için adını göremiyorum uygulamalarda. Ben senin bir şeyin olmadığım için... Şimdi hatırlıyorum. Bunun için kavga etmiştik. Keşke küsmeseydik de “Hiçbir şey” olmaya devam edebilseydik.

Dördüncü gün

Haberlerdeki her kareyi dikkatle inceliyorum. Birlikte gezdiğimiz o güzel yerler şimdi yok. O heykel kurtulmuş ama... Sana ayrı, şehre ayrı yas tutuyorum. Nasıl da büyülenmişim o şehre gelince. Avrupa'nın en güzel şehirlerini gezerken bile duymadığım kadar yüksek bir tutku ve heyecan hissetmişim. Roma ve Paris'in büyük bir enerjisi olduğunu söyledim oraya gelmeden önce, sanki beş tane Roma ve Paris birleşmiş gibi güçlüydü enerjisi şehrinizin. Önce kendime darılmışım ön yargılarıma yenildiğim ve yurt içini daha iyi tanımadığım için. O renklilik, o farklılıkların bir araya gelmesinden doğmuş güzellikler, gizemli tatlar, sınımsız dokular, o parçaların ahenkle birleşmesi, devasa mozaiklerin içinde kendimi nasıl da ait hissetmişim. Hem şehre hem de... Neredesin?

Beşinci Gün

Bölgede yaşayan birine seni soruyorum. Bu karmaşa içinde yeni bir telefon bulmanın çok zor olacağını söyleyerek beni teselli ediyor. Ondandır cesaret alıp başkalarına da sormaya başlıyorum. Tanımadığımız birine bile sosyal medya sayesinde altı hamle sonra ulaşabilme kuralını hatırlıyorum. Peki, tanıyıp da küstüğümüz birine kaç hamle? Sabaha kadar “Stalklıyorum” seni. Son tahlilde sosyal medyada arkadaş değiliz. Kapak fotoğrafımı görebiliyorum sadece. O fotoğrafı beğenenlerden teyze ulaşılıyor. Teyzenin hesabında maalesef ailenin zor durumda olduğunu okuyorum. Bu bir yardım çağrısı. Onlar için dua ediyorum.

Annen ve abinle tanışma şansım olmuştu. İşte o günün sonunda kaçmıştım senden ve isimsiz ilişkimizden. Çünkü mesafe kuralını ihlal etmiştik, ikimiz de... Çünkü annenin mutfağında Türk kahvesinin pişmesini beklerken kendimizi çok şey hissetmiştik... Nasıl desem? Fazla iyi... Fazla yakın... Ne hâldesin?

Altıncı Gün

Yine uykusuzum. Yine sabahlıyorum. Sosyal medyada seni aramaya devam ediyorum. Teyzene ait iletinin altında birinin günler önce seni sorduğunu okuyorum. Seni soralı çok vakit geçmiş ancak o platformda cevap yazılmamış demek ki bu kişi cevaba başka bir kanaldan ulaşmış. Ona yazıp durumumuzu detaya girmeden anlatıyorum: “Saçma bir şekilde iletişimi kesmiştik ama böyle zamanlarda bunun konusu olmaz. Haber aldığınız bana bildirirseniz çok sevinirim.” şeklinde yazarak gönderiyorum. Nezaketimin ve içtenliğimin sadece fotoğrafından tanıştığım bir insana geçmesini umuyorum. Bekliyorum.

Yedinci Gün

Galiba yavaş yavaş ölüyorum. “İkincil travma” diyorlarmış buna. Senin yaşadıklarınla kıyaslanmaz belki ama yaşamadığım bir şeyi yaşamış gibi hissedip acı çekmekmiş. Yemek yiyemiyorum. Uyuyamıyorum. Günlük işlerimi yürütmekte zorlanıyorum. En küçük kararları almakta güçlük çekiyorum. Elimden geldiğince ufak yardımlar yapıyorum denizde damla bile olmasa da. Kendimi iyi hissettirmesi çok kısa sürüyor. Aslında ne kadar çaresiz ve güçsüz olduğumu anlıyorum. İşte böyle zamanlar için daha güçlü biri olmak istiyorum. Daha önemli ve karar veren bir konumda olmak... Oysa ben yattığım yerde sanki çürüyorum. Oradaki herkesle birlikte olmak için kendimi karanlıkta bırakıyorum. Başka türlü hissedecek olsam suçluluk duyuyorum.

Sekizinci Gün

Arkadaşlarım dışarı çıkarıyor ısrarla. Güneşe bakmak, çimenlere ayak basıp topraklanmak iyi gelecekmış bana. Bütün gün senden

bahsedip onların da az kalan yaşam enerjisini sömürüyorum. Hâlbuki seni başka türlü anmak isterdim. Böylesine bulanık bir tablonun içinde seni arayıp bulmaya çalışmak değil. Seni bütün açıklığıyla seninle ilgili olan kişilerin yanında olarak anlamak ve anlatmak isterdim.

Dokuzuncu Gün

Bazı kültürlerde kaybın yasının tutulmasına değil; kişinin varlığına, anılarına odaklanılır. Ayağa kalkacak enerjimi olsa yaşamımı kutlamak isterdim. Bunun için kelimelerin iyileştirici gücünden yararlanırdım. “Mavinin sende huy olduğunu.” hatırlatırdım. Bütün huyların mavi olmasa da... Öfkeyi yakışır bulduğum tek insan olduğunu anlatırdım anlayanlara. Gözlerin deli mavi olurdu o zaman, ateş mavisini olurdu. O bıçkın öfkeyi kontrol etmeyi denediğin için o denetimden gelen gücü yakışan sana. O öfke seni bu yaz bir kazaya bile sürüklemişti. Anlattığına göre hız yüzünden yoldan çıkmış, ağaca çarpmışsın ve eğer “Canavar” adını koyduğumuz motorun çalışsaymış ağzın yüzün kanadığı hâlde yola devam edecekmışsin. Arkadaşların bu ısrarına çok şaşırmış, seni zorla hastaneye götürmüş. Bu kadar önemli bir olayı bana hemen anlatmayıp günler sonra anlattığın için sana darılmıştım. “Beni merak etme. Ben ölmüyorum.” demiştin. Niye böyle bir şey söylediğini şimdi hatırlıyorum:

Bu senin için ortalığı ikinci kez ayağa kaldırışım... Yıllar önceydi. Hafta sonu için planımız vardı ama sen arkadaşının düğünü için şehir dışına gidip ortadan kaybolmuşsun. Her zamanki gibi önce sana küsmüş sonra ortada sıra dışı bir durum olduğunu anlamıştım. Görevli olduğun okulun müdürüne ulaşmış büyük bir kaza geçirmiş ve bilincinin kapalı olduğunu öğrenmişim. Şu günlerde “canavar”la çekildiğim fotoğrafın konum bilgisinden mahallenin adını hatırlamaya çalışmam gibi...

Bu defa okuluna ulaşamam çünkü (bu çok acı ama) okul yerinde yok...

Şimdi fark ettim de bu kaçınıcı dedektiflik yapışım, seninle olan bu adsız ilişkimiz yüzünden... Biz kimsenin varlığını bilmesine gerek

olmadığı bir düzlemde, gizli bir ara süreçte birbirimizi iyileştirmiştik.

İkinci defadır tanımadığım insanlara seni sorup haber bekleyişim... Ama birinciyi hatırlamak beni bir nebze rahatlattı. Çünkü “Sen ölmüyorsun.”

Onuncu Gün

İşe gidip gelmekten başka hiçbir şey yapmıyorum, yapamıyorum. İş yerinde arkadaşlarla “Küs olduğunuz birine zor durumda ulaşmaya çalışır mısınız?” konusunu bilerek tartışmaya açıyorum. “Yaparım.” diyen de var “Yapmam.” da. “Tanrı bu durumu bana sorup da mı yaptı, benim bu durumdan bir sorumluluğum yok ki, o kişinin benim hayatımdaki rolü bittiyse onun bu dünyada olup olmadığı beni neden ilgilendirsin ki?” diyen de... Henüz bağımız kopmadığı için böyle yaptığımı söylüyorlar. Tabii ki seni seviyorum ama senin korktuğun şekilde değil. Sevgi bazen sahip olmakla ilişkili değildir.

On birinci gün

Zihnimde sana anma töreni düzenlemeye devam ediyorum. Türk kahvesini süvari bardakta içerdim mesela. Üç kere taşırıp çekerdim. Kaynamış ve şekersiz... Tepsi kebabını elle yemem gerektiğini bana öğrettiğini hatırlayıp gülümsüyorum. Sürahilerime nane, maydanoz, limon, tarçın çubuğu katarak koyardım buzdolabına. Seninle birlikte bildiğim en sıcak deniz suyuna girmek isterdim yeniden... Yaralarım şifa olan bana sağlık veren mucizevi bir ilaç gibi gelmişti o sular. Bir farkındalık çalışması gibiydi yanında vakit geçirmek. Tamamen kendim olmak... Gölge yanımla barışmak... Hiç rol yapmamak... Hiç utanmamak... Seninleyken yediğim her lokmadan, içtiğim her yudumdan zevk almayı öğrenmiştim. Çünkü sen öyle yapardın. Bu dünyaya sıkı sıkıya tutunmuş, aldığı her nefesten tat alabilen, bu toprağa sağlam ve derin köklerle bağlanmış bir adamdın. Eğer bu âlemden enerjin çekilmiş olsaydı bunu kesinlikle anlardım. Bir keresinde bana “Ne günah işlediysen yarı yarıya.” dediğin geliyor aklıma. Bir günahın da

yoktu ki senin, beni sevdiğini saklamaktan başka. Niye durup dururken öyle demiştin? Beni öpmeyi düşündüysen bile söylemezdin. Bunun yerine laf arasında alıntıları kullanman, duygularını hazırccevaplığınla bastırman hem en sevdiğim hem de en sevmediğim yanındı. Bir suçta ortak olmasak bile bunun ihtimalini paylaşmaya gönüllü olman bana çok romantik gelmişti. Eğer gittiysen anlaşmamız geçerli hatta ben anlaşmayı güncellemek için birilerine iyilik yapmaya gidiyorum.

On ikinci gün

Dün gece yarısına kadar yardım paketi hazırlıyorum. Sonra eve gelip meditasyon yapıyorum. Dualar ediyorum. Bir sanrı değil bu. Teselli değil. Temenni değil. Buralardasın sen. Bu dünyadasın. Gitmedin. Ama zor durumdasın. Bunu anlıyorum, biliyorum, hissediyorum.

Günlerdir yaşadıklarımı hissettiklerimi oturup yazmaya başlıyorum. Eskiden olsa yazdıklarımı sana okuturdum. Beğenmeyince azarlayarak düzeltirdin. Bu benim çok hoşuma giderdi çünkü beğendiğinde içten olduğunu anlardım. Bir gün bunları da okuyup düzeltereceksin. Ne de olsa aynı alandayız. Aman Allahım! Bunu nasıl daha önce düşünemedim. Ulaşmaya çalıştığım kişiler seninle aynı koşullarda yani onlar da zor durumdalar. Şu an bana yazmakla uğraşamazlar. Hâlbuki biz seninle bir sempozyumda tanışmıştık. Bölgede değil, başka yerde yaşayan ve nispeten iyi durumda olan birinden bilgi almayı denemeliyim. Hemen yazıyorum.

On üçüncü gün

Birine ulaştınca sanki baraj kapağı açılmış da sular özgürlüğüne kavuşmuş gibi diğerlerinden de iyi haberin akmaya başlıyor. Kurtulmuşsun çok şükür. Yaralanmamışsın. Anneni ve abini kaybetmişsin. Çok üzüldüm. Yarın onlar için bir tören varmış. Davet edilmediğim bir cenazeye gitmeli miyim? Seni rahatsız etmekten korkuyorum. Yasına saygı duyuyorum. Sadece ihtiyacın olursa burada olduğumu belli eden ve Allah'tan rahmet dileklerimi içeren bir mesaj atıyorum. Hazır olduğunda bana ulaşırsın.

On dördüncü gün

Aradın... Sesini duymak güzeldi... Ne diyeceğimi bilememek zordu... Bir ara özür diledim galiba. Sen de kabul ettin sanki. İkimiz de birine küserek ondan ayrılmamak gerektiğini öğrenmiş gibiydik. Olanlardan ders almayı ister bir hâldeydik... Bir ara ciddi ciddi helalleştik. Ölümle hiç bu kadar yüzleşmemiştik. Sonra “Yedi kere yıkılmış bir şehri sekizinciye kurmak bizim neslimize kismetmiş.” dedin. Hayatımda duyduğum en umut içeren cümle bu olabilir. Umut etmek haklı bir direniştir ve sana hep yakışır. Bölgeden ayrılmayacağını söylediğinde dayanıklılığına bir kez daha hayran kaldım. Telefonu kapattıktan sonra bir daha aradın. Mükemmel bir vedadan sonra ne diyebileceğini merak ederek açtım. “Ne günah işlediysek yarı yarıya.” dedin. İçim sıcak oldu, anlaşmamızın geçerli olduğunu hatırlatarak şöyle dedim: “Sevaplar da ortak olsun mu?”

HATAYLI GELİN

Sıdika Çal ARSLAN

Adımdır, Ayşe. Al yanaklı Ayşe. Ebem koymuş öylece adımlı. “Solmadı yanakların Ayşe kız, baharı da aynı, güzü de aynı.” derdi. Anlamını da pek sevmişimdir. Rahat, huzur içinde yaşayanmış. Eski bir akıllı telefonum var. İnternetim var. Oradan aratıp anlamını öğrenmişim. Hataylıyım ezelden. Anam, babam, soyum, boyum, silsilem. Ne dersiniz deyin. Özüm, sözüm Hataylıyım. Hatay’ın Arsuz ilçesinin bir köyündenim. Bir köyünden dedim ya merak edersiniz şimdi. Bir köyüm yok, her köydenim ben. Bizde böyle, buralarda böyledir. Kimse bakmaz ki seceresine. Adımın anlamı gibi rahat ve huzurludur memleketim. O memleket ki bir sevdadır. Ben Ali’mi sevmeden önce, memleketimin sevdasına düşmüşütm bile. Oysa Ali’ m çocukluktan beri sevdiğimdi. Başkada bilmem öyle sevmeyi. Bir memleketim, bir Ali’ m. Hem öyle değil midir? Vatan da bir kara sevdadır. Bu ateş ki düşünce gönlüme daha da duramadım ne hayat içinde ne de dünya ehlinde. Böylece sürdü gitti ömrüm. Daha yeni lise son sınıfa varmadan nişan takıldı Ali’ m ile bana. Ah öyle bir duygu ki, mutluluğu nasıl tarif etsem. Sanki kalbin gümbür gümbür atıyor da bir tarafı eksik gibi. Bu hep böyleydi çocukken bile. Ama insan mutlu olunca bile nasıl eksik hisseder ki. Hep bu soruyu sordum kendime ve de buldum. Öylece eksik eksik vardım Ali’ me. Mutlu olmam gerekirken, bir buruk, bir kör hü zün ile vardım. Mutlu muydum?

– Evet mutluydum hem de çok mutluydum. Bir bebenin anasına kavuşması gibi; kuzunun koyuna, gurbetten sonra varması gibi.

İnsan sevdiğiyle yuva kurunca yeniden doğuyormuş meğer. Gezmek istiyormuş onunla memleket, memleket bir trenin vagonunda.

Bu da benim bir garip hayalim işte. Ama gitmesem de olur. Varsın hayal kalsın. Bir köşede onu bir çiçek gibi sular büyütürüm. Hem hayaller illaki gerçek olmak zorunda değil ki. Ruhumuza iyi gelmesi yetmez mi? Bana yeterdi. Yetti de nitekim. Gözlerim görmese de gönlüm nice hayaller yaşadı. Hayal etmek de Yarada'nın işi. Yoksa geçmek bilmezdi bu ömür. Ömür demişken. Ali'm ile 2 yıl nişanlı kaldık. Sonra bir güzel, düğün dernek ettik. Öyle bir düğün ki her milletten insan gelmişti diyebilirim. Herkesten, hepinizden işte. Hem insan insandır, komşu komşu, arkadaş arkadaş... Yoktur bizde bir farkı insanın. İnsansa insandır işte.

Aylar yıllara, günler haftalara yoldaş oldu. Geçti koca bir yıl. Düğünümüz gibi kış vakti. Şubat ayına henüz yeni değmişti takvim. Evin mutfağına eski usul takvimlerden aşmıştık. Yenice biriken sayfaları ayın altısına kadar koparmıştım. 6 Şubat 2023 takvimin sayfasıydı.

O akşam Ali'm işten gelmiş. Epey de sohbet etmiştik. Eskilerden, anılardan, çocukluktan, ölenlerden kalanlardan ne de mutlu olmuştuk. Tadı damağımızda kalmıştı. Uyku gelince başa huzurla uykuya daldık.

Nasıl bir uykuydu bu? Gözlerimi kaldıramadığım, sanki üzerime yığınla toprak atmışlar gibi. O duyduğum o gürültü de neydi? Tüm şehir yıkılmış gibi. Uykum ağırdır kalkamadım yatağımdan.

Geç yattık ondandır bendeki bu ağırlık. Yoksa çıt sesine bile uyanırım ben.

“Neydi bu, rüya mı yoksa?”

Çok üşüyorum.

“İnsan rüyasında bile üşürmüş meğer.”

“Ah Ali camı mı açtın? Ayaz doldu içime.”

“Offf gözlerim ağırlaşıyor. Aliiii gözlerim mi görmüyor yoksa Aliiiii?”

“Ellerim kütle gibi ne de ağır. Nasıl bir rüyadır bu Allah'ım. Bu yorgan da ne ağırmış. Üzerime tonlarca toprak örtülmüş gibi.”

Seslendim Ali'me usulca. Kıyamam delice uyandırmaya. En kısık sesimle çağırırım yığidimi.

– Aliiiii sesime ses ver Ali.

Elim değdi Ali'me öyle soğuk ki. Üşümüş besbelli.

– Şimdi uyumanın zamanı mı Aliimmmm.

Sonsuz bir uykuya mı daldın Ali'm uyaaaaannn.

“Sende kimsin, ne işin var odamızda.”

“Azrail gibi ne geldin üstümüze.”

“Git burdan git.”

“Ben daha katık edeceğim, ömrümü Ali'nin ömrüne...”



YERSİZ-YURTSUZ ANILAR

Tamer KÜTÜKÇÜ

“Sabaha karşı, üzerime rahmet gibi yağdı.”

Yukarıdaki sözü, zihninden geçiren benim. Hayır, kendi hikâyemi, bir başkasının hikâyesi gibi anlatmayacağım. Böyle yapsam, muhtemelen “Hikâye tekniği” açısından daha isabetli bir tercihte bulunmuş olurum. Fakat zaman, hikâye tekniğini düşünecek zaman değil. Bu dakika hâlâ yangın yerlerine düşen bir yağmurun sükûn ve huzuru yayılıyor içimde. Buna tuhaf -kelimelere dökemediğim- bir umudun varlığı da ekleniyor. O âna dokunmak mümkünmüş gibi hissediyorum.

Bu, bir önsezi mi? Yoksa, son yıkım öncesi bazı vakalarda gözlendiği söylenen umut-atağı mı?

Otobüsün durduğunu ancak muavin seslenince fark ettim. Şoför, eski otogarda, içeri girme gereği görmeden giriş kapısının önüne park etmiş, bir an önce otobüsün boşalmasını bekliyordu. Üzerimde hâlâ geceki sarsıntının izleri duruyordu. Yavaşça doğruldum. Diğerleri (sadece yedi kişiydik) çoktan inmişler; şimdi, kepenkleri hep kapalı dükkanların önleri boyunca, yolun –ufkunda Habib-i Neccar Dağı’nın görüldüğü- tarafına doğru olanca sıradanlığıyla yürüyorlardı.

“Nasıl da kanılmazdı?” (O andan kopamıyorum.) Bitmemesi için, adeta zihinsel bir efor sarf ediyordum. Sanki, tüm düşüncemle yüklenebilsem süreyi uzatmak kabildi. Böyle olduğu hâlde, görüntüler yavaş yavaş silikleşti, derken tümünden kayboldu. Şimdi, gerçek zamanın içinde-(mi?)-ydım. Öyle ya, hangi zaman, daha gerçek? Hangi zamanı yaşamakta olduğumuzdan (ya da hangi zamanın bizi yaşa[t]makta olduğundan) emin olabilir miyiz?

Hayır. Söz verdim size. Yalnız kendi hikâyemden bahsedeceğim.

Sıra dışı. Bakiyesi ağır. Her şeyin az biraz içini boşaltıcı.

Otogarın giriş ve çıkış kapılarının arasında kalan büfenin önündeyim. Bıyıklarının uçları sigara sarısı olan şoför, otobüse binecekken, bir an durup “Her şey yolunda mı?” der gibi baktı. Gözlerimi, gayriihtiyari giriş kapısının üstündeki beton sütunlara doğru kaçırdım. Şoför, şimdi daha da garipseyen bir bakışla beni süzüyor olmalıydı. “Sanki, o anın içinde uyandırıldım. Başka hiçbir şey tarafından değil, doğrudan o an tarafından. Belki de an, şimdinin içine sızabilsin diye böyleydi...” Beni bu hâlde umarsız görünce, şoför, şoförlere mahsus yayvan adımlarla otobüse bindi. Motoru çalıştırdı. Diğer altı kişinin gittiği yol boyunca, o da yavaş yavaş gözden kayboldu.

Cadde kalıntısının üzerinde (şimdi ne kadar izbeydi) herkesin gittiği tarafın tersi yönünde yürümeye başladım. “Bunu bana şimdi mi veriyorsun?” Sesi, yine o günkü sitemle örülüydü. Fakat bu bana tesir etmiyordu. Ben, en çok, yüzünün çizgilerinin hiç değişmemiş olduğuna şaşırıyorum, buna seviniyordum. Bana öyle geliyordu ki, andaki tüm o tılsımı yaratan şeylerden biri de buydu.

Cadde kalıntısı, biraz sonra bir başka cadde silüeti tarafından kesildi. Etrafıma çok bakamıyordum. Gördüğüm manzaralar tarafından rencide edilmek ihtimalinden korkuyordum. Yolun otogardan buraya kadar olan kısmında kimseyle karşılaşmamıştım. Bu iyiydi. Kimseyi endişelendirmek istemezdim.

Otobüsten indiğimden beri, içimde tuhaf bir ürperme. Gelirken otobüsün içi sıcaktı. İnce Şubat’ın buralara has o nemli soğuğu çarpmıştı belki de. Ama, yine de bu çok başka bir serinlikti. “Tamı tamına oradaydı. Bu kez oturmuyordu; ayaktaydı. Üzerinde çok belirgin olmayan beyaz bir elbise vardı. Elbise ayak bileklerine kadar uzanıyordu. Zamansal açıdan uzayan, âna sığmayan bir gülüşle hep aynı noktaya bakıyordu.” Yanımdan bir şey, gürültüyle geçti. Silkindim. Tamponunda küçük küçük yazılar olan bir kamyondu. Yaşanılanlar en

çok onu yormuş gibi, bitkindi. Biraz olsun içim ısınır diye, adımlarımı sıklaştırdım. “Elbisenin hâli bile tuhaf bir biçimde rahatlatıcıydı. Ona bakmak, sonsuzluğa bakmak gibi bir şeydi...”

Yolum ikinci bir kez kesildi. Bu seferki bir cadde değildi. Ötesine geçmek mümkün görünmüyordu. Sola dönüp, derin yarık boyunca (“Derin bir yarık” mı dedim?) yürümeye devam ettim. Etrafta, oraya buraya saçılmış harap evlerin arasında uzanan, üzerinde hayaletlerin dolaştığı geniş düzlükler vardı. Yürüdüğüm yol ise, bu düzlüklerden kaçan hayaletlerin gadrine uğramış gibiydi. Öyle perişan, öyle metruk. “Ona uzattığımda, önce anlamamış gibiydi. Sonra, her saniye (belki de salise) bir şeyleri idrak etmenin erkiyle dönüşen, farklılaşan bir ifade yerleşti gözlerine. Bense, bu ifadenin içinde, sadece tek bir şeyi arıyordum. Aradığım şeye bir salise için de bile olsa tesadüf edmeden, bu sürekli başkalaşan gözlere baktım, baktım...” Bir sarsıntı. (“Sarsıntı” mı dedim?) Bir korna, yolun hemen kenarında yürümekteyken, beni kaldırıma attı. Sağ tarafım, yarıktı. Yarığa doğru bakarsam, başım dönecek sanıyordum. “Gözler, en son, ağır bir sitemde karar kıldı. Ama bu öyle bir sitemdi ki, içinde telafisi olmayan bir hasretin ezeli ağrısı vardı.”

Bu hâlde, epeyce bir zaman yürümüş olmalıydım. Hakikatte, görüntülerin hiç değişmediği bir alkımın içindeydim. Hâlâ bazılarının tavanından aşağıya beton kütlelerinin sarktığı evler, hayaletlerin top koşturduğu düzlükler... Böyle olunca, sanki zaman da donuyordu. Yoldan sağa, köprüye döndüm. Yarığın üzerinden geçiyordum. Ötesi olmayan (ya da ötesinde çok şey olan, kim bilebilir) bir eşiğin üzerinden. Zaten, ana geri döndüğüm zaman (Andan uzaklaştığım zaman mı demem yerinde olurdu? Zira bana bir an için böyle geldi.) geriye kalan da bir yitirmişlik duygusu oldu. Ele bir daha asla geçmeyecek bir yaşam parçasının kayıp gittiğinin ürpertici tanklığı...

Ürpermek mi? İşte yine başladı içimde. Bakmaya bile korkuyorum.

Oysa ki yalnızca birkaç adım ötemde. Demir perdelerle çevirmişler Atatürk heykelinin olduğu göbeği. O yüzden, ardını göremiyorum. Belki o da silinmişler arasında. Ama bunu ne önemi var? Değil mi ki, onca yitirilişlere rağmen, evvelki gece gördüğüm o kadar gerçek...

Seneler sonra, aynı anı başka bir sahne içinde yaşamak. Ya da tam tersine, aynı sahneyi, başka bir anın içinde yeniden görmek. Demir perdelerin etrafından dolandım. Yitip gitmediklerine bir sezgiyle emindim. İşte oradaydılar ve işte şurasıydı! Bir, iki, üç. Demek on birinci basamakmış. Havada bir tortu. Bir bungunluk. Hâlâ renkleri savruluyor sanki. Yahut ses aksi sedaları. O anın. (Hangi anın?) Sesler ve anlar, birbirine karışmaya başladı. Kendi hikâyemi, bir başkasının hikâyesi gibi anlatmaktan korkuyorum başından beri. Yine aynı korku depreşti. Fakat korkuyor olmamın çok bir karşılığı yok. Sanırım insan, bir andan iki kere uzaklaşınca, duygularına da yabancılaşıyor. O yüzden, bir noktadan sonra, korku da hükümsüzleşiyor.

Karşıdan, küçük bir çocuğun, dinlediği masaldaki dünyaya baktığı gibi, “Oraya” bakıyorum... Baştan başa acemilik, diye düşünmüştüm. Baştan başa saflık, pek çok da çocukluk. Siyah hırkasının düğmelerini çözmeden, o hâlde, merdivenin üzerine, tam da şu on birinci basamağa, kendini bırakmıştı. Belki biraz olsun rahat görünmek (ya da rahat hissedebilmek) için olabildiğince geriye yaslanmıştı. Sağ kolunu uyumsuz bir biçimde yanındaki duvara dayamış, diğer kolunu ise dizlerinde biten pilili eteğinin üzerine koymuştu. Konuşmuyor, sürekli olarak, hemen önünde üst üste yerleştirilmiş sehpaları andırır biçimde kesilmiş dekoratif çam ağaçlarına bakıyordu. Her şey, olması gerektiğinden ne kadar uzaktı. Haziran olduğu hâlde hava kapalıydı. Ne çok şey söylemek istiyordum fakat ağızından bir tek sözcük dökülmüyordu. Üzerinden sevinç değil, masumiyet, biraz da sanki pişmanlık akıyordu. Bacaklarını uyumsuz ve falso bir biçimde merdivenlerin üzerine bırakmış (Sanki bacak bacak üstüne atmaya çalışmış, fakat sonra bundan birden vazgeçmiş ama bütünüyle eski oturuşuna da geri dönememiş gibi bir hâli vardı.) gelip

geçenlerin yadırgayan bakışlarına aldırmadan oturuyordu. İçimde, şefkat, hüznün ve arzu çağlıyordu. Asi Nehri'nin üzerinde kelebekler değil, çok belirsiz bir pus tabakası uçuşuyordu. Ben hanidir ona kitlenmişken, onun gözleri bende değil, hâlâ çam ağaçlarının koreografisinde geziniyordu...

“Canımı sıkın bir şey mi oldu?..” “Niye geldik bugün buraya?..”
“Sana söyleyecek bir şeyim var?..” “Bugün mü?..”

Ben gözlerimi ondan çektim. O, cansız bir gölge gibi kıvıltısız kaldı. Sonrasında, kırık dökük, yaklaşan üniversite giriş sınavından, onun Ankara hayallerinden söz ettik.

Nihayet sözler de giderek samimiyetini yitirmeye başladı. Cümlelerin ahengi bozuldu. Susup, Asi Nehri'ne taş atan çocukları izledik. Bana öyle geliyordu ki, Antakya Lisesi'nin Türk bayrağı resmedilmiş duvarının altındaki merdivenlerde başlayan hikâye, bugün burada (ne tesadüf, yine bir merdivenin üzerinde) sona eriyordu. Başımı çevirip Ulu Camii'ye doğru baktım. Minarenin etrafında dolanan kuşlar vardı, yanındaki kümbet biçimindeki serviye konuyorlardı, oysa ben kendimi daha ötede uzanan Habib-i Neccar Dağı'nın yamaçlarına vurmak istiyordum.

Onun “Bugün mü?” sorusu, aslında –her şeye, tüm yaşanılana- bir yanıt değil miydi?

On birinci basamağa, son bir kez baktım. Demek, sarsıntıya rağmen, ayakta kalabilmişti. Kim bilir, daha büyük sarsıntıların bakiyesi olduğu için belki. Yine de harap olan bir şeyler vardı. Boşalmıştı. Sanki gerçek değildi. Arkamı döndüm. Yeniden, köprüye doğru yürümeye başladım.

Hikâyenin buraya kadar olan kısmını, biraz tutarsız, en azından yeterince anlamlı bulmayan okurlar olabilir. Boşlukların, bir hikâyede olması gerekenden fazlaca olduğunu düşünebilirler. Yazdıklarımın, lise yıllarımı bu kentte geçirdiğim anlaşılıyorsa da yaşantımın daha öncesinin de bu kente ait olup olmadığının meçhul olduğunu, eğer doğma büyüme buralıysam, neden hiç evime, aile yaşantıma, çocukluk hatıralarıma dair bir şeyleri anlatmayı sadece lisesin son gününe ait bir

anı etrafında dolmadığımı anlamlandırmakta güçlük çekebilirler. Hele ki, depremin üzerinden koskoca bir yıl geçmişken, bilinmeyen bir şehirden buraya sadece lisenin son günü Yağmur'un (evet adı Yağmur'du) üzerine oturduğu PTT binasının önündeki merdivenleri görmek için gelişimi, iyice -belki deliliğin kıyısında dolaştığımı düşünecek kadar yadırgayabilirler.

Öyle ya, eğer önceki hayatım da bu kente aitse, hayatımın ilk senelerinin geçtiği evin tılsımlı akşamlarının, evden sokağa taşan büyütlü çocukluğun izleriyle dolu yerlerin, deprem sonrası akıbetlerini öncelikle merak etmem gerekmez miydi?

Fakat böyle düşünen okurlara, yakınlarda okuduğum Geyikli'nin Sarmaşıkları adlı hikâye kitabında yer alan bir cümleyi hatırlatmak isterim. Anlatı kişilerinden biri, diğerine şu soruyu soruyordu: “Bir yürek en fazla kaç gamlı hatıranın yükünü taşıyabilir Ercüment?..” O yüzden, kaldırımlarına ilk gençlik umutlarımı saçtığım 2. Bahçeli Sokak'ın şu anki hâlini görmeye gücüm var mı, emin olamıyorum. Demir korkuluklarına tutunup sokağın ucundaki dağların tepelerine kar düşmüş diye baktığım kış balkonumun şimdi ne hâlde olduğunu da bilmek istemiyorum. Bahçesine çocukluk düşlerini gömdüğüm Hatice Ana Camii'de (Eski evlerin sundurmalı girişlerine benzer ne güzel bir kapı önü vardı.) bırakalım hafızamda olduğu gibi kalsın. Sayın ki, babamın bana iki tekerlekli bisiklet kullanmayı öğrettiği Süleyman Şah Caddesi'nin o uzayan yol boyları da gerçekte hiç olmadı. Ve biz, bir gün okuldan kaçıp üç kanka Cehennem Kayıkçısı'nı görmeye gitmedik...

Evet, bu bölüm pörçük hikâye burada son buluyor. Başlarken, hikâyeyi başkalarının hikâyesi gibi anlatmayacağımı söylemiştim. Fakat görüyorum ki, anlattığım şeyler yine de içinde bir tür “Uzaklık” barındırmaktan kurtulamadı. Çünkü daha otogarda otobüsten iner inmez bir şeylere yabancılaştığımı fark ettim. Gece, sabaha karşı rüyama giren Yağmur'un ona uzattığım gül karşısında “Bunu bana

şimdi mi veriyorsun?” diyen sesindeki gerçeklik ve yakınlık, burada yoktu. Etrafıma bakmaya korkuyordum, çünkü bakınca bir tanıdığa rastlamaktan değil, sürekli yabancı çehrelerle ya da daha da kötüsü boşalmış sokaklarla karşılaşmaktan korkuyordum. Fakat boşalan, sadece sokaklar mıydı? Yıkılan, yerleri şimdi dümdüz olan binalar, çehreleri büsbütün değişen caddeler, yalnız yaşamı değil, en acısı, yaşanmışlık duygusunu da beraberinde alıp götürmüştü. Daha lise birinci sınıfta iken, dönemin ortalarına doğru ona ilgi duymaya başladığım, ikinci sınıfa başlarken (O bitmek bilmeyen yaz tatili sonrası) ona iyice âşık olduğumu anladığım artık kim bilir nasıl bir duyguyla ta ki okulun son günü, PTT’nin önündeki merdivenlerde kendisine açılmaya çalıştığım ve onun “Bugün mü?” sorusuyla aslında bütün gecikmişliğimi yüzüme çarptığı, beni ebedi pişmanlıklara sürüklediği anın “gerçekliği” gece rüyamda tecrübe ettiğim anın gerçekliğinin bile gerisindeydi. Ondan geriye kalan tek yaşanmışlığı da yitirmiştim. Şimdi, ana yabancılaşmış bir hâlde otogara doğru yürürken, bir daha buralara gelip gelmeyeceğim sorusu kuşatıyor zihnimi. Sanmıyorum. Kentin “ruhu” yaşamaya devam ediyor olabilseydi, anıların esrarı belki bizi bir şeylerin yaşamaya devam ettiği sanısına sürükleyebilirdi. O yanılısamın içinde avunabilirdik. Ama yerini-yurdunu kaybeden bu hatıralar, çağrışım ve ansımlarını yitirmiş fotoğraflar gibiler...

Bir minibüs yanımdan geçmekteyken korna çalıyor. Elimi kaldırıp karşılık veriyorum. “Eski Otogar’a gider mi?” “Yok, direkt yeni Otogar’a. Oradan daha çabuk gidersin.” “Harika...”

HASTALIK HİKÂYE KİTAPLARI

1. Her Hastalık Bir Hikâyedir. Ed. Yakıncı C, Kavruk H. Logos Yayıncılık, 2012 İstanbul.
2. Her Hastalık Bir Hikâyedir-II. Ed. Yakıncı C, Kavruk H. İnönü Üniversitesi Yayınları, 2012 Malatya.
3. Her Hastalık Bir Hikâyedir-Anılar. Ed. Yakıncı C, Kavruk H. İnönü Üniversitesi Yayınları, 2012 Malatya.
4. Psikiyatrist Yorumuyla Can Öyküleri. Ed. Yakıncı C, Kavruk H, Cumhuriyet BE. Akademisyen Tıp Kitabevi, 2013 Ankara.
5. Hastalık Hikâyem-I. Ed. Yakıncı C, Kavruk H, Tüzgen S. Beziâlem Üniversitesi Yayınları, Irmak Ofset, 2013 İstanbul.
6. Hastalık Hikâyem-II. Ed. Yakıncı C, Kavruk H, Tüzgen S. Beziâlem Üniversitesi Yayınları, Irmak Ofset, 2013 İstanbul.
7. Hastalık Hikâyem-2014. Ed. Yakıncı C, Kavruk H, Tüzgen S. Beziâlem Üniversitesi Yayınları, Mega Basım Yayın, 2014 İstanbul.
8. Küçük Doğdum ama Hikâyem Büyük. Ed. Okumuş N, Yakıncı C. Akademisyen Tıp Kitabevi, 2014 Ankara.
9. Sindirim Öyküleri. Ed. Yakıncı C, Selimoğlu A, Kavruk H. Türk Çocuk Gastroenteroloji, Hepatoloji ve Beslenme Derneği Yayını, Yılmaz Matbaacılık, 2014 Malatya.
10. Türkiye Beyin Yılı Nöroloji Öyküleri. Ed. Koç F, Yakıncı C. Türk Nöroloji Derneği Yayınları, Matus Basımevi, 2014 Ankara.
11. Uzman Yorumuyla Hastalık Hikâyem-Geçmiş Olsun. Ed. Yakıncı C, Kavruk H, Belce A. Akademisyen Tıp Kitabevi, 2015 Ankara.
12. Uzman Yorumuyla Hastalık Hikâyem-Şifa Olsun. Ed. Yakıncı C, Kavruk H, Belce A. Akademisyen Tıp Kitabevi, 2015 Ankara.
13. Lokman Hekim Öyküleri-Seyhan. Ed. Yakıncı C, Özcengiz D, Kavruk H. Akademisyen Tıp Kitabevi, 2015 Ankara.
14. Lokman Hekim Öyküleri-Misis. Ed. Yakıncı C, Özcengiz D, Kavruk H. Akademisyen Tıp Kitabevi, 2015 Ankara.
15. Acilin Öyküsü. Ed. Yakıncı C, Cander B, Kavruk H. Akademisyen Tıp Kitabevi, 2015 Ankara.
16. Şiddete Beyaz İsyân. Ed. Yakıncı C, Kavruk H, Kızılay A. Akademisyen Tıp Kitabevi, 2015 Ankara.
17. Çocuk Hekimi Gözüyle Hastalık Hikâyeleri. Ed. Yakıncı C, Hasanoğlu E. Akademisyen Tıp Kitabevi, 2015 Ankara.

18. Acilin Öyküsü-2015. Ed. Yakıncı C, Cander B, Kavruk H. Akademisyen Tıp Kitapevi, 2016 Ankara.
19. Lives Changed from Stem to Stern. Ed. Yakıncı C, Altuntaş F, Çağırğan S. Çev. Pervan Ö. Akademisyen Tıp Kitapevi, 2016 Ankara.
20. Acilin Öyküsü-2016. Ed. Yakıncı C, Cander B, Gül M. Akademisyen Tıp Kitapevi, 2016 Ankara.
21. İbni Sina Öyküleri-Yüksek İhtisas. Ed. Yakıncı C, Paç M, Paç A, Kavruk H. Akademisyen Tıp Kitapevi, 2016 Ankara.
22. İbni Sina Öyküleri-2016. Ed. Yakıncı C, Paç M, Paç A, Kavruk H. Akademisyen Tıp Kitapevi, 2016 Ankara.
23. Hayata Tutunma Öyküleri. Ed. Yakıncı C, Altuntaş F, Sarı Hİ, Kavruk H. Akademisyen Tıp Kitapevi, 2016 Ankara.
24. Hayata Tutunma Öyküleri 2016. Ed. Yakıncı C, Altuntaş F, Çağırğan S. Akademisyen Tıp Kitapevi, 2016 Ankara.
25. Sağlık ve İletişim Öyküleri. Ed. Yakıncı C, Kızılay A, Kavruk H. Akademisyen Tıp Kitapevi, 2016 Ankara.
26. Sahibinden Diyabet Öyküleri. Ed. Yakıncı C, Şahin İ, Kavruk H. Akademisyen Tıp Kitapevi, 2016 Ankara.
27. Öykülerle Kök'ten Değişen Hayatlar. Ed. Yakıncı C, Altuntaş F, Sarı Hİ, Kavruk H. Akademisyen Tıp Kitapevi, 2016 Ankara.
28. Kulaktan Kulağa Dilden Dile Öyküler. Ed. Yakıncı C, Selimoğlu E, Önerci M, Kavruk H. Türk Kulak, Burun, Boğaz ve Baş Boyun Cerrahisi Derneği Yayınları, Akademisyen Tıp Kitapevi, 2016 Ankara.
29. Acilin Öyküsü-2017. Ed. Yakıncı C, Cander B, Oğuztürk H. Akademisyen Tıp Kitapevi, 2017 Ankara.
30. Her Hastalık Bir Hikâyedir-2017. Ed. Yakıncı C, Kızılay A, Durmuş M. Akademisyen Tıp Kitapevi, 2017 Ankara.
31. Her Hastalık Bir Hikâyedir-Altın Kayısı. Ed. Yakıncı C, Kızılay A, Durmuş M. İnönü Üniversitesi Yayınevi, 2017 Malatya.
32. Her Hastalık Bir Hikâyedir 2018. Ed. Yakıncı C, Kızılay A. İnönü Üniversitesi Yayınevi, 2018 Malatya.
33. Hayata Tutunma Öyküleri 2019. Ed. Yakıncı C, Erkurt MA, Altuntaş F, Dal MS. İnönü Üniversitesi Yayınevi, 2019 Malatya.
34. Acilin Öyküsü 2019. Ed. Cander B, Yakıncı C. İnönü Üniversitesi Yayınevi, 2019 Malatya.
35. Hayata Tutunma Öyküleri Hayatın Demi. Ed. Yakıncı C, Erkurt MA, Altuntaş F, Dal MS. İnönü Üniversitesi Yayınevi, 2019 Malatya.
36. Hayata Tutunma Öyküleri 2020. Ed. Yakıncı C, Erkurt MA, Altuntaş F, Dal MS. İnönü Üniversitesi Yayınevi, 2020 Malatya.

37. COVID-19 Öyküleri. Ed. Cander B, Yakıncı C. İnönü Üniversitesi Yayınevi, 2020 Malatya.
38. Aşı Kararsızlığına HAYIR. Ed. Yakıncı C, Altuntaş F, Erkurt MA, Dal MS. İnönü Üniversitesi Yayınevi, 2021 Malatya.
39. Acilin Öyküsü 2022. Ed. Cander B, Yakıncı C. İnönü Üniversitesi Yayınevi, 2022 Malatya.
40. Hayata Tutunma Öyküleri 2023. Ed. Yakıncı C, Erkurt MA, Altuntaş F, Dal MS. İNÜ Yayınevi, 2023 Malatya.

*Dayanmıyor yürekler ülkemde büyük acı, babalar kan ağlıyor perişan ana-bacı
Yıkıldı evler barklar kınk baştaki tacı, enkazın altından mı duyuluyor o sesler?
Ölüyor susuzluktan artık yok o nefesler...*

Fatma Çetin KABADAYI

O kadar zordu ki okumak, yaşamak nasıl olurdu tahmin bile edemem. Dura dura okudum. Boğazım düğümlendi, dudaklarım titredi, gözlerim doldu. Araya dualar girdi; gidenler için, kalanlar için dualar...

Aybüke Pabuççu AKIŞ

Deprem Öyküleri kanıksadığımız bu döngüyü kıran benzersiz bir çalışmadır. Deprem öyküleri gerek depremden birebir etkilenen gerek ruhunda bu sarsıntıyı hissedene yazarların eserlerinden oluşuyor. Bizlere kazandırdıkları bakış açısının ne kadar önemli olduğunu da belirtmek isterim.

Aysun EİŞ

Kalemler bir olup bir gerçekliği, bir yaşamışlığı haykırıyorlar. Depremi bizzat yaşayanların öyküleri kadar derin, yaşayanların öykülerini kaleme alanların öyküleri de. Çünkü biz bayram sevinçlerimizi birlikte yaşadığımız gibi birlikte yaşarız acılarımızı da. Tek yürek, tek ses olmayı bilir başarırız.

Cevriye OYMAK

Bizler anılarımızı, öykülerimizi yazmalıyız. Söz konusu depremde, söz konusu hastalığa, söz konusu göçmenlikte edebî yanı çok da önemli değil. İkinci sıraya alınabilir. Tarihe tanıklık etmek gelecek nesillere değerli miraslar bırakmaktır. Hayat bazen yazarak okunur. Hayatın okunan yüzünden damıttıklarımız öykülere dönüşür.

Dursaliye ŞAHAN

Okudukça anlıyorum, yarıştırmıyorum, onları yazarların da yarışmak gibi bir niyetleri yok. "Sesimi duyan var mı?" Aslında bunu söylüyor hepsi, kendi sesiyle. Kurtaracak bir can, kurtulacak bir can arıyorlar, dağılmışlar dört bir yana. Bir canın ne kadar değerli olduğunu anlatıyorlar.

Ergin ÇİFTÇİ

Adının "Deprem Öyküleri" olduğuna bakmayın. Anlatılanlar gerçeğin ta kendisi.

Ramazan SARIÇİÇEK

Cümlelerin öznesi "deprem" olunca yüklem yüklendiği yükün altında, satırların dayanma gücünü de mutlaka yoklayarak cümle sonlarında noktayı koydurur. Aslında o tek nokta değildir, yan yana 3 noktadır, "varın gerisini siz düşünün" dercesine bitmesi istenip de bir türlü bit(e)meyen acı duyguların satır arkası devamı olurlar.

Sema YILMAZ

Bana başlangıçta acıyı anlatabilme yarışı gibi görünen bu yarışma sonra sonra aydınlanmaya dönüştü gözümde. Karanlık, ışığa yenildi. Gece, gündüze kaybetti. Siyah, beyaza yitirdi varlığını. Trajedi yerini umuda bıraktı. Bir kez daha hatırladım: Acı mutluluğun kardeşiydi. Sanat da bilim gibi yaşatır çünkü...

Tarık İÇÖZ

İnönü Üniversitesi depremde yaşadığımız kayıpların aziz hatirasını yaşatmak ve olanlardan ibret almak ve ders çıkarmak gayesiyle bir yarışma tertip etti. Yarışmanın gayesi hissiyatını kaleme almaya gücü yetenlerin yaşadıklarını öyküleyerek gelecek nesillere aktarmalarını sağlamaktı...

İsmail GÜLEÇ

Tabii ki yine ateş düştüğü yeri yaktı. Hem de ne yakış! Canlar gitti. Canların yakınları yandı. Sonrası perişanlık...

Melis NAÇAR

Acıyla ölmek kolaydı, asıl zor olan acıyla yaşamaktı aslında. Birkaç saniye, birkaç saat içinde binlerce insan hayatını yuvasını, ailesini, eşini-dostunu, varını-yoğunu hatta geçmişini, anılarını, hayallerini ve dahî umutlarını yitirdi. "Herkes öldü, bazıları gömüldü..."

Müge KARADAĞ

Hikâyelerde dikkat çeken çok önemli bir husus hemen bir hikâyeye hariç (Bir hikâyede babaya seslenilir), tamamında, enkaz altında kalan çocukların annelerine seslenmesidir. Bütün çocuklar ilk sadmeyi atlattıktan ve akılları biraz başlarına gelince "Aneeeeeee!..." diye bağırlıyorlar.

Namık AÇIKGÖZ

